

**SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

Sejni zapiski
18.knjiga (3. zvezek)

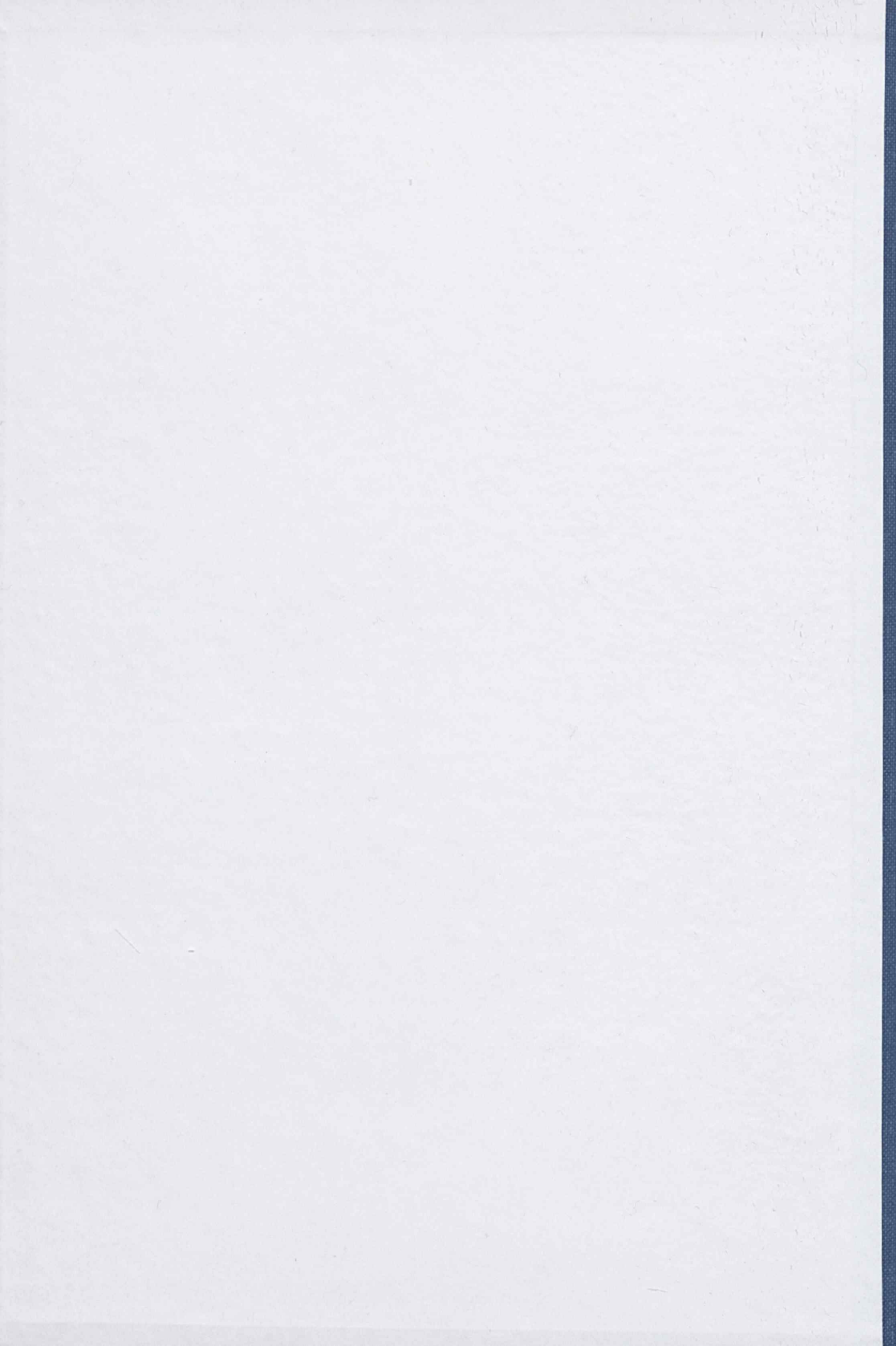
Zbor občin

35.seja-20.6. 1984

36.seja-11.7. 1984

37.seja-25.7. 1984

LJUBLJANA, 1984

Formiranja.

Prav tako so na seji zbor navzoči tudi člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zbora republik in pokrajia Skupščine SPRN.

Komisija je opravila svoje delo in prosim predsednika komisije, da poda poročilo.

Z B O R O B Č I N

Je že vsa t e k o r i š i Poročilo o pregledu pooblastil za 35. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana 11. junija 1984.

35. SEJA

(20. JUNIJA 1984)

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 86 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in v skladu s predlogi delegatov ugotovila, da se udeležijo 35. današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati naravnih občin, ki so vključene v Zbor občin SR Slovenije.

Predsedovala: Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05 uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 35. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Jožeta Matekoviča, delegata iz občine Metlika, za predsednika in tovariša Rajka Selišnika, delegata iz občine Mozirje, ter Andreja Topolnika, delegata iz občine Murska Sobota, za člana. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Če ne, potem predlagam, da z dvigom rok potrdimo komisijo v takšni sestavi.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 35. sejo Zbora občin izvoljeni: Jože Matekovič za predsednika, Rajko Selišnik in Andrej Topolnik za člana komisije.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo. Ta čas lahko izkoristimo za to, da zastavite vprašanja, ki jih imate morda pismeno že pripravljena, in jih oddaste sekretarju zbora, da bi jih lahko takoj posredovali Izvršnemu svetovi oziroma drugim naslovnikom, da bi nanje odgovorili po možnosti že pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Hkrati vas obveščam, da so na sejo zbora poleg predstavnikov Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda povabljeni še: Republiška konferenca SZDL Slovenije, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Skupnost slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije k 3. točki; Svet za socialno in zdravstveno politiko pri Predsedstvu Republiške konference SZDL in Republiški odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije k 6. in 7. točki; Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu k 8. točki in RTV Ljubljana k 10. točki dnevnega reda po sklicu.

Kot poročevalci delovnih teles zbora in Skupščine pa so na seji navzoči: Darinka Jereb, članica Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Jure Perko, član Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, Janko Simčič, član Odbora za finance, Franjo Turk, predsednik Komisije za pravosodje, dr. Miha Ribarič, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, Jože Marolt, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, Angelca Vidic, podpredsednica Komisije za vprašanje borcev NOV, Majda Štruc, članica Komisije za in-

formiranje.

Prav tako so na seji zboranavzoči tudi člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Komisija je opravila svoje delo in prosim predsednika komisije, da poda poročilo.

J o ž e M a t e k o v i č : Poročilo o pregledu pooblastil za 35. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 20. junij 1984.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 68 delegatskih mest, Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljane, mesta Maribor in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Idrija, Litija in Slovenska Bistrica.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga zboru, da poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 35. sejo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Slišali smo poročilo. Želi kdo razpravljati? (Ne želi.) Če ne, dajem na glasovanje poročilo komisije. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni bilo primera, da bi bilo pooblastilo kateregakoli delegata sporno.

Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 35. sejo Zbora občin.

Hkrati ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 35. seje Zbora.

Z dopisom z dne 13. junija 1984 ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjima točkama, in sicer:

- z izvolitvijo podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanjem dveh predsednikov republiških komitejev in

- s poročilom delegacije o poteku 30., 31. in 32. seje Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, ki so bile 18. in 26. aprila ter 14. maja 1984.

Želi o predlogu za razširitev dnevnega reda kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red seje soglasno razširjen.

Danes ste na klop prejeli predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga SFR Jugoslavije, za katerega predlaga Zbor republik in pokrajin, da ga obravnavamo tako, da bi ga lahko ta zbor sprejel na seji, ki bo 28. junija 1984. Zato predlagam, da predlog zakona uvrstimo na dnevni red današnje seje.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne želi.) Če ne, dajem tudi ta predlog na glasovanje.

Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za razširitev dnevnega reda soglasno sprejet.

Ker smo predlog zakona uvrstili na dnevni red, predlagam zboru, da imenuje tri delegate v medzborovsko skupino delegatov, ki bo proučila predlog zakona in nato zboru poročala.

Dovolite, da v medzborovsko skupino delegatov predlagam: tovariša Janka Simčiča, člana Odbora za finance, tovariša Janeza Riglerja, delegata Skupščine mesta Ljubljana in tovariša Jureta Perka, delegata iz občine Črnomelj. Se predlagani delegati strinjajo? (Da.) Dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za tak predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval prej imenovane delegate v medzborovsko skupino delegatov.

Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa z osnutkom zakona. Zakonodajno-pravna komisija pa v svojem poročilu predlaga, da omenjeni zakon obravnavamo le v prvi fazi kot predlog za izdajo zakona. Zato sprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali soglaša s predlogom Zakonodajno-pravne komisije in umika predlog, da bi združili prvo in drugo fazo zakonodajnega postopka? (Da.) Izvršni svet torej soglaša s predlogom Zakonodajno-pravne komisije, zato predlagam, da danes opravimo le prvo fazo obravnave tega zakona.

Ker smo prejeli pismeni predlog skupine delegatov iz občine Piran za odložitve obravnave predloga za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona, vprašujem delegata iz občine Piran, ali vztraja pri tem predlogu in ali želi ta predlog tudi obrazložiti?

F r a n c R o m i h (Govori iz klopi): Vztrajam pri tem predlogu glede na to, da dogovor ni bil sprejet.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Sprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če s tem predlogom skupine delegatov iz občine Piran soglaša? Besedo ima predsednik Republiškega komiteja za informiranje tovariš Marjan Šiftar.

M a r j a n Š i f t a r : Tovarišice in tovariši delegati! Gre za realizacijo naloge, ki so jo Izvršnemu svetu naložili zbori Skupščine 20. februarja, ko so obravnavali predlog dogovora, da naj pripravimo potrebno sistemsko podlago za to, da bi lahko Izvršni svet pristopil k dogovoru. Skratka, sprejetje tega zakona je eden izmed pogojev, da bi lahko ta, sicer nujno potrebni dogovor čimprej sprejeli oziroma da bi lahko Izvršni svet pristopil k dogovoru in bi republika Slovenija lahko prevzela z dogovorom predvidene obveznosti. Če torej želimo sprejeti dogovor, kot smo se dogovorili in potrdili tudi v republiški Skupščini, zagotoviti minimalno potrebna dodatna družbena sredstva za nujno potrebno obnovo in modernizacijo oddajniškega in prenosnega sistema naše radio-difuzne organizacije v Sloveniji, moramo pospešiti aktivnosti za sprejetje zakona in dogovora in na tej podlagi zagotoviti potrebna sredstva.

V občini Piran poteka zelo spodbudna aktivnost v okviru dosedanjih razprav o sklenitvi tega dogovora in aktivnost pri iskanju virov sredstev, ki bi jih morala občina Piran po tem predlogu dogovora zagotoviti.

Naj konkretno ilustriram in s tem zaključim to informacijo z ugotovitvijo, da nas je sekretar za občo upravo in proračun iz občine Piran 2. aprila letos obvestil, da so že na podlagi vseh teh aktivnosti, ki so potekale in potekajo zlasti v okviru Socialistične zveze v občini Piran, uspeli zagotoviti 60 % sredstev, ki bi jih v letošnjem letu morala občina Piran zbrati po tem dogovoru. Skratka, v občini Piran kljub temu, da dogovora formalno niso sklenili, so tako kot v marsikateri drugi občini dejansko že pristopili k iskanju virov oziroma k iskanju potrebnih sredstev, s pomočjo katerih naj bi zagotovi-

li izvedbo tega, že do skrajnih možnih meja skrčenega programa obnove in modernizacije radiodifuznega sistema.

O pomenu tega sistema, o pomenu radijskega in televizijskega programa tudi v teh zaostrenih gospodarskih razmerah, o njegovi vlogi pri izvajanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije verjetno ne kaže izgubljati preveč besed. Resnično pa kaže v teh skrajno zaostrenih, resnih razmerah temeljito razmisliti, kaj je tisto najnujnejše, in to je bilo storjeno. Ne sme se zgoditi to, o čemer smo bili vsi soglasni v dosedanjih razpravah, da bi nam radijski in televizijski programi odpovedali. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Slišali smo razloge Izvršnega sveta, zakaj je pomembno danes obravnavati predlog za izdajo zakona z osnutkom.

Na glasovanje dajem predlog za izdajo zakona z osnutkom.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog, da se na današnji seji obravnava predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986, z osnutkom zakona. S tem tudi ugotavljam, da predlog skupine delegatov iz občine Piran ni sprejet.

Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona in predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona na podlagi drugega odstavka 260. člena poslovnika Skupščine, to je, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnavata predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Želi o predlogu Izvršnega sveta kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta sprejet z večino glasov.

Na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije umikam z dnevnega reda današnje seje 4. točko, to je predlog zakona o stečaju nad obratovalnicami samostojnih obrtnikov iz razlogov, ki jih navaja Izvršni svet v svojem dopisu z dne 12.6.1984 in ste ga prejeli.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 34. seje zbora,
2. izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev,
3. izvolitev članov Sveta republike,
4. volitve in imenovanja,
5. informacija Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva,
6. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije,
7. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih,

8. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne,

9. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa,

10. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona,

11. predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona,

12. predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga Socialistične federativne republike Jugoslavije,

13. osnutek družbenega dogovora o temeljnih skupne zemljiške politike,

14. poročilo delegacije o poteku 30., 31., in 32. seje Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, ki so bile 18. in 26. aprila ter 14. maja 1984,

15. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlogu dnevnega reda, kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno določen tako, kot sem ga pravkar predlagala.

Predlog dnevnega reda ste prejeli na klop. Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo z delegati Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora na skupnem zasedanju poslušali obrazložitev predloga za izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev ter predloga za razširitev ter imenovanje namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in nekaterih namestnikov republiških komitejev, ki ju bo podal tovariš Dušan Šinigoj, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, in uvodno besedo k informaciji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva, ki ju bo podal tovariš Alojz Klemenčič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Skupno zasedanje bom po dogovoru med predsedniki zborov vodila jaz.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 34. seje zbora.

Ima morda kdo k zapisniku 34. seje kakšno pripombo oziroma popravek? (Ne.) Če ne, dajem odobritev zapisnika na glasovanje.

Kdor je za to, da se odobri zapisnik 34. seje zbora, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo zapisnik 34. seje zbora soglasno odobrili.

S tem prekinjam sejo, ki jo bomo nadaljevali po skupnem zasedanju vseh treh zborov.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.30 uri in se je nadaljevala ob 10.20 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo našega zbor-
ra.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev.

Na skupnem zasedanju smo poslušali obrazložitev, ki jo je dal predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovariš Šinigoj. Kot gradivo k tej točki ste prejeli pismeni predlog predsednika Izvršnega sveta za izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter imenovanje dveh predsednikov republiških komitejev, danes na klop pa še predlog odloka o izvolitvi podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o imenovanju predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje in predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, ki ga je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Njen predstavnik je tovariš Jože Marolt, predsednik komisije. Želi predstavnik komisije besedo? (Da.) Prosim!

J o ž e M a r o l t : Spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Predlog za izvolitev podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter predlog za razrešitev in imenovanje namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in nekaterih namestnikov republiških komitejev je podal že predsednik Izvršnega sveta tovariš Dušan Šinigoj. Obrazložitev je bila jasna in prepričljiva, zato je ni treba dopolnjevati.

V imenu Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki je v skladu s svojimi pristojnostmi in nalogami sodelovala pri pripravljanju predlogov in na današnji seji sklenila, da zborom Skupščine SR Slovenije predloži odlok, ki ste ga dobili na klop, o izvolitvi novih članov Izvršnega sveta, bom podal le še kratko informacijo o vodenju kadrovskega postopka.

Predloge možnih kandidatov je v skladu z določbami ustave in drugih predpisov o državni upravi pripravil predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in jih predložil Republiški konferenci Socialistične zveze v razpravo in nadaljnji postopek. O njih je na seji 5. junija razpravljalo Predsedstvo Republiške konference SZDL Slovenije in jih sprejelo ter poslalo vsem občinskim, mestnim in obalni konferenci Socialistične zveze, da so jih obravnavali in dali o njih svoje mnenje. Dne 6. junija so bili objavljeni tudi v sredstvih javnega informiranja. Istega dne je predsednik Izvršnega sveta obvestil Skupščino SR Slovenije o predlogih možnih kandidatov za izpopolnitev sestave Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predloge takoj poslala delegatom oziroma članom skupin delegatov za delegiranje v Zbor združenega dela in Zbor občin ter delegatom v Družbenopolitičnem zboru s priporočilom, da se aktivno vključijo v postopek, da sodelujejo v razpravi, ki so jih vodile občinske konference Socialistične zveze, da povedo k predlogom svoje mnenje in oblikujejo skupna stališča do predlogov. Razprava je bila končana včeraj, 19. junija 1984. Zaključilo jo je Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze, ki je ocenilo celoten postopek kadrovanja in ugotovilo, da so predloge za kadrovske dopolnitev Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije povsod sprejeli in podprli. O tem je na današnji seji razpravljala tudi Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ko je bil postopek Socialistične zveze končan in ugotovila, da je bil postopek evidentiranja in kandidiranja za podpredsednika in dva člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v skladu z dogovorjeno kadrovske politiko, da k predlogom ni bilo pripomb ali spreminjevalnih predlogov, da so s predlogi, kolikor je bilo sploh mogoče, bili pravočasno seznanjeni tudi delegati in da so sodelovali pri oblikovanju mnenj.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je na osnovi dosedanjega dela, izkušenj, znanja in sposobnosti predlaganih kandidatov tudi prepričana, da bodo predlagani kandidati svoje dolžnosti zagotovo zavzeto, odgovorno in uspešno opravljali. Prav zato je sklenila, da predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije podpre in predlaga, da o predlogu danes razpravljate in da ga na koncu tudi izglasujete.

Komisija je na današnji seji tudi ponovno razpravljala o predlogih za razrešitev in imenovanje namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in nekaterih namestnikov republiških komitejev in ugotovila, da je bil tudi ta postopek v skladu z dogovorjeno kadrovske politiko, da je z njim soglašal oziroma da k njemu ni imel pripomb Koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri Republiški konferenci Socialistične zveze, zato predlaga, da tudi o teh predlogih razpravljate in da jih na koncu tudi sprejmete in potrdite. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa, tovariš Marolt.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se za podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije izvoli tovariš Janez Bohorič, da se za člane Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije izvolita tovariš Marko Kosin in tovariš dr. Martin Zorič ter da se tovariš Marko Kosin imenuje za predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje in tovariš dr. Martin Zorič za predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Kdor je zavedene predloge, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagane predloge. S tem je bil tovariš Janez Bohorič izvoljen za podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, tovariša Marko Kosin in dr. Martin Zorič za člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter Marko Kosin imenovan za predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje in dr. Martin Zorič za predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Ugotavljam, da je s tem sprejet tudi predlog odloka o izvolitvi podpredsednika in dveh članov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in o imenovanju Predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje in predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Prehajamo na 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na izvolitve članov Sveta republike.

Kot gradivo za to točko ste prejeli predlog Predsedstva SR Slovenije za izvolitev članov Sveta republike ter predlog odloka o izvolitvi članov Sveta republike, ki ga je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Predstavnik komisije je njen predsednik tovariš Jože Marolt. Želi predstavnik komisije besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog Predsedstva SR Slovenije za izvolitev članov Sveta republike.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Predsedstva SR Slovenije za izvolitve članov Sveta republike. S tem so bili za člane Sveta republike izvoljeni: dr. Franja Bidovec, Stane Bobnar, Leopold Caharija, Anton Dolinšek, Tončka Durjava-Rudolf, Ivan Gorjup, Jože Gričar, dr. Pavla-Jerina Lah, Vera Kolarič, Živa Kraigher, Vida Kulovec, Alojz Mlakar, Cveto Novak, Majda Novak, Anton Pernel, Sidonija Podlesek, Franc Poglajen, Ivan Potrč, Cilka Prešeren, Ivan Puntar, Franc Strle, Ferdo Šetrajčič, Vinko Šumrada, Anton Ulrih, Olga Vipotnik in Cvetka Vodopivec.

S tem je bil sprejet tudi predlog odloka o izvolitvi članov Sveta republike.

Prehajamo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila zboru v obravnavo predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in nekaterih namestnikov predsednikov republiških komitejev, predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije, predlog odloka o izvolitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije, predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru in predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in nekaterih namestnikov predsednikov republiških komitejev.

Poleg predloga odloka ste prejeli tudi predlog predsednika Izvršnega sveta za navedene razrešitve in imenovanja. Prav tako smo slišali obrazložitev na skupnem zasedanju. Tudi tovariš Marolt je o tem že govoril.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem so bili: Franjo Lunder, razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze z 31.8.1984; mag. Stanislav Renčelj, razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s 30.6.1984; Ivan Vinkler, razrešen dolžnosti namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve; Branimir Bračko, imenovan za namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve; Franc Pivec, imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo; Tone Poljšak, ponovno imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora; mag. Franc Škufca, imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za delo in Bojan Turk, imenovan za namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Tudi o tem predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka, s čimer je bil tovariš dr. Svetožar Polič razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča z 31.7.1984.

Prehajamo na predlog odloka o izvolitvi sodnikov Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili za sodnike Vrhovnega sodišča SR Slovenije izvoljeni: tovariš Tone Jerovšek, tovariš Dušan Ogrizek in tovariš Tit Stanovnik.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker

ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil tovariš dr. Vladimir Dintinjana razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodnika v Kopru s 30. junijem 1984.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil tovariš Dušan Ogrizek razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Ljubljani s 30. junijem 1984.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na informacijo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva.

Informacijo je predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovarišico Ado Gorjup, namestnico republiškega sekretarja za finance in Jelko Žekar, namestnico predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Uvodno besedo smo že poslušali na skupnem zasedanju. Program ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva je bil objavljen v Poročevalcu št. 19.

Prejeli ste tudi poročilo Izvršnega sveta o predlogih in stališčih, danih v razpravah, ki jih Izvršni svet ni vključil v dokončno besedilo programa ukrepov in aktivnosti. Danes ste dobili na klop predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel zbor.

Program ukrepov in aktivnosti sta obravnavala oba naša odbora, to je Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, ki sta zboru pismeno poročala.

Želita poročevalca besedo? (Ne.) Če ne, pričujem razpravo. Pismenih prijav za to točko ni. Želi kdo besedo? (Da.)

Besedo ima tovariš Avgust Majerič, delegat iz občine Maribor-Pobrežje.

A v g u s t M a j e r i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Rezultati gospodarjenja v letošnjem letu so, če seveda zaupamo statističnim podatkom, v občini Maribor Pobrežje še kar dobri, predvsem kar zadeva gospodarsko rast, nekoliko manj pa so zadovoljivi izvozni rezultati.

Druge značilnost, o kateri bi veljalo spregovoriti je, da bodo nove obrestne mere po vsej verjetnosti prispevale, da bodo organizacije združenega dela začele bolje gospodariti z denarjem, predvsem v tem smislu, da bi bile razlike med aktivnimi in pasivnimi obrestmi čim manjše - kar se že opaža. To pa pomeni, da bo družbeni kapital, če se bodo ta prizadevanja nadaljevala, dobil novo, dolgo pričakovano vlogo, dobil bo namreč svojo ceno. Prava cena pa bo, ali bi vsaj morala imeti za posledico bolj gospodarno obnašanje vseh tistih subjektov, ki jim je kapital oziroma so jim družbena sredstva zaupana.

Ob tem seveda ne moremo mimo ugotovitve, da je živilski kompleks zaradi

narave proizvodnega procesa, to je daljšega časa obračanja sredstev in predvsem pomanjkanja lastnih sredstev na eni strani ter velike občutljivosti družbe do sprememb cen teh produktov na drugi strani, prišel in prihaja v vse bolj nerešljivo zagato. Prav proizvodnja in predelavo hrane bodo višje obrestne mere najbolj prizadele. Od tega, kako bomo razrešili ta klopčič protislovij, bo seveda v nemajhni meri odvisno tudi naše prizadevanje za stabilizacijo. Če bomo cene na tem področju sprostili, bomo s tem povzročili nerešljive socialne probleme, zlasti znatnemu delu zaposlenih s podpovprečnimi osebnimi dohodki. Če bomo cene skušali umetno držati pod vrednostjo, bomo ustvarili na področju prekrbe oziroma trga nerešljive probleme. Če bomo ohranili nižje cene na trgu, torej prodajne cene in speljali razvejan sistem subvencioniranja, potem bomo izničili vsa prizadevanja za razbremenitev gospodarstva in hkrati povzročili neracionalno porabo teh subvencioniranih dobrin. Ni namreč težko ugotoviti dejstva, da se bo večji del takih subvencij prelival v proračune tistih gospodinjstev, ki imajo nadpovprečne dohodke, iz preprostega razloga, ker ta skupina razpolaga tudi z večjo kupno močjo. Kaj torej storiti?

Dolgoročna rešitev je verjetno edino v materialni spodbudi za večjo proizvodnjo hrane. Na tem področju smo doslej konkretno še vse premalo naredili.

Na drugi strani pa menim, da se ne bomo mogli izogniti sprotnim korekturam cen prehrabnih proizvodov v skladu s stopnjo inflacije oziroma nekoliko počasneje.

Kar zadeva paket ukrepov za razbremenitev gospodarstva z zniževanjem davkov, prispevkov, članarin in podobno, gleda gospodarstvo na to akcijo, kot je rekel nek gospodarstvenik, s simpatijami in hkrati z rezervami. Ceni dobro voljo države, da se bo odrekla delu dohodka, ki ga je doslej pobirala. Na podlagi izkušenj pa je znano, da država tega ne more storiti tudi če hoče ali pa vsaj ne v večjem obsegu. Osebnostno menim, da je vztrajno in dolgoletno govorjenje za zmanjšanje skupne in splošne porabe stalo več denarja, kot pa smo od tega imeli resnične koristi.

Strinjam se, da bi morali ti dve sferi boljše gospodariti z denarjem in doseči boljše izrabo teh sredstev in boljše rezultate. Da pa bi bilo mogoče to porabo z absolutnim zmanjšanjem deleža v narodnem dohodku zmanjšati, pa je iluzija. Zakaj? Zato, ker je delež narodnega dohodka za izobraževanje, znanost, zdravstvo, otroško varstvo, socialno skrbstvo, za kulturo itd. pri nas pod deležem nekaterih kapitalističnih dežel. Mi smo vendarle socialistična dežela, ki naš razvoj in socializem gradimo prav na razvoju teh sektorjev. Po drugi strani pa lahko ima zmanjševanje tega deleža zelo katastrofalne, ali pa vsaj zelo resne posledice za dinamiko razvoja proizvodnih sil in naše proizvodne učinkovitosti. Rešitev je samo v večji produktivnosti dela in v večjem narodnem dohodku, ne pa v zmanjšanju skupne porabe.

Če bi kdo analiziral, bi rekel, da veliko govorimo, vendar so rezultati vprašljivi. Dejstvo je, da nam to področje dejansko siromaši. To siromašenje pa bo lahko imelo v najkrajšem času velike posledice v razvoju znanosti, izobraževanja in na drugih področjih družbenih dejavnosti.

Še nekaj besed o tako imenovanih disproporcionalnih cenah. Imam vtis, da so pri nas vsi in vsak prepričan, da so njihove lastne cene disproporcionalne in da dobijo manj, kot jim gre. Ta subjektivni občutek ima za posledico, da vsak izkoristi vsako priložnost in svoj vpliv, da bi s korekturo cen popravil svoj položaj v tako imenovani primarni delitvi. V razmerah na trgu, na katerem prevladuje povpraševanje ne pa ponudba, je takšno obnašanje ekonomsko logično in tudi možno. Zato je bilo in bo jalovo vsako prizadevanje družbe in ekonomske politike, da bi "prevzgojila" ekonomske subjekte tako, da tega ne bi več povečali, še najmanj pa z moralnim prepričevanjem, češ to kar delate, ni lepo in nam vsem škodi.

Država in ekonomska politika morata v prvi vrsti ustvarjati pogoje in razmere za povečanje proizvodnje, za kar ima sodobna država kar precej izkušenj in razvit inštrumentarij. Mi smo verjetno prezrli to, da je namreč socialna politika države delno še upravičena v potrošnji, zelo problematična pa je seveda socialna politika v proizvodnji. Ta vodi v katastrofo. Zavedati se moramo, da smo blagovno gospodarstvo sprejeli v naši samoupravni model gospodarjenja ne zaradi prevlade socialističnih prvin gospodarjenja, ampak obratno, zato,

ker v prehodnem obdobju iz kapitalizma v socializem blagovna proizvodnja manj neobjektivno razrešuje materialna protislovja v družbi in bolj objektivno prispeva k razvoju proizvodjalnih sil kot katerikoli drugi znani model gospodarjenja, to pa pomeni, da je blagovna proizvodnja še najboljša med slabimi, toda na tej stopnji razvoja med edino možnimi alternativami.

Zakaj ta razprava? Zato, da bi vsi, ki tako ali drugače delamo v politiki ali neposredno v gospodarstvu, v znanosti itd., začeli bolj poglobljeno in resno razmišljati o tem fenomenu blagovne proizvodnje. Možnost za uspeh je le v tem, da bomo znali izrabiti njegove prednosti in zmanjšati njegove negativne učinke. Alternativi sta samo dve, na eni strani strogi centralizem, na drugi strani pa državni kapitalizem. Obe pa zaenkrat odklanjamo.

Zato sem si na koncu dovolil tak teoretičen del, ker menim, da k problemom stabilizacije v nekem smislu preveč kvantitativno pristopamo in premalo kvalitativno. To pomeni, da bi končno vendarle po 30. ali 40. letih poizkusa izgradnje enega modela gospodarjenja vendarle začeli zelo poglobljeno in resno razpravljati tudi o kvalitativnih vprašanjih, to je o teoretičnih vprašanjih gospodarskega modela samoupravnega socializma na tej stopnji razvoja. Menim, da brez tega tudi dolgoročne stabilizacije ne bomo mogli uresničiti. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakona SR Slovenije.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Jerneja Vrhunca, namestnika republiške sekretarke za pravosodje in upravo. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.)

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V skladu s sklepi Skupščine SR Slovenije z dne 7. maja 1984 so spremembe in dopolnitve kazenskega zakona SR Slovenije pred vami v zadnji fazi zakonodajnega postopka.

Izvršni svet je pri pripravi predloga zakona proučil vse pripombe in predloge, dane ob obravnavi osnutka zakona, ter jih upošteval, kolikor je bilo v okviru sedanjih sprememb kazenske zakonodaje mogoče.

Predlogi in sugestije, ki v predlogu zakona niso bili upoštevani, bodo predmet nadaljnjega proučevanja ob pripravi obširnejše revizije kazenske zakonodaje, kolikor in kadar bo do nje prišlo.

V obravnavanju predloga zakona v delovnih telesih Skupščine in zborov ni bilo odprtih vprašanj. Izvršni svet zato ocenjuje, da so v predlogu zakona v celoti upoštevana stališča in težnje delegatov, izražena ob obravnavanju predhodnih zakonodajnih faz. Pri tem moramo poudariti, da je po naši oceni predlog zakona maksimalno usklajen tudi s predvidenimi spremembami, to je valorizacijo absolutno določenih vrednostnih količin v kazenskih zakonih federacije in drugih republik in avtonomnih pokrajin.

Razlike, ki so v predlogu zakona še ohranjene, so posledica specifičnosti razvoja v naši republici in so po mnenju predlagatelja v celoti utemeljene.

V zvezi z rokom uveljavitve sprememb in dopolnitev kazenskega zakona, to je s 1. julijem 1984, moramo ponovno poudariti, da bodo tudi spremembe kazenskega zakona SFR Jugoslavije ter spremembe kazenskih zakonov drugih republik in avtonomnih pokrajin predvidoma hkrati uveljavljene. Spremembe kazenskega zakona

SFR Jugoslavije bo Zvezni zbor obravnaval 27. junija 1984, spremembe ostalih kazenskih zakonov pa skupščine republik in avtonomnih pokrajin obravnavajo v teh dneh.

Potekajo tudi intenzivne priprave v smeri čimprejšnje objave sprejetih sprememb in dopolnitev našega kazenskega zakona tako, da bi bila javnost in pristojni državni organi z njimi pravočasno seznanjeni.

Predlagane spremembe in dopolnitve našega kazenskega zakona pomenijo znaten korak v dograjevanju slovenske kazenske zakonodaje, so pa tudi izraz družbenega napora v smeri racionalizacije dela državnih organov, v tem primeru organov odkrivanja pregona in sojenja. V imenu Izvršnega sveta predlagam, da predlog zakona obravnavate in sprejmete v besedilu, kot je predloženo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlog zakona je objavljen v Poročevalcu št. 16. Obravnavali pa so ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor in Komisija za pravosodje sta zboru pismeno poročala, Zakonodajno-pravna komisija pa je sporočila, da k predlogu zakona nima pripomb. Želijo morda poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog zakona na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajajamo na 7.in 8.t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Staneta Kotnika, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide. Njegovo uvodno besedo ste pismeno dobili na klop.

Besedo ima tovariš Stane Kotnik, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide.

S t a n e K o t n i k : Tovarišica predsednica! Podal bom uvodno obrazložitev k tej in naslednji točki dnevnega reda.

Tovarišice in tovariši delegati! Postopek za spremembo zakona o vojaških invalidih in civilnih invalidih vojne smo pričeli pripravljati zaradi splošne usmeritve, da se tudi na področju dopolnilnega borčevsko-invalidskega varstva dosledneje uveljavljajo načela socialne politike, in sicer v tem smislu, da se v okviru sredstev, ki jih družba zagotavlja v te namene bolj zaščitijo tisti upravičenci, ki so v zaostrenih gospodarskih razmerah socialno najbolj ogroženi. Ta cilj bi dosegli tako, da bi pri dodeljevanju socialne pomoči, to je invalidskega dodatka vojaškimi invalidom in denarne pomoči civilnim invalidom vojne popolneje in dosledneje kot do sedaj ugotavljali in upoštevali socialne položaj upravičenca in njegove družine.

S takimi spremembami se je načelno strinjalo predsedstvo Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Usmeritve v tem smislu pa je sprejela tudi Skupščina SR Slovenije in so vgrajene v resolucijo o politiki družbenega in gospodarskega razvoja v letu 1984 ter v načrt o uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Na podlagi teh izhodišč smo pripravili osnutka obeh zakonov. Pri tem smo upoštevali stališča Skupščine SR Slovenije in njenih zborov oziroma delovnih teles ob obravnavi predlogov za izdajo teh zakonov.

Pri pripravi konkretnih rešitev pa smo izhajali tudi iz stališč in zaključkov Komisije zveznih družbenih svetov za vprašanja gospodarske stabilizacije,

vsebovanih v dokumentu o temeljih in okvirih dolgoročne socialne politike.

Pri osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih gre za spremembo republiškega zakona, s katerim so urejene dopolnilne oblike varstva vojaških invalidov in družine padlih borcev. Njihove osnovne pravice do namreč zagotovljene in urejene z zvezno zakonodajo. Višina prejemkov po zveznih predpisih pa je odvisna in raste glede na stopnjo invalidnosti posameznika.

Med dopolnilnimi oblikami varstva, ki jih ureja veljavni republiški zakon o vojaških invalidih, je najpomembnejši invalidski dodatek, ki je uveden kot socialna pomoč vojaškim invalidom in družinam padlih borcev, ki so socialno ogrožene. O tem, kdo je socialno ogrožen in s tem upravičen do invalidskega dodatka, se sklepa na podlagi ocene njegovega socialnega položaja. Pri tem pa se v njegove dohodke ne vštevajo nobeni invalidski prejemki niti nekateri drugi prejemki, kot so priznavalnina, varstveni dodatek in različne druge socialne pomoči.

Taka ureditev je privedla do določenih anomalij, zaradi katerih sedaj invalidski dodatek, ki se odmerja do višine najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, prejemajo tudi osebe z višjimi prejemki, medtem ko so kategorije z majhnimi prejemki manj zaščitene. Te napravnosti skušamo odpraviti s predlaganimi spremembami in dopolnitvami zakona, ki so vgrajene v osnutku zakona ter tudi ustrezno obrazložene. Zaradi tega bi se v nadaljevanju zadržal samo na nekaterih predlaganih spremembah, o katerih je bilo ob obravnavi predlaganega besedila osnutka zakona največ razprav.

1. Najpomembnejša sprememba, ki je vgrajena v osnutek zakona, se nanaša na vštevanje invalidskih prejemkov pri oceni gmotnega položaja upravičenca. Pri tem izhajamo iz dejstva, da imajo sicer vsi invalidski prejemki svoj namen, zlasti še dodatek za potrežbo in tujo pomoč in ortopedski dodatek. Invalidnina pa je invalidu priznana kot nadomestilo za okvaro organizma glede na stopnjo njegove invalidnosti. Vendar imajo vsi ti prejemki tudi socialno osnovo, saj predstavljajo vir preživljanja. Zaradi tega jih je po mnenju Izvršnega sveta potrebno vsaj deloma upoštevati pri odločanju o pravici in višini socialne pomoči, to je invalidskega dodatka kot socialnega korektiva.

Ker je Skupščina ob obravnavi predloga za izdajo zakona zavzela stališče, da se pri ugotavljanju dohodkovnega cenzusa, na podlagi katerega se sklepa o pravici do invalidskega dodatka, ne vštevata dodatek za nego in tujo pomoč in ortopedski dodatek, je v osnutku zakona predvideno, da se vštevata del, in to 50 % osebne invalidnine. O nujnosti take rešitve ste bili delegati seznanjeni že v uvodni besedi k predlogu za izdajo zakona, in to glede na odklonilna stališča o vštevanju dodatka za potrežbo in tujo pomoč.

Cilj, ki ga zasledujemo s spremembami zakona v skladu z danimi usmeritvami, je mogoče doseči samo z vštevanjem določenega dela invalidskih prejemkov. Menimo, da je taka rešitev pravilna in tudi pravična. Opravili smo izračune za okoli 4.000 upravičencev in pri tem ugotovili, da bi ta sprememba delno vplivala na prejemanje invalidskega dodatka pri invalidih z višjimi prejemki; invalidi z nižjimi prejemki pa bi prejeli dodatek v višjem znesku kot do sedaj. S tem so v celoti potrjene ocene in prizadevanja o učinkih in predlaganih spremembah, ki so jih navedli v gradivu ob predlogu za izdajo zakona.

2. Glede vštevanja drugih prejemkov upravičenca in njegovih družinskih članov predlagamo v osnutku zakona, da se zadrži približno enaka ureditev kot v veljavnem zakonu, vendar nekoliko poenostavljena. Pri tem smo menili, da je treba v večji meri upoštevati dohodke upravičenca, v precejšnji meri tudi dohodke zakonca, dohodke drugih članov družine pa v manjši meri. Dohodke članov družine, ki so se že osamosvojili, ne bi upoštevali, doslej so se namreč upoštevali. Upoštevali bi samo dohodke tistih članov družine, ki jih je upravičenec dolžan vzdrževati.

3. Omeniti je treba še predlagano spremembo pri vštevanju katastrskega dohodka. Ta se po veljavnem predpisu vštevata v višini 40 %. Taka ureditev je bila uvedena 1978. leta. Od tedaj se je višina invalidskega dodatka povečala za nekaj več kot 4 krat, katastrski dohodek pa je ostal nespremenjen. Zato v osnutku zakona predlagamo, da se vštevata katastrski dohodek v celoti, in to po že

pravljeni valorizaciji. Izračuni so pokazali, da to ne bo vplivalo na prejem invalidskega dodatka upravičencev z nižjim katastrskim dohodkom. Upravičenci višjim katastrskim dohodkom nad 13.000 dinarjev letno pa bi prejeli manjši invalidski dodatek. Menimo, da je to v skladu s politiko obdelovanja kmetijskih emljšč, zlasti še v današnjih razmerah.

4. Naslednja sprememba zadeva določbo o pomoči pri nakupu motornega vozila. Omeniti je treba, da najtežji vojaški invalidi prejema in bodo še naprej prejeli vsakih 7 let osebno motorno vozilo v brezplačno uporabo po zveznih redpisih. Po veljavnem republiškem zakonu pa prejema denarno pomoč pri nakupu vozila tudi invalidi nekoliko nižjih skupin. Ob obravnavi predloga za izdajo zakona smo navedli razloge, zaradi katerih predlagamo spremembo oziroma opustitev določb te denarne pomoči. V osnutku zakona predlagamo kot osnovno rešitev, da se pomoč v celoti ukine, da pa se omenjeni skupini zagotovi možnost najemanja redita za nakup avtomobila pod ustreznimi pogoji.

To sugestijo je Ljubljanska banka sprejela in predlaga koriščenje kredita za nakup avtomobila na podlagi namenskega varčevanja pod ugodnejšimi pogoji.

5. Druge pomembnejše določbe se nanašajo na usklajevanje veljavnega zakona z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakona o zdravstvenem varstvu, delno pa pomenijo tudi uskladitev republiške zakonodaje z zvezno zakonodajo.

Zakon naj bi začel veljati 1. januarja 1985. Za invalide, ki bi po uveljavitvi predlaganih sprememb prejeli nižji dodatek oziroma bi se jim ta dodatek ukinit, pa bi se zakon začel uporabljati 1. julija 1985 oziroma po varianti 1. januarja 1986. S tem bi se delno ublažile nekatere neugodne posledice uveljavitve tega zakona, ki se jim drugače ne moremo izogniti.

Ocena učinkov predlaganih sprememb kaže na to, da bi nekaj sredstev ostalo. To pa ni bistveni cilj, ki ga s spremembami zasledujemo. Zato bi do predloga zakona proučili možnost izboljšanja in poenostavitve nekaterih rešitev, lasti glede vprašanja invalidnine in drugih dohodkov upravičenca in njegove družine tako, da se skupna sredstva, ki se namenjajo za dopolnjeno varstvo vojaških invalidov, ne bi zmanjševala. Prav tako bi se do predloga zakona opredelili do vprašanja izdaje prečiščenega besedila zakona.

Varstvo civilnih invalidov vojne SR Slovenije je urejeno na podlagi medrepubliškega dogovora. Ob obravnavi problematike civilnih invalidov vojne v izvršnem svetu je bilo ocenjeno, da je njihovo varstvo urejeno v skladu s tem izvršnim dogovorom. Cilji, ki jih želimo doseči s spremembami zakona, so podobni kot pri spremembah zakona o vojaških invalidih. Pri tem je treba upoštevati, da je socialna varnost civilnih invalidov vojne urejena in zagotovljena na nižjem nivoju kot vojaškim invalidom. Zaradi tega so spremembe zakona o civilnih invalidih vojne, ki pomenijo uskladitev z uvodoma omenjeni načini socialne politike, manj obsežne. Tako bi se pri pogojih za pridobitev denarne pomoči, ki je ekvivalenten invalidskemu dodatku pri vojaških invalidih, prejemi upravičenca, njegovega zakonca in družinskih članov všteli tudi po osnutku zakona o delu 60 %, enako kot po veljavni ureditvi. Novost pa je, da se upoštevajo le pridobitvno nezmožni člani, ki živijo z upravičencem v skupnem gospodinjstvu in jih on preživlja. V skladu s stališči Skupščine se med prejemke ne šteje dodatek za postrežbo in tujo pomoč. Tudi invalidnina se ne všteta, saj znaša samo 50 % vojaške invalidnine ustrezne skupine in bi njeno vštovanje socialni položaj upravičencev močneje prizadelo.

Glede vštovanja katastrskega dohodka pri ugotavljanju socialnega položaja upravičenca je ostala rešitev kot v veljavnem zakonu, je pa izenačena z rešitvijo v osnutku zakona o vojaških invalidih, in to iz istih razlogov, kot so nam navedeni. Ocene kažejo, da bodo pri taki rešitvi negativne posledice minimalne. Do delnega zmanjšanja denarne pomoči bo prišlo le pri tistih upravičenih, ki imajo bodisi velik katastrski dohodek ali pa poleg njega še druge upoštevane prejemke.

Denarna pomoč bi se v skladu s spremembami zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju odmerjala odvisno od socialnih razmer, to se pravi od dohodkovnega cenusa upravičenca, največ do višine 50 % zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo.

Pomembne so tudi spremembe procesnega značaja. Med drugim se z 31. decembrom 1985 zaključuje rok za uveljavljanje svojstva civilnega invalida vojne za nekatere kategorije teh invalidov. Razlog za tako spremembo je časovna odmaknjenost od dogodkov, ki otežujejo dokazni postopek. Iz istih razlogov je v osnutku predlagano, da se nekatera dejstva v postopku lahko ugotavljajo le s pismenimi dokaznimi sredstvi, tako kot pri zakonu o vojaških invalidih. Novost je tudi v postopku za ugotavljanje novega odstotka invalidnosti, ki je označen s postopkom, ki velja za vojaške invalide.

Tudi za civilne invalide vojne, pri katerih bi zaradi spremembe zakona prišlo do zmanjšanja ali izgube denarne pomoči, se predlaga uporaba določb novega zakona, ki bi ublažil morebitne neugodne posledice, čeprav ocenjujemo, da do bistvenih sprememb pri prejemanju denarne pomoči civilnih invalidov vojne ne bo prišlo.

Tako osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih, kot osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne sta bila predmet številnih in širokih razprav. Osnutka sta bila objavljena v Komisiji za vojaške invalide in Komisiji za socialno zdravstvena vprašanja borcev NOV, kakor tudi na predsedstvu Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije, na Svetu za socialno in zdravstveno politiko pri predsedstvu Republiške konference SZDL in sekretariatu Koordinacijskega odbora družbeni položaj in aktivnost invalidov pri Republiški konferenci SZDL, nadalje na Koordinacijskem odboru za vprašanja socialne varnosti in socialnega varstva borcev NOV Slovenije, v zadnji fazi pa tudi v skupščinskih odborih in komisijah.

V teh obravnavah je bila dana podpora usmeritvam, ki so služile kot osnova za spremembe zakonov, kot tudi načelnim rešitvam, vključenim v osnutka zakonov. Do nekaterih konkretnih rešitev pa so bila podana negativna stališča. Pri tem bi posebej omenil odklonilno stališče predsedstva Zveze združenj borcev NOV Slovenije in nekaterih skupščinskih organov, ki nasprotujejo 50 % odštevanju vojaške invalidnine, ker bi taka določba med drugim prizadela tudi težke invalide, ki se v pretežni meri preživljajo samo z invalidskimi prejemki. Prav tako Zveza društev civilnih invalidov vojne še nadalje vztraja pri uveljavitvi nekaterih predlogov, ki jih je že ob obravnavi predloga za izdajo zakona podala skupščini SR Slovenije, ki pa jih Izvršni svet ni sprejel zaradi tega, ker pomenijo širjenje pravic in so kot taki vezani na zagotavljanje večjih sredstev.

V obravnavah so bile podane tudi zahteve, da se opravijo ponovni izračuni učinkov nekaterih rešitev v obeh zakonih. S tem v zvezi je omenjena tudi možnost preložitve odločanja o osnutku obeh zakonov na kasnejši termin. V zvezi s tem je treba povedati, da smo opravili in Skupščini poslali vse zahtevane izračune in ocene učinkov predlaganih sprememb. Del teh izračunov je objavljen v skupščinskem Poročevalcu, drugi del pa je na razpolago v dokumentaciji Skupščini SR Slovenije.

V zvezi s predlogi iz dosedanjih razprav, ki odstopajo od rešitev v osnutkih zakonov, pa je lahko ugotoviti, da bi upoštevanje in sprejetje teh predlogov pomenilo, da ne morejo biti v celoti uresničene temeljne usmeritve in načela, ki so vodila k spremembam zakonov.

Vse rešitve v osnutkih zakonov so namreč med seboj povezane. Kolikor dopolnjena rešitev ne bi bila sprejeta, bi zaradi tega morale biti spremenjene tudi druge rešitve, saj bi v nasprotnem primeru socialnih razlik med upravičenci zmanjševali. Ob danih sredstvih ne bi mogli zagotoviti ustreznega dopolnilnega varstva vojaških invalidov z nizkimi prejemki, kolikor pa bi želeli njihovo socialno varnost izboljšati, obenem pa brez korekcij zadržati oziroma z linearno uporabo zakona celo vzišati tudi socialno varnost upravičencev z višjimi prejemki, bi za dopolnilno varstvo vojaških invalidov potrebovali več sredstev.

Tudi o predlogih Zveze društev civilnih invalidov vojne, ki so bili sicer delno korigirani in podprti v nekaterih razpravah, je mogoče razpravljati samo v okviru danih sredstev ali ob korekcijah drugih veljavnih rešitev. V nasprotnem bi sprejem njihovih predlogov pomenil širjenje pravic, kar bi zahtevalo tudi dodatna sredstva.

Izvršni svet bo na podlagi sklepov in stališč Skupščine proučil predloge in pripombe iz razprave in v zvezi s tem ponovno preveril vse predlagane rešitve. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Glede na to, da je tovariš Kotnik dal uvod k obema točkama dnevnega reda in tudi glede na prijavljene delegate, kaže verjetno obe točki dnevnega reda hkrati obravnavati. Se s takšnim načinom strinjate? (Da.)

Oba osnutka zakonov sta bila objavljena v Poročevalcu št. 15. Obravnavali so ju Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za vprašanja borcev NOV in Zakonodajno-pravna komisija, ki so našemu zboru pismeno poročali.

Želite poročevalci besedo? (Ne.) Če ne, potem prehajamo na razpravo. Besedo ima tovariš Alojz Pangos, delegat občine Nova Gorica.

A l o j z P a n g o s : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica je na seji dne 18. junija 1984 obravnavala zadeve za 35. sejo zborov Skupščine SR Slovenije in imela k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih naslednje pripombe oziroma predloge.

1. Zaradi razmeroma nizke višine invalidnine osebnih invalidov VII. do X. skupine je bilo zavzeto stališče, naj se tudi invalidnine teh skupin invalidov ne upoštevajo pri odločanju o pravici in višini invalidskega dodatka.

8. člen naj bi se glasil takole: "Za redne prejemke se štejejo vsi redni lohodki in prejemki, razen družinske invalidnine, osebne invalidnine invalidov VII. do X. skupine, dodatek za postrežbo in tujo pomoč in ortopedski dodatek pa po predpisih o vojaških invalidih ter dodatek za postrežbo in tujo pomoč po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju."

2. Ker so nekateri izračuni, opravljeni na značilnih primerih, pokazali, da bi bila varianta, ki so jo sprejeli občinski upravni organi, s tem da se upošteva osebna invalidnina v višini 50 %, drugi prejemki upravičenca, zakonca in družinskih članov pa v višini 60 %, ugodnejša od predlagane v osnutku zakona, se podpre sprejetje te variante.

3. Pri-29. členu se predlaga sprejem variante zaradi velikega števila uživalcev invalidskega dodatka v naši občini, ko je bilo ob koncu leta 1983 38 uživalcev; obstaja bojazen, da ne bo mogoče do 30.6.1985 uskladiti vseh dodatkov z določbami sprejetega in dopoljenega zakona o vojaških invalidih, zaradi česar lahko pride do preplačil invalidskega dodatka.

K osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih ojne dajemo naslednje pripombe oziroma predloge.

1. V 11. členu zakona naj se poveča 50 % na 60 % civilne invalidnine sakokratnega mesečnega zneska osebne invalidnine po predpisih o vojaških invalidih.

2. V 11. členu naj se ločeno obravnava civilne invalide vojne I. skupine 60 % vojaške osebne invalidnine, I. skupine civilne invalide vojne in civilne invalide vojne II. skupine s 60 % osebne invalidnine vojaških invalidov II. stopnje.

3. 11. člen naj se dopolni z naslednjim odstavkom: "Civilna invalidnina se lahko tudi večja od 60 % vojaške invalidnine, če je letni indeks rasti porabe skupnih sredstev manjši od indeksa rasti osebne invalidnine vojaških invalidov."

4. K 11. členu. Še nadalje naj velja določilo, da se žrtvam fašističnega nasilja poveča znesek civilne invalidnine za 25 %.

5. Drugi odstavek 13. člena naj se spremenjen glasi: "Dodatek za postrežbo in tujo pomoč znaša mesečno 85 % dodatka za postrežbo in tujo pomoč vojaškega invalida in se razvršča po enakih stopnjah, kot so razvrščeni vojaški invalidi. Žrtvam fašističnega nasilja se znesek dodatka poveča za 15 %.

6. 14. člen naj se dopolni z določilom, da naj znaša invalidski dodatek 50 % mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov.

7. Daje se pobudo za spremembo in dopolnitev dogovora o izboljšanju varstva civilnih invalidov vojne, ki je bil podpisan v Beogradu 27.2.1978 v naslednjem, da se invalidsko varstvo razširi tudi na VII. skupino invalidov s 50 % kvarami in da se uvedejo ortopedski dodatki analogno z vojaškimi invalidi v višini 60 % za vse štiri panoge.

8. Besede "dodatna denarna pomoč" naj se nadomestijo z besedami "civilni invalidski dodatek".

S temi predlogi se odpravljajo pogostokrat obravnavane pomanjkljivosti zakona iz leta 1978. Zaradi počasnejše rasti porabe skupnih sredstev od rasti števila civilnih invalidov vojaških invalidov ugotavljamo, da se ne more uravnati obseg v širjenje pravic ampak v zmanjševanje obstoječih razlik z invalidskimi prejemki vojaških invalidov, o čemer se je pozitivno razpravljalo že pred leti na najvišji ravni. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Preden bi nadaljevali razpravo, vas obveščam, da smo na klop prejeli dva sklepa, ki naj bi jih po razpravi prejeli v našem zboru. Tu mislim na sklep, ki se nanaša na spremembe in dopolnitve zakona o civilnih invalidih vojne in na sklep, ki se nanaša na zakon o vojaških invalidih.

Pri tej točki razpravo spremljajo tudi člani Komisije za vprašanja borcev NOV, ki bodo po razpravi predlagali morebitne spremembe teh dveh sklepov.

Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima tovarišica Ana Mitrovič, delegatka iz občine Postojna.

A n a M i t r o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je na seji dne 14.6.1984 obravnavala in sprejela naslednje pripombe k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

Zakonodajalec naj prouči, kako bo upoštevanje katastrskega dohodka vplivala na položaj ostarelih invalidov. Vsi namreč nimajo možnosti, da bi zemljo oddali in s tem omogočili koristno izrabo. Zakon naj omogoči individualno prejemko takšnih primerov. Zakonodajalec naj prav tako prouči določilo 6. člena osnutka zakona, po katerem se za družinske člane štejejo osebe, ki z upravičencem živijo v skupnem gospodinjstvu. So namreč primeri, da družinski član, ki ga upravičenec preživlja, z njim ne živi v skupnem gospodinjstvu, primeri: rejništvo, socialni zavodi.

Glede regresa za nakup motornega vozila podpiramo predlog, da se 31. člen javnega zakona črta in da se uveljavijo ugodni kreditni pogoji za nakup. Imamo sicer tudi pripombe k zakonu o civilnih invalidih vojne, vendar pa se v popolnosti ujemajo s pripombami tovariša iz Nove Gorice, zato jih ne bi brala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Franc Albreht, delegat iz občine Tržič.

F r a n c A l b r e h t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Tržič je na svoji seji 18.6.1984 sprejela naslednje pripombe k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

Na podlagi predhodne razprave v Komisiji za zadeve invalidov in borcev v Skupščini občine Tržič, v Svetu za socialno in zdravstveno politiko pri občinski konferenci SZDL ter Občinskem odboru Zveze borcev NOV Tržič načelno podpiramo zakonski osnutek ter s tem krčenje nekaterih pravic, vendar do take mere, da ne bo preveč ogrožen življenjski standard invalidov.

V občini Tržič, bi se po predloženih spremembah eni tretjini vojaških upravičenih invalidov, ki so upravičeni do invalidskega dodatka, ta zmanjšal,

tretjini povečal, pri tretjini pa ostal isti.

Predlagani 5. člen osnutka izrazito prizadene samohranilce in nepokretne invalide, to so v Trziču večji del občani pri 90. letih. Zato obstaja bojazen težjih socialnih problemov, kar pomeni večji pritisk na sredstva za priznavalnino v občini. Glede na skromne tržiške proračunske možnosti je težko računati na reševanje problemov s priznavalnino. Zato predlagamo pri izračunu invalidnin upoštevanje 60 % osebnega dohodka, prav tako pa tudi ponovno možnost posojila za nakup osebnega motornega vozila pod ugodnejšimi pogoji za invalide od II do X. kategorije.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Jože Uršej, delegat iz občine Slovenj Gradec.

J o ž e U r š e j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Slovenj Gradec za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na svoji seji 15.6.1984 med drugim obravnavala tudi osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in na predlog Občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenj Gradec sklenila predlagati naslednje.

1. Drugi odstavek 9. člena določa, da se osebna invalidnina delno všteva med prejemke upravičenca, na podlagi katerih se mu določa višina invalidskega dodatka. Predlagamo, da se osebna invalidnina ne všteva med navedene prejemke in se temu ustrezno spremeni tudi predlagano besedilo drugega odstavka.

Predlog, da se osebna invalidnina ne všteva med prejemke in ne upošteva pri izračunu invalidskega dodatka upravičencev, utemeljujemo iz razloga, ker bi bili ti prizadeti tako materialno kakor tudi moralno. Že sama invalidnost, ki je bila povzročena v času NOV, te ljudi postavlja v drugačen položaj, zato jim vsako kratenje že uveljavljenih pravic povzroča občutek določenega zapostavljanja v primerjavi z ostalimi občani.

2. Ne strinjamo se z določili 20. člena, ki predvideva ukinitev pravice do denarne pomoči pri nakupu osebnega avtomobila oziroma z varianto, ki predvideva občutno zmanjšanje denarne pomoči v primerjavi z dosežanim zakonom. Predlagamo, da se 31. člen sedaj veljavnega zakona ne spreminja.

Glede na to, da je vojaških invalidov iz leta v leto manj in da imajo orazmerno nizke prejemke, menimo, da bi bilo prav, da jim te bonitete ostanejo. Na osnovi navedenega skupina delegatov predlaga, da se pri sestavi predloga zakona podane pripombe upoštevajo. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima tovariš Ranko Zgrabljč, delegat iz občine Lendava.

J a n k o Z g r a b l j i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je obravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne ter daje k osnutku naslednja stališča in predloge.

a) Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih:

V 2. členu podpiramo osnovno besedilo brez variante.

V 4. odstavku 4. člena naj se v zadnji vrsti številka "50" nadomesti s številko "100".

Prvi odstavek 7. člena naj bi se spremenil tako, da se pri odmeri invalidskega dodatka upošteva zmanjšani katastrski dohodek, in sicer v višini 70 % dejanskega katastrskega dohodka.

V 14., 20. in 29. členu podpiramo variantno besedilo. K temu dajemo obrazložitev: Načelno podpiramo predlagane spremembe, ki jih narekujejo vsesplošna stabilizacijska prizadevanja, vendar pa kljub temu ocenjujemo, da so nekatera

določila prestroga in bodo sedaj, ko je velika inflacija, privedla precejšnje zmanjšanje upravičencev v neugoden socialni položaj. Iz teh razlogov menimo, da ne bi bilo umestno spreminjati 4. odstavka 4. člena.

Dodatek za postrežbo in tujo pomoč prejemajo namreč ostareli invalidi, ki jim je invalidski dodatek edini vir za preživljanje in bi zaradi take določbe bila ogrožena njihova eksistenca. Še slabši bo ekonomski položaj upravičencev do invalidskega dodatka, če bo ostalo v veljavi določilo, da se pri odmeri tega upošteva dejanski katastrski dohodek. Glede na to, da se že v letošnjem letu v skladu z odlokom o valorizaciji katastrskega dohodka ta povečuje za 4,36 krat, to že zastruje pogoje za pridobivanje invalidskega dodatka in vpliva na njegovo višino. Zato menimo, da bi bilo prestrogo določilo, da se upošteva dejanski katastrski dohodek. Tako določilo bi bilo utemeljeno, če sedaj ne bi bila opravljena valorizacija katastrskega dohodka.

K osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih rojne imamo naslednje pripombe:

4. odstavek 4. člena naj se spremeni tako, da se pri odmeri denarne pomoči upošteva zmanjšani katastrski dohodek, in sicer v višini 70 % dejanskega katastrskega dohodka.

Obrazložitev. Tudi pri tem zakonu podpiramo predlagane spremembe, ki jih varujejo vsesplošna stabilizacijska prizadevanja, vendar pa kljub temu očitujemo, da je prestrogo določilo, da se pri odmeri denarnih pomoči upošteva dejanski katastrski dohodek, ki je v primerjavi z dosedanjim katastrskim dohodkom že tako 4,36 krat povečan. Če se bo pa ta upošteval v nezmanjšanem znesku, bo močno ogrožena eksistenca teh upravičencev, zlasti še, ker inflacija že sama po sebi slabša njihov gmotni položaj. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Pismenih prijav za razpravo ni več. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Zvonko Pajnik, delegat iz občine Maribor-Pesnica.

Z v o n k o P a j n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Skupina delegatov mariborskih občin za Skupščino SR Slovenije je obpravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih ter sprejela naslednje predloge:

1. Sredstva, ki bi predvidoma ostala glede na izračune po osnutku zakona, naj bi se uporabila za zvišanje dodatka tistim kategorijam invalidov, ki imajo manjše dohodke in najnižji dodatek. Poudarjamo, da sredstva, ki se pri tem porabijo, niso tolikšna, da bi se prav na tem področju moralo posegati v restriktivne ukrepe, saj je treba upoštevati tudi umrljivost borcev in vojaških invalidov, s čimer se takšna sredstva avtomatično tudi znižujejo. Sicer pa je poseg v zmanjševanje sredstev in pravic na tem področju v tem trenutku in glede na sedanje ekonomske razmere upravičencev tudi politično nesprejemljiv.

2. Menimo, da se kljub mnenju predlagatelja o pravilnejši razporeditvi sredstev med upoštevane dohodke ne bi smela šteti osebna invalidnina in občinska priznavalnina. Menimo, da je invalidnina satisfakcija za telesno okvaro ne upoštevani dohodek. Priznavalnina pa je tudi element socialne pomoči, do katere so upravičeni le tisti borci, ki po nobenem drugem predpisu ne morejo dobiti ekvivalentov.

3. Glede denarnih pomoči za nakup osebnih avtomobilov so delegati mnenja, da se naj sprejme varianta osnutka zakona. Višina regresa naj bi ostala takšna kot doslej s tem, da se preveri, pri katerih upravičencih je prišlo do nezakonite uporabe tega nadomestila. Vnaprej pa se naj vodi strožja evidenca. Morebitnim kršiteljem naj se odobreni regres tudi odvzame.

Predlagamo, da se določbe zakona in izračuni čimbolj poenostavijo, da bo zakon razumljivejši za upravičence, ki jim je namenjen. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati zaključujem razpravo in rekinjam obravnavo obeh točk dnevnega reda, da bi se lahko sestala Komisija

ga vprašanja borcev NOV in nas obvestila o svojih stališčih. Poročevalka komisije bo tovarišica Vidičeva.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa.

Pri tej točki je Izvršni svet določil za svojega predstavnika tovariša Ane Kranjčeviča, namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve. Želi tovariš Kranjčevič besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 14.

Pri nas so ga obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali. Želite poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovarišica Ana Mitrovič, delegatka iz občine Postojna.

A n a M i t r o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati Skupščine občine Postojna za Zbor občin Skupščine SR Slovenije podpiramo predloženi osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa. Predlagamo pa naslednje spremembe:

V 4. odstavku 134. člena naj se črta besedilo: "v soglasju z Republiško kupnostjo za cene."

Obrazložitev: Menimo, da je primerno uporabiti rešitev, ki je predvidena v postopek določanja višine stroškov izpita, preizkusa in preverjanja znanja udeležencev za način določanja višine stroškov tehničnega pregleda. Prepričani smo, da bodo izvršni sveti občinskih skupščin danu pooblastilo trezno in z vso odgovornostjo izpolnjevali. Kolikor pa bodo predlagana nasprotna mnenja, pa predlagamo, da se celotna pristojnost za določanje stroškov tehničnega pregleda prenese na Republiško skupnost za cene.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Alojz Majcen, delegat iz občine Gornja Radgona.

A l o j z M a j c e n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije je na seji dne 15. junija 1984 obravnavala predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa z osnutkom zakona ter na podlagi obravnavne sprejela naslednja mnenja in stališča.

1. Pri 2. členu osnutka menimo, da ne glede na to, v kateri pristojnosti je atest varnostne kabine ali loka, bi le-ta morala biti atestirana. Kolikor pa se beseda "atest" črta iz besedila, pa se lahko nadomesti s "preizkušanjem". Varnostna kabina ali lok pa vendarle mora biti takšne konstrukcije, da je voznik traktorja varen oziroma da se pri obračanju traktorja ne zmečka.

2. V 2. odstavku 7. člena je imetnik pravice do uporabe registriranega motornega in priklopnega vozila zavezan, da vozilo odjavi v 15 dneh tudi v primeru spremembe stalnega prebivališča, čeprav gre za spremembo bivališča v isti občini.

V 4. odstavku istega člena pa je lastnik zavezan le na prijavo spremembe ateregakoli podatka, vpisanega v prometno dovoljenje, in to tudi spremembe stalnega prebivališča. V zvezi s tem menimo, da je potrebno navedena odstavka skladiti.

3. Menimo, da tudi v bodoče ostane v veljavi določba 3. odstavka 7. člena, da je pri prodaji starega vozila vezan za oddajo registrskih tablic le prodalec, ne pa, kot je bilo predlagano v delovnih telesih Zbora občin.

V zvezi s 13. členom osnutka menimo, da bi zakon dopuščal tudi uporabo motornega vozila za poučevanje voznika, ki je v lasti kateregakoli družinskega člana.

4. Menimo, da bi bilo potrebno dopolniti 109. člen zakona o varnosti cestnega prometa tako, da bi bila konkretizirana 5. točka. Ugotavljamo namreč, da samo tečaj o varnem delu s traktorjem, s tem da se opravi dodatno testiranje, ne pripomore k varnemu delu s traktorjem. Menimo, da bi se omenjeni tečaj o varnem delu s traktorjem moral opravljati praktično na za to primernem težavnem terenu.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Anton Cerjak, delegat iz občine Brežice.

A n t o n C e r j a k : Tovarišice in tovariši delegati! V delegaciji naše občine se strinjamo, da je dejansko potrebno uvesti tudi strožje kazni, kar v bistvu dopolnitve zakona o varnosti v cestnem prometu prinašajo. Menimo, da v določenih primerih ni točno vse tisto, kar v zakonu piše, namreč, da ne bo potrebnih določenih dodatnih finančnih sredstev za izvajanje zakona, primer, v naši občini imajo okoli 1200 evidentiranih kmetijskih strojev - traktorjev, od tega jih je okoli 600 z neustrezno kabino. Če to preračunamo, ugotovimo, da je potrebnih okoli 30 milijonov dinarjev, da se ti traktorji ustrezno opremijo. Menimo, da bo edina posledica tega zakona ta, da traktorji ne bodo evidentirani in tehnično pregledani. Menimo, da bi morali zaradi tega proizvođa in trgovske organizacije zavezati, da prodajajo le takšne kabine, ki so tehnično neoporečne, kar bo tudi zadostilo zahtevi tega zakona. Ugotavljamo, da je v tem trenutku v prodaji še okoli 50 % kabin, ki nimajo ustreznih atestov. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Ivan Braznik, delegat iz občine Maribor-Rotovž.

I v a n B r e z n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V Mariboru smo se sestali predstavniki vseh krajevnih skupnosti v občini in obravnavali predlog za izdajo zakona o varnosti cestnega prometa.

Predlog za izdajo zakona uveljavlja prakso, da bi o vseh spremembah prometne signalizacije na cestah v naselju odločal izvršni svet skupščine občin, saj je vsaka prometna ureditev pogojena s prometno signalizacijo. To bi pomenilo dodatno obremenitev izvršnega sveta.

Po zakonu o cestah pa je za postavljanje, zamenjavo in odstranitev prometne signalizacije zadolžena organizacija za vzdrževanje cest, ki mora proučevati prometne pogoje na cestah, ugotavljati potrebe za postavitev, odstranitev ali spremembo prometnih znakov, vendar lahko to stori le v soglasju s pristojnim občinskim upravnim organom. Občinski upravni organ pa ima seveda pravico, da sam zahteva ureditev prometne signalizacije. Zato predlagamo, da ostane 9. člen zakona o varnosti cestnega prometa nespremenjen oziroma da predlagatelj jasno opredeli pojem prometne ureditve ceste, kar bi zagotovilo jasno opredelitev pristojnosti.

Kot ste opazili, sem ves čas govoril o prometni signalizaciji, medtem ko v novem zakonu govorimo o prometni ureditvi ceste, za kar pa nimamo jasne opredelitve.

Predlagamo tudi, da bi komunalnim nadzornikom dali večje pristojnosti, saj po sedanjih predpisih delujejo le na javnih parkiriščih, na ulicah, v naselju pa lahko izvajajo samo tiste aktivnosti, ki so v zvezi s parkiranjem na pločnikih. Predlagamo, da bi komunalni nadzorniki dobili celovitejša pooblastila, kar bi prispevalo k boljšim rezultatom.

Naslednja naša pripomba se nanaša na 12. člen, ki določa, da bi vsi prehodni za pešce morali biti opremljeni z napravami za primerno osvetljevanje. Menimo, da bi bilo potrebno jasno opredeliti, ali je že dovolj javna razsvetjava ali pa gre za dodatne svetlobne naprave. Stroški, ki bi v zvezi s tem nastali, če bi hoteli dodatno osvetljevati vsak prehod, bi bili veliki, po

približni oceni znašajo 25 starih milijonov za en prehod.

V zvezi z odstranjevanjem, prevozom in drugimi aktivnostmi za zapuščena oziroma zavržena vozila predlagamo, da se še bolj natančno opredeli, kaj so to zavržena vozila in da ne bi terjali, da jih mora upravljalec ceste odpeljati na prostor, kjer je zagotovljeno varovanje vozil.

Predlagamo tudi spremembo 33. člena, ki opredeljuje pogoje vožnje avtobusa z gibne konstrukcije, saj vemo, da imajo ti avtobusi včasih celo boljše tehnične značilnosti kot tako imenovana solo vozila in predlagamo, da bi se lahko uporabljali tudi v primestnem prometu brez poprejšnjih soglasij.

Pomanjkljivo se nam tudi zdi, da ni nobenih določil v zvezi z obveznim zavarovanjem koles z motorjem. Vedno več se pri sedanjih cenah prevoza pojavljajo ta vozila in oškodovanci nimajo možnosti izterjati nastale škode drugače kot s tožbo. Predlagamo, da bi vsaj proučili, kako bi uredili obvezno zavarovanje škode, povzročene drugim.

Strinjamo se tudi s pripombami, da so predlogi za višine kazni še preizki. V Mariboru smo mnenja, da ni sprejemljivo, da voznik tovornjaka plača za parkiranje na mestu, kjer je prepovedano, 300 din, če pa plača parkiranje na za to določenem prostoru 280 dinarjev in še 40 dinarjev za prevoz z avtobusom in mu je ceneje, če mu miličnik čuva avto za 300 dinarjev.

Prav tako se tudi strinjamo s predlogom, da razširimo uporabo privatnega vozila za usposabljanje na vse družinske člane ali vsaj na ožje družinske člane.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kdo še želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa se sprejme.
2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi osnutka zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in stališča delovnih teles Skupščine in zbora kot pripombe k tezam za osnutek zakona. Prouči naj tudi in ustrezno upošteva pripombe in predloge, ki so bili dani v današnji razpravi delegatov na zboru.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na l o . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil dr. Vinka Ravnikarja, glavnega republiškega sanitarnega inšpektorja.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Vinko Ravnikar.

V i n k o R a v n i k a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Veljavni zakon o sanitarni inšpekciji je bil sprejet leta 1973 in v sedanji praksi se je pokazalo, da so nekatera njegova določila v preteklih letih postala zastarela in ne ustrezajo več sedanjim potrebam in stopnji družbenega razvoja.

Že leta 1978 je Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo dal pobudo za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah tega zakona. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji je bil

obravnava in sprejet v Skupščini SR Slovenije leta 1979. Kasneje je bilo sprejeto stališče, da se postopek za izdajo zakona ustavi, dokler ne bodo sprejeti zakoni, ki obravnavajo urejanje prostora.

Ker je poteklo od sprejetja predloga za izdajo zakona že več let, ponavljamo prvo fazo zakonodajnega postopka. Vsebina predloga za izdajo zakona se ne razlikuje od tiste iz leta 1979, dopolnjena je le s tem, da predlagamo, da se iz zakona črtajo določila, ki so že vsebovana v zakonu o sistemu državne prave.

V osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji je predlagatelj sledil načelu in ciljem predloga za izdajo zakona in jih konkretiziral kot vsebinske spremembe sedanjega 3., 10. in 11. člena z dodatkom novega 11.a člena in novim besedilom sedanjega 12. člena, ki je v neposredni zvezi z določili zakona o urejanju naselij in posegom v prostor. Izločene so tudi kazenske določbe.

Najpomembnejši spremembi, ki ju predlagamo v osnutku zakona, sta razdelitev pristojnosti med občinskimi sanitarnimi inšpekcijami in republiškim sanitarnim inšpektoratom. Po sedanjem zakonu je Republiški sanitarni inšpektorat na osnovi 11. člena sodeloval v postopkih izdajanja soglasij do izdaje uporabnega dovoljenja, potem pa je ves nadzor prešel v pristojnost občinskih organov sanitarne inšpekcije. Novela predvideva, da bo Republiški sanitarni inšpektorat še naprej izdajal poprejšnja soglasja, toda le za objekte oziroma dejavnosti, ki lahko v večji meri negativno vplivajo na delovno oziroma naravno okolje, s tem povzročijo večjo nevarnost za zdravje ljudi (na primer črna in barvna metalurgija, kemična industrija, proizvodnja cementa in azbestnih izdelkov, tekstila, usnja in podobno). Te objekte bi nadzoroval na podlagi 10. člena tudi izdaji uporabnega dovoljenja. Pri tem pa so izločeni objekti oziroma prostori za pripravo in delitev hrane.

Glede na že sprejete "prostorske zakone" bodo odpadla poprejšnja soglasja za nekatere objekte, ki se bodo gradili v skladu s sprejetimi prostorskimi izdajbenimi načrti oziroma sploh poprejšnja soglasja ne bodo potrebna za določene objekte. Poleg teh sprememb predvidevamo, da bo organ sanitarne inšpekcije izdajal poprejšnja soglasja h gradbenemu dovoljenju, in sicer na osnovi projektne dokumentacije, toda predvsem le z vidika obravnave tehnološkega procesa, kjer ima za bistven vpliv na zdravje ljudi in na okolje.

Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona z osnutkom je obravnavan v Zakonodajno-pravni komisiji Skupščine SR Slovenije, Odboru za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin Skupščine SR Slovenije in v Odboru za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije. Pripombe delovnih teles Skupščine SR Slovenije, kakor tudi mnenja in pripombe, ki so jih v današnji razpravi, bo predlagatelj upošteval v največji možni meri. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je objavljen v Poročevalcu št. 13. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta pisno poročala. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo in dajem besedo tovarišu Miru Nagliču, delegatu iz občine Ljubljana Center.

M i r o N a g l i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Ljubljana Center ima k predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji pripombo k 3. členu osnutka, ki spreminja določbo 7. člena sedaj veljavnega zakona. Prvi odstavek 7. člena sedaj veljavnega zakona določa, da se za republiškega sanitarnega inšpektorja lahko imenuje zdravnik specialist s področja preventivnih zdravstvenih dejavnosti ali zdravnik, ki ima najmanj 3 leta delovnih izkušenj v preventivni zdravstveni službi ali sanitarni inšpekciji in ima strokovni izpit. Tretji člen osnutka, ki v celoti spreminja omenjeni 7. člen sedaj veljavnega zakona, pa določa, da se za sanitarnega inšpektorja lahko imenuje zdravnik specialist s področja preventivnih zdravstvenih dejavnosti, lahko pa tudi delavec visoko ali višjo izobrazbo sanitarne smeri. Na podlagi predlagane spremembe

e torej znižuje sedaj veljavni strokovni kriterij tako za republiškega glavnega sanitarnega inšpektorja, kot tudi za republiškega sanitarnega inšpektorja. O določbi 79. člena zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih je določeno, če ni sredi predpisi o posameznih inšpekcijah drugače določeno, da morajo imeti glavni republiški inšpektor, republiški inšpektorji in predstojniki medobčinskega oziroma občinskega inšpekcijskega organa visoko strokovno izobrazbo, medobčinski oziroma občinski inšpektorji pa najmanj višjo strokovno izobrazbo, izjemoma pa srednjo strokovno izobrazbo.

Zakon o sanitarni inšpekciji, ki velja za specialni zakon, sedaj zahteva strožje pogoje, kot so navedeni v 79. členu splošnega predpisa, zato delegacija meni, da ni nobenega razloga za zniževanje strokovne ravni republiškega glavnega sanitarnega inšpektorja niti za republiškega sanitarnega inšpektorja glede na pomembnost dejavnosti, ki ga opravljata. Pri tem še posebej opozarjamo, da določbe zakona o tehničnih inšpekcijah na področju industrije in gradbeništva ter zakona o energetskem gospodarstvu, ki je bil izdan leta 1970 oziroma leta 1981, imata enako določilo, in sicer prvi v 15. členu, drugi pa v 83. členu, kjer določata, da sme biti imenovan za inšpektorja, kdor ima visoko izobrazbo ustrezne stroke in 5 let delovnih izkušenj v tej stroki ter opravljen strokovni izpit.

Iz navedenih razlogov predlagamo, da ostane v veljavi prvi odstavek 7. člena sedanjega zakona in se ustrezno preoblikuje 3. člen osnutka zakona s tem, da se določi, da se za občinskega oziroma medobčinskega sanitarnega inšpektorja lahko imenuje zdravnik, ostanejo pa naj tudi drugi pogoji, ki so predvideni v predlaganem 3. členu.

Menimo, da je pripomba naše delegacije utemeljena, da pri inšpekcijah strajamo pri strožjih kriterijih glede na njihove naloge.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Zdenko Čuč, delegat iz občine Radovljica.

Z d e n k o R a c e : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz Radovljice se strinja in podpira predlog za sprejemanje zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona, ker vnaša poenostavitve, racionalizacijo in decentralizacijo istojnosti od republike na občine.

Ne moremo pa se strinjati z delom, ki pravi, da se črtajo kazenske določbe, ki se bodo po novem izvajale na podlagi zakona o sistemu državne varnosti, to iz naslednjih razlogov:

1. Veljavni zakon o sistemu državne varnosti je iz leta 1973. Najvišja kazenska zrna kazen je 20.000 dinarjev za organizacijo združenega dela in 5.000 dinarjev za fizično osebo. To so nižje kazni, kot so določene v sedanjem zakonu o sanitarni inšpekciji iz leta 1973.

2. Te višine kazni dejansko silijo v prekrške, saj so tako smešno nizke, da ne spodbuda kršiteljem. Delegati menimo, da je to priložnost, ko bi še lahko imeli obvarovati našo slovensko zemljo, zrak in vodo še večjega onesnaževanja. Kljub izredno slabemu gospodarskemu stanju moramo vztrajati in rešiti naš problem, sicer nas bodo naši znanjci preklinjali, da smo jim poleg slabega gospodarskega položaja zapustili tudi opustošeno naravo. Delegati menimo, da morajo biti kazni za take kršitelje izjemno ostre. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Janko Čabljak, delegat iz občine Lendava.

J a n k o Z g r a b l j i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je obravnavala osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji ter daje k temu osnutku naslednje stališče in predloge.

K 1. členu: Četrti odstavek naj se dopolni tako, da se za besedami "za pre-

skrbo in s pitno vodo", doda besedilo "in tekočimi vodami, katerih tok neposredno vpliva na kvaliteto pitne vode".

V praksi se srečujemo z onesnaževanjem vodotoka, ob katerem ležijo številna vodna zajetja. Dokazano pa je, da voda iz potoka neposredno vpliva na kvaliteto kot tudi kvantiteto vode v zajetjih.

Ker imamo za vse štiri pomurske občine le enega vodnogospodarskega inšpektorja, ta v primeru morebitne onesnažitve vodotoka ni v stanju ustrezno ukrepati. V teh primerih mora ukrepati sanitarna inšpekcija, ki ima sedež v vseh štirih občinah in je torej lažje dosegljiva.

K 3. členu: Potrebno je tudi v tem zakonu določiti kot pogoj za sanitarne inšpektorje strokovni izpit. Kljub temu, da je to urejeno z zakonom o sistemu državne uprave, v praksi prihaja do problemov glede na to, da je tolmačenje Republiškega sekretariata za pravosodje in upravo tako, da so zavezani opravljati strokovni izpit le delavci, za katere tako določa specialni predpis.

K 3. členu k 5. točki tega člena, ki določa, da opravlja republiški sanitarni inšpektor nadzorstvo tudi nad termalnimi kopališči, je treba pristojnost spremeniti tako, da bi bil za nadzor nad termalnimi kopališči pristojen občinski sanitarni inšpektor. Ta bi namreč lahko vršil nadzor tako nad higieno v kopališčih, kot tudi nad kvaliteto termalnih voda. Republiški sanitarni inšpektor zaradi premajhnega števila le-teh in zaradi oddaljenosti ne more opravljati stalnega nadzora.

K 6. členu. Zadnja alineja drugega odstavka tega člena, ki se glasi: "za opravljanje hidromelioracijskih del" naj se v celoti črta. Menimo namreč, da je potrebno poprejšnje soglasje sanitarne inšpekcije za opravljanje hidromelioracijskih del, ker lahko le-ta vpliva na kvaliteto in kvantiteto pitne vode. Zakon o vodah, ki ureja to vprašanje, ne zahteva nobenega soglasja od organa, pristojnega za vodnogospodarsko inšpekcijo. Zato je potrebno, da ta zakon ureja to vprašanje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Breda Pečan, delegatka Obalne skupnosti Koper.

B r e d a P e č a n : Skupina delegatov Obalne skupnosti za delegiranje Zbor občin Skupščine SR Slovenije daje na podlagi obravnave predloga za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji in osnutku zakona z dne 18.6.1984 naslednje pripombe in predloge k osnutku zakona.

K 1. členu. Vprašljiv je predlog za spremembo 10. točke prvega odstavka člena zakona, po katerem se sanitarni nadzor omejuje le na pitno vodo, četrti pa je z vidika varstva zdravja pomembno zagotavljati sanitarni nadzor tudi nad drugimi vodami, vključno nad obalnim morjem. Pri tem ne gre, kot se navaja v predlogu, za podvajanje z vodnogospodarsko inšpekcijo, ki je v skladu z določbami zakona o vodah predvsem tehnično usmerjena, še manj pa s hidrometeorološko službo. Pri sanitarnem nadzoru gre za zdravstveni nadzor, ki je pogojen preventivno skrbjo za zdravstveno neoporečno pitno vodo (na primer nadzor nad termalnimi in tekočimi vodami, pa tudi nad posameznimi vrstami hrane, ribe in oljke). Sanitarni nadzor je potreben tudi pri uporabi vode za kopanje (na primer nadzor kopališč, bazenov in tako dalje).

K 4. členu. Med pristojnostmi Republiškega sanitarnega inšpektorata je rašljiva določba 4. točke. Vprašanje je, ali je lahko ogroženost dveh ali več člin edini kriterij za opredelitev pristojnosti republiškega inšpektorata, saj na primer pojav zelo hudih in nevarnih nalezljivih in drugih bolezni, zastrupitev ter hude posledice na zdravju z visoko smrtnostjo, velika nevarnost širjenja in podobno, tudi na ožjem območju tehten razlog za ukrepanje in s tem tudi pristojnost Republiškega sanitarnega inšpektorata ne glede na njegove pravilne in dolžnosti po 22. členu zakona.

Nadalje je vprašljiva izjema v 5. točki, ki izvzema pristojnost republiškega inšpektorata v bolnišnicah, naravnih zdraviliščih, termalnih kopališčih, kletorih, v katerih se pripravlja in deli hrana, saj tako izdvajanje ni smoterno in onemogoča celovitost sanitarnega nadzora v posameznem objektu oziroma in-

stituciji, ki mora delovati kot celota z istim ali vsaj medsebojno tesno povezanim in prilagojenim režimom. V skladu s pripombami k 1. členu osnutka predlagamo, da se med pristojnosti Republiškega sanitarnega inšpektorata doda tudi sanitarni nadzor nad obalnim morjem, kar je tako glede na značaj in pomen morja v SR Sloveniji edino logično.

K 6. členu. Predlagamo, da se v novem 11.a členu črta zadnji odstavek, ker sanitarnega soglasja po našem mnenju ni mogoče in smotrno urejevati in omejevati le na tehnološki postopek, ampak mora zajeti tudi druge bistvene elemente oziroma pogoje za varstvo zdravja delavcev, kot je osvetljenost, zračenje, pitna voda, sanitarni prostori in tako dalje in varstvo okolja.

Kot ne kaže sanitarnega soglasja pri industrijskih in drugih bolj zahtevnih objektih omejevati le na tehnologijo, pa menimo, da dejansko ni potrebno sanitarno soglasje k gradbenemu dovoljenju za individualne stanovanjske hiše in vikende, ker se bistveni sanitarni pogoji (oskrba z vodo, odvod odplak in podobno) urejajo v lokacijskih postopkih in v gradbeno tehničnem pogledu te gradnje niso tako zahtevne, da se pri njih lahko prenese odgovornost na projektante in projektantske organizacije. Njihovo odgovornost pa je potrebno ustrezno urediti v 24. členu zakona. Spoštovanje sanitarnih in drugih predpisov ter pogojev pa se nadzira tudi pri tehničnih pregledih oziroma ob izdaji uporabnega dovoljenja. Takšen pristop bi v precejšnji meri razbremenil občinske oziroma medobčinske sanitarne inšpekcije, ki bi se lahko v večji meri usmerjale na druga z vidika varstva zdravja bolj pomembna področja. Zato predlagamo, da se v novem 11.a členu doda nov odstavek, ki se glasi: "Soglasje organa sanitarne inšpekcije ob izdaji gradbenega dovoljenja ni potrebno za individualno stanovanjsko gradnjo in za zasebne objekte, ki se uporabljajo za počitek ali oddih."

K 8. členu osnutka. Več ali manj enake kazenske določbe, kot jih ima zakon o sanitarni inšpekciji v 24. in 25. členu, so tudi v zakonu o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih. Vendar bi po našem mnenju kazalo v zvezi s 3. in 287. členom zakona o prekrških, po katerem se prekrški lahko določijo le z zakonom, uredbo ali odlokom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ali občinske skupščine, v zakonu o sanitarni inšpekciji ohraniti kazenske določbe in jih dopolniti iz posameznih pravilnikov s področja sanitarnega nadzora, kot so: pravilnik o delovni obleki in obutvi oseb, ki prihajajo pri opravljanju svojih del in nalog v proizvodnji in prometu v neposreden stik z živili, pravilnik o posebnih ukrepih pri zastrupitvah in infekcijah oseb s hrano in njihovem preprečevanju in pravilnik o opravljanju zdravstvenih pregledov zobozdravstvenih oseb, oseb, ki so pod zdravstvenim nadzorstvom. Podobno kot v 43. in 44. členu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o varstvu pred požarom bi bilo treba posebej opredeliti kazen za odgovorno osebo, ki pri izdelavi lokacijske in tehnične dokumentacije za zgraditev objekta ali dokumentacije o spremembi tehnološkega procesa ni upoštevala sanitarno higienskih predpisov in pogojev. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Aleksander Janša, delegat iz občine Šenjur pri Celju.

A l e k s a n d e r J a n š a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov podpira predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji. Imamo pa pripombo k 5. členu, ki v peti alineji določa, da poprejšnje soglasje za objekte izdaja Republiški sanitarni inšpektorat, nadzorstvo nad odplakami pa je v pristojnosti občinskega organa za sanitarno inšpekcijo. Menimo, da je to nesprejemljivo kljub racionalizaciji. Iz prakse vemo, da je ukrepanje občinskega sanitarnega inšpektorja na objektih, za katere izdaja poprejšnje soglasje Republiški sanitarni inšpektorat, praktično brez učinka.

Predlagamo, da na objektih, za katere daje poprejšnje soglasje Republiški sanitarni inšpektorat, vrši tudi sanitarni nadzor.

Naše stališče je tudi, da ni sprejemljivo, da je izdajatelj soglasja (republiški sanitarni inšpektor) potem v izvajanju nadzora inštančni organ občinskemu sanitarnemu inšpektorju.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo besedo? (Ne želi.)
aključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja delovnih teles zborov in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe iz razprave na današnji seji zborov.

V današnji razpravi so bile dane številne pripombe, zato prosim za mnenje predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, ki je bila mnenja, da kolikor k osnutku zakona ne bo veliko pripomb, bi lahko združili fazi zakonodajnega postopka in tako smo se tudi opredelili na začetku seje. V razpravi pa je bilo danih veliko pripomb. Težo pripomb bi sedaj težko ugotovili. Prosim tovariša dr. Miha Ribariča, da bi pojasnil svoje stališče do tega vprašanja.

D r . M i h a R i b a r i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je razprava načela vrsto vprašanj, ki jih bo treba proučiti tako pri predlagatelju kot tudi v pristojnih telesih naših zborov in Skupščine, zato bi predlagal, da se ta zakon ponovno obravnava v fazi osnutka.

Zakonodajno-pravna komisija je že ob razpoložljivih informacijah ob relativno majhnem številu pripomb menila, da bo šele na podlagi razprave, pri tem pa zlasti mislili na razpravo iz občin, mogoče oceniti, ali gremo lahko že v naslednjo fazo, to je v fazo predloga. Praksa namreč kaže, da kolikor niso stvari es v pretežni meri že razčiščene, ne bi smeli združevati predloga za izdajo zakona z osnutkom. Tako se pa ob predlogu zakona stvari še razčiščujejo, čeprav i morale biti že popolnoma razčiščene in bi delegati samo še pregledali in potrdili, ali je vse, kar je bilo že sklenjeno, dejansko ustrezno izpeljano. Menim, da ni potrebno, da bi izgubljali čas in kolebali glede tega vprašanja. Mislim, da bi se morali že ob najmanjšem dvomu odločiti za normalen postopek. V danem primeru je bilo opozorjeno na več vprašanj, zato bi morali zakon vrniti v fazo osnutka, da bo omogočena res kvalificirana obravnava v bazi.

Na koncu bi rekel še to, da je pri vrsti zakonov, ki jih imamo na današnji seji zborov Skupščine SR Slovenije, Zakonodajno-pravna komisija predlagala, da se opravi samo prva faza, ker menimo, da je treba vsako fazo res temeljito opraviti. Tako tudi v delegatski bazi lahko kvalificirano razpravljamo in ne izgubljamo časa v naslednjih fazah.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlagam, da glasujemo o osnutku, da ponovno obravnavamo osnutek zakona, danes pa sprejmemo le predlog za izdajo zakona.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.)
Kdo je proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je sklep soglasno sprejet.

Predlagam, da sprejmemo nekoliko popravljen prvotni sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja delovnih teles zborov in Skupščine, pripombe skupine delegatov in pripombe iz razprave delegatov na seji zborov.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.)
Kdo je proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlagani sklep.

Odrejam pol ure odmora.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 12.15 uri in se je nadaljevala ob 2.55 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na redlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je predložil Skupščini SR Slovenije v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša lobodana Rakočevića, namestnika predsednika Republiškega komiteja za informiranje. Želite tovariš Rakočević besedo? (Da.) Prosim!

S l o b o d a n R a k o č e v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine SR Slovenije so že meseca februarja lebo podprli pobudo za sklenitev dogovora obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986 ter zadolžili Izvršni svet, da predloži sistemsko rešitev za zagotovitev sredstev SR Slovenije, na podlagi katere bo mogoče podpisati dogovor.

Predlagani zakon pomeni realizacijo te naloge. Z njim bodo ustvarjeni pogoji za pristop Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k dogovoru in za zagotovitev sredstev, ki naj bi jih zagotovila SR Slovenija za realizacijo programa nujno potrebne minimalne obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana.

O vsebini, pomenu in nujnosti realizacije tega v primerjavi s potrebami krajno skrčenega programa in zagotovitvi zanj potrebnih sredstev tudi širše družbene skupnosti je bila v okviru Skupščine SR Slovenije, Socialistične zveze delovnega ljudstva in v občinah opravljena široka razprava, v kateri je bil program in načelno tudi predlog dogovora podprt.

Dodamo naj le, da je bila še posebej poudarjena potreba po sklenitvi dogovora in zagotovitvi potrebnih pogojev za realizacijo programa tudi na zadnji seji Tiskovnega sveta pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze, na posvetu s predsedniki za informiranje pri občinskih konferencah Socialistične zveze in tudi v delovnih telesih zborov in Skupščine SR Slovenije, ki so obravnavali predlog za izdajo zakona.

Realizacija tega programa je praktično neodložljiva naloga. Brez tega bi bilo vitalno ogroženo zagotavljanje potrebnih pogojev reprodukcije, oddajanja in sprejemanja I. radijskega in televizijskega programa RTV Ljubljana in tudi drugih jugoslovanskih programov v SR Sloveniji.

Ob tem gotovo ni potrebno poudarjati velikega politično informativnega, kulturnega in izobraževalnega pomena radijskih in televizijskih programov ter njihove vloge v razvoju delegatskega in političnega sistema nasploh, še zlasti sedanjem času uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Predlagamo, tovarišice in tovariši delegati, da sprejmete predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona ter podprete prizadevanja, da bi dogovor čimprej tudi sklenili in na njegovi podlagi zagotovili potrebna sredstva.

Naj ob tem še enkrat poudarimo, da so bili možni viri za zagotavljanje sredstev v občinah nakazani že v razpravi ob predlogu dogovora. V predlogu družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe, ki je sedaj v zaključni fazi sklepanja, je med posebnimi nameni, za katere se lahko porabljajo prihodki od davkov občanov, ki se realizirajo nad višino rasti splošne porabe, opredeljene z dogovorom, to je 7.člen, posebej navedena tudi

obnova in modernizacija oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana.

Glede pobude skupine delegatov iz občine Piran smo dali ustrezno pojasnilo že ob določanju dnevnega reda današnje seje. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 15. Obravnavali so ga Odbor za finance, Komisija za informiranje in Zakonodajno-pravna komisija.

Odbor je zboru pismeno poročal, komisiji pa sta sporočili, da k predloženemu aktu nimata pripomb. Želijo poročevalci besedo? (Da.) Besedo ima tovarišica Majda Štruc.

M a j d a Š t r u c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Člani komisije so obravnavali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona in vam predlagajo, da ta dva dokumenta tudi sprejmete. Hkrati predlagamo, da zbor ob obravnavi predloga za izdajo zakona sprejme priporočilo skupščinam občin, da čimprej pristopijo k dogovoru o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana za obdobje 1984-1986.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi kdo besedo? (Ne.) Pisnih prijav ni. Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o sofinanciranju programov obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986 z osnutkom zakona se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilu Odbora za finance.
4. Zbor občin priporoča občinskim skupščinam, da čimprej pristopijo k dogovoru o obnovi in modernizaciji oddajniškega in prenosnega sistema RTV Ljubljana v obdobju 1984-1986.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga SFR Jugoslavije.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Ker je predlog zakona označen kot strogo zaupni akt, ga bo zbor obravnaval v skladu s 429. in 430. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je brez navzočnosti javnosti.

Predstavniki sredstev javnega obveščanja so na seji zbora lahko navzoči, poročajo pa lahko le o tem, kar jim bo posredoval naš Sekretariat za informacije.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na osnutek družbenega dogovora o temeljih skupne zemljiške politike.

Osnutek družbenega dogovora je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zvezni izvršni svet. Predstavniki našega Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Stanko Renčelj, namestnik predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Želite besedo, tovariš Renčelj? (Ne.)

Osnutek družbenega dogovora ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršne-

na sveta, danes na klop pa še predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor.

Osnutek družbenega dogovora so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali.

Sprašujem, ali želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Prijavljenih za razpravo ni. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Predlagam, da se vrnemo na 7. in 8. točko dnevnega reda.

Prosim tovarišico Vidičevo, ki je bila v skupini delegatov, da poroča zboru.

V l a s t a V i d i c : - Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je ugotovila, da razprava ni vplivala na predlog sklepa, ki je bil predložen. Predlagala pa je, da se predlagatelj pred sklepom o osnutku zakona oprédeli do odprtih vprašanj iz dosežane razprave, da bi se na tej osnovi lahko nadaljevala razprava v okviru Socialistične zveze.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Prosim delegate, da vzamete v roke sklep, ki se nanaša na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih.

Besedilo predloga sklepa se v prvem odstavku popravi tako, da se glasi: "Obravnavanje osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih se odloži, da bi se lahko še nadaljevala razprava o osnutku zakona v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ker še niso razčiščena vsa vprašanja, ki so pomembna za odločanje o sprejemu zakonskega osnutka in za usmeritve predlagatelju za pripravo zakonskega predloga."

Tako popravljen predlog sklepa dajem na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel sklep.

V enakem smislu se spreminja oziroma dopolnjuje tudi predlog sklepa, ki se nanaša na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne. Gre za enak popravek.

S tem dajem tudi ta popravljen sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo tudi ta sklep soglasno sprejeli.

Dobila sem obvestilo predsednika Družbenopolitičnega zbora, da je ob obnavljanju informacije Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o izvajanju programa ukrepov in aktivnosti po uveljavitvi ukrepov za odmrznitev cen in finančno konsolidacijo gospodarstva sprejel spremenjen in dopolnjen sklep. Naš zbor je s tem že sklepal, zato se moramo uskladiti z Družbenopolitičnim zborom. Prosim, če vzamete v roko sklep, o katerem smo že glasovali. V Družbenopolitičnem zboru so v 2. točki na koncu dodali nov stavek, ki se glasi: "Skupščina SR Slovenije poudarja, da je potrebno uresničiti vse sprejete ukrepe na področju ekonomske politike za obvladovanje rasti cen".

Zadnji stavek te točke se tudi spremeni in dopolni tako, da se glasi: "Prav tako je potrebno tudi v prihodnje program ukrepov in aktivnosti stalno dopolnjevati v skladu s tekočimi družbenogospodarskimi razmerami".

V 3. točki se drugi stavek spremeni tako, da se glasi: "Skupščina zato ponovno opozarja na odgovornost delavcev v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, bankah, skupnostih za cene, poslovnih skupnostih in splošnih združenjih ter v vseh drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, da v skladu s svojimi pooblastili zagotovijo celovite ukrepe in logorjeno dinamiko za uresničevanje začrtane politike cen."

Sprašujem, ali želi kdo o teh dopolnitvah razpravljati. (Ne želi.) Če ne, lajem ta predlog dopolnitev na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo se s tem uskladili z Družbenopolitičnim zborom.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na poočilo delegacije o poteku 30., 31. in 32. seje Zbora republik in pokrajin kupščine SFR Jugoslavije, ki so bile 18. in 26. aprila ter 14. maja 1984.

Poročilo je predložila naša delegacija. Predstavniki delegacije je tovariš iran Mejak, predstavnica Izvršnega sveta pri tej točki pa tovarišica Jelka ekar, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne godarske zadeve. Želi predstavnik delegacije ali pa predstavnica Izvršnega veta besedo? (Ne želita.)

Poročilo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 18.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravjati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije se je seznanil s poročilom delegacije poteku 30., 31. in 32. seje Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugosavije, ki so bile 18. in 26. aprila ter 14. maja 1984 in soglaša z njenim dem.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na priombe, predloge in vprašanja delegatov.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem, delegatsko vprašanje skupine delegatov iz bčine Kranj, delegatsko vprašanje Skupščine občine Tržič, delegatsko vprašaje skupine delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad, danes na klop pa še delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Gornja Radgona.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem o odgovoril Franjo Lunder, namestnik predsednice Republiškega komiteja za romet in zveze.

F r a n j o L u n d e r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine R Slovenije iz občine Ravne na Koroškem je 23.5.1984 na 34. seji Zbora občin b obravnavi osnutka zakona o zagotavljanju sredstev iz dela neizkoriščenih reditov iz primarne emisije železniških transportnih organizacij združenega ela za nakup tirnih vozil domače izdelave dala delegatsko pripombo oziroma prašanje.

Delegati sicer k predloženemu osnutku zakona niso imeli pripomb in so ga

odprli oziroma podprli so ukrepe za modernizacijo jugoslovanskih železnic. Pri tem pa so postavili naslednje vprašanje: Kako je z združevanjem železniških transportnih organizacij združenega dela? Ali so se jugoslovanske železniške pripravljene povezati v enoten sistem z enotnimi skupnimi službami in poenoteno tehnologijo prevoza?

Odgovor. Železniške transportne organizacije z območja SFR Jugoslavije so v skupnosti jugoslovanskih železnic združene že od leta 1965 na podlagi zakonodaje o organizaciji jugoslovanskih železnic. Železniške organizacije so se združile v enoten sistem, da se zagotovi in uresniči pravilno in nemoteno delovanje železniškega prometa kot tehnološko enotnega sistema, ki je v splošnem družbenem interesu za celotno družbeno skupnost. Za doseg tega cilja železniške organizacije v skupnosti jugoslovanskih železnic skupaj usklajujejo in določajo vzorne rede, določajo enoten način za urejanje in upravljanje železniškega prometa ter zagotavljajo enotnost prevoza, usklajujejo planske akte, urejajo pogodbeno in način za skupno uporabo osnovnih transportnih zmogljivosti ter urejajo njihovo bonifikacijo in standardizacijo, urejajo vzdrževanje ter rekonstrukcijo železniških zmogljivosti in opravljajo druge naloge, ki zagotavljajo tehnološko enotnost železniškega sistema v celoti.

V skupnosti jugoslovanskih železnic so organizirane ustrezne strokovno operativne službe, katerih naloga je stalno spremljati izvajanje enotno predpisanih prevoznih procesov ter podrežati ukrepe za nemoteno izvajanje tehnologije v celoti.

Ob sprejemanju sedanje organiziranosti jugoslovanskih železnic so se posamezne železniško transportne organizacije organizirale v skladu z zakonom o združenem delu in ob upoštevanju specifičnih pogojev železniške dejavnosti.

Na območju SR Slovenije in Istre so se železničarji samoupravno združili v SOZD Železniško gospodarstvo Ljubljana. Takšna organiziranost železniškega gospodarstva v celoti ustreza zahtevam po zagotavljanju družbeno racionalnega in učinkovitega železniškega prometa.

Pri nekaterih železniških transportnih organizacijah v okviru skupnosti jugoslovanskih železnic pa so se pojavile pomanjkljivosti v notranji tehnološki organiziranosti, ki jih je potrebno čimprej odpraviti. Zato so se v skladu s dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije na področju prometa in s posebnim akcijskim programom, ki so ga sprejeli v skupnosti jugoslovanskih železnic, že pričele aktivnosti za izboljšanje delovanja jugoslovanskih železnic, pri čemer je dan poudarek ustreznejši porazdelitvi posameznih funkcij in pooblastil po posameznih ravneh organiziranosti, in sicer od temeljnih organizacij združenega dela, prek delovnih in sestavljenih organizacij združenega dela v republikah in avtonomnih pokrajinah do skupnosti jugoslovanskih železnic.

V razpravah, ki se v zvezi s tem vprašanjem pojavljajo, se v SR Sloveniji opozarjamo na samoupravno reševanje teh vprašanj in za rešitve, ki so v skladu s načeli našega družbenoekonomskega sistema, pri čemer je eden od poglobitvenih plov prav zmanjšanje vseh odvečnih stroškov v železniškem gospodarstvu, na kar opozarja tudi delegatska pripomba oziroma vprašanje. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Na delegatsko vprašanje skupne delegatov iz občine Kranj bo odgovoril tovariš Vladislav Horvat, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

V l a d i s l a v H o r v a t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Kranj in Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije v zvezi z delitvijo sredstev na osnovi solidarnosti za odpravljanje posledic, ki jih je povzročil orkanski veter dne 9. februarja in 13. februarja 1984, posredujemo naslednji odgovor.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora o načinu porabe in upravljanja sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji je na 6. seji dne 22. februarja 1984 obravnaval posledice škode orkanskega vetra, ki je od 9. do 13. februarja povzročil večjo škodo predvsem v občinah Kranj, Žirič, Radovljica, Jesenice, Tolmin, Idrija in Šmarje pri Jelšah.

Člani odbora so bili seznanjeni s stališčem Izvršnega sveta Skupščine R Slovenije in z oceno ter z zaključki Predsedstva Republiške konference ZDL Slovenije, kakor tudi z mnenjem pristojnih republiških organov, na osnovi česar se je v razpravi zaključilo, da prvotne ocene, ki jih je odbor prejel od posameznih prizadetih občin, bistveno odstopajo od podatkov, s katerimi razlagajo pristojni republiški organi. Ugotovljeno je bilo, da ocenjena škoda primerjavi z družbenim proizvodom za leto 1983, ki ga je posredoval Zavod R Slovenije za družbeno planiranje, bistveno odstopa od primerjave škode z družbenim proizvodom iz leta 1982, s čimer je vprašljiva upravičenost, do solidarnostnih sredstev v skladu s predpisanimi cenzusi iz družbenega dogovora. lede na večjo škodo v občini Tolmin in mnenja pristojnih republiških organov e edino za to občino ob navedenih ugotovitvah nujno potrebno čimprej zagotoviti sredstva za odpravo posledic. Sprejeta sta bila naslednja sklepa.

Skupščini občini Tolmin se odobrijo akontativna sredstva v višini 15 milijonov dinarjev. Vloge ostalih občin se bodo obravnavale po prejetju ocen vseh prizadetih občin, v katerih bo prikazana ocena škode v skladu z veljavno metodologijo in na te vloge pridobljena strokovna mnenja pristojnih organov.

Izvršni svet Skupščine občine Kranj je vlogo za delitev sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravne nesreče posredoval odboru dne 6. aprila, opolnitev vloge pa 15. maja letos. Strokovna služba je vlogo posredovala pristojnim republiškim upravnim organom za pridobitev mnenja. Republiški komitea kmetijstvo in gozdarstvo ter prehrano je ugotovil, da Skupščina občine Kranj svoji vlogi ne razčlenjuje ocenjene škode v kmetijstvu in gozdarstvu, kot to redvideva navodilo o enotni metodologiji za ocenitev škode od elementarnih nesreč.

Republiški komite za industrijo in gradbeništvo pa je bil mnenja, da je vlogo potrebno dopolniti s predpisanimi obrazci skupno z vsoto povračila zavarnice; o ocenjeni škodi na ostalih področjih ni bilo pripomb.

Odbor podpisnikov družbenega dogovora je na 7. seji, dne 20. maja obravnaval vse vloge za dodelitev solidarnostnih sredstev za delno kritje škode, ki se nastala po orkanskem vetru. Odbor je ugotovil, da ostaja odprto vprašanje glede ocenitve škode v gozdarstvu na Brdu pri Kranju, zato je sklenil, da Izvršni svet Skupščine občine Kranj ponovno preveri svoj izračun, tako po obsegu podrtega drevja, kakor tudi po kubikih podrtega drevja. Razlika v oceni škode znaša 389 milijonov dinarjev. Ob upoštevanju navedene korekture v skupnem znesku ocenjene škode je le-ta v razmerju z družbenim proizvodom občine Kranj izpod cenzusa 3 %, kar je pogoj za dodelitev sredstev solidarnosti. Sprejet je bil sklep, da Izvršni svet Skupščine občine Kranj dopolni vlogo v skladu z razpravo.

Sredstva solidarnosti, ki se oblikujejo v organizacijah združenega dela iz dohodka organizacij in iz osebnih dohodkov delavcev, se v teh organizacijah uporabljajo kot kratkoročni vir obratnih sredstev. Na račun sredstev solidarnosti za odpravo posledic naravnih nesreč v SR Sloveniji se sredstva vpokličejo na podlagi sklepa Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ob vpoklicu sredstev solidarnosti. Ta sredstva se uporabljajo za delno odpravo posledic, nastalih zaradi naravnih nesreč, v skladu s sklepi podpisnikov družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja sredstev solidarnosti. Saldo na tem računu dne 2.6.1984 znaša 97 milijonov dinarjev. Sredstva so namenjena za izpolnitev obveznosti do SR Bosne in Hercegovine, SR Hrvatske in SAP Kosovo za mesec junij in julij v skupni višini 67 mio dinarjev in za delno izpolnitev obveznosti za sanacijo nastale škode v Novi Gorici v višini 30 milijonov dinarjev. Hvala sklepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Na delegatsko vprašanje Skupščine občine Tržič bo odgovoril Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo.

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegat iz občine Tržič je na prejšnji seji vašega zbora zastavil delegatsko vprašanje, ki se glasi:

"V Krajevni skupnosti Bistrica pri Tržiču je protokolarni objekt Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Skupščina občine postavlja vprašanje, ali so današnjem času še umestni objekti v te namene? Posebej pa nas zanima, koliko

... objekt v Bistrici pri Tržiču izkoriščen in kdo ga uporablja?"

To delegatsko vprašanje je tudi obrazloženo, vendar mislim, da ni potrebe prebrati tudi obrazložitev. Izvršni svet daje na to delegatsko vprašanje naslednji odgovor.

V skladu s stabilizacijskimi usmeritvami si tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prizadeva, da se iz državne uprave izločijo tista dela in naloge, ki po svoji vsebini ne sodijo v državno upravo. Pri tem je posebej navedeno pravljanje in gospodarjenje s protokolarnimi objekti. Izvršni svet si prizadeva zmanjšati število protokolarnih objektov oziroma jih vključiti v turistično ponudbo SR Slovenije. V dosedanjih prizadevanjih je Izvršni svet že izločil protokolarni objekt vilo Bled, ki jo je s pogodbo oddal v dolgoročni najem Hotelsko turističnemu podjetju Bled. Vila je oddana pod pogojem, da bo vključena turistično ponudbo Bleda in da bo prispevala k povečanju tujskega turizma oziroma deviznega priliva.

Za protokolarni objekt Brdo pri Kranju je v pripravi zakon o razglasitvi vrda za kulturno zgodovinski spomenik oziroma naravni park. S tem bo kompleks vrdo odprt za javnost.

Od preostalih objektov, ki jih sedaj upravlja Protokol Izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, to so Vila Tartini v Strunjanu, vila Triglav na Pokljuni, grad Snežnik, Vila Podrožnik v Ljubljani in grad Strmol, se pripravljajo rešitve, kako vključiti te objekte v turistično oziroma drugo dejavnost. Konkretni predlogi še niso dokončno izoblikovani. Rešitve za posamezne objekte bodo pripravljene postopoma v skladu z dogovori s tistimi, ki bi bili zainteresirani prevzete objekte prevzeti in jih upravljati.

Imetnik pravice uporabe na vili Bistrica pri Tržiču je občina Tržič. Uporablja pa jo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije za protokolarne potrebe, večkrat pa jo uporabljajo za delo vidni kulturni in znanstveni delavci iz naše republike kot na primer dr. Josip Vidmar in drugi. Uporabljal pa jo je tudi Miroslav Krleža.

Pripravljeni smo upoštevati vsako pobudo oziroma predlog za vključitev objektov v turistično gospodarstvo oziroma za njihovo uporabo v druge namene, vendar pod pogojem, da bo zagotovljeno njihovo vzdrževanje in da bo njihova uporaba prispevala k bogatitvi turistične ponudbe v naši republiki.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ljubljana Bežigrad bo odgovorjeno na eni od prihodnjih sej zborov. Dovolite mi, da odgovorim na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Gornja Radgona.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Gornja Radgona z dne 1. maja 1984, v katerem vprašujejo, kdo je dolžan zagotoviti pogoje za celovito delo delegatov na sejah zborov republiške Skupščine, kadar tega zaradi določenih administrativnih ukrepov v omejeni rabi družbenih sredstev za motorni avto, omejeni rabi sredstev za splošno uporabo in obstoječih razmerah javnega prevoza ne more zadovoljivo zagotavljati delegatu domicilna občina, dajemo naslednji odgovor:

Poslovník Skupščine SR Slovenije v 65. členu določa, da se pravice delegatov do povračila stroškov za delo v Skupščini SR Slovenije oziroma do nadomestila osebnega dohodka zagotavljajo v skladu z zakonom in družbenim dogovorom. Družbeni dogovor o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov in drugih družbenih prejemkov delegatom in voljenim ali imenovanim funkcionarjem pa v 13. členu določa, da ima delegat in voljeni ali imenovani funkcionar, ki se udeležuje sej pri podpisnikih tega dogovora - podpisnik je namreč tudi naša Skupščina - pravico do povračila potnih stroškov za prevoz iz kraja stalnega prebivališča in nazaj v višini vozne tarife prvega razreda vlaka ali avtobusa po uradno javljenih cenah oziroma do povračila cestnine, kadar uporabi za prevoz lastno vozilo ter do dnevnice v višini, kot se priznava delegatom in voljenim ali imenovanim funkcionarjem pri podpisniku družbenega dogovora, ki je sklical sejo.

Iz teh določb torej izhaja, da ob nespremenjenih določbah družbenega dogo-

Proračuna Skupščina SR Slovenije ne more zagotavljati povračil drugih stroškov, razen tistih, ki so navedeni v 13. členu omenjenega dogovora. Dejstvo je, da v nekaterih primerih nastajajo za delegate stroški, ki jih ni mogoče pokriti iz priznanih stroškov po družbenem dogovoru, zato je dolžnost družbenopolitične skupnosti, katere delegati so delegirani na seje zborov Skupščine SR Slovenije, da pokrivajo razlike v nastalih stroških. Ob tem pa je nesporno, da je potrebno skupščinam družbenopolitičnih skupnosti v okviru proračunskih sredstev kljub nekaterim zakonskim omejitvam oziroma limitiranju omogočiti, da v okviru sredstev za potrebe dela delegatskih skupščin zagotavljajo tudi sredstva za pokrivanje stroškov delegatom.

Ne glede na navedeno pa bo potrebno v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva ter v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti razčistiti nekatera vprašanja v zvezi z načinom zagotavljanja nadomestil za delo delegatom v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti ter ustrezno proučiti tudi določbe sedaj veljavnega družbenega dogovora. Pri tem pa bo potrebno izhajati iz ustavne določbe, da je funkcija delegata častna družbena funkcija in da v okviru interesov, ki jih uveljavljajo posamezni družbeni subjekti v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, le-ti zagotavljajo svojim delegatom tudi pogoje za njihovo emoteno delo.

Glede na navedeno bo Skupščina SR Slovenije predlagala podpisnikom družbenega dogovora, da proučijo določbe družbenega dogovora glede na spremenjene pogoje in nekatere omejitve, ki ne omogočajo nemoteno opravljanje delegatskih dolžnosti. Hkrati pa bo Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve v okviru sedanje ureditve proučila možnost za ustrezno razrešitev te problematike v okviru možnosti Skupščine SR Slovenije.

S tem smo seznam doslej zastavljenih vprašanj in tudi odgovorov izčrpali. Prašujem, ali želi še kdo zastaviti vprašanje? (Da.) Prijavil se je tovariš Alojz Pangos, delegat iz občine Nova Gorica.

A l o j z P a n g o s : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati iz skupine delegatov za Zbor občin iz občine Nova Gorica smo postavili pismeno delegatsko vprašanje na 31. seji Zbora občin, ki je bila 2.4.1984, in sicer o zadolžitvi SFR Jugoslavije v tujini in odplačevanju dolga. Sprašujemo, zakaj ni bil dan odgovor? Želim oziroma zahtevam, da se na vprašanje odgovori na naslednji seji. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Ker gre tu za vprašanje, ki zadeva SFR Jugoslavijo kot celoto, smo to vprašanje posredovali naši delegaciji, ki pa zaenkrat še ni dobila odgovora.

Sprašujem, ali želi še kdo zastaviti delegatsko vprašanje? (Ne želi.)

Odrejam 15 minut odmora, ker moramo počakati na Zbor združenega dela zaradi uskladitve glede zakona o ratifikaciji usklajenega zapisnika o konsolidaciji dolga SFR Jugoslavije.

(Seja zbor je bila prekinjena ob 13.50 uri in se je nadaljevala ob 14. uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Obveščam vas, da smo dnevni red seje izčrpali in da smo usklajeni v vseh točkah dnevnega reda z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom.

Vsem se zahvaljujem za udeležbo in za razpravo ter zaključujem 35. sejo zborov.

(Seja zbor je bila končana ob 14.05 uri.)

Z B O R O B Č I N

36. SEJA

(11. JULIJA 1984)

Predsedovala: Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 36. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovarišice o Majdo Cvetanovski, delegatko iz občine Maribor-Tabor, za predsednico, za članici pa tovarišico Hildo Marčič, delegatko iz občine Maribor-Tezno, in tovarišice o Vero Mužič, delegatko iz občine Nova Gorica.

Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog na glavo.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 36. sejo Zbora občin soglasno izvoljeni za predsednico Majda Cvetanovski, za članici pa Hilda Marčič in Vera Mužič.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane in pregleda pooblastila ter sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila delo in poročala zboru.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovih močeh, že danes odgovoril na vprašanja delegatov, prosim tiste delegate, ki imate pripravljena vprašanja, da jih oddaste sekretarju zbora. Mi jih bomo posredovali izvršnemu svetu oziroma drugim naslovnikom, da bi nanje po možnosti odgovorili pri točki dnevnega reda vprašanja in predlogi delegatov.

Obveščam zbor, da smo poleg predstavnikov Izvršnega sveta vabili k posameznim točkam še naslednje predstavnike: Republiško konferenco Socialistične zveze Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze Slovenije k 2. točki in k razširitvi dnevnega reda z dne 20.6.; Izobraževalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva k 2. točki; Višje pravne šole Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani k 5. točki in Tiskovnega sveta pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze Slovenije k 6. točki dnevnega reda po sklicu.

Kot poročevalci delovnih teles so danes na seji navzoči: Janez Kocijančič, odpredsednik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in član skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije, ovariš Bojan Gorjup, član Odbora za finance, Jože Marolt, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, dr. Miha Ribarič, predsednik

zakonodajno-pravne komisije, Milena Borovac, članica medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju.

Na seji zboru pa bodo navzoči tudi člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Komisija je opravila svoje delo in prosim predsednico komisije, da da poročilo.

M a j d a C v e t a n o v s k i : Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zboru in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljane, mesta Maribor in obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Izola, Metlika in Sežana.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 36. sejo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Prehajamo na razpravo o poročilu. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem glasovanje poročilo komisije. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni bilo primera, da bi bilo pooblastilo kakega delegata sporno.

Kdor je za poročilo, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 36. sejo Zbora občin.

Hkrati tudi ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 36. seje zboru. Z dopisi z dne 20. junija, 25. junija in 2. julija ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjimi točkami dnevnega reda, in sicer:

- z osnutkom odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območja SR Črne gore v letu 1979,

- s predlogom za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona - s to točko bo nadomeščena 3. točka dnevnega reda po sklicu, to je poročilo o uresničevanju zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 - ter

- z osnutkom zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu fektivnega tujega denarja v Jugoslaviji.

Želi o kateri izmed predlaganih točk kdo razpravljati: (Ne želi.) Če ne, potem vas obveščam o naslednjem:

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije je predložil osnutek zakona o spremembi zakona o zagotavljanju sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979, ki ga je predlagala SR Hrvatska. Zato v smislu sugestij delegatov Zbora republik in pokrajin predlagam, da predloga odloka, ki naj bi ga obravnavali kot 8. točko dnevnega reda, danes ne obravnavamo, ker je omenjeni odlok vezan na sedanji zakon, medtem ko spremembe zakona predvidevajo drugačen način valorizacije sredstev za SR Črna gora. Če bi bil osnutek zakona, kakršnega je predložila SR Hrvatska, sprejet, potem bi bilo potrebno pripraviti drugačen odlok.

Zato bomo glasovali samo o razširitvi dveh točk dnevnega reda, s tem da danes ne bomo obravnavali odloka, ki ureja valorizacijo sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic potresa v SR Črni gori.

Želi kdo razpravljati o teh točkah? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog za razširitev dnevnega reda z navedenimi dvema akti na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za razširitev soglasno sprejet.

Ker je dnevni red današnje seje razširjen z obravnavo osnutka zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji, ki ga Odbor za finance našega zbora ni obravnaval, predlagam zboru, da imenuje skupino delegatov, ki bo proučila predloženi akt in zboru posredovala svoja stališča. V skupino delegatov predlagam tovariša Bojana Gorjupa, člana Odbora za finance, tovariša Črtomira Mesariča iz občine Maribor-Rotovž in tovariša Jožeta Kovača, delegata iz občine Murska Sobora. Se predlagani delegati trinjate? (Da.)

Predlog za skupino delegatov dajem v razpravo. Ima kdo kakšen drugačen predlog? (Ne.) Če ne, potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdo je za ta predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval skupino delegatov.

Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona, in sicer v skladu z drugim odstavkom 260. člena poslovnika Skupščine. To pomeni, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnava predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izraževanju pa predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona v skladu s 307. členom poslovnika Skupščine, to je po skrajšanem postopku.

Želi kdo o teh dveh predlogih razpravljati? (Ne.) Potem dajem predlog Izvršnega sveta in predlog skupine delegatov na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta oba predloga soglasno sprejeta.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red, ki ste ga das dobili na klop:

1. odobritev zapisnika 35. seje zbora,
2. poročilo Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letih 1983 in 1984 in ocenitev možnosti razvoja v letu 1985,
3. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona,
4. predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984,
5. predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona,
6. osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju od leta 1981 do 1990,
7. osnutek zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji,
8. razrešitev in imenovanje sekretarja Zbora občin Skupščine SR Slovenije,

9. volitve in imenovanja,

10. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi kdo o predlaganem dnevnem redu razpravljati? (Ne.) Če ne, potem dajem predlagani dnevni red na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red, ki sem ga predlagala, soglasno sprejet.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo z delegati Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora na skupnem zasedanju poslušali:

- uvodno besedo k poročilu Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1983 in 1984 in ocenitve možnosti razvoja leta 1985, ki jo bo podal tovariš Miran Potrč, vodja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije,

- poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o vzrokih in načinih porivanja izgub, izkazanih v zaključnih računih za leto 1983, ki ga bo podal tovariš Rudi Šepič, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance,

- uvodno besedo k predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona, ki jo bo podal dr. Boris Frlec, dopredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki zborov vodil dr. Ciril Ričič, predsednik Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Prehajamo na 1. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na odobritev zapisnika 35. seje.

Osutek zapisnika 35. seje ste prejeli. Ima kdo k zapisniku kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Dajem zapisnik na glasovanje.

Kdor je za to, da odobrimo zapisnik 35. seje, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 35. seje zbora odobren z večino glasov.

Predlagam, da odidemo v veliko dvorano, kjer bomo opravili skupno zasedanje.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.20 uri in se je nadaljevala ob 10.45 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo zbora.

Prehajamo na 2. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letih 1983-1984 in ocenitev možnosti razvoja v letu 1985.

Poročilo je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ sta tovariš Jože Globačnik in tovariš Miran Mejak, člana delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa Jože Zakonjšek, republiški svetovalec v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije.

Uvodno besedo tovariša Potrča smo poslušali na skupnem zasedanju. Poročilo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 20. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Danes pa ste dobili na klopi še predlog ugotovitev stališč in sklepov, ki naj bi jih po razpravi sprejel naš zbor.

Poročilo so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega

ružbenega plana SR Slovenije, ki so zboru pismeno poročali.

Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Ker je kot predstavnik medzborovske skupine delegatov na seji navzoč le tovariš Janez Kocijančič, predlagam zboru, da v o skupino imenujemo še dva delegata. Tako bi lahko spremljali razpravo in po tej zboru predlagali morebitne spremembe oziroma dopolnitve predlogov, ugotovitev, stališč in sklepov, ki ste jih prejeli danes na klop. Dovolite, da predlagam v skupino delegatov še dva tovariša, in sicer Draga Žerjala, delegata iz občine Piran, in tovariša Tiborja Füleja, delegata iz občine Lendava. Se s predlo-
om strinjate? (Da.) Dajem ta dva predloga v razpravo. Želi kdo dati drugačen redlog? (Ne.)

Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval še dva delegata v medzborovsko skupino delegatov.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Jože Kovač, delegat občine Murska obota.

J o ž e K o v a č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V poročilu Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekomskega razvoja v letih 1983 in 1984 z ocenitvami možnosti razvoja v letu 1985 n v 14. točki drugega poglavja med drugim zapisana tudi ugotovitev: "Zaostreni o tudi problemi živinorejske proizvodnje tako glede rasti kot glede porabe in zvoza živinorejskih proizvodov".

Žal, dalje poročilo o tem, kot tudi o drugih ugotovljenih problemih v proizvodnji ne razglablja, kar po mnenju naše delegacije ni v redu. Premalo je namreč predvidenih rešitev oziroma posledic, ki lahko nastanejo, če ostanemo le na gotovitvah. Zato delegacija občine Murska Sobota meni, da je potrebno spregovoriti nekaj več besed o za nas zelo perečem problemu živinorejske proizvodnje, er smo v zadnjih lo. letih vlagali ogromne napore in sredstva za povečanje roizvodnje mesa v skladu z usmeritvami, sprejetimi v SR Sloveniji. Taka usmeriev je dala v preteklih dveh letih dobre rezultate kljub neurejenim paritetam en kmetijskih proizvodov živine in mesa. Težave so se začele konec lanskega lea, in sicer z že znano zamrznitvijo cen koruze na nivoju 17,70 dinarjev, in s ovečanim izvozom koruze iz Jugoslavije. Tržne cene koruze so bile ob že omenjeih zamrznitvah višje in so znašale 22 do 23 dinarjev. Že tedaj smo bili v dilei, kaj storiti, ali prenehati s pitanjem ali pa obdržati fond živine in seveda revzemati riziko.

Skupaj smo se odločili, da obdržimo proizvodnjo in odkupujemo vso živino o nezmanjšanih odkupnih cenah. Še sedaj menimo, da smo ravnali pravilno, čeprav mo s tem seveda pridelali velike izgube in si napolnili hladilnice. Po tem času o se namreč v Jugoslaviji na živinorejskem področju dogajale naslednje zadeve: adaljnji velik izvoz koruze in uvoz mesa - računa se, da je bilo uvoženih okoli o.000 ton svinjskega mesa - nadalje pokol prašičev in govedi ter padec odkupih cen prašičev.

Kot drugod v Sloveniji smo se tudi mi odločili za odkup vse živine, da obržimo fond živine. Ocenjujemo, da bo že jeseni in še bolj drugo leto ponovno astopilo pomanjkanje mesa.

Menili smo, da se bo v začetku turistične sezone povečalo povpraševanje o mesu, vendar pa to ni tako veliko, da bi amortiziralo posledice uvoza mesa n povečanega zakola, ker je tudi mesna industrija iz drugih predelov Jugoslaije odkupovala meso po nižjih cenah, ki ga sedaj lahko da tudi po nižjih cenah a tržišče. Treba je ob tem vedeti, da bi pri nas vsako večje zniževanje cen v odkupu pomenilo sekanje veje in bi se kmetje pa tudi družbeni sektor v prihodje težko odločali za proizvodnjo živine.

Nikoli nismo vodili kratkoročne politike in menimo, da je tudi v tem trenutku ne smemo. Vendar pa, če smo doslej nekako vzdržali, pa za naprej več ne vidimo izhoda, kolikor seveda ne bo konkretnih intervencij. Cena koruze znaša trenutno do 34 dinarjev z nadaljnjim trendom naraščanja. Ob taki nenormalni cei koruze je proizvodna cena prašičev 240 dinarjev za kilogram. Ob tem je seve-

la smešen podatek, da pa je uradna prodajna cena prašičev, ki je osnova za oblikovanje cen mesa, trenutno 117 dinarjev. Čeprav smo del problemov doslej reševali znotraj reproverige, pa smo sedaj postali nemočni.

Povsem enak položaj je tudi v proizvodnji piščancev. Sedanje stanje je tako, da kljub začetku turistične sezone ni več fizičnega prostora za shranjevanje mesa v hladilnicah. Do sedaj mesna predelava ni omejevala prevzema živine in je s tem prevzemala velika materialna bremena, ki se odražajo v tekočih izgubah. Če se bo sedanji trend negativnih razlik nadaljeval, bo mesna predelava pridelala do konca leta izgubo v višini okoli 400,000.000 dinarjev. Očitno je, da takega bremena ne bo mogla prevzemati mesna industrija, pa tudi v reproverigi ne bo mogoče v celoti razporediti teh bremen, ker bomo sicer imeli še večje težave v reprodukciji primarne kmetijske proizvodnje.

Podoben alarmanten položaj je tudi pri drugih proizvajalcih mesa v Sloveniji. Verjetno so v boljšem položaju mesne predelave, ki nimajo lastne surovinne osnove in sedaj lahko nabavljajo poceni surovine v drugih predelih Jugoslavije. Vse tiste slovenske organizacije, ki pa so dolgoročno vezane na slovensko surovino, pa se seveda ne morejo kratkoročno obnašati, čeprav bi to seveda prineslo trenutno boljše finančne učinke. V končni posledici niti ne gre toliko za položaj mesnih predelav, kot dosti bolj za obdržanje živinorejske proizvodnje, v katero smo v Sloveniji v zadnjem letu ogromno vlagali in tudi dosegli pomembne rezultate.

Da se temu izognemo, bi morali nujno sprejeti - vsaj tako predlaga naša delegacija - nekatere ukrepe.

1. Zagotavljanje krmil, koruze po sprejemljivi ceni. Kolikor teh ukrepov ni mogoče sprejeti na nivoju Jugoslavije, potem je nujno, da to naredi Slovenija, čeprav je še tako "bogokletno", vendar bi morali najti devize za uvoz koruze. Menimo, da mora imeti to prioriteto. Kolikor pa uvoz ni možen - bojimo se tudi, da ne bo pravočasen - predlagamo regresiranje cene koruze.

2. Kreditiranje proizvodnje in zalog mesa pod sprejemljivimi pogoji. Kmetijski konzorcij je že predlagal, da se naj posebej združijo obratna sredstva za kreditiranje zalog mesa, vendar je predlog propadel.

3. Pokrivanje disparitet v cenah. Mogoče so še kakšne druge rešitve. Naša želja je bila, da opozorimo na razsežnost tega problema in na nujnost rešitve, sicer se lahko zgodi, da bomo kljub manjši porabi mesa morali čez leto dni tega ponovno uvažati. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Črtomir Mesarič, delegat občine Maribor-Rotovž.

Č r t o m i r M e s a r i č : Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! V skupini delegatov smo ob obravnavi tega poročila, je bila naša ocena, da to poročilo ni ustrezno. Ko sem danes poslušal poročilo, ki ga je poslal tovariš Potrč, vodja delegacije, je ta v svojem poročilu odgovoril na tista vprašanja, ki smo jih mi sami hoteli izpostaviti. Zastavlja se mi vprašanje, kako lahko naša delegacija pripravi kvalitetnejše poročilo, kot je poročilo Izvršnega sveta o tej problematiki. Menim, da držijo predvsem pozitivne ugotovitve, da pa problemi, ki postavljajo pod vprašaj uspešnost celotnega poslovanja, v tem poročilu niso dovolj obdelani, zato bi morali izreči kritiko Zveznemu izvršnemu svetu za takšno poročilo.

Pregledal sem ugotovitve, stališča in sklepe in menim, da bi jih podprli z zahtevo, da se Zvezni izvršni svet opredeli do teh ugotovitev in da nekatere predloge tudi rokovno opredeli, kdaj in kako jih bo razreševal.

Naslednje, kar smo hoteli posebej izpostaviti, pa je v ugotovitvah navedeno na 3. strani, v točki 3 glede pogojev gospodarjenja za leto 1985. Naša delegacija je posebej razpravljala o tem in menila, da se le sproti prilagajamo posameznim situacijam, vendar je že skrajni čas, da so pogoji gospodarjenja za leto 1985 vsaj v globalu znani že v letu 1984. Predvsem prihajamo z zahtevami, in to skozi vse leto, kako naj se ravnajo organizacije združenega dela, družbeno-politične skupnosti itd. Menim, da je to nevzdržno, zato predlagam, da k tem ugotovitvam, stališčem in sklepom sprejmemo pobudo, da Zvezni izvršni svet do teh

gotovitev in stališč sprejme svoja stališča in da nekatere predloge tudi rokovo opredeli, kdaj in kako bo posamezne zadeve reševal, čeprav so nekatere tudi polgoročno opredeljene. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Peter Hedžet, delegat mesta Maribor.

P e t e r H e d ž e t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je to poročilo šibko v tisti točki, ki ne prikazuje, kaj smo osilci konkretnih nalog v posameznih okoljih storili za to, da bi dosegli zartane usmeritve gospodarskega razvoja in ekonomske stabilizacije. Sklicuje se še ali manj samo na ukrepe, ki smo jih že sprejemali na zvezni ravni, pa tudi na drugih ravneh, ne pa kaj smo konkretno storili.

V današnjem uvodnem poročilu k tej točki je bilo med drugim omenjeno tudi dejstvo, da smo kljub zahtevam, da proizvodnjo hrane povečamo, dosegli to, da smo zasejali manj površin, kot smo načrtovali oziroma kot bi bilo potrebno. Menim, da je lahko letni prinos slabši zaradi številnih objektivnih okoliščin, ne orem pa razumeti, zakaj in kje nismo storili vsega, da bi zasejali večje površine. To je le eden izmed konkretnih primerov, nakazanih v tem gradivu ko ni streznega odgovora. Nisem za to, da bi naslavljali kritiko samo Zveznemu izvršemu svetu za takšne in drugačne ocene v tem poročilu, ampak bi se bolj zavzel za to, da to kritiko naslovimo vsem tistim, ki jim dejansko gre.

Občutek imam, lahko pa se zelo motim, da se temeljne družbenopolitične skupnosti vendarle v veliki meri zavedajo odgovornosti za gospodarjenje, dejansko pa imajo relativno majhen vpliv na vzroke in tudi na dejanske ekonomske tokove. Čitno je v tem eden izmed pomembnih razlogov, ki bi mu gotovo morali posvetiti veliko več pozornosti pri preseganju številnih težav v gospodarstvu, kot tudi v zven gospodarstva. Gre preprosto za to, da opozarjamo na številne konkretne naloge in da jih nenehno ponavljamo. Vprašanje pa je, ali se ne moremo in ne znamo organizirati tako, da bi te naloge, ki jih postavljamo, dovolj konkretno tudi izvedli in uresničevali.

Zadnji čas v vseh teh razpravah ni bilo zaslediti večjega poudarka temu, da prejmemočasne ukrepe družbenega varstva. V tem poročilu o tem ni govora. Iziliti torej hočemo pravzaprav tezo po objektivizaciji razlogov za nekatera negativna gibanja in negativna stanja. Menim, da to ni prav. To samo po sebi kaže na relativno nemoč ali nepripravljenost predvsem tistih skupnosti, ki naj takšnečasne ukrepe sprejemajo za saniranje razmer. To pa so temeljne družbenopolitične skupnosti. Verjetno bi morali v tej smeri nadaljevati z obravnavo te problematike in poročila ter upoštevaje rečeno, podpreti uvodno poročilo, ki ga je postal vodja delegacije. Ob tem pa ne smemo izhajati iz relacije - mi in federacija - ampak veliko bolj iz tega, kaj v naši republiki ni povsem urejeno. Toliko a opozorilo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Ivan Stopar, delegat iz občine Ravne na Koroškem.

I v a n S t o p a r : Delegati ugotavljamo, da je v zadnjem času vse več primerov, ko naše organizacije združenega dela izvažajo surovine in izdelke, ki jih kasneje ponovno uvažamo, vendar po znatno višjih cenah. Kljub poznavanju težav organizacij združenega dela pri pridobivanju deviz za uvoz nujnih materialov za reprodukcijo menimo, da takšna praksa v večini primerov ni sprejemljiva n da je našemu gospodarstvu s takšnim načinom poslovanja narejena velika škoda. aradi nemajhnega pomanjkanja cementa na domačem trgu imamo primere, da imajo noge gradbene organizacije združenega dela izpad v proizvodnji, ki ga ne bo moče nadomestiti z morebitnim intervencijskim uvozom. Podobno se dogaja še v rsti drugih proizvodov. Menim, da so cene tudi neprimerno nižje pri izvozu, kot ri uvozu, zato delegati predlagamo, da pristojni organi pripravijo natančen pregled deficitarnih izdelkov na našem skupnem trgu, ki so se kljub temu pospeeno izvažali.

Zahtevamo rešitve v okviru združevanja deviz za tiste izdelke, pri katerih e pregled pokazal negativno materialno bilanco na področju izvoza in ki so nujni za normalno delo domačih organizacij združenega dela. Menim, da se to nanaša a poročilo, ki ga je podal tovariš Potrč.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem predlagam, da prekinemo razpravo k tej točki dnevnega reda, da bi se lahko sestala medzborovska skupina delegatov.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za svojega predstavnika je določil tovarišico Ado Gorjup, namestnico republiškega sekretarja za finance. Želi še kaj dodati k že danemu uvodu? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona ste prejeli.

Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor za zboru pismeno poročal, komisija pa je sporočila, da k predloženemu aktu nima pripomb. Želita morda poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Prijavljena je delegatka tovarišica Majda Cvetanovski z občine Maribor-Tabor.

M a j d a C v e t a n o v s k i : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razširitev dnevnega reda z novo točko dnevnega reda s predlogom za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 nima z osnutkom zakona smo dobili kasneje, ko je skupina že zasedala. Zato smo o tem spregovorili na zborih skupščine in na usklajevalnem sestanku mesta Maribor.

Obrazložitev k zakonu o nujnosti spremembe ni prepričljiva. Niti z eno besedo ne omenja stabilizacijskih prizadevanj tudi na tem področju.

Vsem nam je še v živem spominu razprava o obravnavi in sprejemanju programa aktivnosti ob zamrznitvi cen in finančni konsolidaciji in razbremenitvi gospodarstva. Skoraj vsak razpravljalec se je dotaknil skupne in splošne porabe na vseh področjih, vztrajali pa smo, da tudi na tem področju znižamo porabo. Postavljala se vprašanja, zakaj je bil v začetku leta predviden tako nizek deflator oziroma takšen, ki ga skoraj v celoti prenašamo iz leta 1983. Taka ocena deflatorja ni bila preoptimistična. Toda kdo nam sedaj garantira, da bo rast dohodka v letu 1984 takšna, kot je bila v prvih treh mesecih, ko niso bili pogoji gospodarjenja normalni. Prilivi so bili nerealni zaradi umetno ustvarjene potrošniške krize in zaradi bližajoče odmrznitve cen. Tudi dohodek je inflatoren. Kako dolgo bo še prisoten fiktivni dohodek in kdaj ga bomo odpravili. Čeprav imamo v programu to predvideno, se te naloge še nismo lotili. Kaj se bo zgodilo, ko bo dosežena ocenjena možna rast dohodka in ali bomo takrat zniževali proračun?

Predlagamo, da se v zakon vključi omejitvena klavzula, da se opravi rebalans proračuna v primeru, da ne bo dosežena sedaj ocenjena možna rast. Vsi vemo, da je projekcija cen izigrava.

Kaj je z lo 2 % znižanimi stroški za delovne skupnosti? V organizacijah združenega dela imamo težave, vendar bomo ta ukrep kolikor bo mogoče dosledno spoštovali. Kaj pa delovne skupnosti družbenopolitičnih skupnosti? Ali bodo tudi te pristopile k tej akciji - o tem ne vemo ničesar. Za organizacije združenega dela velja skrajno varčevanje. Finančna nedisciplina se nadaljuje in že povzroča težave pri izplačevanju osebnih dohodkov. Imamo možno dejansko rast dohodka, pa smo nelikvidni. Izplačevali bomo manjše osebne dohodke. Tudi 20 % zaostajanje osebnih dohodkov v gospodarstvu ni odvisno samo od rasti dohodka, ampak tudi od kvalitativnih kazalnikov gospodarjenja, ki jih v splošni porabi ne poznamo.

Želimo in tudi zahtevamo, da naj Izvršni svet poda podrobno poročilo o porabi proračunskih sredstev, njihovi strukturi, strukturi zaposlenih in osebnih dohodkih delavcev, zaposlenih po tej strukturi, nadalje, kam so bila sredstva usmerjena oziroma ali niso možne še nadaljnje notranje prerazporeditve. Pričakovani smo tak stabilizacijski pristop, ne pa zakon po skrajšanem postopku, ki temelji na ocenjenih možnih rasteh. Menim, da je tu prisoten psihološki in politični občutek. Sedaj, ko hodimo po terenu in obiskujemo organizacije združenega dela in prepričujemo ljudi za zmanjšanje porabe in za varčevanje, pa moramo poročati celo o zvišanju tako republiškega proračuna kot obveznosti do zveznega proračuna. Analogne pa bodo zahteve tudi za povečanje občinskih proračunov.

Na koncu še to, ali tudi porast osebnih dohodkov do možnih 40 % ne vpliva na povečanje inflacije? Menim, da vpliva!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišica je med drugim načela tudi vprašanje, da niso mogli v delegaciji razpravljati o zakonu, ker so ga nepozno dobili. Res je bilo s sklicem seje - ta je bila sklicana že 11.6. - navedeno obravnavanje poročila o uresničevanju zakona o proračunu, ki je v gradivu vseboval celo vrsto elementov, ki so nakazovali potrebo po rebalansu zaradi vrste odprtih vprašanj, tako glede osebnih dohodkov kot tudi nekaterih postavk glede materialnih stroškov. Ko smo razpravljali na predsedstvu Skupščine teh vprašanj, se je izkazalo, da nekaterih žgočih vprašanj ni mogoče uresniti, ne da bi spremenili zakon. Zaradi tega je bila predlagana odločitev, da se ta točka nadomesti z obravnavo predloga za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije. Ne bi pa mogla reči, da je ta zakon bil predložen zelo pozno, kajti 25.6. smo ga že poslali delegatom.

Na delegaciji, kjer sem bila navzoča, smo lahko obravnavali gradivo v celoti. Mogoče pa ste imeli delegacijo zelo zgodaj sklicano. Hočem poudariti samo to, da če bi danes, ko imamo predzadnjo sejo Skupščine, obravnavali samo poročilo o uresničevanju, potem ne bi mogli nekaterih zelo žgočih vprašanj v okviru proračuna razrešiti pred oktobrom.

Na vprašanja, ki ste jih načeli v razpravi, bo po razpravi poskušal odgovoriti predstavnik Izvršnega sveta.

Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima Viđa Šavli, delegatka iz občine Lenart.

V i d a Š a v l i : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin je dolžna zbor in pristojne republiške organe opozoriti, da se v letošnjem letu srečujemo s pomanjkanjem sredstev za pripravo planskih aktov.

Kot je znano, je bila v republiki sprožena aktivnost, da se manj razvitim občinam zagotovijo za pripravo prostorskih delov dolgoročnih planov posebna sredstva v okviru sredstev, ki so v republiškem proračunu zagotovljena za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji.

1. Menimo, da je odobritev teh sredstev nujna, saj smo v manj razvitih občinah za dosežanje planske aktivnosti že združevali znatna sredstva iz gospodarskih organizacij združenega dela, ob sedanjih aktivnostih za razbremenitev gospodarstva pa dodatno združevanje ni več mogoče. Pri tem je potrebno upoštevati, da morajo gospodarski subjekti v manj razvitih občinah prispevati bistveno več sredstev za takšne aktivnosti kot v razvitih sredinah.

2. Znano je, da se je v zadnjem obdobju nekoliko povečala pripravljenost organizacij združenega dela za investiranje v nove proizvodne programe na manj razvitih območjih, zato so povečane potrebe za sofinanciranje inicialnih razvojnih programov in projektov, kar izvaja s proračunskimi sredstvi republika v skladu s sistemskim zakonom. Zato menimo, da je nujno, da se za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja namenja več sredstev ter predlagamo v skladu s predlogom Komisije Izvršnega sveta za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja, da se ta postavka v glavnem namen IV/434 poveča od sedanjih 53 milijonov na 100 tisoč dinarjev za ustrezen znesek, ki zadošča za predvidene potrebe.

Na ta način bi bilo mogoče podpreti še nekatere programe, ki bi bistveno pripomogli k hitrejšemu gospodarskemu razvoju na manj razvitih območjih, kot na primer program Peka v Ormožu in Lenartu ter že navedeno sofinanciranje prostorskih delov dolgoročnih planov.

Pričakujemo, da bo predlagatelj predloga rebalansa republiškega proračuna za sejo 25. julija naše predloge upošteval oziroma utemeljil odklonilna stališča.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Milena Borovac, delegatka občine Ribnica.

M i l e n a B o r o v a c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu naše skupine delegatov izražam enake zahteve, kot jih je pred-

avila delegatka iz občine Maribor in sicer, da v omenjenih spremembah proračuna ni zaslediti izpeljav že dogovorjenih nalog o zmanjšanju upravne režije in da šestokrat delamo mimo vseh dogovorov, ki smo jih pred časom sprejeli. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Peter Hedžet, delegat mesta Maribor.

P e t e r H e d ž e t : Samo kratka pripomba. Predlog povečanih sredstev za osebne dohodke predstavlja višino sredstev potrebnih za 2.400 delavcev na tem področju. To so sredstva, s katerimi bi plačevali delo 2.400 delavcem vse leto. Zato se zavzemam za to, da se pripravi do prihodnje seje Skupščine natančno poročilo o tem, kako je s proračunsko porabo, s strukturo stroškov in tako dalje. Navedene številke so ali napačne ali pa niso pravilno prikazane potrebe. Te zadeve opozarjajo na to, da tega predloga ni mogoče izglasovati mimogrede, z svojo roko ni mogoče izglasovati.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Tovarišica Gorjupova bo pojasnila nekatera vprašanja iz razprave.

A d a G o r j u p : Najprej bi želela, tovarišice in tovariši delegati, opozoriti, da je bila vrsta pojasnil dana že v obrazložitvi in v uvodni besedi spremembi zakona. Vendar je očitno potrebno nekatere stvari ponovno povedati.

Opozorim naj na zvezni zakon o omejitvi razpolaganja s sredstvi v samoupravnih interesnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih za leto 1984. Ta zakon pa sam po sebi narekuje skrajno racionalno trošenje sredstev tako na področju skupne kot na področju splošne porabe. Zakaj? Zato, ker predvideva 25 %-no zaostajanje rasti teh sredstev za rastjo dohodka v gospodarstvu. Tak je princip veznega zakona in realizacija tega principa nujno narekuje racionalno trošenje teh sredstev. Vsi natanko vemo, da je ocenjena inflacija vsaj 50 % in ob ocenjeni inflaciji 50 % lahko rastejo sredstva za skupno in splošno porabo za 25 % manj. Ob tem je z republiško resolucijo opredeljen selektiven pristop, in sicer, da smejo manj naraščati sredstva za splošno porabo, kar pomeni, da morajo za 3 % zaostajati za rastjo dohodka, medtem ko sredstva za skupno porabo zaostajajo za 20 % za rastjo dohodka. To se pravi, da zvezni zakon:

1. že sam nujno zahteva racionalizacijo na tem področju in
2. imamo usmeritev za diferenciran pristop glede rasti skupne in splošne porabe, ki je bila sprejeta z republiško resolucijo.

Oba dokumenta delegati poznate, o njih smo razpravljali in verjetno je bila ob sprejemanju ta ključna usmeritev jasna.

Zakaj je bil sprejet v začetku leta proračun s tako nizkim indeksom? Vsi planski dokumenti so izhajali iz predvidevanj, ki so vsem nam dobro znana. Zvezni zakon je tudi izhajal iz določenih ocen, in sicer v tem smislu, da bo potrebno 3-mesečno usklajevanje rasti sredstev za skupno in splošno porabo za rastjo dohodka. To narekuje oziroma daje možnosti zvezni zakon. Po zveznem zakonu se lahko skupna in splošna poraba uskladita z rastjo dohodka, ugotovljeno za prvo, drugo in tretje trimesečje v tekočem letu.

Kaj pomeni rebalans republiškega proračuna? Če odmislimo probleme, ki so se pojavili pri zagotavljanju sredstev za opravljanje nujnih nalog v republiških upravnih organih, pomeni rebalans sredstev samo usklajevanje z možnostmi, ki jih daje zvezni zakon in katerega usmeritve smo tu sprejeli.

Ob tem bi želela opozoriti še na naslednje. Dejanska rast dohodka je po podatkih iz periodičnih obračunov za prvo trimesečje za 59 % višja kot v istem obdobju lani. Izvršni svet je ocenjeval, da se skupna in splošna poraba ne bi smeli uskladiti z natančno ugotovljenimi podatki o rasti dohodka, to je z indeksom 159, ampak je ocenjeval, da je realneje, da se skupna in splošna poraba uskladita z indeksom 150, to se pravi, da ni izkoristil možnosti, ki jih daje zvezni zakon, prav zaradi bojazni, da bi se eventualno lahko zgodilo, da ta indeks do konca leta ne bi bil realiziran. Če ta indeks do konca leta ne bi bil

realiziran, bi bilo nujno potrebno porabo uskladiti z rastjo dohodka, ker bo icer SDK sredstva blokirala. To se pravi, kolikor bi se zgodilo, da rast dohodka za 9 mesecev ne bi imela indeksa 150, SR Slovenija niti občine ne bi smele imeti indeksa rasti splošne porabe v višini 133. To je z zveznim zakonom popolnoma jasno povedano, SDK pa striktno izvaja zvezni zakon in vse prilive sredstev, ki se oblikujejo nad limiti, predvidenimi z zveznim zakonom, blokira. Tu i mogoče nikakršno izigravanje predpisa. Ta prvi pristop sem želela ponovno obazložiti, ker očitno politika oblikovanja sredstev skupne in splošne porabe ni e dovolj jasna.

Kaj pomeni ta politika nasproti ukrepom za zmanjševanje razbremenitve gospodarstva? Ob razpravah o ukrepih za razbremenjevanje gospodarstva je bilo sicer poudarjeno, da je treba tako skupno kot splošno porabo zmanjšati, hkrati pa o že delegati razpravljali v tem smislu, da se odpira vprašanje nadaljnega manjševanja tako skupne kot splošne porabe, ker na teh področjih veljajo omejitve že vrsto let.

V letu 1983 je zvezni zakon omejeval prilive skupne in splošne porabe na indeks 119. To se pravi, prilivi v letu 1983 so bili lahko samo za 19 % večji kot v letu 1982. V okviru teh možnosti se je Izvršni svet odločil, da imajo večje materialne možnosti družbene dejavnosti in so se prilivi na področju splošne porabe gibali in oblikovali pod limitom, opredeljenim z zveznim zakonom. Tako cenjujemo, da je na tem področju glede globalnega trošenja sredstev že v federaciji zastavljena precej restriktivna politika trošenja.

Oblikovanje sredstev delovnih skupnosti upravnih organov. V programu ukrepov je predvideno, da se zmanjšajo finančni načrti delovnih skupnosti v gospodarstvu, v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje. Medtem ko je za delovne skupnosti upravnih organov predvideno, da sredstva za oblikovanje dohodka delovnih skupnosti ne smejo hitreje naraščati kot sredstva za oblikovanje dohodka v teh delovnih skupnostih torej gospodarstva, SIS in tako dalje. Tu se delovne skupnosti pridružujejo omejevanju sredstev delovnih skupnosti upravnih organov, torej se pridružujejo omejevanju sredstev za delovne skupnosti na ostalih področjih tako v silih kot v gospodarstvu.

Če, in kolikor se bodo osebni dohodki oziroma dohodek v gospodarstvu gibal predvidenim indeksom, je v vsakem primeru to zagotovljeno, po drugi strani pa nemogočeno, da bi ta sredstva rastle hitreje kot v gospodarstvu. Če je indeks rasti dohodka na primer 150, osebnih dohodkov v gospodarstvu pa 140, je popolnoma jasno, da se osebni dohodki niti dohodek v delovnih skupnostih upravnih organov ne more gibati v višini indeksa, ki bo realiziran v gospodarstvu, ker je tudi v gospodarstvu nujno treba skladno znižati realizirani indeks pri realizaciji prilivov za skupno oziroma za splošno porabo. Torej, kolikor se ob 50 % rasti dohodka oblikuje višina sredstev za osebne dohodke v višini 40 % glede na lansko leto, upravni organi z indeksom rasti priliva sredstev za splošno porabo 133, tega pristopa ne morejo in ne smejo realizirati. Prav tako ga niso uspeli in mogli realizirati v letu 1983. Usklajevanje sredstev za rast osebnih dohodkov upravnih organov za leto 1983 je bilo v precejšnji meri izvedeno in izpeljano s prilivi sredstev iz leta 1984, prav zaradi tega, ker prilivi sredstev oziroma omejena skupna kot splošna poraba v letu 1983 ni omogočala usklajevanja sredstev, namenjenih za osebne dohodke delavcev upravnih organov, z usklajevanjem rasti sredstev v gospodarstvu. Delavci v upravnih organih in delavci s področja skupne porabe so v stalnem zamiku pri usklajevanju. Najbrž vsi to natančno poznate in smo to tudi v besedilu predloga sprememb zakona jasno povedali, da smo sredstva, ki so bila namenjena za usklajevanje osebnih dohodkov v letu 1984, porabili že za usklajevanje osebnih dohodkov za leto 1983. Menim torej, da tu ni strahu, da bi družbene dejavnosti oziroma proračuni hitreje povečevali osebne dohodke kot gospodarstvo, ker so materialne omejitve, ki jih narekuje zvezni zakon, take, da tega ni mogoče realizirati.

Glede priprave poročila o strukturi zaposlenih in o izplačanih osebnih dohodkih, ki je bilo tu zahtevano, bi želela opozoriti, da je Izvršni svet pripravil to poročilo, ki je bilo posredovano delegatom za Zbor združenega dela že v mesecu maju. To poročilo bi lahko posredovali tudi delegatom tega zbora, da bi videli, kakšno je trošenje sredstev po namenih oziroma kolikšna je višina izplačanih osebnih dohodkov za delavce v upravnih organih. To zadolžitev v imenu Izvršnega sveta sprejem in bo to poročilo pripravljeno in posredovano že za naslednje zasedanje Skupščine.

Dalje bi želela opozoriti, da je med drugim bila omenjena možnost, da se pri pripravi podatkov prikradla kaka napaka. Mislim, da tu ne gre za nikakršno napako. Dejstvo je namreč, da se v okviru sredstev republiškega proračuna zagotavljajo sredstva za delo republiških upravnih organov, republiških pravnomočnih organov, družbenopolitičnih organizacij, organov za notranje zadeve in za vse miličnike, razporejene po vsej republiki. Pretežni del sredstev republiškega proračuna predstavlja v bistvu masa za izplačevanje osebnih dohodkov delavcev in se je mogoče zategadelj posameznim delegatom vsilila misel, da gre v tem primeru za napako. V bistvu ne gre za napako, gre za zagotavljanje sredstev za osebnih dohodke delavcev s področij, ki sem jih pravkar omenila, tako da ni dvoma, da bi šlo za kakršnokoli napako. Tu so podatki, ki jih lahko v posebnem poročilu potrdimo in prikažemo, koliko je zaposlenih na posameznih področjih oziroma v posameznih republiških organih. To bo Izvršni svet tudi storil.

Bilo je tudi omenjeno, kaj bo in kako bo ukrepal Izvršni svet, če ta dohodek ne bo realiziran. Ta odgovor ste dobili. Izvršni svet v tem delu nima nikakršnih posebnih možnosti ukrepanja, ker se mora republika Slovenija glede oblikovanja sredstev za skupno in splošno porabo držati zveznega zakona. Kolikor dohodek ne bo realiziran, mora ta indeks biti zmanjšan oziroma do konca leta realiziran v odnosu kakršen je predviden z zveznim zakonom in tudi z zvezno resolucijo glede oblikovanja sredstev za skupno in splošno porabo.

Ocenjujemo, da Izvršni svet izhaja iz kolikor toliko realnega predloga in da ni izkoristil v tem predlogu vseh možnosti, ki bi mu jih izvajanje zveznega zakona omogočalo v celoti.

Poleg teh splošnih pripomb, ki so bile dane v smislu predimenzioniranega republiškega proračuna, smo hkrati slišali razprave, ki že opozarjajo na nekatere nerešena vprašanja pri zagotavljanju sredstev v posameznih občinah. Tu je bilo opozorjeno, da občina Lenart potrebuje dodatna sredstva. Izvršni svet bo ta problem proučil in bo natančen odgovor dal ob pripravi predloga zakona.

Hkrati bi želela opozoriti, da v republiškem proračunu zagotavljamo tudi dodatna sredstva za dopolnjevanje občin. Zakaj? Zato, ker je izvajanje zveznega zakona pomenilo takojšnje usklajevanje rasti splošne porabe z rastjo dohodka tudi glede oblikovanja splošne porabe na nivoju občin. Ne vem, ali so to tudi v Mariboru in Ribnici že uskladili. Preverili bomo, ali so proračun uskladili ali ne.

Predviđevali smo tudi, da se bodo občinski proračuni gibali skladno z rastjo dohodka in v tem smislu smo tudi v predlogu rebalansa predlagali, da se zagotovijo dopolnilna sredstva tistim občinam, ki nimajo dovolj prihodkov za oblikovanje sredstev za svoje proračune. Povedati moramo, da nesprijemanje takega obsega republiškega proračuna pomeni v nekem smislu negiranje osnovnega pristopa glede oblikovanja sredstev za skupno in splošno porabo, ki smo ga v začetku leta sprejeli. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Peter Hedžet, delegat mesta Maribor.

P e t e r H e d ž e t : Ne želim sicer, da bi osrednja točka današnje seje bila problematika proračuna, pa vendarle bi še enkrat poudaril tri stvari.

Razprava me je še bolj prepričala, da bi zbori republiške Skupščine morali sprejeti sklep o tem, da se da na dnevni red Skupščine celotna problematika politike razvoja državnih organov v Sloveniji. V tej zvezi predlagam, da o tem sklepu razpravljamo in se o njem odločamo. Ne gre za to, da bi napadali delavce in njihov ekonomski položaj v tej strukturi. Vprašanje pa je, ali potrebujemo takšno upravo, kakršno danes imamo. Ne mislim samo na republiško raven, mislim na celotno upravo v naših družbenopolitičnih skupnostih, to je z vsemi občinami vred. Nekatera vprašanja zelo resno opozarjajo na to, da moramo takšen korak čimprej napraviti.

Predlagam, da obravnavo proračunske problematike v prihodnje povežemo z realizacijo programov upravnih organov in služb glede na uresničevanje dogovorjene politike družbenega razvoja in da hkrati sprejemamo programe za naprej. Razprava o delu Izvršnega sveta in upravnih organov ter o proračunski porabi ni mogoče v prihodnje nadaljevati ločeno. Današnja seja Skupščine pa opozarja prav na

akšno prakso. Hočemo spremeniti zakon; poročilo, ki smo ga planirali za to obnavno, pa nismo dali na dnevni red. Zato sem trdno prepričan, da je treba se-aj v tej smeri razpravljati.

In da se ne bi napak razumeli, na nekatera vprašanja glede ekonomskega položaja delavcev v tej upravi smo večkrat opozarjali. V Mariboru smo v naših dokumentih oblikovali takšne usmeritve, da morajo delavci v upravi za približno nako delo, kot ga opravljajo v gospodarstvu, biti približno enako nagrajevani, tem, da bo treba upoštevati, da imajo ti delavci še posebej odgovorno nalogo, o je opravljanje nadzornih funkcij. Ta moment bi pri vrednotenju tega dela moral biti izrazito upoštevan.

Ne bi želel zavlačevati, zdelo pa se mi je potrebno opozoriti tudi na to.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Ne glede na to, ali smo sprejeli, tovariš Hedžet, danes poseben sklep o tem, da bi zahtevali posebno poročilo, vas obveščam, da je za sejo zborov 24. oktobra predvideno poročilo preobrazbi državne uprave in o tem, po kakšnih poteh zmanjševati administrativna opravila in kako racionalizirati to upravo, ter kako uresničujemo resolucijo o zakonodajni politiki. Vsa ta vprašanja so namreč močno povezana s tem, ali bomo zmanjšali administriranje in si prizadevali, da spremenimo nekatere zakone, ki so povzročili razraščanje administracije.

Kdo želi še razpravljati? Besedo ima tovariš Janez Kirn, delegat občine Lirska Bistrica.

J a n e z K i r n : Tudi jaz ne bi želel, da bi bila to osrednja točka današnje razprave, vendar me je spodbudila razprava tovarišice Gorjupove, ko je rekla, da bodo proučili predlog glede pomanjkanja sredstev, ki ga je tovarišica delegatka dala glede manj razvitih.

Želel bi se namreč pridružiti njeni razpravi, da ne gre za proučitev samo tega problema, ampak gre dejansko v zadnjih letih za precejšnje zmanjševanje sredstev za skladnejši regionalni razvoj. To so tista sredstva, s katerimi razpolaga komisija Izvršnega sveta. Ker sem v tej komisiji deloval 4 leta, poznam problematiko, zato menim, da so bila ta sredstva doslej izredno dobro in kvalitetno porabljena in da so dala marsikateri dober rezultat, spričo tega, da je za začetek nekega vlaganja na manj razvitem območju potrebna resna inicialna studija.

Ob odgovoru tovarišice Gorjupove glede omejevanja splošne in skupne porabe pa je treba reči, da je bila poleg splošne in skupne porabe pod udarom zveznega zakona in drugih predpisov tudi poraba v združenem delu. Dopuščam in menim, da je res, da so bili delavci v teh skupnostih malce bolj potisnjeni v stran, vendar pa ne povsod, zlasti, če pogledate analize o osebnih dohodkih, vidite, da so ni niti v vseh občinah pa tudi ne v republiški upravi. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Kovač, delegat iz občine Murska Sobota.

J o ž e K o v a č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! K razpravi me je spodbudilo predvsem uvodno poročilo o vzrokih in načinu pokrivanja izgub, ki smo ga poslušali na skupnem zasedanju. Škoda je tudi, da ni bilo v našem zboru o tem kaj več rečenega, kajti nekateri podatki nakazujejo zelo zaskrbljujoča gibanja. Izgube se povečujejo za 35 %, na tako imenovanih manjših osebnih dohodkih bo več kot 45000 zaposlenih v gospodarstvu; ko bomo začeli realizirati zakon o začasnih prepovedi razpolaganja družbenih sredstev za izplačilo osebnih dohodkov, bo prizadet po nekaterih informacijah vsak šesti zaposleni v gospodarstvu. Ob vseh teh problemih, ki jasno kažejo, da smo v težki gospodarski situaciji, pa zelo vehementno rečemo, da se bodo osebni dohodki zaposlenih v skupni in splošni porabi povečali za 40 %.

Mislím, da moramo delegati opozoriti, da če bi to dali v široko razpravo delegatski bazi, bi se delavci, katerim se bodo osebni dohodki povečevali za 40 % ali pa tistim, za katere se bomo borili, da naj bi dobili vsaj zajamčeni osebni dohodek, zelo težko odločili, da bi nas pooblastili, da glasujemo za tak sklep. Osebno nisem proti rebalansu proračuna, vendar pa moramo postaviti stvari le na realnatla, kar z resolucijo nismo naredili. Vendar pa mislim, da s tem,

o takoj v začetku leta rečemo, da ob relativno izenačenih osebnih dohodkih iz leta 1983, ki so porastli enako kot v gospodarstvu za 18,5 %, te dvigujemo za 10 % ne glede na produktivnost in rezultate dela, medtem pa se bodo delavci v družinem delu srečevali z ogromnimi problemi, postavljamo sloje ljudi v neenaopraven položaj. Zato tudi menim, da je treba o tem več razpravljati kot sicer. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Ađa Gorjup, namestnica republiškega sekretarja za finance. Prosim!

A đ a G o r j u p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bi dala pojasnilo tovarišu delegatu. Izhodišče za oblikovanje sredstev za skupno in splošno porabo je rast dohodka, izhodišče za oblikovanje sredstev upravnih delavcev je globalna rast vseh osebnih dohodkov delavcev v gospodarstvu. Po predvidevanjih majske analize bo rast dohodka globalno znašala 50, medtem ko naj bi se rast osebnih dohodkov gibala z indeksom 140. To so okoliščine, ki določajo rast sredstev oziroma možne meje za oblikovanje sredstev za te namene v upravnih organih. V uvodni besedi, prav tako tudi v obrazložitvi zakona je napisano, da teh planskih predvidevanj s tem rebalansom ne moremo uresničiti, pač pa lahko s temi spremenjenimi zneski za osebne dohodke zagotovimo rastoče 18 % usklajevanje sredstev za osebne dohodke z gibanjem rasti sredstev za osebne dohodke v gospodarstvu. S tem bi želela opozoriti, da očitno tega dela stavka nismo dovolj izpostavili, tako da imajo delegati občutek, da se z rebalansom proračuna usklajuje gibanje osebnih dohodkov upravnih delavcev na indeks 140. Ta sredstva pa zagotavljajo le 18 % usklajevanje osebnih dohodkov upravnih organov. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo besedo? (Ne.) Glede na to, da je bila dokaj bogata razprava, bo moral Izvršni svet zelo poglobljeno s pripravami in dopolnitvami, če bo želel pravočasno zagotoviti gradivo za ponovno obravnavo na seji zбора, ki bo 25. julija.

Ker ne želi nihče več raupravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tako, da ga o mogoče obravnavati še v skupinah delegatov za seje zborov dne 25.7.1984.
3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj prouči in ustrezno upošteva pripombe iz razprave delegatov na seji zбора ter pripombe Odbora za finance.

Izvršni svet naj v obrazložitvi predloga zakona da odgovor na nekatere vprašanja, ki so bila zastavljena v zvezi z izvrševanjem proračuna SR Slovenije za leto 1984.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 4. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o obveznem posojilu SR Sloveniji v letu 1984.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svoje predstavnika določil Ađo Gorjup, namestnico republiškega sekretarja za finance. Sprašujem, ali želi tovarišica Gorjupova besedo? (Ne.)

Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 18. Obravnavala sta ga odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pismeno poročal, komisija pa je sporočila, da k predlogu zakona nima pripomb. Želita poročevalca glasovnih teles besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Pismenih prijav za razpravo k tej točki nimamo.

P e t e r H e d ž e t : (govori iz klopi): Bilo bi dobro, če bi pojasnili, kdo so zavezanci po 2. členu?

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišica Gorjupova ali lahko odgovorite na vprašanje tovariša Hedžeta? (Da.) Prosim!

A d a G o r j u p : Odgovor na vprašanje, kdo so zavezanci po 2. členu tega zakona, je preprost: zavezanci so isti, kot za plačevanje rednega posojila za nerazvita področja in tudi osnova je ista.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima ponovno Peter Hedžet, delegat mesta Maribor.

P e t e r H e d ž e t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V besedilu, ki smo ga dobili za to točko dnevnega reda, je med drugim napisano, da so bili zavezanci tisti, ki so poravnali svoje obveznosti do takrat za leto 1983. To pomeni, tisti, ki so poravnali te obveznosti, so seveda zavezanci tudi za naprej. Kaj pa ostali?

A d a G o r j u p : (govori iz klopi): Vsi morajo poravnati zakonske obveznosti!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog zakona na glasovanje.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov.

Prehajamo na 5. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog za izdajo zakona o dopolnitvi zakona o Višji upravni šoli s predlogom zakona.

Predlog za izdajo zakona s predlogom zakona je Skupščini predložila v obravnavo skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in za svojo predstavnico določila Mileno Borovac, članico skupine delegatov.

Sprašujem, ali želi predstavnica predlagatelja besedo? (Ne želi.)

Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je Karel Medja, podsekretar v Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Sprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali želi besedo? (Ne želi.)

Predlog za izdajo zakona s predlogom zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 19. Prejeli ste tudi poročilo skupine delegatov, s katerim skupina umika prvotni sklep, s katerim je predlagala zboru, da jo zadolži za pripravo zakona, ker je v skladu z 261. členom poslovnika Skupščine skupina sama že predložila predlog za izdajo zakona s predlogom zakona.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog za izdajo zakona s predlogom zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog za izdajo zakona s predlogom zakona.

Prehajamo na 6. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija v obdobju od leta 1981 do 1990.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije sta Jože Globačnik in Miran Mejak, člana delegacije, predstavnica Izvršnega sveta pa Ada Gorjup, namestnica republiškega sekretarja za finance. Želi tovarišica Gorjupova besedo? (Ne želi.) Čeprav sta oba zvezna delegata trenutno odsotna, bomo nadaljevali z razpravo k tej točki. Če pa bi kasneje imela predstavnika naše delegacije še kaj reči k osnutku zakona, se bomo vrnili k uvodnemu delu.

Osnutek zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta, na klop pa še predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pismeno poročal, komisija pa je sporočila, da k osnutku zakona nima pripomb. Želita poročevalca delovnih teles besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima Boris Vaupotič, delegat občine Ljubljana Bežigrad. Prosim!

B o r i s V a u p o t i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad z osnutkom zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija sicer soglaša, vendar meni, da mora federacija zagotoviti potrebna sredstva za izgradnjo in modernizacijo tehnične baze v okviru zveznega proračuna in ne z dodatno obremenitvijo republik. Danes smo dobili na klop tudi pripravljeni sklep, ki v bistvu vsebinsko prav to povzema in bi ga zato v imenu delegacije rad podprl. Hvala!

P r e d s e d n i c a M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Manica Rebernik, delegatka iz občine Maribor Pobrežje. Prosim!

M a n i c a R e b e r n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Maribor-Pobrežje predlaga, da se celoten program graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavija za obdobje 1981-1990 še enkrat temeljito prouči glede na novo nastale gospodarske momente in omejene možnosti koriščenja proračuna ter glede na stabilizacijsko obnašanje pri financiranju negospodarskih naložb. Hkrati naj naši delegati v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ dosežejo kompromisno rešitev, ter dajo pristane k predlagani spremembi zakona, ko bo razčiščena celotna finančna konstrukcija z upoštevanjem stabilizacijskih prizadevanj in ko bo razjasnjeno, iz katerih virov se bodo financirala dopolnilna sredstva v letu 1984. Hvala!

P r e d s e d n i c a M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Predlog sklepa ste prejeli, in kot je videti iz vsebine sklepa, tudi opozarja na vrsto zadev, ki so bile izpostavljena v današnji razpravi.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdo je za predlog sklepa, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 7. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije sta Jože Globačnik in Miran Mejak, člana delegacije, predstavnica Izvršnega sveta pa Cvetka Selšek, namestnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje.

Želi s strani predlagateljev kdo dati uvodno pojasnilo? Ker se trenutno ne nahajajo v dvorani, bi medtem izkoristili čas za to, da bi vodja naše medzborovske skupine delegatov, ki se je med sejo zbora sestala in pripravila poročilo za zbor, podal delegatom vsebino tega poročila. Prosim! Besedo ima tovariš Bojan Gorjup.

B o j a n G o r j u p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dal bi poročilo k osnutku zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji.

Skupina delegatov, imenovana na Zboru občin dne 11. julija 1984, je obravnavala osnutek zakona o dopolnitvah zakona o menjalniških poslih in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Medzborovska skupina delegatov je bila seznanjena s pisnimi dopolnitvami Izvršnega sveta k osnutku zakona in je z njimi soglašala. Skupina podpira tudi predlog sklepa k osnutku zakona o menjalniških poslih, ki ste ga danes dobili na klop.

Skupina predlaga zboru, da s sklepom da soglasje k osnutku zakona in pooblasti delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v postopku usklajevanja uveljavlja dopolnitve Izvršnega sveta k osnutku zakona in po končanem usklajevanju da soglasje k predlogu zakona.

V zaključku je skupina zastavila vprašanje, zakaj se ta zakonski akt predlaga v obravnavo sredi turistične sezone? Dejansko bi moral biti ta in podobni zakoni predloženi najkasneje meseca marca, da bi lahko učinki tega in drugih podobnih zakonov ustrezno delovali. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati o poročilu medzborovske skupine delegatov? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdor je za predlog sklepa, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na razrešitev in imenovanje sekretarja Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli predlog odloka o razrešitvi in imenovanju sekretarja Zbora občin Skupščine SR Slovenije, ki ga je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati o tem predlogu, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je bil tovariš Tone Jerovšek razrešen dolžnosti sekretarja Zbora občin Skupščine SR Slovenije, za sekretarja zbora pa imenovan Viljem Veršaj.

Če dovolite, bi izkoristila to priložnost za to, da se v imenu zbora zahvalim tovarišu Tonetu Jerovšku za doseženo delo v zboru. Tovariš Jerovšek je opravljal delo sekretarja zbora skoraj šest let. Ker niste vedno isti delegati navzoči na sejah zbora, bi vas rada obvestila, da ga je že na prejšnji seji naš zbor oziroma Skupščina SR Slovenije izvolila za sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije in torej odhaja na novo delovno dolžnost.

Našo skupno pozornost ob tem slovesu pa želim strniti v tri skupne želje.

Prvič, rada bi poudarila, da tovariš Jerovšek danes zapušča Skupščino pravzaprav po 14-letih dela v tej Skupščini. Zato želim seveda poudariti, da vsi, ki smo imeli to srečo, da smo z njim neposredno delali, izgubljam delovnega tovariša in človeka, ki je imel in ima veliko strokovnega in družbenopolitičnega znanja, da je imel zelo tanek posluh za človeške probleme in predvsem to, da je zaupal in zaupa v razvoj in uveljavljanje delegatskega sistema, kar je tudi za razvoj našega zbora in uveljavljanje zbora bilo še toliko bolj pomembno. Tovarišu Jerovšku se zahvaljujem v imenu zbora in tudi vseh predsednikov tega zbora za delo, predvsem pa za ustvarjalni prispevek pri zagotavljanju pogojev za delo delegatov v našem zboru.

Drugič, želim poudariti, da mu na novem delovnem mestu v imenu nas vseh želim, da bi ga delo na Vrhovnem sodišču SR Slovenije osrečevalo in prepričani smo, da bo z bogatimi življenjskimi izkušnjami, pa tudi z družbenopolitičnimi izkušnjami, ki si jih je pridobil v tej skupščini, lahko novo delo uspešno opravljajal.

In tretjič, mu v imenu zbora želim tudi v osebnem življenju veliko sreče. Hvala lepa. (Ploskanje.)

Tovarišu Veršaju pa seveda vsi skupaj želimo, da bi uspešno nadaljeval delo, ki ga je tako uspešno opravljal tovariš Jerovšek skorajda šest let.

Sedaj pa lahko nadaljujemo sejo zbora.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na volitve, in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila zboru v obravnavo:

- predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje,
- predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju,
- predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi predsednika Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti ter o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov komisij Skupščine SR Slovenije,
- predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in člana Odbora za finance Zbora občin Skupščine SR Slovenije in
- predlog sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika in članov v nekaterih medzborovskih skupinah delegatov.

Predstavniki komisije je njen predsednik Jože Marolt. Tovariš Marolt, želite besedo? (Ne.) Hvala.

Medtem smo prejeli obvestilo komisije, ki vam ga bom prebrala:

V drugem poglavju predloga odloka se med predlaganimi spremembami v sestavi Komisije za vprašanja borcev NOV na strani 2 in v sestavi Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu na strani 3, namesto besedila "se razreši", uporabi besedilo "se ugotavlja".

In sicer ugotavlja naslednje: da je član Komisije za vprašanja borcev NOV Tomaž Mislej umrl in da je bilo zaradi tega izpraznjeno mesto člana v tej komisiji. In dalje, da je član Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Boris Pavlin umrl in da je bilo zaradi tega izpraznjeno mesto člana v tej komisiji.

S tem je tudi nekoliko razlike v utemeljitvi, namreč, da se ga ne razreši, pač pa da se samo ugotovi.

Nadalje bi vam ustno posredovala še eno obvestilo.

K predlogu odloka je Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije na današnji seji na predlog predsednika tega zbora predlagal še eno kadrovske spremembe v sestavi, in sicer naj se v sestavi Komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu Ciril Ribičič razreši dolžnosti člana te komisije, izmed delegatov Družbenopolitičnega zbora, namesto njega pa se za člana komisije izvoli Francka Herga, delegatka v Družbenopolitičnem zboru.

1. Prehajamo na predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Strokovnega sveta SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdo je za predlog naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili v strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje imenovani: za predsednika dr. Bogdan Kavčič, za člane pa: Jože Bogovič, dr. Stanko Buser, Giuseppe Debernardi, dr. Davorin Dolar, dr. Fina Dovečar, Dvo Furlan, Tibor Füle, Jože Humer, Marjan Jelen, dr. Niko Jesenovec, dr. Dragoš Jurišič, Miloš Kobe, Tine Kordiš, dr. Janko Kos, Erna Kožar, dr. Mirko Križman, Olga Krsnik, dr. France Kuhelj, Franček Lasbaher, dr. Franc Lazarini, Zdenko Medveš, dr. Renata Mejak, Jože Milavc, Stane Mrvič, dr. Hinko Muren, dr. Janek Musek, Emilija Pešec, Janez Pobešek, dr. Breda Pogorelec, Dušan Parazajda, Martin Prašnički, Franci Pesar, dr. Janez Sagadin, Drago Sotler, Boris Sovič, dr. Janez Strnad, Andrej Šiljar, Rajda Šlajmer-Japelj, Anton Tischler in Franjo Urleb.

2. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju. S tem je bil mgr. Ludvik Vidmar razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Celju z 31. avgustom 1984.

3. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi predsednika Komisije Skupščine SR Slovenije za narodnosti ter o razrešitvi in izvolitvi nekaterih članov komisij Skupščine SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo tudi ta odlok soglasno sprejeli.

S tem so bili razrešeni in izvoljeni vsi, ki so navedeni v predlogu sprejetega odloka.

4. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in člana Odbora za finance Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je bil Hrabro Sterdin razrešen dolžnosti člana Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Cecilija Šamu razrešena dolžnosti člana Odbora za

finance, Mitja Horvat izvoljen za člana Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj ter Alojz Jerebic izvoljen za člana Odbora za finance.

5. Prehajamo na predlog sklepa o razrešitvi in imenovanju predsednika in članov nekaterih medzborovskih skupin delegatov.

O predlogu sklepa, ki ste ga dobili vnaprej, pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in dajem predlog sklepa na glasovanje.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog sklepa.

S tem so bili razrešeni in imenovani kandidati, ki so navedeni v predlogu prejetega sklepa.

Prehajamo na 1 o. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to so pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Kot gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli:

- pobudo skupine delegatov iz občine Laško za spremembo zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev,
- pobudo Splošnega združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala Slovenije,
- mnenje Izvršnega sveta do pobude Industrije gradbenega materiala Slovenije,
- poročilo Zakonodajno-pravne komisije,
- mnenje Odbora za finance k analizi o delovanju temeljnega, posebnega republiškega oziroma pokrajinskega in posebnega občinskega prometnega davka ter
- analizo o delovanju temeljnega, posebnega republiškega oziroma pokrajinskega in posebnega občinskega prometnega davka, ki je bila objavljena v Poročevalcu št. 14.

Ker vam je bila pomotoma poslana pobuda skupine delegatov iz občine Laško za spremembo predpisov, ki določajo obdavčevanje zastav in drugih simbolov državnosti, kar seveda ni predmet današnje obravnave, ste danes na klopi prejeli pobudo skupine delegatov iz občine Laško, ki se nanaša na zmanjšanje stopnje prometnega davka na pivo z dne 21. novembra 1983, so delovna telesa zbora in skupščine ob obravnavi analize o delovanju temeljnega, posebnega republiškega oziroma pokrajinskega in posebnega občinskega prometnega davka zavzela stališče, da je potrebno v najkrajšem času pristopiti k spremembam tarife posebnega prometnega davka za proizvode, ki bistveno vplivajo na življenjski standard. V tem okviru naj se rešujeta tudi omenjeni pobudi.

Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je Anton Pengov, direktor Republiške uprave za družbene prihodke. Vprašujem, ali želi kdo o stališču delovnih teles razpravljati? (Ne.) Če ne, predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj prouči, za katere vrste proizvodov in storitev bi bilo mogoče v najkrajšem času znižati tarife posebnega prometnega davka oziroma katere proizvode bi bilo mogoče celo oprostiti plačevanja teh davkov ter na tej podlagi predloži Skupščini SR Slovenije spremembe ustreznih predpisov.

Pri tem naj Izvršni svet upošteva stališče delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe, ki jih navaja Splošno združenje gradbeništva in Industrija gradbenega materiala Slovenije ter skupine delegatov iz občine Laško in Ljubljana Šiška.

V zvezi s tem nam je tovariš Jože Florjančič posređoval še eno pobudo, ki jo bo prebral v okviru te točke; gre za pobudo za spremembo zakonodaje na pod-

ročju prometnih davkov, ki bi jo mi smiselno lahko vključili v že oblikovani sklep.

Besedo ima Jože Florjančič, delegat iz občine Novo mesto. Prosim!

J o ž e F l o r j a n č i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V skupinah delegatov za Zbor združenega dela in Zbor občin iz občine Novo mesto smo ob obravnavi analize o delovanju temeljnega, posebnega republiškega oziroma pokrajinskega in posebnega občinskega prometnega davka prišli do naslednjih pobud za spremembo zakonodaje na področju prometnih davkov.

V prvo skupino sprememb predlagamo spremembe zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, in sicer je potrebno:

1. zasebne obrtnike izenačiti z organizacijami združenega dela tako, da bi ob vodenju potrebnih evidenc lahko nabavljali reprodukcijski material brez plačila prometnega davka, ali natančneje opredelili pojem verodostojnosti poslovnih knjig, ki je eden od pogojev za uveljavljanje proračuna prometnega davka. Obrtniki se te možnosti zaradi teh nejasnosti ne poslužujejo;

2. izenačiti zasebnega obrtnika z organizacijo združenega dela glede oprostitve plačila prometnega davka pri nabavi osnovnih sredstev, saj se taka nabava sedaj enači z osebno porabo. Plačani prometni davek je osnova za davčno olajšavo in ga tako obrtniku vrnemo, obenem pa je plačan prometni davek tudi osnova za obračun amortizacije, kar znižuje ustvarjeni dohodek in s tem osnovo za davek iz dejavnosti;

3. ukiniti prometni davek na osnovna živila, kot sta na primer sladkor in sol, ki je bil uveden izključno iz fiskalnih razlogov ob dejstvu, da smo zniževali prometni davek od nekaterih luksuznih ali celo zdravju škodljivih proizvodov kot so uvoženi avtomobili, cigarete in podobno;

4. znižati stopnjo prometnega davka od piva iz 50 %, ki je v primerjavi z drugimi alkoholnimi pijačami bistveno prevelika in neupravičena, saj znaša na primer ta stopnja pri vinu 5 %, pri žganju pa 25 %.

V drugo skupino sprememb pa predlagamo v zakonu o posebnem republiškem prometnem davku naslednje spremembe.

1. V skladu z ugotovitvami iz analize ter stališči Občinskega sindikalnega sveta in Izvršnega sveta Skupščine občine Novo mesto, ki smo jih zboru že posredovali ob predlaganju amandmaja k spremembi zakona o posebnem republiškem prometnem davku, je potrebno diferencirati stopnje tega davka za posebne proizvode, in sicer je treba:

- iz 11,5 % na 6 % znižati prometni davek za proizvode iz tarifne številke 11 temeljnega prometnega davka, ki zajema stavbno - mizarske izdelke, pohištvo, črno-bele televizorje, radijske sprejemnike, belo tehniko, gospodinjske stroje, kolesa in otroške vozičke, toaletno milo in podobno;

- iz 11,5 % na 3 % znižati prometne davke za proizvode iz tarifne številke 12 temeljnega prometnega davka, ki zajema tkanine in tekstilne izdelke, obutev, detergente in tako naprej;

- povečati stopnjo prometnega davka iz 11,5 % na višjo za predmete tarifnih številk 3, 6, 7, 8, 9. in 10. Proizvodi iz tarifnih številk 11 in 12 so nujno potrebni za občane in ne predstavljajo luksuznih predmetov, zato so nižje stopnje od splošne stopnje upravičene, proizvodi iz tarifnih številk 3, 6, 7, 8, 9, in 10 pa ne predstavljajo osnovnih potreb oziroma se nekatere lahko razvrsti med luksuzne predmete, zato bi bile potrebne višje stopnje. S tem bi se tudi nadomestili izpadli proračunski prihodki zaradi znižanja nekaterih stopenj po prejšnjem predlogu.

2. Dogovoriti se je potrebno za prometni davek na promet z rabljenimi stvarmi večjih vrednosti, ker se v zadnjem času veliko občanov ukvarja s preprodajami strojev, naprav, plovil, in podobnih predmetov, kar pa ni obdavčeno, razen prometa z motornimi vozili.

3. Potrebno je analizirati vlogo nekaterih prometnih davkov od plačil za določene storitve, ki nimajo svoje ekonomske funkcije, temveč zgolj fiskalno in o ti učinki ne glede na obseg sredstev minimalni. Tako prometni davek od plačil za reklamo in propagando za prirejanje sejmov in razstav in od plačil za agencijske storitve še dodatno omejujeta že omejena sredstva združenega dela za te namene.

V zvezi s posebnim občinskim protnim davkom bi bilo treba postopoma v skladu z načrtovano politiko dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ukiniti nekatere prometne davke za storitve in potrebe občanov, kot so popravilne strojeve in naprav, protektoriranje, gradbene in montažne storitve, prevoz blaga in podobno ter več prihodkov ustvariti iz davka od dohodka.

Analizirati bi bilo treba tudi možnosti znižanja prometnega davka od piva, ki znaša 35 % in ki je v primerjavi z vinom in penečim vinom 6 % in žganimi pijačami 40 % previsok, glede na to, da je pivo nizko alkoholna pijača.

Uvesti bi bilo treba tudi prometni davek od storitev v nekaterih konjunkturalnih panogah, ki do sedaj niso obdavčene kot na primer fotokopiranje, tiskanje, prevozi za potrebe organizacij združenega dela in podobno in s tem ustvariti izdatke proračunske prihodke. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima Anton Pengov, direktor Republiške uprave za družbene prihodke. Prosim!

A n t o n P e n g o v : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mi bomo pobude delegata iz Novega mesta skrbno proučili. V skladu z realizacijo sklepa, ki ga bo sprejel danes zbor, bomo skušali na ta vprašanja tudi že odgovoriti, prav tako bo potrebno že danes oddati odgovore na nekatera vprašanja, kolikor smo uspeli sedaj slediti tem pobudam.

Menimo, da bi se kazalo prizadevati za zmanjšanje stopenj temeljnega prometnega davka ali za oprostitev, in sicer morali bi si prizadevati za zmanjšanje oziroma za oprostitev davka na reprodukcijski material in delovna sredstva praktično za vse sektorje ne samo za obrtnike. Menim, da bi samo oprostitev ali samo znižanje stopenj prometnega davka oziroma sistemska ureditev samo za področje obrti postavila v neenakopraven položaj ostale zvezance, in sicer kmete in druge. Zato menimo, da bi morali iskati rešitev v tem, da bi se sistemsko na reprodukcijski material in delovna sredstva zniževale stopnje oziroma da bi se oprostile ne glede na vrsto dejavnosti.

Glede na drugo vprašanje oziroma predlog, da naj bi se prometni davek za sladkor ukinit, lahko odgovorim, da tega prometnega davka na sladkor ni.

V zvezi s predlogom za znižanje stopenj prometnega davka pri pivu pa bi rekel naslednje. Že v analizi smo odgovorili, da bomo dali pobudo, da se z medobčinskim dogovorom o usklajevanju davčne politike za leto 1985 uredi tudi to vprašanje. V zvezi s tem bi pripomnila, da se na zveznem nivoju pripravlja v tem času dogovor o temeljih davčne politike, ki ureja tudi področje prometnih davkov, in sicer na ta način, da bi stopnje posebnih prometnih davkov republike medsebojno uskladile, kajti tudi do sedaj so bile te stopnje med republikami različne. Tako imamo najnižjo stopnjo v Sloveniji - 11,5 % po posebni stopnji, druge republike kot na primer Makedonija pa ima zelo visoko stopnjo, in sicer 17 %. Tako je v tem delovnem osnutku tega dogovora predvideno, da naj bi republike znižale te stopnje posebnega prometnega davka do leta 1991 na največ 10 %. V besedilu tega dogovora so predvideni tudi razponi stopenj za alkoholne pijače in za pivo; s tem pa bomo seveda morali v Sloveniji razrešiti to problematiko stopenj prometnega davka na pivo v skladu z dogovorom oziroma združiti obravnavo v zvezi z dogovorom z danimi predlogi.

V zvezi s predlogom glede ukinitve posebnega prometnega davka na cigarete bi opozoril, da na tem področju ne obstaja poseben prometni davek, temveč imamo samo temeljni prometni davek.

Glede predloga, da se uredi tudi preprodaja rabljenih strojev in drugih strojev, bi omenil, da imamo s prometnim davkom urejeno preprodajo rabljenih avtomobilov, medtem ko je preprodaja ostalega premičnega premoženja urejena z za-

onom o davkih občanov, in sicer z davkom od dohodka od premoženja, tako da je sistemsko ta zadeva urejena. So pa seveda problemi pri sami izvedbi, ker tako kupec kot prodajalec običajno ne navedeta dejanske cene.

Glede predlogov za storitve - to so občinski prometni davki, ki so v pristojnosti občin - bomo skupaj z občinami proučili celotno zadevo in posredovali v zvezi s tem delegatom ustrezne odgovore. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Del odgovora smo sicer dobili, vendar pa je bila dana tudi vrsta takih pobud, ki jih bo treba, tako kot je že rekel tovariš Pengov, še proučiti hkrati z drugimi pobudami.

Želi še kdo v zvezi s tem kaj predlagati oziroma dati dopolnitev? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj prouči, za katere vrste proizvodov in storitev bi bilo mogoče v najkrajšem času znižati tarife posebnega prometnega davka oziroma katere proizvode bi bilo mogoče celo oprostiti plačevanja teh davkov ter na tej podlagi predložiti Skupščini SR Slovenije spremembe ustreznih predpisov.

Pri tem naj Izvršni svet upošteva stališča delovnih teles Skupščine in zborov, pripombe, ki jih navaja Splošno združenje gradbeništva in Industrija gradbenega materiala Slovenije ter skupine delegatov iz občin Laško, Ljubljana-Šiška in Novo mesto.

Želi kdo razpravljati o predlaganem sklepu? (Ne želi.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog sklepa na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Obveščam vas, da bomo v okviru te točke dnevnega reda poslušali tudi odgovor na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Piran v zvezi z blagovno menjavo po meddržavnih sporazumih o obmejnem gospodarskem sodelovanju, ki ga je podala Cvetka Selšek, namestnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje. Prosim!

C v e t k a S e l š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Piran je postavila delegatsko vprašanje, ki ga ne bi brala, ker je precej dolgo, v glavnem pa se nanaša na vprašanje, za kaj je obmejna blagovna menjava omejena na 15 % skupne menjave s posamezno državo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije daje na to vprašanje naslednji odgovor:

Določilo, da sme obmejna blagovna menjava, ki poteka na podlagi sklenjenih meddržavnih sporazumov, znašati le 15 % celotne blagovne menjave s posamezno državo, je sprejela Skupščina SFR Jugoslavije ob določitvi odloka o skupni devizni politiki Jugoslavije v letu 1984, torej v decembru 1983. K temu odloku je dala soglasje tudi Skupščina SR Slovenije oziroma njeni delegati v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Omenjeni ukrep je bil sprejet zaradi tega, ker so se posli blagovne menjave, ki se odvija v razmerju 1 : 1, v vsej Jugoslaviji izjemno povečali in so že ogrožali odplačevanje fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine ter zbiranje deviz za skupne in splošne potrebe, med katerimi je na primer najbolj kritično vprašanje energetskih surovin.

Skupščina SFRJ je tako za leto 1984 omejila obseg kompenzacijskih poslov z razvitimi zahodnimi državami na lo % od blagovne menjave s tem področjem, od obmejne blagovne menjave pa, kot smo že prej povedali, na 15 %. Čeprav je tudi obmejna blagovna menjava začela hitreje naraščati, ko so se razmere v zunanji likvidnosti Jugoslavije pričele zaostrovati - po podatkih je na primer leta 1979 znašala 4,5 % od menjave z Italijo, leta 1984 pa že blizu 30 % - kar ugotavljajo tudi delegati Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, pa vendarle meni, da zaradi njenih specifičnosti te oblike menjave ne bi smeli omejevati. Sprejemljiva

pa bi bila njena kontrolirana rast, in sicer skladno z rastjo konvertibilnega izvoza. Takšne predloge smo v lanskem letu že nekajkrat predlagali, vendar pa enkrat niso bili sprejeti. Moram namreč pojasniti, da gre za vprašanje vseh poslov, ki se gibljejo v razmerju 1 : 1 in ki resnično ogrožajo našo likvidnost, kajti devizni priliv v Jugoslaviji se vsako leto zmanjšuje, zaradi česar je tudi vsako leto manjši odstotek razpolaganja za organizacije združenega dela, kar pretežnemu delu že zmanjšuje reprodukcijsko sposobnost. Nedvomno pa moramo neko kontrolo o tej vrsti poslov v državi vendarle voditi.

Skupščina SR Slovenije je to problematiko, ki se nanaša na obmejno gospodarsko sodelovanje, podrobno obravnavala že letos v mesecu aprilu, ko je bila na dnevnem redu sej zborov analiza obmejnega gospodarskega sodelovanja s sosednjimi državami. Tedaj je bil sprejet sklep, da je omejevanje obmejnega gospodarskega sodelovanja lahko le začasen ukrep za leto 1984.

V konkretni izpeljavi letošnjih določil skupne devizne politike je prišlo pri obmejnem gospodarskem sodelovanju v mesecu juniju resnično do zastojev zaradi uveljavitve posebnega odloka, ki ga je za podrobnejšo določitev izvoznih in uvoznih možnosti po odloku o skupni devizni politiki sprejel Zvezni izvršni svet. Seveda je bila namreč takšna, da v prvih štirih mesecih praktično ni bilo omejitev, menjava je naraščala hitreje, kot je bilo predvideno v odloku o skupni devizni politiki, glede česar tudi dogovor organizacij združenega dela, ki je bil sklenjen v Sloveniji in Hrvaški ni obrodil sadov, zaradi česar je Zvezni izvršni svet sprejel poseben odlok.

Po posredovanju Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje je bila ta odločitev sproščena brezcarinska blagovna menjava in omogočen tudi uvoz na podlagi že realiziranega izvoza iz lanskega leta. V usklajevanju v Gospodarski zbornici Jugoslavije je bil pripravljen in tudi že končno operacionaliziran predlog izpeljave tega odloka tako, da pri realizaciji teh 15 % dejansko ne bi smelo več priti do zastojev. Seveda pa moram povedati, da glede na to, da je ta kvota 15 % praktično že izkoriščena, obstojajo le še možnosti, da organizacije združenega dela v naslednje obdobje obmejne blagovne menjave opravljajo dalje, vendar ta menjava ne more več teči v razmerju 1 : 1, ampak bodo organizacije združenega dela del teh uvoznih možnosti morale izločati za uvoz za skupne družbene potrebe. Za del, ki pa je trenutno najbolj aktualen, pa se dogovarjamo skupno z Zveznim sekretariatom za sklenitev trgovino in upamo, da ga bomo tudi v najkrajšem času uspeli razrešiti. Na ta način bi preperečili, da bi z Italijo prišlo do zastojev glede menjave, seveda pa bo za naše organizacije združenega dela to pomenilo, da v polni vrednosti izvoza ne bodo mogli uvažati blaga, ampak verjetno v nekoliko nižji. Priznavamo si, da bi bila ta vrednost podobna kot pri kompenzacijskih poslih, kar pomeni, da bi bilo približno 30 % potrebno namensko izdvajati za uvoz, ki bi ga predelili določeni organi, 70 % bi pa še vedno ostajalo za potrebe organizacij združenega dela, ki so tudi realizirale izvoz blaga. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Delegate bi obvestila, da je Izvršni svet predložil pismeni odgovor na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Nova Gorica v zvezi z zadolževanjem Jugoslavije in ga označil kot strogo zaupen, zato smo odgovor posredovali le delegatu iz občine Nova Gorica.

Odrejam polurni odmor. Medtem bo medzborovska komisija, ki usklajuje stališča za oblikovanje sklepov majske resolucije, opravila svoje delo, tako da bo potem verjetno lahko hitro zaključili današnjo sejo.

(Seja zborov je bila prekinjena ob 12.45 uri in se je nadaljevala ob 13.40 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo, in sicer z 10. točko dnevnega reda, ker še nismo izčrpali vseh pobud in predlogov ter vprašanj delegatov.

Besedo ima Bojan Gorjup, delegat iz občine Trbovlje. Prosim!

B o j a n G o r j u p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Trbovlje me je zadolžila, da na današnji seji zborov preberem delegatsko vprašanje o odgovornosti strokovnih organov za pripravo planskega dokumenta "Analiza razvojnih možnosti republike Slovenije v ob-

obju 1986 do 1990" in dam pobudo za spremembo dokumenta, ki ga bo sicer naš por obravnaval na seji dne 25. julija 1984, vendar želimo na to pravočasno pozoriti.

Gre namreč za odstopanja v različnih republiških dokumentih. Skupščine republikanskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi so že oktobra leta 1982 prek svojih delegacij 28. okoliša za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije in za Zbor občin Skupščine SR Slovenije z argumentirano razpravo v obliki amandmaja k predlogu dogovora o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 opozorile na gospodarsko in kološko pomembnost izgradnje objekta termoelektrarne III v slovenskem oziroma evirskem prostoru. Zaradi te pomembnosti delegati vseh treh družbenopolitičnih skupnosti intenzivno spremljamo strokovno in samoupravno dogajanje, odločitve in sklepe o razvoju energetike.

Iz dokumentacije, ki jo navajamo v prilogi delegatskega vprašanja, ki je zaradi obsežnosti ne bi bral, smo jo pa priložili kot zapisnik, je razvidno, da analiza razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990 v poglavju "Energetika" ni izdelana v skladu z dosedanjimi usmeritvami, določitvami pristojnih samoupravnih in strokovnih organov Elektrogospodarstva Slovenije, Skupščine ISE in republiškega komiteja za energetiko, zato jo je potrebno v tem poglavju spremiti in spremembe posredovati nosilcem planiranja.

Ker obsojamo tak način priprave tako pomembnega dokumenta, ki ne bi smel nastajati mimo delegatskih stališč in stališč pristojnih organov, postavljamo vprašanje: "Kdo je odgovoren, da v analizi niso upoštevane odločitve in usmeritve samoupravnih organov EGS in ISE ter Republiškega komiteja za energetiko ter kdaj in kdo bo končno odločil o objektu kontinuitete, ker je rok, ki so ga postavili zbori Skupščine, že potekel 30. junija 1984?"

Glede na navedene ugotovitve v pripombah k Analizi razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990, ki jih je izdelal Izvršni svet Skupščine občine Trbovlje, dajemo delegati pobudo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da zahteva dopolnitev in uskladitev poglavja 5.2.1., Energetika iz Analize razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986 - 1990" v skladu s stališči in dopolnitvami, ki so bile sprejete z obravnavo tega predloga izbora objektov kontinuitete za pokrivanje potreb električne energije v obdobju 1986 - 1990, prvi del v EGS-u in ISE in Republiškem komiteju za energetiko in s tem prepreči manipuliranje z različnimi podatki in predlogi na pomembnih nivojih nadaljnje obravnave te problematike.

Ker je bilo v dosedanjih postopkih že veliko "pomot" pri javnem predstavljanju objektov in podatkov, predlagamo, da Izvršni svet zagotovi tudi objavo spremenjenega oziroma dopolnjenega poglavja v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo izmed delegatov postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Če ne, potem zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam vas, da je medzborovska skupina delegatov končala z delom in prošim poročevalca skupine Janeza Kocijančiča, da poroča zboru. Prosim.

J a n e z K o c i j a n č i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Medzborovska skupina delegatov predlaga vsem zborom in s tem tudi Zboru občin, da sprejmejo naslednje dopolnitve predloga ugotovitev, stališč in sklepov k poročilu Zveznega izvršnega sveta:

"1. Na koncu prvega stavka I. točke se doda besedilo: "gradiva pa tudi ne analizirajo vzrokov za dosežene pozitivne premike".

2. Na koncu drugega stavka II. točke se doda besedilo: "pri čemer doseženi rezultati niso primerjani s cilji dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije".

3. V 13. vrsti I. točke naj se črtata besedi "usmeritev in".

4. Na koncu tretjega odstavka te točke se doda besedilo: "Na ta način pa tudi osnovo za prehod od kratkoročnega pretežno administrativnega ukrepanja v dolgoročno usmerjanje gospodarskih gibanj v skladu z dolgoročnim programom gospo-

arske stabilizacije."

5. Na strani 2 se v drugi alineji 1. točke besedilo spremeni tako, da se glasi: " - pripraviti temeljito analizo po poslih s tujino, ki se opravljajo v razmerju 1 : 1, predvsem pa kompenzacijskih poslov s posebnim poudarkom na oceni regionalne usmerjenosti in dejanske upravičenosti naraščanja teh poslov v zadnjem obdobju. Zagotoviti je treba sprotno spremljanje obsega teh poslov, upoštevaje specifičnost posameznih poslov in njihov pomen za normalno odvijanje proizvodnje ter zagotavljati usklajevanje njihovega obsega in strukture z odlokom o skupni devizni politiki, da bi se na ta način tudi preprečilo zmanjševanje izvajanja deviz za skupne potrebe."

6. V četrti alineji 1. točke se v tretji vrsti za podpičjem vstavi naslednje besedilo: "Zagotoviti, da banke izdajajo garancije za uvoz samo na podlagi realnega deviznega pokritja".

7. V prvi vrsti prve alineje II. točke naj se besedilo "ter s tem" nadomesti s besedami "ter na tej podlagi".

8. V šesti vrstici prve alineje II. točke naj se za podpičjem doda naslednje besedilo: "Pri najemanju novih kreditov v tujini za potrebe infrastrukture je treba vnaprej upoštevati vse stroške kreditov in določiti nosilca teh stroškov,".

9. V osmi vrsti prve alineje II. točke naj se za besedo "ter" vstavi beseda "preveriti".

10. V drugi vrsti prve alineje na strani 3 naj se za besedama "z njo" doda beseda "medsebojno", v isti vrstici naj se črta beseda "posameznih".

11. Doda naj se nova alineja 3. točke na strani 3, ki se glasi: "- čimpreje oceniti in pripraviti ukrepe za odpravo cenovnih neskladij v kmetijstvu, posebej med cenami koruze in cenami mesa, da bi se tako vplivalo na stabilizacijo živilskopredelovalne proizvodnje".

12. Četrta alineja 3. točke na 3. strani naj se spremeni tako, da se glasi: "- takoj pripraviti in sprejeti program prehoda iz dosedanjega režima prijavljanja cen 30 dni pred njihovo uveljavitvijo;"

13. Doda naj se nova alineja 3. točke na strani 3, ki se glasi: "- oceniti potek samoupravnega sporazumevanja o cenah v smislu odloka Zveznega izvršnega sveta".

14. Prvi del tretje alineje 4. točke naj se spremeni tako, da se glasi: "- s povečevanjem družbene produktivnosti dela in izborom programov, upoštevaje ekonomsko funkcijo osebnih dohodkov, preprečiti nadaljnje upadanje realnih osebnih dohodkov;"

15. V tretji vrstici III. točke naj se zamenja vrstni red besed "proizvodnje" in "konvertibilnega izvoza" tako, da se ta del besedila glasi: "nadaljuje povečevanje konvertibilnega izvoza in proizvodnje;"

To so predlogi skupine delegatov. Vsebinsko so pripombe in predlogi iz razprave na našem zboru sprejeti in vsebovani v integralnem besedilu predloga ugotovitev, stališč in sklepov s tem, da bi opozoril, da je formulacija ustrezna tudi glede predloga, ki je bil podan v razpravi, da se naj analizira izvoz in uvoz deficitarnih materialov in repromaterialov.

Besedilo je usklajeno in, kot rečeno, posredovano vsem zborom. Če bi ga na našem zboru še nadalje korigirali in izboljševali, bi to pomenilo, da bi morali nadaljevati s postopkom usklajevanja z drugimi zbori, zato predlagam, da zbor sprejme vseh 15 dopolnitev predloga ugotovitev, stališč in sklepov k integralnemu besedilu, kot ga je predlagala medzborovska skupina delegatov. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi o predlogu, ki ga je podal tovariš Kocijančič, kdo razpravljati? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ugotovitev, stališč in sklepov z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev, stališč in sklepov z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov.

Obveščam vas tudi, da smo povsod, kjer smo sprejemali končne opredelitve, sklajeni z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom. S tem je tudi evni red seje zbora izčrpan.

Zahvaljujem se vam za udeležbo in sodelovanje in zaključujem 36. sejo zbora.

(Seja zbora je bila končana ob 13.55 uri.)

Predsedovalec: Majda Poljanšek, predsednica zbora občin

Začetek seje ob 9.05 uri.

Predsednica Majda Poljanšek: Tovarišice in tovariši dobro prišel! 37. seja Zbora občin skupščine SR Slovenije.

Na 11. členu poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo sestavila poročilo delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovarišica Marinka Šarka, delegatka iz občine Novo mesto za predsednico in tovariša Laskoviča, delegata iz občine Ortoč ter Nika Pavlina, delegata iz občine Ptuj za člana.

Kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Potem predlagam, da s dvigom potrdimo ta predlog.

Kdor je za tak predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roke.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 37. sejo Zbora občin imenovani: tovarišica Marinka Šarka za predsednico ter tovariša Tone Laskovič in Nika Pavlin za člana.

Prosim člane verifikacijske komisije, da se takoj sestanejo, pregledajo pooblastila delegatov in sestavijo poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da se na svojih mestih, kar bo komisija hitro opravila svoja dela.

Da vas bi izkoristili za to, da bi tisti, ki želijo sestaviti delegatsko komisijo, lažje čimprej oddali, da bi dobili odgovore nanje. Za na današnji dan vam tako prosim, da se tisti, ki želijo razpravljati o posameznih točkah dnevnega reda, prijavite.

Da vas bi se posebej izkoristila za to, da povam, da so na današnji seji poleg predstavnikov Izvršnega sveta k posameznim točkam dnevnega reda imenovani predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega združenja sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Sveta za družbenekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Izvršnem svetu SZDL Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Republiške skupnosti za gospodarske interese skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose; Izobraževalna skupnost Slovenije, Raziskovalna skupnost Slovenije, Zdravstvena skupnost Slovenije in Skupnosti slovenskega varstva Slovenije k 1. in 2. točki dnevnega reda; Republiške skupnosti Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije k 3. točki; RTV Ljubljana k 4. točki; Zavoda SR Slovenije za statistiko k 5. točki in Telesnokulturna skupnost Slovenije k 11. točki dnevnega reda po sklicu.

Na seji so kot poročevalci delovnih teles Zbora občin navzgor tudi: tovarišica Vrbnjak, predsednica Zbora za finance, tovariš Gorazd Mareš,

ZBOR OBČIN

37. SEJA

(25. JULIJA 1984)

Predsedovala: Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05 uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 37. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovarišico Darinko Smrke, delegatko iz občine Novo mesto za predsednico in tovariša Brneta Luskoviča, delegata iz občine Ormož ter Nika Pavlina, delegata iz občine Postojna, za člana.

Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Potem predlagam, da z dvigom rok potrdimo ta predlog.

Kdor je za tak predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roke.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 37. sejo Zbora občin izvoljeni: tovarišica Darinka Smrke za predsednico ter tovariša Tone Luskovič in Niko Pavlin za člana.

Prosim člane verifikacijske komisije, da se takoj sestanejo, pregledajo pooblastila delegatov in sestavijo poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Ta čas bi izkoristili za to, da bi tisti, ki želite zastaviti delegatska vprašanja, le-ta čimprej oddali, da bi dobili odgovore nanje že na današnji seji. Prav tako prosim, da se tisti, ki želite razpravljati k posameznim točkam dnevnega reda, prijavite.

Ta čas bi še posebej izkoristila za to, da povem, da so na današnji seji Zbora poleg predstavnikov Izvršnega sveta k posameznim točkam dnevnega reda izvoljeni še predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri predsedstvu RK SZDL Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Republiške skupnosti za cene, Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije k 2. in 3. točki dnevnega reda; Republiške skupnosti za ceste SR Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije k 4. točki; RTV Ljubljana k 6. točki; Zavoda SR Slovenije za statistiko k 8. točki in Telesnokulturne skupnosti Slovenije k 11. točki dnevnega reda po sklicu.

Na seji so kot poročevalci delovnih teles Zbora občin navzoči tudi: tovarišica Angelca Vrbnjak, predsednica Odbora za finance; tovariš Gorazd Mazej,

predsednik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem; tovariš Adolf Klokočevnik, član Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj; tovariš Rafael Usenik, član Odbora za urejanje prostora in varstvo okolja; dr. Miha Ribarič, predsednik Zakonodajno-pravne komisije; tovariš Jože Marolt, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, tovariš Franjo Turk, predsednik Komisije za pravosodje in tovariš Rudi Čačinovič, predsednik Komisije za mednarodne odnose.

Na seji so navzoči tudi člani medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije, sodelovali pa bodo tudi člani naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Komisija za verifikacijo je opravila delo, zato prosim predsednico te komisije, da poroča zboru!

D a r i n k a S m r k e : Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil ter napravljenega seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljana, mesta Maribor in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Cerknica in Dragovograd.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poroči o sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo, 37. sejo Zbora občin.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Prehajam na razpravo o poročilu. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog komisije na glasovanje.

Prosim, da z dvigom rok potrdite poročilo komisije! (Vsi delegati dvignite roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli poročilo komisije in s tem verificirali pooblastila delegatov za 37. sejo Zbora občin.

Prede bi prešli k določitvi dnevnega reda, vas obveščam, da bomo danes na skupnem zasedanju kot običajno skupaj z delegati Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora poslušali skupna poročila Izvršnega sveta in sicer: ekspozice Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k poročilu o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prvi ocenjeni možnosti razvoja v letu 1985, ki ga bo podal tovariš Dušan Šinigoj, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije; uvodno obrazložitev k predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije, ki ga bo podal tovariš Milivoj Samar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in uvodno obrazložitev k poročilu o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture, ki ga bo podala tovarišica Julka Žibert, članica Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze. Hkrati bo podala tudi informacijo o železniški nesreči v Divači.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki zborov vodil tovariš Martin Mlinar, predsednik Zbora združenega dela.

Predlagam, da s tem prekinemo sejo in odidemo na skupno zasedanje v veliko dvorano.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.15 uri in se je nadaljevala ob 11.15 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo in prehajamo na določitev dnevnega reda 37. seje zbora.

Z dopisom z dne 12. junija in 18. julija ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjimi točkami dnevnega reda, in sicer:

- s predlogom zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985;

- z osnutkom zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979;

- z osnutkom odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979 in

- s poročilom delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin v Skupščini SFR Jugoslavije.

Z dopisom z dne 2. julija pa ste bili obveščeni, da bo zbor na seji obravnaval tudi poročilo št. 8-13/84, ki je označeno kot strogo zaupno in kot državna tajna.

Vprašujem delegate, ali želi kdo o predlaganih razširitvah dnevnega reda razpravljati? (Nihče.)

Potem predlagam, da o vseh predlaganih razširitvah dnevnega reda glasujemo skupaj.

Kdor je za takšen predlog, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predloge za razširitev dnevnega reda.

Izvršni svet tudi predlaga, da zbor obravnava predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984-1985 v skladu s 309. členom poslovnika Skupščine, to je po hitrem postopku. V uvodnem poročilu tovariša predsednika Šinigoja smo slišali nekatere vsebinske razloge, ki narekujejo, da bi sprejeli ta intervencijski zakon po hitrem postopku. Želi o predlogu Izvršnega sveta kdo razpravljati? (Nihče.) Potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za takšen predlog, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlog Izvršnega sveta sprejeli z večino glasov.

Skupščini občin Ljubljana Bežigrad in Ljubljana Moste Polje sta predlagala, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o postopku za ustanovitev, združitve oziroma spremembo območja občine ter o območjih občin s predlogom zakona v skladu s 307. členom poslovnika Skupščine, to je po skrajšanem postopku.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Potem dajem tudi ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel to odločitev z večino glasov.

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije nam je dne 23. julija 1984 predložil predlog družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv s predlogom, da zbor obravnava predloženi dogovor tako, da bi ga bilo mogoče obravnavati v Zboru republik in pokrajin do 28. septembra letos. Predlog družbenega dogovora ste prejeli šele danes na klop.

Glede na ta predlog predlagam, da dnevni red današnje seje razširimo še s poročilom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja druž-

benega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv s predlogom družbenega dogovora.

Želi o tem vprašanju oziroma o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor omenjeni predlog sprejel z večino glasov.

Tako predlagam, da bi za današnjo sejo zbora sprejeli naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 36. seje zbora,
2. poročilo o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prva ocena možnosti razvoja v letu 1985,
3. predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije,
4. poročilo o gradnji objektov iz meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture,
5. obravnava poročila številka 8-13/84,
6. predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985,
7. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984,
8. predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radiotelevizije Ljubljana v obdobju 1984-1986,
9. predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o postopku za ustanovitev, združitvev oziroma spremembo območja občine ter o območjih občin, s predlogom zakona,
10. predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984,
11. predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije,
12. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije,
13. predlog družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike,
14. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o dosedanjem poteku usklajevanja osnutka družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za regres za umetna gnojila in sredstev za varstvo rastlin v 1984. in 1985. letu ter o pogojih in načinu koriščenja teh sredstev s predlogom družbenega dogovora,
15. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o pripravi in usklajevanju družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji,
16. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv, s predlogom družbenega dogovora,
17. predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo o ribolovu v Tržaškem zalivu v okviru obmejnega gospodarskega sodelovanja in blagovne menjave z Italijo,

18. a) osnutek odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979,

b) osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979,

19. predlog periodičnega delovnega načrta Zbora občin Skupščine SR Slovenije za IV. trimesečje 1984,

20. volitve in imenovanja,

21. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlogu dnevnega reda kdo razpravljati? (Da.) Prosim! Besedo ima tovariš Hermin Vidoz, delegat iz občine Radlje ob Dravi!

H e r m i n V i d o z : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Radlje ob Dravi je ob obravnavi gradiva za 37. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije sprejela naslednje pripombe in stališča k predlogu dnevnega reda:

V poslovniku Skupščine SR Slovenije je v 97. členu bilo določeno, da morajo k sklicu seje zbora s predlogom dnevnega reda biti predložena tudi osnovna gradiva. Delegati ugotavljamo, da se ta določba poslovnika ne spoštuje v celoti, saj gradiva prihajajo postopoma, pri predlogu dnevnega reda pa je napisano, da bodo poslana kasneje.

Ob obravnavi gradiv za 37. sejo smo dne 19.7.1984 ugotovili, da nismo prejeli naslednjih osnovnih gradiv:

- predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 in

- predlog družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in sofinanciranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji.

Osnutek družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za regres za umetna gnojila in sredstev za varstvo rastlin v letih 1984 in 1985 ter o pogojih in načinu koriščenja teh sredstev smo sicer obravnavali na 13. seji z dne 18.3.1984, vendar nismo seznanjeni, zakaj je ponovno uvrščen na dnevni red, saj nismo prejeli nobenega dodatnega gradiva.

Delegati menimo, da je tak način dela nesprejemljiv, da se kršijo določbe poslovnika in s tem onemogoča razprava v delegatski bazi. Tisti delegati, ki so bili delegirani na sejo zbora, pa so prepuščeni lastni presoji pri odločanju, saj prejmejo gradiva tik pred sejo ali pa med sejo na klop.

Zaradi navedenih dejstev predlagamo, da se točke dnevnega reda, za katere ni bilo poslanih gradiv, preložijo na naslednjo sejo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! O nekaterih razširitvah smo že glasovali. Opozorilo, ki ga daje delegat iz Radelj, je seveda utemeljeno in po svoje utemeljeno, kajti s takimi problemi se srečujemo domala vsako leto ob zadnjem zasedanju zbora pred počitnicami.

Z nekaterimi opozorili, da se poslovník ne uresničuje v celoti, se torej lahko strinjamo, vendar smo se na nekatere izjeme sklicevali že v sami napovedi, zaradi pomembnosti ali utemeljenosti posameznih predlogov, ki so prišli v zadnjem trenutku. Žal je pa teh izjem zelo veliko. To lahko torej samo ugotovim.

V zvezi z dogovorom o organiziranju mednarodnih športnih prireditev bomo danes obravnavali informacijo. Tak način je primer, kako bi pravzaprav v posameznih fazah morala biti delegatska skupščina obveščena, kako poteka uskla-

evanje in je v skladu z naročilom Skupščine, ki je bilo dano delegatom v Zveznem zboru in Izvršnemu svetu, katera stališča naj uveljavljajo. Tako je ta točka dnevnega reda prekvalificirana v informacijo, kako poteka usklajevanje in o tem danes ne bomo sprejemali dokončne odločitve.

Značaj nekaterih drugih družbenih dogovorov pa je žal tak, če vzamem za primer samo umetna gnojila, da kolikor danes ne bi o tem razpravljali in sprejeli odločitve, nam to ogroža jesensko setev. Zato ne moremo pristajati na to, da se to danes ponovno odlaga, jezimo se lahko samo na to, da dobivamo stvari v zadnjem trenutku, in to na klop.

Glede proračuna pa lahko rečem, da smo zadnjič v našem zboru opravili izredno obširno razpravo, z mnogimi opozorili, ki so jih dali delegati Izvršnemu svetu z zahtevo, da naj do priprave predloga zakona na vse te zadeve odgovori. Če ste imeli priložnost, ker ste dobili kopico gradiv, prebrati v okviru predloga zakona o proračunu obrazložitev Izvršnega sveta in tudi pregledati opozorila, ki smo jih sprejeli v našem zboru, ste lahko ugotovili, da je Izvršni svet v tem poročilu na vsa tista vprašanja, ki jih je terjal naš zbor, odgovoril. To si upam reči, sicer pa bomo o posameznih vprašanjih še razpravljali, ko bomo sprejeli dnevni red.

Želi tudi kdo od predstavnikov Izvršnega sveta odgovoriti na nekatera opozorila, ki so bila dana? (Ne.) Želi še kdo od drugih delegatov razpravljati pred glasovanjem o celotnem dnevnem redu? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, dajem dnevni red, kakršnega sem prebrala, potem ko smo uskladili in sprejeli posamezne postopke ter razširitve, v celoti na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da smo z večino glasov sprejeli takšen dnevni red, kakršnega ste prejeli danes na klop.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 36. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika 36. seje zbora ste prejeli. Ima morda kdo k zapisniku 36. seje kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Potem dajem predlog zapisnika te seje na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo zapisnik 36. seje soglasno odobrili.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na poročilo o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prvo oceno možnosti razvoja v letu 1985.

Poročilo je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svoje predstavnike določil: Jožeta Kavčiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora; Milana Kneževiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano; Marjana Šiftarja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za informiranje; Erika Vrenka, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo; Julko Žibert, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za promet in zveze; Viktorja Žaklja, namestnika predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje in Jelko Žekar, namestnico predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Ekspoze smo poslušali na skupnem zasedanju. Poročilo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 20/I. V Poročevalcu št. 20/II sta bili objavljeni tudi: analiza uresničevanja srednjeročnih razvojnih usmeritev 1981-1985 v Sloveniji in

razvoj v letih 1981-1984 s prvimi ocenami potreb ter možnosti razvoja v letu 1984 ter analiza razvojnih možnosti v obdobju 1986-1990.

Poleg navedenih ste prejeli še naslednja gradiva: oceno razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu združenega dela v SR Sloveniji v obdobju 1984-1990 in oceno nekaterih večjih investicijskih potreb; devizno neravnovesje in negativne tečajne razlike v bankah v Sloveniji; predlog ukrepov za odpravo deviznega neravnovesja ter stališče Jugobanke-Temeljne banke Ljubljana do teh predlogov ukrepov; stališča in mnenja Zdravstvene skupnosti Slovenije, pripombe Skupnosti socialnega varstva Slovenije; ocene, ugotovitve in predloge Gospodarske zbornice Slovenije; stališča Predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in stališča Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije v zvezi z uresničevanjem družbenoekonomskega razvoja v letošnjem letu in možnostih nadaljnjega razvoja.

Poročilo so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja, Komisija za pravosodje in Komisija za narodnosti, ki so zboru pismeno poročali. Želijo morda poročevalci še besedo? (Ne želijo.)

Danes ste na klop prejeli stališča Družbenopolitičnega zbora, ki je obravnaval predloženo poročilo v skladu z 72. členom poslovnika Skupščine. Poročilo je obravnavala tudi medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana in o tem zboru poročala. Na klop ste prejeli tudi predlog ugotovitev, stališč in sklepov, ki je pripravljen na podlagi dosedanje razprave o majski analizi o delovnih telesih zbora in Skupščine. Predlog ugotovitev, stališč in sklepov naj bi po razpravi, ki jo bomo opravili, dopolnili in jih tudi na današnji seji zbora sprejeli.

Ker je na današnji seji zbora izmed članov medzborovske skupine, ki je doslej delala na pripravi teh stališč, navzoč samo tovariš Kocijančič, predlagam, da zbor imenuje še dva delegata, ki bi spremljala razpravo in skupaj s tovarišem Kocijančičem usklajevala stališča v medzborovski skupini. V skupino predlagam tovariša Adolfa Klokočovnika, delegata iz občine Slovenska Bistrica in tovariša Jureta Perka, delegata iz občine Črnomelj.

Ta predlog dajem v razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, predlagam, da glasujemo.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno imenovali dodatno še dva člana v medzborovsko skupino delegatov.

Pričenjam razpravo. Glede nato, da bo ista medzborovska skupina spremljala razpravo tako pri tej kot pri naslednji točki dnevnega reda, bi prosila, da bi tisti tovariši, ki so se prijavili k razpravi k obema točkama, obe razpravi povezali v smislu predloga, ki ga je dal tovariš, ki se je javil iz klopi. Ali se strinjate s tem, ali pa naj vsako točko obravnavamo posebej? Je kdo proti takšnemu predlogu? (Nihče.)

Besedo ima tovariš Jure Perko, delegat iz občine Črnomelj, ki bo razpravljal k 2. točki!

J u r e P e r k o : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predloženo poročilo smo obravnavali v skupini delegatov v občini Črnomelj in ob tem sprejeli nekaj ugotovitev in mnenj:

1. Poročilo in ocena dovolj poglobljeno opredeljujeta probleme in glavne aktivnosti do konca leta na teh področjih, kot tudi smeri delovanja v naslednjem letu.

2. Menimo, da bi bilo treba bolj, kot je v teh gradivih, poudariti zastarelost opreme v industriji in konkretnije opredeliti sredstva in načine, kako reševati ta bistveni problem izvoznega gospodarstva. Ob pogojih gospodarjenja za leto 1985 bi bilo nujno potrebno opredeliti tudi način reševanja tega prob-

lema. Prav gotovo bomo z zastarelo in odpisano opremo izredno težko ali pa sploh ne bomo mogli uresničevati zahtevnih izvoznih nalog.

Naj omenim, da to predstavlja tudi v naši občini - ko širše v republiki ugotavljamo slabo opremljenost delovnih mest - celo okoli 50 do 60 % republiškega povprečja. Potem si lahko mislimo, kakšne so možnosti za konkurenčnost, ne samo na jugoslovanskem trgu, temveč še posebej na izvozno zahtevnem konvertibilnem trgu.

Pogoje gospodarjenja za leto 1985 bo potrebno opredeliti do konca leta, da se bo gospodarstvo lahko prilagodilo in ustrezno postavilo svoje načrte. Ugotavljamo namreč, da se te zahteve pojavljajo iz leta v leto, vendar jih do sedaj nismo realizirali. Menimo, da je s tako prakso potrebno prekiniti in dejansko do konca leta opredeliti bistvene sistemske pogoje za gospodarjenje v letu 1985.

In nazadnje, v drugem delu, ko se govori o družbenih dejavnostih, je potrebno poudariti nujnost priprave novega solidarnostnega sistema v SR Sloveniji pri uresničevanju zagotovljenih programov, pri čemer mislim zlasti na področje zdravstva in šolstva, kjer imamo kot občina s statusom prehodnega obdobja izredne težave. Solidarnostni kriteriji bi morali po našem mnenju bolj odražati različno stopnjo družbenoekonomske razvitosti posameznih družbenopolitičnih skupnosti. Ta naloga pa ni samo za naslednje leto; predvsem bi jo morali razrešiti pri pripravi srednjeročnega plana za naslednje obdobje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Besedo ima Ugo Fonda, delegat iz občine Piran!

U g o F o n d a : Tovarišice in tovariši delegati! V naši skupini delegatov smo obravnavali analizo uresničevanja srednjeročnih usmeritev in razvoja za letošnje leto s prvimi ocenami za prihodnje leto in predlagamo naslednje dopolnitve:

V poglavju II.10.: Promet in zveze, predlagamo, da se dopolni besedilo tako, da se za drugim stavkom četrtega odstavka doda nov stavek, ki se glasi: "Za načrtovano posodobitev in povečanje zmogljivosti trgovskega ladjevja je potrebno zagotoviti možnosti za gradnjo ladij v domačih ladjedelnicah tako, da se omogoči izvajanje dogovora o merilih za kreditiranje plasmajev domače opreme, ladij in tirnih vozil v državi do leta 1985".

V poglavju 2.11.: Turizem, kjer je govora o boljših perspektivah in o 1113 ležiščih v letu 1984 - 1985, to je povezano s tabelo 44 na strani 71, je naša skupina mnenja, da bo povečanje predvidenega konvertibilnega deviznega priliva mogoče doseči le z novimi kapacitetami. Možnosti za to pa skupina delegatov vidi v izgradnji druge faze Bernardina v Portorožu s približno 1000 ležišči, za katere je že izdelana projektna dokumentacija in zgrajena komunalna infrastruktura.

Imamo še predlog dopolnitev analize razvojnih možnosti v SR Sloveniji za obdobje 1986 - 1990 in sicer z dvema dopolnitvama:

1. Na strani 21, pri prometni infrastrukturi predlagamo, da se vključi tudi gradnja obalne ceste. Prav tako podpiramo tudi sklep Skupščine občine Koper, da je treba vključiti tudi gradnjo odseka ceste Črni kal - Dekani.

Pri poglavju V.: Razvojne usmeritve, pri podnaslovu Surovinska baza, je treba vključiti tudi povečanje proizvodnje domače soli in s tem zmanjšanje uvoza ter za to omogočiti nakup potrebne opreme, kot so na primer izparilniki.

Imeli smo še nekaj ugotovitev in stališč, ki pa smo jih že oddali pisмено. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Jože Elersič, delegat občine Nova Gorica!

J o ž e E l e r s i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši

delegati! Iz gradiv in uvodne besede predsednika Izvršnega sveta tovariša Šinigoja je bilo mogoče razbrati stopnjo resnosti našega sedanjega ekonomskega trenutka. Podobno oceno so sprejeli tudi zbori naše občinske skupščine.

Zaskrbljujoče se nam zdijo ugotovitve, še posebej ta, da se bolj kot prej otepaajo težav prav izraziti izvozniki, od dela katerih je pravzaprav odvisna naša prihodnost. Še posebej je zaskrbljujoče, da izvozniki že ob polletju večinoma beležijo izgubo, v našem primeru za več kot 10 %, kljub povečani fizični produktivnosti dela in jim grozi, da bodo izgubo imeli tudi ob koncu leta. Prav izvozniki ugotavljajo, da porast cen reprodukcijskih materialov in energije bistveno zmanjšujeta njihov dohodek. V SFR Jugoslaviji še vedno na veliko izvažamo surovine, tudi na račun oskrbljenosti finalistov. Zaradi tega in zaradi nerealne vrednosti dinarja do konvertibilnih valut in tudi izsiljevanja tujih kupcev pri nakupu našega blaga, je motiv za izvoz močno upadel.

Razmere so že take, da izvozniki razmišljajo o usmeritvi proizvodnje na domači trg, kolikor ne odpravimo hitro vzrokov za nastanek takšnega stanja. Mnenja smo, da mora stroka nujno poiskati način zaježitve odnosov, ki negativno vplivajo na izvozno motiviranost ter poiskati takšne, ki bodo povečali izvozne stimulacije v vseh njihovih oblikah.

Veliko hitreje moramo ustvariti pogoje za hitrejše medsebojno dohodkovno povezovanje v vseh možnih primerih, da bi na ta način odpravili balast, ki izhaja iz še vedno prevelike razdrobljenosti gospodarskih celic. Pri tem se bomo nujno srečali z zmanjševanjem zaposlenosti, kar ni enostavna naloga, vendar brez nje ne bomo uspešni. Po našem mnenju so potrebna takojšnja prestrukturiranja gospodarskih enot.

Glede na to tudi v današnji razpravi ne moremo mimo dejstva, da smo pred dvema mesecema uveljavili ukrepe za razbremenitev gospodarstva in finančno konsolidacijo, katerih dejanski učinek ne bo tako hitro viđen. Prepričani smo, da bo njihov učinek pičel, če ne bomo nemudoma sprejeli še druge aktivnosti, ki so trajnejšega značaja. Tu smo pa lahko zelo operativni in konkretni, tudi v okviru dela zborov, drugih skupščinskih teles ter drugih republiških in zveznih organov. Pri tem lahko pomagamo urediti vrsto tekočih zadev, ki vsakodnevno obremenjujejo proizvodni proces in s tem tudi dohodek. Zato dajemo Skupščini SR Slovenije pobudo, da organizira aktivnosti, ki bodo prispevale k racionaliziranju predvsem naslednjih področij:

- odločanje z referendumi naj zajame zares le temeljne akte in temeljne delavčeve interese, ki so povezani z njegovo razredno pravico in položajem v socialistični samoupravni družbi, o vsem ostalem naj odločajo ustrezni samoupravni organi, ki naj se jim razširijo pristojnosti. Poudarjamo, da ne pozivamo k iskanju sprememb posameznih določb zakona o združenem delu, temveč k racionalizaciji tehnike njegovega izvajanja;

- še vedno imamo v praksi veliko podvojenega dela med organi skupščine občine in organi samoupravnih interesnih skupnosti. Bolje je treba opredeliti pristojnosti in odgovornosti organov, da bodo eni ali drugi odločali samostojno;

- še vedno povzroča veliko administriranja zelo zapletena in stalno spreminjajoča se finančna zakonodaja. Čas bi bil, da bi ustrezni organi vendarle že enkrat trajno rešili tehniko finančnega poslovanja, predvsem pa je treba najostreje izpostaviti odgovornost za kakršnokoli uveljavljanje različnih novih zahtevkov na tem področju, ki močno obremenjujejo strokovne službe in povečujejo nepotrebno administriranje.

Posodobiti je potrebno delovanje upravnih organov skupščin občin, zlasti tistih služb, ki neposredno delajo s strankami, da bi bile te hitrejše, solidnejše in ekspeditivnejše. Z aktivnostmi ustreznih organov na republiškem nivoju je potrebno nemudoma doseči tudi, da se bodo strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti hitreje združevale.

To je nekaj naših predlogov, ki jih dajemo kot pobudo republiški skupščini. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Milena Jager, delegatka iz občine Trbovlje!

M i l e n a J a g e r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati iz občine Trbovlje smo že na prejšnjem zasedanju Skupščine postavili delegatsko vprašanje o odgovornosti za pripravo analize razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990 in dali pobudo za spremembo oziroma dopolnitev gradiva, ker smo tako želeli opozoriti na bistvene razlike med tem, o čemer odločajo odgovorni strokovni in samoupravni organi v republiških komisijah, samoupravnih interesnih skupnostih za energetiko, poslovnih združenjih in samoupravnih organih združenega dela v energetiki, ter osnovami, ki jih navaja analiza.

Menimo namreč, da je za zagotovitev kvalitete v procesu sočasnega planiranja in v izogib nepotrebnih neskladij nujno potrebno že v tej fazi pripraviti izdelavo planskih dokumentov uskladiti okvirna izhodišča in elemente, kot sta plan porabe električne energije in plan izgradnje objektov kontinuitete, če sledimo cilju realnega planiranja. To v regiji poudarjamo tudi zato, ker je planiranje razvoja naše regije neposredno odvisno od planov energetike, ki namreč dajejo skupno osnovo v procesu sočasnega planiranja.

Delegati smo prejeli od Zavoda za družbeno planiranje SR Slovenije odgovor v zvezi z delegatskim vprašanjem, ki pa ni popoln oziroma se z njim ne moremo v celoti strinjati. V odgovoru je pojasnjeno, da analiza ni zavezujoči planski dokument, saj predstavlja le analitično osnovo za pripravo planskih dokumentov. Ob tem pa še nadalje sprašujemo, kakšno analitično osnovo predstavlja za nosilce planiranja področje energetike, če se načrtovanja porabe električne energije, ki so osnova za izbor objektov kontinuitete, med seboj razlikujejo? To pa je ključni element nadaljnjega planiranja in bi ga bilo potrebno posebej utemeljiti, tako z vidika razpoložljivih sredstev kot z vidika posledic za narodno gospodarski razvoj in pričakujemo, da bo kdo to tudi pojasnil.

Ne moremo se strinjati s pojasnilom, da je nemogoče že sedaj izpostaviti nekatere objekte, ki se bodo zanesljivo gradili kot objekti kontinuitete, saj je Skupščina postavila rok za določitev izbora objektov kontinuitete, ki pa je 30. junijem letos že potekel. Delegati vztrajamo, da se ta sklep Skupščine realizira, saj smo za ta sklep glasovali v Skupščini SR Slovenije kot tudi v vseh samoupravnih organih REK Edvarda Kardelja. Menimo, da z narodno jugoslovanskega vidika ni dopustno, da to odločitev še nadalje prelagamo, saj lahko doživimo energetski infarkt, če bomo predolgo odlagali s pričetkom izgradnje ključnih razvojnih objektov. Enako nedopustno pa bi bilo načrtovati izgradnjo objektov brez upoštevanja finančnih možnosti za njihovo realizacijo.

V odgovoru je navedeno, da bo izgradnjo objektov kontinuitete določila posebna komisija pri Elektrogospodarstvu Slovenije. Vseskozi podpiramo odločitev, da naj bo osnova za določitev vrstnega reda dana z rezultati optimizacije, vendar menimo, da mora končna odločitev le ostati v združenem delu, ne pa v ožji strokovni skupini.

Glede na pojasnilo v odgovoru, da se analiza ne bo popravljala in glede na navedbo, da v času priprave analize ni bilo mogoče poznati objektov kontinuitete, predlagamo, da je potrebno čimprej, najkasneje pa do izdelave osnutkov planskih dokumentov opraviti izbor objektov kontinuitete. Do tedaj pa je v analizi naveden seznam objektov kontinuitete brezpredmeten, ker ne upošteva posebnih ugotovitev in sklepov v delegatskem vprašanju navedenih organov in organizacij.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Srečko Potočnik, delegat iz občine Maribor Tabor. Razpravljaj bo v imenu vseh mariborskih občin k 2. in 3. točki dnevnega reda.

S r e č k o P o t o č n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Delegati iz občine Maribor Tabor kakor tudi ostalih občin ugotavljamo, da so predložena gradiva za to točko dnevnega reda solidna podlaga za temeljito in poglobljeno razpravo o sedanjem gospodarskem trenutku, kakor tudi o nekaterih usmeritvah za bodočo naravnost. Čeprav je zajet zelo širok kompleks vprašanj, pa v celotnem gradivu pogrešamo oris komunalne problematike in predloge ukrepov, s katerimi pričakujemo odpravo določenih nakazanih problemov.

Pozitivna in ohrabrujoča je ugotovitev trendov o rasti družbenega pro-

izvođa, povečanju izvoza in večji pokritosti uvoza z izvozom. Vendar vse navedene učinke v izdatni meri zmanjšujejo podatki o zaostajanju rasti osebnih dohodkov in padanju življenjskega standarda.

Čeprav smo se za politiko zaostajanja dogovorili, pa so sedanja gibanja na teh področjih zaskrbljujoča, če že ne destimulativna in bi jih bilo potrebno posebej proučiti.

Problematika oskrbljenosti s surovinami in reprodukcijskimi materiali se je nekoliko izboljšala, vendar je še daleč od zadovoljujočega stanja. Še vedno se srečujemo s pojavi izvažanja repromateriala na škodo zagotavljanja redne oskrbe predelovalne industrije doma oziroma izvažanja končnih proizvodov.

Ugotovitev o manjši porabi naftnih derivatov oziroma kurilnih olj in mazuta je prej rezultat slabe založenosti, zaradi česar smo beležili resne izpade in zastoje v nekaterih tovarnah, kot pa rezultat doseženega varčevanja. Spodbudna je ugotovitev, da smo končno le prišli do spoznanja, da sodijo znanost, izobraževanje, zdravstvo in druge dejavnosti med dejavnike razvoja in ne potrošnje, kar naj bi v končni fazi pomenilo tudi drugačen pristop do teh dejavnosti.

Ob obravnavi finančnih rezultatov gospodarstva bi kazalo bolj osvetliti razmere med posameznimi panogami, ki so zelo različne in skupna ocena zelo zamegljuje sliko dejanskega stanja. Soglašamo z ugotovitvijo, da dosedanji ukrepi za izboljšanje dinarske likvidnosti še niso dali zadovoljivih rezultatov. Vendar menimo, da je treba ob tem opozoriti, da prav tako zamujamo z ukrepi iz antiinflacijskega programa ter da samo z ukrepi restriktivne kreditno-monetarne politike nakopičenih problemov ne bomo razrešili. Končno bi le moralo prevladati spoznanje, da se spodbude in motiviranosti združenega dela delavcev v združenem delu ne da doseči z administrativnimi ukrepi in bi za njih imeli takšna ali drugačna opravičila. S takšnimi ukrepi se ne da razrešiti problema inflacije, pač pa se problemi prenašajo iz leta v leto.

Menimo, da se v gradivu pravilno ugotavlja, da dodatnega združevanja deviz na nivoju SISEOT SR Slovenije ni mogoče uveljaviti za odplačilo fiksnih in garantiranih obveznosti za infrastrukturne objekte. Hkrati pa naj bi danes Skupščina priporočila SISEOT, da sprejme obveznost dodatnega združevanja deviz. Moramo se vprašati, kje smo?

Soglašamo z mnenji, da se žarišča inflacije odpravljajo s povečano proizvodnjo in produktivnostjo dela, z zniževanjem stroškov in realnim vrednotenjem proizvodnih tvorcev, zlasti ustvarjalnega dela in sredstev za reprodukcijo ter s finančno konsolidacijo. Vendar se ob tem le zastavlja vrsta vprašanj, od katerih navajamo samo nekatere:

1. Dosedanji restriktivni odnos do investicij tudi v gospodarstvu nas je že pripeljal v položaj, kljub prejšnjim opozorilom, da je odpisanost in iztrošenost sredstev za delo v industriji 85 %. Ali to stanje zagotavlja nadaljnje povečanje proizvodnje in produktivnosti dela?
2. Slabi oziroma zelo skrhani odnosi, pa tudi monopolno obnašanje dela črne in barvne metalurgije ter industrije premazov z uveljavljanjem sivih cen ne prispeva k normalizaciji razmer na tem področju.
3. Zelo slabo spodbudo predstavlja, če se vrsta omejitev nanaša samo na združeno delo občine in na republiko, medtem ko se zvezni proračun naravnava na nivo pričakovane inflacije.
4. Cilji povečane proizvodnje ne gredo skupaj s pojavi, s katerimi se sedaj srečujemo, ko pomembne trgovske organizacije zaradi znižanja marž po zveznem odloku odklanjajo prodajanje izdelkov, ker bi se jim s tem nekoliko omajal dohodkovni položaj.
5. Ali k takim naporom prispeva letos sprejeta projekcija cen, ki ustvarja razlike med posameznimi panogami tudi do višine 18 % v inputu in s tem že tretje leto pogloblja cenovne in s tem tudi dohodkovne disproporce ter danes onemogoča konkurenčnost izvoza končnih proizvodov s področja predelovalne industrije.

Teško se je sprijazniti z logiko takšnih odnosov, ko jekleno pločevino izvažamo recimo za 90 pfenigov, za isti material, ki naj bi bil vgrajen doma v izvozni izdelek, pa zahtevamo ceno 1,6 DM, s tem da v teh razmerjih še ni zajeto letošnje povečanje.

V predelovalni industriji si težko zamišljamo svoj dohodkovni položaj, ko se že tretje leto srečujemo s podobnimi gibanji. Ob tem gre za načelna vprašanja, ali bomo položaj bazne dejavnosti reševali prek cenovnih odnosov ali prek dinarskega in deviznega združevanja, nemogoče pa je v breme predelovalne industrije uveljavljati hkrati vse tri oblike odliva akumulacije, s katerimi smo danes soočeni.

Mar ni zaskrbljujoča ugotovitev, da ekonomičnost slovenskega gospodarstva, posebno pa v industriji, upada že tretje leto, kar samo po sebi, ob trditvi o rasti produktivnosti kaže na nevzdržnost cenovnih relacij, ki so v nasprotju s cenami na svetovnem tržišču. Ob takih odnosih in ob takšnem prelivanju akumulacije ne bo mogoče uresničevati pričakovanja po modernizaciji, tehnološkem napredku in nadaljnji rasti družbenega proizvoda, posebej če upoštevamo, da je industrija le udeležena z 48,8 % deležem v ustvarjanju družbenega proizvoda, znotraj katerega ima predelovalna industrija pomembno mesto.

Ugotovitve iz majske analize nedvomno kritično potrjujejo odsotnost ekonomskih gibanj in ekonomskih odnosov v preteklem letu. Ukrepi, kot so: zamrznitve, prepovedi, restrikcije, zapletenost postopkov, centralizacija sredstev in odločitve, problemov in razvojnih neskladij ne razrešujejo, pač pa jih prej ohranjajo in zaostrujejo. Posledice take politike dejansko zožujejo motiviranost združenega dela. Zato naj bi osnovno spoznanje iz vsebine pričujoče majske analize le bila opredelitev za tako razvojno politiko, ki bo slonela na uveljavljanju osnovnih ekonomskih zakonitosti in poglobljanju samoupravljanja.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Viktor Trbovšek, delegat iz občine Lenart!

V i k t o r T r b o v š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Številne razprave, ki so potekale v zadnjem obdobju v delegatskih okoljih o izvajanju srednjeročnega družbenega plana in v tem okviru tudi o uresničevanju tekoče ekonomske politike, nas obvezujejo, da se v zborih republiške Skupščine temeljito poglobimo v sedanje družbene in gospodarske razmere ter kar se da objektivno ocenimo oziroma se dogovorimo za nadaljnje usmeritve.

Pred seboj imamo majsko analizo in poročilo Izvršnega sveta, ki smo ju v našem delegatskem okolju, predvsem v zborih občinske skupščine ocenili predvsem kot dober posnetek obstoječega stanja. Slabost, ki prihaja pri obravnavah teh gradiv do izraza, pa je v tem, da se razmere izredno hitro spreminjajo, pri čemer je odzivnost s strani pripravljalcev ukrepov ekonomske politike prepočasna, v znatni meri tudi zato, ker nimamo vnaprej pripravljenih temeljitih in objektivnih ocen o učinkih sprejetih ukrepov na dolgoročno gibanja in odnose v družbeni reprodukciji.

Na splošno velja pripomniti, da tudi organi v republiki, podobno kot v federaciji, premalo upoštevajo predloge iz baze; da se zadovoljujejo s svojimi ocenami in čestokrat vsiljujejo v bazi nepotrjene odločitve, ki se pozneje izkažejo kot neuspešne ali celo škodljive. Na vrsto objektivnih in upravičenih pobud ter predlogov delegatov upravni organi in Izvršni svet ne reagirajo zaradi nekakšne predpostavke, da pač sami najbolje poznajo razmere in možnosti, kar onemogoča konstruktivno delo v delegatskih okoljih.

Zato ob tem poročilu pozivamo predvsem Izvršni svet, da se zaradi našega skupnega interesa hitreje in celoviteje odziva na naše predloge in odprta vprašanja, pa čeprav so morda le-ta zaradi preslabega informiranja do neke mere enostranska.

Eno takšnih vprašanj, ki so v zvezi s poročilom o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja v letošnjem letu prišla do kritičnega izraza, zlasti v vseh kmetijskih občinah in tako tudi v naši občini Lenart, je, da smo v republiki Sloveniji premalo storili, da bi zagotavljali pogoje za konti-

uirano povečanje kmetijske proizvodnje, zlasti pa za urejanje letošnjih odnosov v prireji in odkupu živine. Pred leti smo z veliko aktivnostjo republiških organov intenzivno pristopili h gradnji novih pitališč, zlasti za govedo in prašiče; in ta proces še traja. Vložili smo sorazmerno velika družbena sredstva v skrbi, da si zagotovimo dovolj mesa tako za potrebe domače porabe kot za turizem in izvoz. Logično bi bilo, da bi sočasno ustvarjali tudi stabilne pogoje za pitanje živine, kakor tudi za odpravljanje nesorazmerij v ponudbi in povpraševanju.

Tako bi bilo v sedanjem, izredno kočljivem položaju, ki vnaša zmedo med rejce živine, logično, da blagovne rezerve ali druge ustrezne institucije prevzemajo svojo vlogo, tako v smislu odkupa trenutno prekomerne ponudbe živine kot tudi glede kreditiranja nadaljnjega hlevljenja živine. Sicer bo prizadet dohodek kmetijskih proizvajalcev, v sorazmerno kratkem času pa bo prišlo do velikega pomanjkanja mesa, kajti sedanja izraba kapacitet v pitališčih, zlasti v zasebnem sektorju, je kritično nizka. Tako za živinorejo kot za celotno kmetijsko pridelavo bi bilo v tem trenutku nujno, da bolj prožno in ekonomsko logično določamo odkupne cene. Nevzdržno je, da uradne odkupne cene za nekatere proizvode trajno močno odstopajo od tistih, ki se oblikujejo na tržišču, saj to povzroča povsem nenormalna razmerja in pogoje v pridelavi posameznih kmetijskih pridelkov.

Da je v sedanjih razmerah res močno ogrožen dohodek v živinoreji, nam ponazarja dejstvo, da so dejanske odkupne cene živine v zadnjem letu ostale nespremenjene ali so celo upadle, cene reprodukcijskih materialov pa so se izredno povečale. Ob tem pa so se močno povečale tudi obrestne mere za kredite, ki so kmetijstvu tako ali drugače še vedno objektivno potrebni, v sorazmerno velikem obsegu za vzdrževanje normalne proizvodnje.

Menimo, da kmetijstvu, zlasti pa kmetijskim zadrugam, ki so v zadnjih letih začele vse bolj učinkovito prevzemati svojo družbeno vlogo pri organiziranju tržne proizvodnje zasebnega kmetijstva, s tako močnim dvigom obrestnih mer in ob neurejenih tržnih razmerah jemljemo s težavo pridobljeno vlogo, zato je nujno, da ustrezni organi čimprej pripravijo takšne ukrepe, da bi se sedanja nenormalna gibanja v kmetijstvu postopoma presegla.

V naši občini smo ob obravnavi poročila Izvršnega sveta sprejeli še vrsto konkretnih pobud in predlogov, zlasti glede politike razporejanja dohodka, stanovanjske graditve, socialne politike, zmanjševanja obsega dela v upravnih organih in na drugih področjih, ki smo jih v pisni obliki predložili Skupščini, zato jih zaradi hitrejšega poteka seje tukaj ne bi ponavljal. Prosim pa, da jih pristojni organi pri načrtovanju nadaljnje družbenoekonomske politike upoštevajo.

Kljub temu pa bi želel spregovoriti na kratko še o dveh sklopih vprašanj:

1. O naložbah, zlasti glede obravnavanja velikih prednostnih naložb v Sloveniji. V naši občini zastopamo stališče, da je potrebno delegate, če že o tem razpravljamo, bolj oborožiti s primerjalnimi podatki, strokovnimi ocenami in možnimi variantnimi rešitvami. Jasno je, da dajemo prednost proizvodnji in v tem okviru proizvodnji surovin in reprodukcijskih materialov, kar pomeni zlasti Kidričevem in Jesenicam, vendar menimo, kot že rečeno, da potrebujemo za sprejem končnih odločitev mnogo več primerjalnih strokovnih podlag.

2. Vprašanje, na katero moramo, ker smo pač najmanj razvita občina, vedno znova opozarjati, je politika pospeševanja skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji.

Zavod za planiranje v svoji analizi in Izvršni svet v poročilu objektivno podajata dosedanje rezultate in slabosti pri uresničevanju te politike. Niso pa predlagani konkretni dodatni spodbujevalni ukrepi za pospeševanje gospodarskih naložb na manj razvitih območjih, čeprav se potreba po njih v gradivih ugotavlja. Predloge, v kakšnem smislu naj bi se te dodatne spodbude sprejele, pa smo tudi že oblikovali, tako v manj razvitih občinah samih kot v organih Gospodarske zbornice Slovenije. Predlagamo, da naj se Izvršni svet zaveže, da bo takšne ukrepe predlagal v sklopu oktobrske analize oziroma osnutku resolucije za leto 1985.

Prav tako je zadnji čas, da reagirajo na sklepe zborov republiške Skupščine nekatere samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje v republiki, ki tega še niso storile; na primer SIS za PTT dejavnost. Bolj operativno in celovito pa je potrebno zastaviti tudi aktivnosti za zmanjševanje razlik v obsegu zagotovljenih programov družbenih dejavnosti, zlasti na področju osnovnega šolstva in zdravstva. Predlagamo, da se Izvršni svet na podlagi ustreznega primerjalnega gradiva in ob ustreznem sodelovanju republiških samoupravnih interesnih skupnosti tudi na tem področju neposredno angažira.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala! Besedo ima tovariš Franc Tetičkovič, delegat iz občine Ptuj!

F r a n c T e t i č k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V svoji razpravi se želim osredotočiti na dve vprašanji, in sicer: na povzročeno škodo po toči v kmetijstvu in na posodobitev proizvodnje primarnega aluminija v Tovarni glinice in aluminija Boris Kidrič, Kidričevo. O drugem vprašanju bom govoril v skladu z dogovorom z delegati občine Slovenska Bistrica, v imenu občin Ptuj in Slovenska Bistrica.

Poročilo o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja v letu 1984, povezano s prvo oceno možnosti razvoja v letu 1985, ugodno ocenjuje gospodarska gibanja. V poročilih posameznih odborov in družbenopolitičnih organizacij pa je zaslediti tudi nekatera opozorila glede na preoptimistično oceno rasti industrijske proizvodnje, izvoza in tako dalje. Ko smo obravnavali to poročilo v občinski skupščini in tudi na skupini delegatov, je bilo izraženo mnenje, da dosegamo te rezultate v težkih pogojih.

Tudi v ptujski občini se kažejo dobri rezultati zlasti v industrijski proizvodnji, saj je bila v prvem polletju dosežena rast z indeksom 107,5. V kmetijstvu smo v glavnem izpolnili plane jesenske in spomladanske setve in pričakovali pri poljedelski proizvodnji, če že ne dobre, pa vsaj srednje pridelke, podobno pa tudi v drugih panogah, kot v vinogradništvu, sadjarstvu, živinoreji in tako dalje. Vendar je pričakovane pridelke pred desetimi dnevi močno zmanjšala toča, ki je zajela doslej najširši oziroma najdaljši pas. Zajela je več kot tretjino območja občine, to je Dravskega in Ptujskega polja ter Maloz.

Povzročeno škodo ocenjujejo komisije, vendar že na osnovi prvih podatkov sklepamo, da bo leta ogromna, kar bo povzročilo velik izpad dohodka, ne bo pa mogoče tudi realizirati predvidenih količin odkupa pšenice in drugih pridelkov. Ob tem postavljam vprašanje učinkovitosti sistema obrambe proti toči, kakršnega smo v zadnjih letih, zlasti v zadnjem letu vzpostavili v Sloveniji in za katerega se namenjajo precejšnja sredstva. Zato kaže proučiti in raziskati, ali je odpovedal obrambni sistem - zaradi kakšnih vzrokov, objektivnih ali subjektivnih - in na osnovi tega opredeliti tudi odgovornost.

Modernizacija proizvodnje primarnega aluminija v Tovarni glinice in aluminija Boris Kidrič, Kidričevo je bila vključena doslej že v planske dokumente več srednjeročnih obdobj v SR Sloveniji. Ne pretiram, če rečem, da se pojavlja v različnih oblikah že 15 let. Upravičeno se marsikdo sprašuje, zakaj do posodobitve doslej ni prišlo. Verjetno je bila malokatera posodobitev tako sporna kot prav ta, saj je v dosedanjih srednjeročnih dokumentih, med drugim tudi v dogovoru o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985, zapisano, da se bo v tem obdobju izvedla postopna modernizacija.

Čeprav je v tem dokumentu podana družbena potrditev potrebe po proizvodnji primarnega aluminija v Sloveniji, pa tudi posredno priznana potreba po sodobnejši tehnologiji, do realizacije seveda ni prišlo tudi ob dejstvu, da današnja tehnologija ne ustreza delovnim in ekološkim zahtevam sedanjega časa, pa tudi ne bolj ekonomični porabi električne energije. Doslej je bil najbrž zaviralni dejavnik v slovenskem prostoru predvsem ta, da je v Sloveniji bilo Kidričevo prevelik potrošnik električne energije. Včasih je v strukturi slovenske potrošnje električne energije predstavljalo Kidričevo več kot 22 %, sedaj le nekaj nad 10 %. Vseskozi je bilo pomanjkanje denarja za to posodobitev in je vprašanje posodobitve bilo dostikrat povezano tudi s konceptom razvoja SR Slovenije, zlasti z vidika, ali je bazična industrija v Sloveniji potrebna, in nenazadnje, tudi zaradi neenotnosti znotraj kolektiva pri izbiri tehnologije.

Gradivo o posodobitvi proizvodnje primarnega aluminija je v Podravju obravnavalo več skupnih medobčinskih organov, med njimi Svet podravske občine, Medobčinski svet Zveze komunistov, Medobčinska gospodarska zbornica, Zbora združenega dela skupščin občin Ptuj in Slovenska Bistrica, pri čemer je povsod bila izražena podpora.

V zboru združenega dela so skupno z vprašanjem organizacije obravnavali tudi stanje v kolektivu Tovarne glinice in aluminija po uvedbi ukrepov družbenega varstva, pri čemer je bilo izpostavljeno, da je zavlačevanje posodobitve proizvodnje vse bolj zaostrovalo delovne, ekološke in tehnološke pogoje, zaostrovalo pa je tudi notranje medsebojne tozdovske in človeške odnose, kar je privedlo do uporabe začasnih ukrepov družbenega varstva. Z ukrepi je bila dejansko vzpostavljena ponovna konsolidacija med kolektivom, omogočeno je bilo odločanje delavcev, kar se je potrdilo na več referendumih o sprejemanju samoupravnih aktov, s katerimi se formalno urejajo medtozdovski in medčloveški odnosi.

Izdelana je bila osnovna dokumentacija projekta posodobitve primarnega aluminija, ki so ga, poleg strokovnih in samoupravnih organov v kolektivu, obravnavali in sprejeli tudi na posebnem projektne svetu, ki so ga sestavljali predstavniki kolektiva, organov ožje in širše družbenopolitične skupnosti, predelovalcev aluminija, bank, znanstvenih inštitucij in asociacij združenega dela. Sklenjen je bil tudi poseben samoupravni sporazum o sovlaganju pri predelovalcih, ki že združujejo sredstva. Sporazum je podpisalo 110 organizacij združenega dela, ki zaposlujejo več kot 5q.000 delavcev.

V Zboru združenega dela so delegati tako v Ptuj kot v Slovenski Bistrici med drugim poudarili tudi dejstvo, da so tehnološki in ekološki pogoji dela v TGA Boris Kidrič, Kidričevo izredno slabi. Tu moram z dokajšnjo verodostojnostjo izjaviti, da zaposluje ta kolektiv pravzaprav 325 invalidov, katerih invalidnost je posledica pogojev dela. IMPOL je kot največji predelovalec aluminija v Sloveniji izrecno vezan na dobavo aluminija iz Kidričevega. Program Impola je vezan tudi na nadaljnji razvoj, na izdelke višje obdelave in končne izdelke, na posodobitev proizvodnje primarnega aluminija in njegova oskrba je mogoča samo iz te tovarne. Razen tega se je samoupravno vezan tudi z drugimi proizvajalci v Jugoslaviji, vendar je prišlo do enostranskih prekinitev sporazumov.

Utemeljitev, ki so v gradivu navedene za posodobitev, so predvsem naslednje: da gre pri aluminiju za enega najpomembnejših reprodukcijskih materialov za prestrukturiranje slovenske industrije; da gre za neposredno usmerjeno izvozno proizvodnjo, saj že sedaj dosegajo v okviru SOZD Unija čez 50 milijonov dolarjev izvoza letno; da so predvidene zmogljivosti usklajene z dolgoročnimi potrebami predelovalne industrije, čeprav se kažejo pri predelovalcih neugodne posledice dosedanjega razvoja tovarne aluminija. Namreč, slovenski uporabniki aluminija so predvsem strojna, elektro, gradbena, prehrabena in druge industrije, ki tudi načrtujejo svoj razvoj na osnovi uporabe oziroma predelave aluminija; da je pri izboru tehnologije upoštevana soodvisnost sredstev, energije obstoječe infrastrukture ter možnosti nabave in plačila opreme; da gre pri zagotavljanju boksita za poglobljeno sodelovanje z rudniki boksita na osnovi sklenjenih samoupravnih sporazumov v Jugoslaviji; da gre za nadaljnje sodelovanje z deželami v razvoju in da gre za prožnejšo dinamično gradnjo s postopnim vključevanjem nove tehnologije brez zmanjšane proizvodnje v letih izvajanja projekta.

Zbora združenega dela občin Ptuj in Slovenska Bistrica sta izpostavila tudi druga vprašanja, ki so povezana z razvojem tako Tovarne glinice in aluminija, kot tudi Impola v Slovenski Bistrici, saj ta dva kolektiva zaposlujeta največje število delavcev tako v eni kot v drugi občini in da predstavlja zaposlitev v Impolu v strukturi vseh zaposlenih v Slovenski Bistrici skoraj tretjino, to se pravi 30 %, Kidričevo pa zaposluje več kot 12 % vseh zaposlenih v ptujski občini. Obe delovni organizaciji imata velik delež tudi v ustvarjanju dohodka oziroma v družbenem proizvodu, za ptujsko občino predstavlja po dohodku to 20 %, za Slovensko Bistrico pa 41 % ter da ustvarja Kidričevo okoli 18 % družbenega proizvoda v občini, medtem ko je ptujška občina med slovenskimi občinami po družbenem proizvodu na 55. mestu, to se pravi na koncu lestvice, po nacionalnem dohodku pa je na 58. mestu.

Zakaj navajam vse te podatke? Predvsem zato, da povem, da se v tem delu Slovenije zavzemamo za to, da vsaj obdržimo in izboljšamo to, kar že imamo oziroma kar deluje. Kolikor do modernizacije ne bo prišlo, je vprašljiv čas delovanja s to tehnologijo pod takšnimi pogoji. Neodvorno pa v določenem času mora priti do preusmeritve in posodobitve, torej do novih proizvodnih programov, in to najbrž ne samo v Kidričevem, pač pa tudi pri marsikaterem predelovalcu ter do prezaposlitve določenega števila delavcev v eni ali drugi občini. Glede na pomanjkanje delovnih mest in tudi zaradi nezaposlitve naravnega priradka nam število brezposelnih v občinah raste. To so pravzaprav razlogi, zaradi katerih se tudi zavzemamo za to posodobitev. Zato predlagam zboru, da zavzame pozitivno stališče do modernizacije proizvodnje primarnega aluminija.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Sedaj bi imeli polurni odmor, pred tem pa bi vas obvestila o naslednjem.

K tej in k naslednji točki dnevnega reda imamo skupaj prijavljenih še 16 razpravljalcev. Če je kdo med vami ugotovil, da so nekatere stvari bile že povedane, bi lahko svojo razpravo tudi pismeno oddal, da bi jo lahko posredovali medzborovski skupini, ali pa naj bi na določen način skrajšal svoje ustno izvajanje.

Ker je bilo postavljeno nekaj vprašanj, kdaj bomo razpravljali o nesreči v Divači, vas obveščam, da bomo o tej problematiki razpravljali pri 19. točki dnevnega reda po sklicu, ki obravnava predlog periodičnega delovnega načrta za IV. trimesečje, ker ste slišali, da je tudi Izvršni svet najavil, da bo pripravil do oktobra podrobnejše poročilo o varnosti v železniškem prometu. Če se kdo želel še prijaviti k razpravi, pa ni vedel, ker tega ni na dnevnem redu, se lahko še prijavi.

Odrejam polurni odmor.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 12.30 uri in se je nadaljevala ob 13.10 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljevali bi z razpravo 2. in 3. točki dnevnega reda.

Besedo ima tovariš Franc Brelih, delegat iz občine Jesenice!

F r a n c B r e l i h : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menimo, da je gradivo, ki smo ga dobili za to točko dnevnega reda, zelo koristno in v mnogih poglavjih dovolj realno. Ob tem pa menimo, da so površno obravnavamo področja velikih investicij in imamo občutek, da še vedno ne upamo povedati, katere so tiste koristne investicije, ki jih bomo gradili v skladu s sprejetimi srednjeročnimi plani. Zato bi rad spregovoril, v kakšni fazi je investicija v Jeklaro II na Jesenicah.

Po 600 letih pridobivanja železa in jekla na Jesenicah in v okolici mislim, da ni potrebno širše razlagati potrebnosti tega proizvoda za razvoj predelovalne industrije v Sloveniji in Jugoslaviji. Ob vse večjih potrebah po valjanih in hladno predelanih izdelkih so osnovnim valjalniškimi agregatom na Jesenicah v zadnjih dveh desetletjih sledile naprave za proizvodnjo vroče in hladno valjane pločevine in žice. Vse bolj razvita kovinsko predelovalna industrija pa je zahtevala nove proizvode, kot na primer: material za varjenje, žice visokih trdnosti in posebnih lastnosti, jekla za avtomate, visoko trdna jekla za potrebne oborožitve in predvsem tanko valjano pločevino za belo tehniko.

Vsi ti proizvodi se še danes izdelujejo v 16 proizvodnih temeljnih organizacijah Železarne Jesenice. Nekateri deli proizvodnje so bili uspešno modernizirani, tako da danes v proizvodnji hladno valjanih trakov in pločevine, električni stroji, valjanih materialov in visokotrdnih žic lahko govorimo o visokem nivoju tehnike in tehnologije tudi v svetovnem merilu. Modernizacija v zadnjih dveh desetletjih je bila tolikšna, da je oblikovana amortizacija Železarne Jesenice trenutno taka, da v štirih letih pokrije celotno investicijo v Jeklaro II, ki jo načrtujemo že drugo srednjeročno obdobje. Tako današnja proizvodnja Železarne Jesenice dosega nekaj nad 400 tisoč ton kakovostnih metalurških končnih izdelkov. Vso našeto proizvodnjo omogoča 6.260 zaposlenih, med katerimi je prek

800 delavcev s štiriletno srednješolsko izobrazbo, 360 z višjo in visoko, 6 pa jih je doseglo akademski naslov magistra in doktorja znanosti s področja metalurških in strojniških ved.

Jeseniško gospodarstvo je še vedno specifično usmerjeno, saj je v Železarni Jesenice zaposlenih več kot 50 % vseh zaposlenih v občini, ustvari pa prek 60 % družbenega proizvoda v občini, tako da v okviru družbenopolitične skupnosti še posebno pozorno spremljamo tehnološki razvoj in dosežene finančne rezultate, saj je od uspešnosti poslovanja železarne odvisno zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb občine.

Z investicijo v elektrojeklarno bomo z oskrbo porabnikov jekla v Sloveniji in v Jugoslaviji rešili predvsem naslednje ključne probleme proizvodnje jekla na Jesenicah: omogočili bomo proizvodnjo kvalitetnih jekel v najsodobnejših visoko produktivnih napravah; ukinili proizvodnjo surovega železa z ustavitvijo plavžev in s tem transport rude na Jesenice. To je tisto, kar pogosto govorimo, namreč, da je eden ključnih problemov za Jesenice, da nima sovjanske osnove za proizvodnjo jekla. S tem pravzaprav prehajamo na drugačno proizvodnjo jekla na Jesenicah in lahko to imenujemo vroča predelava jekla in ne več osnovna proizvodnja jekla. Dosegli bomo veliko povečanje produktivnosti, saj načrtujemo nekoliko večjo proizvodnjo kvalitetnih jekel, kot jih proizvajamo sedaj, vendar pri 500 manj zaposlenih kot jih je trenutno na Jesenicah. Računamo, da bi s tem rešili tudi nezaposlenost na Jesenicah, ker bi se kadri ustalili in bi potrebe v jeklarstvu lahko pokrili s kadrom, ki bi se formiral na Jesenicah. Z uvedbo računalniško vodenih procesov bi povečali interes mladih za zaposlovanje v železarstvu in, kot smo rekli, z ukinitvijo plavžev in Siemens-Martinovih peči prenehali uporabljati uvoženo energijo in odpravili rdeč dim v jeseniški dolini.

Na podlagi dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985, na katerem temelji družbeni plan SR Slovenije, smo v občini Jesenice na področju črne metalurgije z vso odgovornostjo pripravili vse potrebno za realizacijo obveznosti, ki jih ima na podlagi omenjenega dogovora železarna Jesenice in s tem tudi občina Jesenice. To obveznost izvajamo na podlagi dogovorov in samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za naložbe v proizvodnjo elektrojeklarne in s tem ukinitvev zastarele in drage proizvodnje v SM pečeh. V okviru planskih dokumentov občine Jesenice in delovne organizacije železarne Jesenice je tako zajeto celotno področje razvoja družbenopolitične skupnosti, ki v precejšnji meri vpliva tudi na usmeritve razvoja Slovenije; ima pa temeljni pomen za naš regionalni razvoj. Modernizacija na področju črne metalurgije je tudi posledica nenehne aktivnosti pri spodbujanju tehnološkega napredka in širjenja tehnološkega znanja. Z naložbami v to področje pa bomo vzporedno ustvarili večje možnosti tudi za tehnološki napredek drugih področij kovinske industrije.

V tem obdobju, ko smo v zadnjem letu srednjeročnega obdobja in ko primerjamo ter ocenjujemo, kaj moramo storiti za uresničitev ciljev, ki so določeni v družbenih planih, je pomembno, da storimo vse za uresničitev nalog tudi na področju črne metalurgije. To je še toliko večjega pomena, ker moramo prav ob sprejemanju smernic za dolgoročni plan Slovenije in plana za naslednje srednjeročno obdobje izhajati iz ocen uresničevanja ciljev in izpolnjevanja obveznosti iz tega srednjeročnega obdobja. V tej smeri in s temi obveznostmi smo na Jesenicah potrdili svoje aktivnosti in na podlagi medsebojnega povezovanja in združevanja sredstev opravili vrsto nalog tako, da lahko začnemo z gradnjo nadomestnih zmogljivosti za proizvodnjo 350 tisoč ton elektrojekla. Potrebe so zbrane in potrjene s podpisom 142 samoupravnih sporazumov o izgradnji črne metalurgije v Sloveniji na osnovi skupnega interesa in skupnega dohodka. Na ta način zbrana sredstva predstavljajo 27 % potrebnih sredstev za realizacijo projekta Jeklarne II. na Jesenicah. Sovlagatelji so že izločili namensko na račun prek 1 milijarde dinarjev, dodatno pa so banke doslej izdale tudi garancije za 1,2 milijarde dinarjev. Finančna konstrukcija, vključno z uvoznim delom, je zaključena in teče postopek prijave investicije pri Službi družbenega knjigovodstva.

Danes, ko smo poslušali uvodne ekspezeje tovariša Šinigoja in tovariša Samarja, smo pogosto slišali, da ne bi smeli prenašati odločitev za potrditev posameznih večjih investicij na druge strokovne institucije, temveč da bi se morali v okviru reprodukcijskih povezav in v okviru delovnih organizacij in plan-

skih dokumentov odločati, katere so tiste prave investicije, ki jih bomo podpirali v prihodnjem obdobju. Menimo, da je bila ta investicija na Jesenicah speljana prav po taki poti ter da se je teh 142 vlagateljev odločilo, da jeklo v Sloveniji in delno v Jugoslaviji potrebujemo in da je prav, da ta investicija tudi steče.

Po zadnjih razgovorih na SDK in v Ljubljanski banki smo ugotovili, da so zbrani pravzaprav vsi dokumenti in da investitor izpolnjuje pogoje za prijavo investicije. Računamo da bo investicija prijavljena v mesecu avgustu tako, da bi v tem času tudi že začeli z deli. Izbrani so tudi že izvajalci za posamezna področja, tako da računamo, da bi investicija bila lahko zaključena v 30 mesecih, kot je določeno po terminskem planu.

Prosil bi delegate, da bi to informacijo vzeli na znanje in podprli investicijo v Jeklarno na Jesenicah, ker bi vsako odlaganje ali pa kakršnikoli sklepi, ki bi bili sprejeti v smeri dodatnih preverjanj, zaradi katerih bi prišlo do dodatnih odlaganj v izgradnji te investicije, pomenilo samo dodatne stroške, kar bi se odrazilo tudi pri ekonomičnosti po začetku obratovanja.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Leopold Maček, delegat mesta Ljubljane. Pri tem bi povedala, da sta v pisni obliki oddala svoja prispevka tovarišica Marija Lončar iz Kranja in tovariš Slavko Ribar iz Kamnika.

L e o p o l d M a č e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Referata nisem oddal, ker ga nisem mogel napisati glede na to, da se z nekaterimi stališči spoznavamo pravzaprav šele danes. Tudi iz uvodne besede tovariša predsednika Izvršnega sveta je bilo glede vprašanj, o katerih mislim razpravljati, šele danes jasno, kaj se predlaga.

Želim pa govoriti o deviznem debalansu, o problemu, s katerim sem se ukvarjal dve leti. Ne bi pa hotel skrajšati to razpravo tudi glede na to, da sem prišel z dopusta prav s tem namenom in prosim, da mi oprostite, če bom v svojem izvajanju nekoliko daljši.

Razpravljati mislim kot delegat mesta Ljubljane, pooblaščen pa sem tudi, da v imenu Združene banke - Ljubljanske banke in zboru vseh temeljnih bank v Sloveniji razgrnem stališča, ki jih je združena banka zavzela na zadnjem zboru pred tednom dni in ki ste jih danes dobili na klop. Nisem pa v celoti prepričan, da bom uspel, ker v gradivu, ki ste ga prejeli pred tednom dni o deviznem rebalansu, ni ukrepov, ki jih je sprejel zbor združene banke.

Začeti bi želel z naslednjim. Poravnavanje fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine je največji problem Jugoslavije in tudi problem vseh republik, pa tudi Slovenije. V čem je ta problem? Verjetno je vsem znano, in ni treba temu veliko dodajati, da smo se zadolžili za 18 milijard dolarjev, ki jih pravzaprav nimamo s čim vrniti ali pa jih lahko vračamo manj, kot bi morali. Nekateri republike problem fiksnih in garantiranih obveznosti poravnajo tako, da dobijo devize pri Narodni banki Jugoslavije. Katere so te republike, je verjetno vsem znano, se pravi tiste, ki so se zadolževale, ne ustvarjajo pa deviz, da bi jih lahko vrnil. Vojvodina, na primer to rešuje z izvozom pšenice, koruze in tako naprej; Srbija z bakrom in tistimi surovinami, katerih, kot je prej nekdo rekel, manjka na domačem tržišču; Hrvatska z izvozom nafte in še nekaterih drugih derivatov in tako naprej. Slovenija pa tega ne pokriva niti z devizami niti z derivati niti s pšenico, ker tega nimamo in zaradi tega nastaja devizni debalans, ki vam je poznan in ki znaša ta trenutek v slovenskih bankah 408 milijonov dolarjev. To pa ima za posledico na drugi strani tudi težajne razlike, ki so zaradi tega debalansa narasle v bankah od 1.1.1984 na 40 novih milijard.

Postavlja se torej vprašanje, kako rešiti ta problem da se debalans ne bi še poglobil? Moram namreč povedati, da se bo letos dodatno poglobil za 105 milijonov dolarjev, zaradi tega, ker se v Sloveniji še nismo dogovorili - upam, da se bomo danes - kako bomo poravnali te fiksne in garantirane obveznosti v višini 105 milijonov dolarjev. Ne vem, ali z dolarji, z združevanjem na osnovi vzajemnosti, z izvozom elektrike ali pa morda kakšne kulture s strani Cankarjevega doma, ki ima tudi obveznosti, pa ne ustvarja deviz, čeprav smo se pred le-

ti nekje dogovorili, da bomo tiste "uboge" tri milijone dolarjev vrnili vsi skupaj. Debalans pa je v višini 400 milijonov dolarjev. To je torej le majhen problemček.

Tako to rešujejo v Jugoslaviji. Pri nas pa smo ta problem obravnavali pri sprejemanju tekoče ekonomske politike in moram reči, da v bankah združeno delo da ne bom spet govoril o bančni tehnokraciji, ker se po navadi, če rečeš banka, misli na tehnokracijo - ugotavlja, da naša ekonomska politika v zadnjih treh letih tega problema ni znala odpraviti ali razrešiti in da se debalans iz leta v leto povečuje. Danes so pravzaprav banke največji izgubaš v Sloveniji, pa ne samo v Sloveniji, tudi v drugih republikah. Tudi v priporočilih Zveznega izvršnega sveta je rečeno, da bomo sanirali jugoslovansko gospodarstvo, pa tudi banke. Mišljena je pri tem Privredna banka, pa še tistih 30 v Jugoslaviji, ki so v enakem položaju; v nič boljšem položaju pa niso zaradi problema, ki sem ga pravkar omenil, tudi banke v Sloveniji.

Skupščina je maja letos naročila bankam, da pripravimo elaborat o tem, da se devizni debalans in problem tečajnih razlik končno obravnavala javno, ne samo v strokovnih krogih državne ali bančne tehnokracije; da ta problem pride v republiško Skupščino in da se od tam obvesti slovensko javnost, da je poleg izgub v Novem mestu, Velenju in Lendavi, tudi toliko in toliko izgub v bankah. Teh pa je, kot sem rekel, več kot v vsemostalem združenem delu v Sloveniji. V Velenju ni za 400 milijonov dolarjev izgub, ima jih samo 25, tečajnih razlik pa je pri nas, kot sem že rekel, za 40 milijard dinarjev, slovenske ceste pa jih imajo še za 250 starih milijard. To se pravi, da je razsežnost tega problema v slovenskih bankah takšna, da to ni le problem bank, kot bi nekateri hoteli reči, ampak je to problem združenega dela oziroma tistih članov, ki se v teh bankah združujejo in imajo v teh bankah tudi svoja sredstva, in ne nazadnje tudi 3 milijonov varčevalcev, ki jim glede reševanja problema deviznega debalansa ne more biti vseeno, in jim v resnici tudi ni vseeno, ali bodo svojo devizo sploh lahko dobili. Očitno pa je situacija glede tega, da ne govorim obširnejše, vsekakor težka.

Torej, republiška Skupščina je naročila, da ta debalans pripravimo. Moram reči, da so se vse temeljne banke v Sloveniji temu odzvale in smo elaborirali devizni debalans in tečajne razlike. Vi imate sedaj pred seboj te številke in podatke. Kaj to pomeni? Moram reči, da nas je republiška Skupščina, ki nas je pozvala na današnjo sejo, da tu spregovorimo, odpravila tako, da je dala naše gradivo, rekel bi, "pod razno", kot separat h glavnemu gradivu, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu. Tudi v ekspoziciji predsednika Izvršnega sveta je bilo rečeno, da je to samo neka dodatna informacija. Ne vem, ali je kdo želel odvrniti s tem pozornost od tega problema, da se to obravnava tako kot se, ali pa je v ozadju nekaj drugega. Moram reči, da gre tu pravzaprav za nespoštovanje sklepov tistega združenega dela, ki se združuje v bankah. V teh bankah pa se združuje v Sloveniji 7.000 organizacij združenega dela, 12.000 deponentov, med njimi so tudi delovne organizacije ter tudi tisti del občanov, ki v bankah varčujejo in ki jih je v teh naših bankah 3 milijone. Vprašujem torej, ali imajo naši sklepi v Združeni banki, kjer je to sprejemalo tudi 22 temeljnih bank, tako težo, da lahko zaprosimo to republiško Skupščino, da obravnava devizni debalans in tečajne razlike pod posebno točko? Zdi se mi, da je razsežnost tega problema vsaj tako velika ali pa petkrat večja, kot je problem Velenja, pa tudi IMV. Vendar, našli smo prostor za vse obravnave, do tega problema pa se vedemo obrobno.

Hotel bi pojasniti, ker se mi zdi, da se včasih dezinformiramo, kdo je pravzaprav odgovoren za ta debalans in kaj to pravzaprav pomeni. Nekateri to celo sprašujejo.

Vi veste, da smo se zadolževali v srednjeročnem obdobju 1975-1980 v tujini tako kot vsi drugi in imamo svoj del v tistih 18 milijardah dolarjev dolga tudi zato, ker je ta republiška Skupščina sprejemala družbene dogovore o temeljnih plana in planske dokumente, s katerimi smo se v Sloveniji opredelili, da bomo gradili infrastrukturne objekte, ki se jim pravi: slovenske ceste, elektrarne v Šoštanju, Mariboru in drugje, ki se jim pravi atomska centrala in druge. Ta Skupščina je odločala tudi o tem, ali bomo gradili v Sloveniji plinovod, ki je več ali manj slovenski. Torej seznam, kaj so infrastrukturni objekti, je bil sprejet v Sloveniji in tudi na SISEOT, ki ga je ta Skupščina zadolžila, da je oblikovalec deviznega režima in sistema.

Ne bi hotel ponavljati, kateri so vsi ti objekti, na kratko bom rekel - skupni objekti infrastrukture: železnica, slovenske ceste, Petrol, nuklearka, Šoštanj, Velenje, Trbovlje ... Te sezname lahko dobite v dokumentih SISEOT, ki je lta 1982 rekel, da bomo za vse te objekte v Sloveniji združevali devizna sredstva, da bomo njihove kredite vračali.

Moram reči, da je bilo od 1982. leta dejansko na podlagi 13. člena združenih nekaj teh deviz, vendar nikdar toliko, da bi lahko to v celoti odplačali. Zaradi tega je že v 1982. letu, pa še prej, nastajal devizni debalans. SISEOT je v decembru lanskega leta, ko naj bi se oblikovala naša strategija in politika, sprejela sklep, da za te objekte nima deviz, niti jih ne bo združeval. Rekel je, če želite, da boste to vrnili - ne vem, na koga je to naslovil, v glavnem so pa mislili na banke - dobite devize in plačajte! Vprašujem, ali je to politika? In ta SISEOT pravi, da naj gremo mi v bankah na samoupravno sporazumevanje zato, da se bo združeno delo odločilo, da bo zbralo toliko deviz, da bo atomsko centralo odplačalo! Vprašujem, kakšna je to politika? Ne vem, kakšna! Priporočil bi Izvršnemu svetu in SISEOT-u, da naj gredo v samoupravno združevanje sredstev za ostale namene, za intervencije, za zdravstvo, za korupcijo, za nafto, za interventne uvoze enega, drugega ali tretjega, za RTV, Delo ... Če pojdimo vsi v samoupravno združevanje, tudi za fiksne in garantirane obveznosti, ki se jim pravi elektrarna Krško in tako naprej. Oni so si svoj kos odrezali, tako kot federacija!

Vemo, koliko ostane združenemu delu, sedaj nam pa pravi tudi predsednik Izvršnega sveta, da sicer podpirajo naš devizni debalans in naše predloge, vendar razreševanje tega problema, pri tem pa predlaga: pojdite v samoupravno sporazumevanje! Jaz pa pravim, pojdimo vsi skupaj, pa bomo rekli: lo 5 % ali 15 % bomo združili za vse te namene, najprej odplačali fiksne in garantirane obveznosti, potem pa bomo videli, kaj bo ostalo še za druge namene! Mislim, da smo se tako v Jugoslaviji tudi opredelili. Rekli smo, ker ne moremo vsega plačati, bomo reprogramirali glavnico, brezpogojno pa bomo plačali obresti ter tiste kredite, ki se jih ne da reprogramirati. Mi smo se pa v treh letih v Sloveniji zadolžili na račun bank, pa ne po sklepih samoupravnih organov, za kakšnih 400 milijonov dolarjev. Te dolarje pa bo pokrilo to združeno delo, ki se deli v tem zboru in v Zboru združenega dela; pa tudi tečajne razlike bomo pokrili ne glede na zakon, ki se v federaciji pripravlja. Danes pokrivamo tečajne razlike na ta način, da so nekatere razmejene na 40, 10, 9 in 7 let, vsakodnevno pa nastajajo nove, zaradi površnosti, o katerih govorim. Ker SISEOT ni zahteval v tem letu sredstev za fiksne in garantirane obveznosti 105 milijonov dolarjev, je v Gospodarski banki nastalo za 300 milijard starih dinarjev novih tečajnih razlik v tem letu. V federaciji pa smo v začetku leta prisegli, da ne bomo dopuščali, da bi nastajale nove tečajne razlike niti v bankah niti v združenem delu. Pa tudi tiste, ki so v bankah, bo to združeno delo pokrilo. Problem, o katerem govorim, ima takšne razsežnosti, o kakršnih je govoril tudi predsednik Izvršnega sveta in je ugotovitev na 5. strani pravilna, mislim pa, da ima še drugačne razsežnosti. Skupščina je prek tega gradiva lahko obveščena, da gre tudi za dohodkovni problem bank, da gre za devizno nelikvidnost, da zaradi debalansa plačujemo tuje in domače obveznosti in tako dalje in tako dalje. Jasno je, da tudi v skladu s kreditno-monetarno politiko Jugoslavije ne moremo potegniti vsaj tistih kreditov, ki bi jih lahko, ker imajo banke tudi na dinarski plati probleme, prav zaradi tega deviznega dela.

Torej teh problemov je več, k temu pa še tole. Nekdo je rekel, zakaj pa ni šli še v dodatno združevanje 5 % za pokrivanje teh obveznosti za infrastrukturo, saj smo vam to že plačali, saj se ni treba več opredeljevati, ali gre za to ali ne. Fiksna obveznost je res plačana. Radi pa bi, da slovensko združeno delo ve, da da federaciji toliko, da da za nafto toliko, da Slovenija da 10 % in da mu ostane 45 % v banki, vendar fiktivno na papirju, ker od teh 45 % smo mi za slovensko infrastrukturo dolgove že plačali. Pa če ste vi to hoteli ali ne! Torej, ali ste zdaj za to, da se tako ilegalno igramo ali pa smo za to, da vam nalijemo čistega vina: ne boste razpolagali s 45 %, ampak boste razpolagali s 25 % zaradi tega, ker bomo pokrili fiksne in garantirane obveznosti, ostalo pa bo za tekočo reprodukcijo.

Torej, opravičujem se, če sem nekoliko daljši. Hotel bi samo reči, da problem ni obroben. Stališče, tako mesta Ljubljane kot zbora vseh temeljnih bank je, da se ta problem v tej Skupščini obravnava kot posebna točka na eni od jesenskih sej, da se ta problem osvetli in da pri elaboriranju tega gradiva sodelujejo ne samo birokratske, da ne bi kdo potem kaj zameril, bančne, držav-

pa morebiti še politokratske strukture, ampak da vključimo v razreševanje in analiziranje tega problema tudi znanstvene institucije, ki jih imamo v Sloveniji, predvsem ekonomske inštitute ter predstavnike tistega združenega dela, ki pravzaprav dolguje tujini in ima zaradi tega dolga sedaj tudi probleme.

Želel bi tudi opozoriti, da je zaradi takih nesistemskih rešitev v tekoči ekonomski politiki v zadnjih letih, predvsem pa v letu 1984, ta trenutek samo Gospodarski banki blokiranih lo članic, ki se jim pravi slovenska infrastruktura. Republiška cestna skupnost je blokirana zaradi tega, ker je dolžna tujini 4 milijone dolarjev, pa teh dolarjev pri tem viru ni, ker jih SISEOT ni zagotovil. Po zveznem zakonu je blokirana, to se pravi, je povsem neoperativna in seveda ne more v tem trenutku najemati nobenih novih kreditov. Ne glede na to, da se je nekdo prej skliceval na meddržavne sporazume, pa ne vem, kaj vse je ta Skupščina že blagoslavljala: da bomo šli v gradnjo predora skozi Karavanke, da bomo šli v to in ono cesto. Banka v tem primeru, dokler ne bo to poravnano po zveznem zakonu, za katerega ste vi glasovali, ne more izdati nobene garancije. In dokler ni zagotovljenih deviznih virov - cestna skupnost pa jih ne bo zagotovila, ampak celotno slovensko združeno delo vzajemno - dokler ni zagotovljeno za vse tisto, kar so že dolžni vse do leta 1990 - saj vemo, da so določene dolarje najemali tudi za slovenske ceste, ki so že zgrajene - toliko časa tudi ta banka ne bo izdala nobene garancije. Lahko pa to garancijo izda ta Skupščina na svoj račun in na svoje ime, samo ne vem, če ste za to pristojni, ker zakon opredeljuje, da je banka tista, ki tako garancijo lahko izda na svoj rizik. Rizik pa je v tem, da ne verjamemo, da bomo to lahko vrnilo - niti dinarsko niti devizno.

Moram reči, da je bilo, ali bo prav v kratkem, ker ni deviz, do konca leta blokirano slovensko železniško transportno gospodarstvo. Dogovorili pa smo v SISEOT-u, da bomo za slovenske železnice skupaj združili sredstva za pokritje obveznosti, ki jih ima do tujine, ker železnica sama ne ustvarja toliko deviznega priliva. Ker teh sredstev ni, se nam je dogajalo, da tudi strojevodje niso več mogli voziti v Avstrijo, ker niso dobili dnevnic. Samo po intervencijah so banke toliko odprle okenca, da smo to omogočili. Ali je to politika, vprašujem? Na eni strani se sklicujem na zvezni zakon, glasujem zanj, na drugi strani pa se intervenira, da zvezni zakon kršiš.

Dalje, blokirani so še Petrol; 3 milijone dolarjev ni pokritih. Petrol pa je slovenski plinovod, ki ne ustvarja deviz, ampak kupuje plin v Sovjetski zvezi. Dogovorili smo se pa, ko smo v to investicijo šli, da bomo vzajemno združevali sredstva za pokrivanje teh obveznosti. Nismo pa tega naredili niti v letu 1984, ker ni za to sredstev, zato je blokirani in bo še.

Dalje, blokirani so še: Medicinska fakulteta v Ljubljani, Energoinvest Krnuče, medobčinske zdravstvene skupnosti, Elektrogospodarstvo Slovenije, to se pravi ISE, ki je najela leta 1979, na predlog te Skupščine, 18 milijonov dolarjev deviznega posojila za nekatere objekte. Dolžna je 4 milijone 300 tisoč dolarjev in pravi, da deviz nima. Naj to združi SISEOT vzajemno od združenega dela. Meni je to razumljivo, samo tega nismo naredili. Nerodno je sicer, da je sedaj blokirana le neka birokracija, ki se ji pravi delovna skupnost, pa ostali, ker je bil takrat najemnik tega kredita ISE oziroma njena delovna skupnost v Ljubljani, ki pa nikoli ni imela niti deviz niti dinarjev. So sicer blokirani, vendar je dejstvo, da ta problem ostaja odprt. Vprašujem, ali bomo to plačali ali ne bomo? Mi smo to plačali, spet na vaš račun, ne da bi vas kaj vprašali, saj verjetno niti ne veste, da smo to že naredili.

Torej vprašujem, ali je prav, da tako delamo? Ne bi našteval vseh, vendar moram reči, da bodo do konca leta posledice takega ravnanja še dosti večje, da bo lista blokacij še daljša in da je ta blokacija na osnovi zveznega zakona, za katerega smo glasovali. Posledice takih blokacij pa bo občutil tisti del združenega dela, ki se mu pravi slovenska infrastruktura, od katere je odvisen vsak drugi del našega združenega dela, to je tisti, ki se vozi po železnici, ki prevažata tovar ali pa tisti, ki uporablja elektriko. Mislím torej, da je o tem treba premisliti in najbrže sprejeti nekoliko drugačne ukrepe, kot se danes predlagajo, ali pa jih sprejmimo v jeseni, ko bomo še enkrat razpravljali o vseh teh problemih.

K temu bi še dodal primer, kako se želi ohraniti staro. Včeraj, ob 19.45 sem gledal televizijski program. Še prej pa bi povedal, da zbor Združene banke

sestavlja 22 temeljnih bank in 125 delegatov. Prej sem že rekel, da je v imenu 7000 organizacij združenega dela, 12.000 deponentov in 3 milijone občanov sprejelo ukrepe, ki jih imate pred seboj. Včeraj zvečer pa je televizija dala poudarek drugi strani, predvsem nekemu predstavniku SISEOT-a. O tem problemu, ki pa je težak 400 milijonov dolarjev, pa ni bilo časa spregovoriti na televiziji. Televizija je dala torej temu predstavniku možnost, da je rekel, da se on ne strinja s predlogi in sklepi zborov vseh temeljnih bank v Sloveniji, za katerim stoji 7 tisoč organizacij združenega dela. Vprašujem torej, ali je ta, ki mu lahko rečem uslužbenec Samoupravne interesne skupnosti, birokrat, tehnokrat ali karkoli, odgovoren za svoje izjave in ali je svoje izjave in svoj predlog, da se ne strinja s tem, kar predlagajo banke oziroma to združeno delo, ki se združuje v banke, poistovetil s stališčem skupščine SISEOT-a ali pa je to mnenje in stališče samo službe v tem SISEOT-u. Mislím, da je treba narediti konec takim igram, in če želite, da bo združeno delo oblikovalo in sooblikovalo politiko dolgoročne stabilizacije, če želite, da bomo vsi sodelovali tudi pri tekoči ekonomski politiki, potem resno obravnavajte sklepe in stališča tistega združenega dela, ki se v bankah združuje. Če pa to ni tako, potem pa naj ta Skupščina reče, da tudi zbor banke in delegatski sistem v teh bankah nič ne veljata oziroma da sta brez veljave in jih ni treba poslušati.

Pripombo, ki sem jo imel v zvezi s stališči SISEOT-a, imam tudi v zvezi s predlogom predsednika Izvršnega sveta, ki je rekel, da se sicer z vsem strinja in da so sedaj vloženi večji naporí, kot so bili včasih, da pa kljub temu priporoča, da gremo za razreševanje tega problema v samoupravno sporazumevanje. Govariši, reči moram, da se mi v bankah ali pa vsaj v naši banki, samoupravno ne bomo sporazumevali o tem, ali bo dalo združeno delo tisto devizo za to, da bomo plačali fiksno in garantirano obveznost za nuklearko! V tak posel mi ne bomo šli. Ali je to sistem ali pa gremo vsi skupaj v samoupravno sporazumevanje, tudi za tistih 10 %, ki se izdvajajo po zveznem zakonu! Mislím pa, da se je združeno delo že samo opredelilo, ko smo šli v izgradnjo atomske centrale, da bomo posojila najeli in jih tudi vrnili. Saj tu ni nobene dileme, ne v Jugoslaviji, pa najbrž tudi v Sloveniji ne. Ne vem pa, zakaj sedaj iti v samoupravno sporazumevanje o tem, ali bomo vrnili Washingtonu 600 deviznih milijard? O čem naj se tu sporazumevamo? Mednarodne pogodbe smo podpisali in v njih je povsem jasno zapisano, da bomo dolgove odplačali, glavnico reprogramirali, obresti pa plačevali tekoče. Zaenkrat stečajev še nismo napovedali. In če je tako, potem se nimamo o čem samoupravno sporazumevati. Mislím, da se je treba zamisliti, kako se sporazumevamo na tistih področjih, kjer nam tuji narekuje določene pogoje, ki so po mojem nesprejemljivi, čeprav jih pod težo problemov kljub temu sprejemamo. To je tudi stališče Zbora združene banke, ki je o tem razpravljal.

Ne vem, če sem uspel predočiti vse, ker je te materije preveč, vendar mislím, da je že problem sam dovolj osvetljen. Za zaključek bi predlagal samo to, da sprejmemo predlog, da ta Skupščina, če ne danes pa v jeseni, sprejme pobude zborov temeljnih bank Slovenije. Zbor Ljubljanske banke - Združene banke je na 2. seji dne 18.7.1984 sprejel gradivo "Devizno neravnovesje in problem negativnih tečajnih razlik v sistemu Ljubljanske banke" s predlaganimi ukrepi za reševanje deviznega neravnovesja, o čemer naj banka ponovno obvesti Skupščino SR Slovenije, njen Izvršni svet, Skupščino SISEOT in Gospodarsko zbornico Slovenije. Skupaj torej z dodatnimi gradivi, ker devizno neravnovesje ni samo problem infrastrukture, ampak obstaja neravnovesje tudi pri nekaterih drugih članicah, kot so Iskra, Gorenje in tako naprej. Zbor se zavzema za postopno reševanje deviznega neravnovesja zaradi tega, ker vemo, da nakopičenih tečajnih razlik čez noč ni mogoče plačati. Predlagamo sanacijo tega problema, ki naj traja, če je treba tudi 5 let, samo dogovoriti se moramo, ali bo razreševanje deviznega vira za odplačilo dolgov za objekte infrastrukture in za objekte širšega gospodarskega pomena trajalo 5 ali 6 let.

Izvršilni odbor banke je naročil poslovodnemu odboru banke, da predoči Skupščini SR Slovenije, njenemu Izvršnemu svetu, Gospodarski zbornici Slovenije in SISEOT-u celovit obseg deviznega neravnovesja, to se pravi v višini 11 milijonov dolarjev in ki izhaja iz presežka deviznih obveznosti v primerjavi z deviznimi terjatvami, tako za republiško infrastrukturo kot za devizne dolgove tistih OZD, za katere je banka plačala njihove devizne obveznosti do konca letne obdobja. Ob tem izvršilni odbor banke ugotavlja, da je seznam objektov infrastrukture, objektov širšega družbenega in gospodarskega pomena ter OZD, za katere so banke plačale devizne obveznosti, javno že verificiran in ga ni treba ponovno dopolnjevati oziroma popravljati. Ta seznam je verificiran v Skup-

ščini SISEOT v letih 1982 in 1983. Te sklepe bom potem še pismeno predložil.

Na koncu bi samo še dodal tole. V primeru, da v Sloveniji za rešitev tega problema, za katerega trdim, da je danes najtežji družbenoekonomski problem, ne bomo takoj vzpostavili ustreznega deviznega režima za poravnavo obveznosti iz zapadlih kreditov, bo ostalo samo na področju infrastrukture, kot sem že rekel, in pri objektih splošnega družbenega in skupnega gospodarskega pomena v letu 1984 nepokritih 105 milijonov dolarjev in na tej podlagi toliko in toliko milijard tečajnih razlik. Banke bodo kot garant za plačilo teh obveznosti morale uporabiti devizna sredstva vseh izvoznikov in vsake organizacije združenega dela, če bodo to hoteli ali ne. Ti, ki ustvarjajo priliv, pa seveda ne bodo mogli pravočasno razpolagati z devizami pri poravnavanju obveznosti do tujine za uvožen reprodukcijski material. Položaj teh organizacij se do tujih partnerjev vse bolj slabša, saj ti poravnava svoje tekoče obveznosti z vse večjimi zamiki, ki v posameznih obdobjih znašajo tudi dva do tri mesece. To pomeni, da plačilni promet stoji. Posledice pa bodo - poleg tistih, o katerih sem govoril predsednik Izvršnega sveta in o katerih sem govoril tudi jaz - naraščanje tečajnih razlik in tako dalje. To je realna situacija, na katero sem hotel posebej opozoriti. In, če se birokracija in tehnokracija ne moreta dopovoriti, kar smo poskušali celi dve leti, pa nismo uspeli, smo naredili vsaj prvi korak s tem, da smo po težkih mukah prišli v to Skupščino.

Drugi korak bomo naredili, vsaj upam, v jeseni, ko naj pri elaboriranju, analiziranju in ukrepih o tem problemu sodelujejo tudi znanstvene in strokovne institucije, ki ta problem obravnavajo nekoliko drugače, kot se to obravnava v naši tekoči ekonomski politiki.

Slednjič, moram v imenu Ljubljane še nekaj reči v zvezi z oceno razpoložljivih sredstev za naložbe. Ocene naših delegatov in tudi naše mnenje o tem vprašanju je naslednje.

Smo za to, da se realno ovrednotijo in ocenijo vsa razpoložljiva sredstva, ki jih imamo na razpolago do leta 1990. To je sicer težko, vendar bo šlo, če ne bomo pretiravali, kot smo v obdobjih pred tem. Spomnil bi samo, da smo v obdobju 1981-1985 rekli, da bo v bankah na razpolago 8 tisoč milijard, na razpolago pa so samo 4. Tudi v gradivu piše, da smo zaradi tega dvakrat rebalansirali naše planske dokumente, verjetno pa je bilo tako tudi drugod. Tega pretiravanja in velikih oči smo imeli že na pretek. Predlagam, da se realno ovrednotijo naše možnosti do takrat in da se upošteva, v kakšnem položaju je združeno delo, koliko mu pravzaprav ostaja za tekočo reprodukcijo in koliko mu ostaja za take ali drugačne dolgoročne naložbe. Upošteva naj se, da je treba vrniti 400 milijonov dolarjev ter da je za 40 novih milijard tečajnih razlik. Verjetno pa je treba upoštevati tudi problem obratnih sredstev ter dejstvo, da reprodukcijska sposobnost gospodarstva iz dneva v dan pojenjuje tudi zaradi takšnih ali drugačnih zunanjih vplivov. Srečujemo se z vse večjimi problemi v združenem delu ob naraščanju izgub in tako dalje. Se pravi, smo za realno planiranje in za realno ovrednotenje naših možnosti za naprej. Mislimo pa, da v tem gradivu ni potrebno navajati, za katere objekte smo se že odločili.

Sprašujem se, zakaj ni tu računalništva? Republiška skupščina je o tem sprejela celo zakon. Nihče pa do sedaj ni naredil veliko za to, da bi se na tem področju kaj spremenilo. Računalništvo je še vedno v taki fazi, da nima možnosti na osnovi monopola kogarkoli izkoriščati oziroma prisiliti, da bi združeval sredstva za ta namen. Nekateri pa imajo take možnosti in tudi gredo v take naložbe.

Smo torej za to, da to gradivo ne obravnava konkretnih investicijskih odločitev, ker se mi zdi, da je potem potrebno upoštevati tudi krajevne investicije, pa občinske in regionalne, čim manj pa naj bo tistih investicij, ki so republiškega pomena. Sam bi sploh to gradacijo izpustil. Zame je naložba in naložbena politika stvar kriterijev, ki jih glede tega imamo pri nas in je v resnici prava naložba tista, ki se ji pravi večji izvoz, za kar imamo izdelane tudi kriterije.

Ne bom se sedaj opredeljeval, ali so Karavanke tisto pravo, da bomo z dolarji vrtali luknje v blato in kamen. Za tak namen ne bi smeli sprejeti enega samega dolarja. Sem pa za to, da te kredite, če je mogoče, dobimo, ker so dolgoročni in kvalitetni ter jih namenimo tako, kot tu tudi piše, tistemu

združenemu delu, ki bo te dolarje uporabilo za večji izvoz in tudi za to, da bomo s temi krediti poplačali tiste milijone dolarjev, ki so še odprti. Cestna skupnost naj najprej poravna tiste 4 milijone dolarjev, kajti potem se bomo še lahko dalje pogovarjali, ker ta skupnost nima niti deviz niti dinarjev. Smo torej za to, da se to konvertira, samo dogovorimo se najprej in ocenimo, kateri del združenega dela je sposoben najeti ta kredit in kdo ga je sposoben potem tudi vrniti v imenu cestne skupnosti. To je en problem.

Drug problem pa je v tem, ali ima to združeno delo toliko dinarjev, ker je treba to konvertirati v dinarje. Glede tega upravičeno dvomim. Kolikor poznam nekatere zelo dobre izvoznike - če bi mi sedaj nekdo rekel, da bo Iskra prevzela vse te kredite za ceste - moram reči, da Iskra nima ne deviz ne dinarjev! Danes dobi vsakodnevno v banki za kredite po 42 odstotni meri. To pomeni, da je zelo malo tistih organizacij v Sloveniji, ki bi kar jutri lahko odšteli sredstva tudi ta dinarski del, čeprav računam, da bomo gradili 5 let, pa bo treba sukcesivno zbirati sredstva. Razmišljal sem tudi v tej smeri, da naj to dobi izvozno združeno delo za pokrivanje obveznosti do tujine, dinarje pa dobimo drugje. Po vsem tem res ne vem, v kaj naj bi šli, vsaj sedaj nimam nobene ideje. Verjetno pa je treba dinarje za ceste dobiti doma.

Moram reči, da se mi tu postavlja velika dilema. Infrastruktura je omenjena v gradivu z znatnimi sredstvi. Pa ne mislite, da sem proti cestam, ker je verjetno to najbolj hvaležna zadeva, če se hočeš komu prikupiti, ali pa da zgradiš kakšen kulturni dom in podobno. Sprašujem pa se, ali je to v tem trenutku res najbolj prioriteten, če nenehno govorimo tudi v Skupščini, da je oprema tekstilne industrije kot našega največjega izvoznika iztrošena do 80 % in da je oprema v združenem delu v Ljubljani iztrošena 75 %. Sedaj pa vprašujem, kdo je po vsem tem prioriteten, ali združeno delo, ki za sedaj še izvaža, ki pa bo že jutri prenehal zaradi tega, ker nima opreme in se tehnološko ne razvija. To se pravi, sem za to, da se zadolžimo v tujini s kvalitetnimi krediti, vendar samo za ta namen. V tem so bile naše pripombe.

Še nekaj bi priporočil. Ne spuščam se v to, v naložbe v železo ali v aluminij. Razumem ene in druge. Vsak bo dokazoval svoje. Od te Skupščine pa bi terjal predvsem eno. Ni treba, da se kot delegati opredeljujemo, ali aluminij ali ne. To so stvari, ki so v pristojnosti strokovnih ekspertiz, inštitutov in tako dalje. Mi se moramo opredeliti predvsem glede tega, ali je družbeno-ekonomski pristop pravilen ali ne. Edino o tem lahko razpravljamo v tej Skupščini. Dokler bo meni ponujal nekdo samoupravni sporazum, pa naj bo iz Jesenic ali iz Kidričevega ali pa iz Vojvodine na osnovi monopola in izsiljevanja, toliko časa za take naložbe ne bom, ker se mi zdi, da bomo tako kar kmalu izbrisali iz naše ustave in zakona o združenem delu združevanje dela in sredstev na dohodkovnih odnosih. Za ta namen smo v naši banki ponujali 100 milijard dinarjev za jeseniško železarno, pa so rekli, za dohodkovni odnos pa takih sredstev ne vzamemo, smo kar za kredit. Pri članicah pa ta stvar poteka takole. Prineseš samoupravni sporazum, pa rečeš, če ne bo podpisal, jutri ne boš dobil tone železa. Enako ravnajo oni z aluminijem, nič boljši pa niso tudi oni iz Vojvodine za žito in koruzo. Ali je to sedaj združevanje dela in sredstev ali pa je to izsiljevanje na osnovi monopolov? Če je to problem, potem je verjetno to problem te Skupščine in delegatov; ali je finančna konstrukcija prava ali ni. Koliko z lastnimi sredstvi, koliko s tujimi krediti in tako naprej.

Še nekaj bi rekel. V zadnjem srednjeročnem obdobju smo kar veliko združevali za infrastrukturo, ki se ji pravi terminal v Kopru, pa ne vem, ali je za premog ali za sojo. Vem samo, da smo zapravili toliko in toliko sredstev na tistem terminalu, pa ni ne premoga ne soje. Ko smo šli v to naložbo, smo v bankah predlagali, naj bi se, ker je ta naložba znašala 1900 milijard, sukcesivno realizirala. Če ta terminal potrebujejo Avstrijci za premog, da ga bomo mi vozili po naših železnicah, ker so bili takrat pogodbeno še vsi dogovorjeni, potem naj tudi ustrezno sovlagajo v ta terminal, ker se potem ne bi mogli čez noč premisliti, da ne bodo šli prek Kopra, ampak zopet prek Hamburga. Po zadnjih informacijah pa je videti, da ni še nobene pogodbe za ta premog. Dejstvo je, da je ta terminal še prazen.

Mislím, da je prav, da republiška Skupščina, ko gre za takšne naložbe, ko se na osnovi vzajemnosti združujejo sredstva celotnega združenega dela, tudi malo pogleda, ali so bila ta sredstva naložbena, tako kot smo se tu dogovarjali alí ne. V tem smislu so tekla naša razmišljanja. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor Rotovž.

L o j z e D o n ž a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin oziroma v organih občine Maribor Rotovž smo zbrali konkretne in tehtne pripombe k poročilu Zveznega izvršnega sveta o uresničevanju politike družbenoekonomskega razvoja, kakor tudi nekaj pripomb k predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije. Glede na to, da se v gradivih, ki smo jih prejeli v tem času, pa tudi danes, nekaj teh zadev obravnavanih, menim, da je prav, da oddam te naše pripombe in da jih skuša predlagatelj, kolikor je mogoče, upoštevati.

K točki Devizno neravnovesje in negativne razlike v bankah SR Slovenije, čemer je že obširno govoril tovariš pred menoj, pa bi povedal naslednje. Menimo, da bi linearno obremenjevanje izvoznikov, ob zmanjšanju razpolagalne pravice z ustvarjenim deviznim prilivom, postavilo v neenak položaj tiste organizacije združenega dela, ki nosijo glavno breme izvoza. Zato predlagamo, da te obveznosti porazdelijo med izvoznike v fiksnih zneskih, glede na planirani izvoz pri Samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Ko izvoznik pokrije svoje obveznosti, naj mu preneha dolžnost združevanja deviz v predlagane namene. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Vlado Lamberger, delegat iz občine Ljubljana Šiška. Prosim!

V l a d o Š l a m b e r g e r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je imela naslednje bistvene pripombe: na strani 4 separata o oceni razpoložljivih sredstev za naložbe v gospodarstvu, ko je govora o osmih programih, je pod točko 6) navedena Industrija motornih vozil Novo mesto-1, proizvodnja osebnih avtomobilov. Glede na dosedanje izkušnje se takoj zastavi vprašanje smotrnosti in perspektive investicije v licenčno izdelavo avtomobilov programa IMV-1. To vprašanje je aktualno ne le zaradi kolonialnega odnosa, kot lahko temu rečemo, Renaulta do novomeške tovarne, ampak ker kaže vpogled v svetovno avtomobilsko industrijo, da je rentabilna samo proizvodnja avtomobilov od 8000 do 9000 dnevno. Tega pa IMV v nobenem primeru ni sposobna uresničiti. Jasno je tudi, da IMV ob takšnih in še višjih cenah ne more računati na domači trg, pa tudi tuje tržišče je problematično. Zato je načrtovana naložba 3,146 milijarde dinarjev, ob tem, da menda še sploh ni upoštevana niti devizna naložba v višini 15 milijonov dolarjev v avtomobilsko proizvodnjo IMV, takšno tveganje, da bi radi poznali tiste ekonomske strokovnjake in bančnega strokovnjaka, ki se bo upal prevzeti odgovornost za takšno brezperspektivno investicijo in tolikšna sredstva združenega dela SR Slovenije, razen seveda, če ta strokovnjak ne računa na kakšno začasno delovno mesto v Gospodarski zbornici Jugoslavije, kot nas to učijo izkušnje iz minulih let, povezane z IMV-jem.

Drugo vprašanje se nanaša na modernizacijo proizvodnje primarnega aluminija TGA-Kidričevo. O tem sta govorila delegata iz občin Lenart in Ptuj. Mislim, da so naša razmišljanja bližje razmišljanju delegata iz občine Lenart, sajti, če bi bilo vse tako rožnato glede te investicije, kot je govoril delegat iz občine Ptuj, potem bi morali nekaj ljudi v Sloveniji zapreti, ker glede na vse čudovite napovedi, ta nova proizvodnja še ni stekla. Kolikor razumemo pravičenost te naložbe, pa je skrbi vzbujajoča nezainteresiranost tistih občin, v katerih so organizacije združenega dela pripravljene sovlagati v modernizacijo Kidričevega, ali kot pravi tovariš Maček, so prisiljene sovlagati v modernizacijo Kidričevega. Vprašanje je namreč, kako so načrti teh organizacij združenega dela usklajeni z občinskimi plani in koliko v teh občinah morebiti računajo na denar, ki ga nameravajo iz predelovalne industrije združiti za Kidričevo.

Jasno pa bi bilo treba tudi povedati, kako bo z električno energijo, glede na obe novi investiciji, tako Jesetice kot Kidričevo. Domnevamo namreč, da ne bo pravočasno zgrajena vsaj še ena elektrarna - na 8. strani separata pa je jasno zapisano, da ocenjena razpoložljiva sredstva za vlaganje v energetiko sploh ne zadostujejo - potem je glede na novo investicijo v Kidričevem pričakovati omejitve električne energije po vsej Sloveniji.

In tretje vprašanje, ki se ob tem zastavlja, ki je pa najbolj skrbi vzbujajoče, je v tem, da med prednostne dejavnosti niso vključeni programi investicij v mikroelektroniko, strojogradnjo in nekatere druge panoge, ki imajo sicer v planskih dokumentih posebno mesto in so pomembne za nadaljnji razvoj.

Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje sicer navaja v drugem odstavku te ocene, da so pod narekovajem informacij zajeti le nekateri večji investicijski programi, ki jih poznamo sedaj, pričakovati pa je tudi nove programe, ki naj bi jih sklenili oziroma podpisali do sklenitve dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 in ki naj bi jih v tem času pripravili nosilci planiranja. Zastavlja se vprašanje, ali denimo Iskra ali Združena podjetja strojogradnje ne sledijo razvojnim trendom in ciljem, ali pa njihovi programi niso dovolj kakovostni, da bi bili na seznamu perspektivnih naložb v Sloveniji; eno ali drugo. Mislim, da ni dobro, saj vemo, da le z večjim uveljavljanjem lastnega znanja in pameti in sodobno proizvodnjo, ki temelji na mikroelektroniki, lahko držimo korak z razvitim svetom. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Ferdo Rakuša, delegat iz občine Maribor Pobrežje. Prosim!

F e r d o R a k u š a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o uresničevanju politike družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije v letu 1984 in prvo oceno možnosti razvoja v letu 1985 ter predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije smo obravnavali v naši skupini delegatov na sejah zborov Skupščine občine Maribor Pobrežje in na posebnem posvetu z gospodarstveniki mesta Maribor ter na usklajevalni skupini delegatov posebne družbenopolitične skupnosti Maribor, kjer smo ugotovili, da predstavlja posem prednostnih naložb ključno vprašanje razvoja gospodarstva Slovenije v naslednjem srednjeročnem obdobju.

1. Slovenija za predelovalno industrijo nima velikih lastnih surovin, zato mora obdržati sedanje proizvodne zmogljivosti, če ocenjujemo, da le-te delujejo s sprejemljivo družbeno produktivnostjo, ki jamči za razvoj predelovalne industrije. Zato podpiramo naložbe v jeklo in aluminij, ker sta nujno potrebna slovenskemu gospodarstvu za nadaljnji razvoj. Vendar bi morali ti dve naložbi posebej obravnavati.

2. Predloženi programi vseh osmih prednostnih naložb se ne ujemajo s programiranim načelom, da moramo v prihodnjem srednjeročnem in dolgoročnem obdobju prestrukturirati slovensko gospodarstvo, da bo sposobno uspešno nastopati na svetovnem trgu. Sedanji predlog Izvršnega sveta predstavlja le reševanje najbolj perečih slovenskih sanacijskih programov. Predložene naložbe rešujejo politično socialne probleme in ne slonijo dovolj na ekonomskih temeljih. Vprašujemo, ali res mora pri nas ustvariti organizacija združenega dela veliko izgubo, da se odločimo za večje investicije, medtem ko se morajo ostale organizacije združenega dela z zdravo ekonomiko več ali manj razvijati le z lastno akumulacijo?

3. Program osmih naložb zahteva preveliko koncentracijo sredstev za razvoj prednostnih naložb, ki niso dovolj predstavljene javnosti. Vsi prednostni programi bi morali dobiti strokovno verifikacijo, kot je naša praksa s Praznikovo komisijo. Sedaj pa dvomimo, da vsi predlagani programi ustrezajo programiranim načelom. Menimo, da želijo nekateri veliki investitorji izkoristiti našo Skupščino za verifikacijo svojih dvomljivih gospodarskih projektov. Predložen nam je le en program brez variant, ki je tako po dinamiki kot po obsegu sredstev preveč napet, ker presega gospodarno upravičen obseg naložb. Zato se moramo odločiti, ali bomo financirali le nekaj velikih naložb ali pa bomo z združenimi sredstvi podprli več projektov, ki jih bo predstavilo gospodarstvo, ko bo pripravljalo svoje srednjeročne in dolgoročne plane. Sedanji predlog za koncentracijo tako velikih sredstev za prednostne programe pa predstavlja preveliko obremenitev za ostalo gospodarstvo, ki bo tako še nadalje nazadovalo in zmanjšalo svoje sposobnosti za uspešno nastopajo na zunanjih trgih. Zato ne smemo dopustiti, da bi nekatere izsiljene ali celo dvomljive naložbe porabile preveč sredstev ter s tem zavrle modernizacijo in prestrukturiranje našega izvoznega gospodarstva.

4. Projekti za prednostne naložbe morajo temeljiti na strokovnih podla-

ah, predvsem glede predloženih tehnoloških rešitev, zagotavljanja surovin in energije. Elektrogospodarstvo mora jasno povedati, kako lahko z obstoječimi proizvodnimi zmogljivostmi pokriva potrebe po energiji, kako, od kod in po kakšni ceni bo pokrivalo povečane potrebe po električni energiji za proizvodnjo jekla in aluminija. Te povečane potrebe ne smejo obremeniti sedanjih uporabnikov, tako kot so to storili v nekaterih drugih republikah. Strokovne podlage za te programe morajo dokazati vir surovin, pojasniti, kako bo v bodoče s sedanjimi proizvodnimi plani, da ne bo s tem okrnjena druga proizvodnja. Z osnovnimi in strokovnimi podlagami mora biti seznanjena javnost, javno pa morajo biti znana tudi imena in priimki sodelavcev, ki so pripravljali strokovne podlage. Take odgovornosti namreč ne more prevzeti samo ena oseba, ker nas je prepričevala pripeljala dosedanja praksa nekaterih direktorjev z megalomanskimi obljubami in s posledicami, ki jih sedaj čuti in plačuje celotno gospodarstvo.

5. Predračunske vrednosti za prednostne projekte niso dovolj jasno opredeljene kot na primer v Železarni Jesenice, kjer so za jeklaro I že zbrana sredstva, sedaj pa je v programu jeklaro II, in sicer prva faza. Koliko bo potem konkretno veljala celotna naložba, in kako so med seboj tehnološko povečane faze? Ali lahko vsaka faza samostojno deluje brez škode za celotni projekt? Mislim, da velja isto tudi za Kidričevo in za tovarno aluminija in glinice.

Nadalje je postavljeno tudi vprašanje glede realne vrednosti naložb po sedANJI in eskalirani predračunski vrednosti.

6. Med prednostnimi naložbami je sporen tudi Karavanški predor. Po mednarodnih obveznostih ga moramo zgraditi, saj dobimo zanj dolgoročni kredit po ugodni obrestni meri. Ta kredit bo moralo vrniti naše združeno delo z deviznimi prilivi, saj ga sam ne bo mogel devizno odplačevati. Naša odločitev o tej naložbi naj bo torej odvisna od načina porabe deviznega kredita. Če ga bodo uporabili tisti koristniki, ki bodo kredit vračali in ki bodo sposobni prevzeti obremenitve tečajnih razlik, vzemimo kredit in zgradimo predor, sicer pa naj karavanški predor še nekaj let čaka, kot je čakal doslej.

7. Amortizacija po predpisanih stopnjah mora za slovensko gospodarstvo ostati nedotaknjena. To so skromna sredstva za obnovo in ne omogočajo prestrukturiranja. V naložbeni bilanci bi morali to upoštevati in ne bi smeli teh sredstev prištevati med vire za združevanje v prednostne naložbe.

8. V predloženi bilanci sredstev so prikazana samo dinarska sredstva. Dinarski bilanci sredstev bi morali dodati tudi dolgoročni program razdolžitve Slovenije, devizno bilanco za vsak projekt posebej in skupaj za vse prednostne projekte. Dovolj imamo slabih izkušenj iz sedanjega deviznega neravnovesja Slovenije, ki znaša prek 25 % deviznega priliva. V take avanture se ne smemo več spuščati, saj nas to lahko pripelje v popolno demotiviranost izvoznikov in v nesposobnost njihovega poslovanja in obstanka na svetovnem trgu.

9. Vlaganja v energetiko in izgradnjo hidroelektrarn na Savi in Muri mora biti opredeljeno med prednostnimi naložbami v programu naložb Slovenije za prihodnje srednjeročno in dolgoročno obdobje.

Doslej bi se morali dovolj naučiti iz naših nedognanih odločitev tako pri Wörthingu, rafineriji Lendava in še kje, posebno pa z velikimi izgubaši. V bodoče bi morali usmerjati združena sredstva v projekte, ki bodo omogočali prestrukturiranje in modernizacijo gospodarstva, da se bo lahko uspešneje vključevalo v svetovni trg in ustvarjalo dovolj deviznih sredstev za tekoče in skupne potrebe in za zadolževanje na razumno mejo, da nas tuji dolgovi ne bodo zavirali pri razvoju, temveč nam bodo pomagali pri razvoju naše celotne socialistične samoupravne družbe. Zato menimo, da je sedaj še premalo argumentov za našo odločitev v Skupščini, razen mogoče za surovinske projekte, zato pa naj bo ta predlog še nadalje v javni razpravi. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Mirko Hajdinjak, delegat iz občine Lendava. Prosim!

M i r k o H a j d i n j a k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Lendava so na svoji zadnji seji lo.

Julija obravnavali obe gradivi, ki jih danes obravnavamo skupaj kot 2. in 3. točko dnevnega reda, in pri tem sprejeli naslednja stališča, ugotovitve in predloge k poročilu in k oceni možnosti razvoja.

1. Nadaljevanje dinamične rasti izvoza na konvertibilno področje bo mogoče uspešno izvajati samo v pogojih, da se proizvajalcem blaga za izvoz omogoči uvoz opreme, da bi zadržali stik s spremembo tehnologije v svetu. Z omejevanjem uvoza opreme namreč ni mogoče realizirati zastavljenih ciljev izvoza in povečane proizvodnje. Kakšno je stanje, je bilo danes povedano v ekspoziciji izvršnega sveta. Z ukrepi ekonomske politike bi bilo zato potrebno selektivno spreminjati politiko ekonomskih odnosov s tujino, da bi za proizvodnjo za izvoz omogočili poleg ostalega večji uvoz surovin in repromateriala ter sodobne opreme. Pri tem zbori tudi poudarjajo, da likvidnost izvoznega gospodarstva slabša tudi zadrževanje priliva iz tujine v bančnem mehanizmu, kar seveda ni sprejemljivo. Tovariš Maček nam je dovolj jasno obrazložil, zakaj je to tako.

2. Opravljanje poslov izvoza in uvoza v maloobmejnem prometu z Madžarsko praktično že skoraj ni mogoče. Nesprejemljivo je namreč, da posega na to področje Zvezni izvršni svet s takimi administrativnimi posegi, da so organizacije združenega dela, ki so registrirane za opravljanje obmejne blagovne menjave s sosednjimi državami, postavljene v zelo neugoden položaj, kar nasploh meče slabo luč na našo gospodarsko politiko. To ni samo vprašanje omejitve na ločeno splošnega izvoza, temveč gre tudi za izdvajanje deviz za splošne in skupne potrebe, čeprav v razmerju 1 : 1. Seveda je potem potrebno to nadoknaditi, prav tako pa so po najnovejših predpisih potrebne posebne odločbe za tiste, ki ta promet izvajajo, teh odločb pa ni.

3. Zmanjševanje porabe naftnih derivatov je povzročilo, da se dajejo prek bonov za pogonsko gorivo občanom in organizacijam večje pravice, kot je to dejansko potrebno. Zato bi kazalo ta sistem distribucije čimprej ukiniti, saj povzročajo boni po nepotrebnem samo dodatne stroške, zapravljanje delovnega časa in negotovanje občanov. Predlagamo, da se v Zvezni skupščini sproži aktivnost, da se boni za pogonsko gorivo ukinejo, če je mogoče že v četrtem trimesečju tega leta.

4. Zbori Skupščine občine Lendava so mnenja, da so občasne zamrznitve cen v manjši meri vplivale na odstop od ekonomskih stanarin, saj tudi v obdobjih, ko cene niso bile zamrznjene, nismo povečevali starih stanarin iz različnih vzrokov. Odstop od prehoda na ekonomske stanarine do leta 1985 je rezultat zavestne politične odločitve, ki temelji na dejstvu, da je že nekaj let prisotno padanje življenjskega standarda delavcev in občanov. Poleg tega pa seveda tudi v drugih republikah niso skledili tej politiki, čeprav bi na tem področju vendarle moralo biti nekoliko več enotnosti.

5. Zbori se ne strinjajo, da so v socialno-varstvenih zavodih uveljavili višje cene storitev od povprečne predvidene rasti cen, poleg tega pa uveljavljajo razlike v cenah že od začetka tega leta dalje. Ob pogojih omejene skupne porabe bo to povzročilo probleme pri izvedbi programa občinske skupnosti socialnega skrbstva, ob tem pa bi letos, če naj bi imele prioriteto zdravstvo in šolstvo, potrebovali okoli 80 % vseh sredstev skupne porabe na nivoju občine.

6. Zbori opozarjajo na osnovne informacije iz organizacij združenega dela v občini, da je glede izvajanja politike cen pristop posameznih republikanskih in občinskih skupnosti za cene zelo različen. Tako opozarjajo naše organizacije združenega dela, da imajo sorodne organizacije v drugih republikah veliko manj problemov pri uveljavljanju cen, ob tem, da tudi dosegajo višje podražitve. Zato je potrebno v okviru Zvezne skupnosti za cene ponovno oporiti na doslednost in zavzetost pri uveljavljanju sprejete politike cen.

7. Zbori opozarjajo, da bo v letošnjem letu zelo težko izvajati sprejete družbene usmeritve glede razporejanja dohodka in delitve osebnih dohodkov, ker imajo, zlasti predelovalne organizacije združenega dela že vnaprej določene neugodne pogoje poslovanja. Taki pogoji pa ne morejo dosegati boljših rezultatov dela in poslovanja, kar naj bi bila osnova za povečanje osebnih dohodkov.

8. Glede pospeševanja skladnejšega regionalnega razvoja so bili v tem srednjeročnem obdobju, lahko rečem, doseženi zelo minimalni rezultati. Oče-

ujemo, da se je preveč časa porabilo za proučevanje možnih dodatnih spodbuvalnih ukrepov, ob tem pa so šli gospodarski tokovi povsem svojo pot. Za resničevanje nalog na tem področju bi moral Izvršni svet zastaviti odločnejše aktivnosti in ukrepe, kajti problemi zaposlovanja na nekaterih manj razvitih in obmejnih območjih so že zelo kritični. Sprejeti je potrebne ukrepe, s katerimi bo dejansko zagotovljen skladnejši regionalni razvoj.

Pri tem zbori tudi ugotavljajo, da je družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1981-1985 v poglavju o skladnejšem regionalnem razvoju dal poseben poudarek manj razvitim in manj razvitim obmejnim območjem. Poudarjanje manj razvitih območij je imelo poseben pomen, saj se manj razvita obmejna območja ne smejo enakopravno vključevati v sodelovanje z obmejnimi področji sosednjih območij, kar je stalna naloga teh območij. V besedilu poglavja II/16 niso omejena manj razvita območja, ne da bi bila dana tudi obrazložitev zakaj. Menimo, da je pri nadaljnjem oblikovanju planskih dokumentov potrebno še posebej poudariti skrb za manj razvita obmejna območja.

9. Zbori so mnenja, da je za problematiko likvidnosti organizacij združenega dela, ki vse bolj zajema tudi gospodarstvo republike, poleg drugega kriva neustrezna kreditno-monetarna politika, ki omejuje rast denarne mase na bistveno nižjo rast, kot je rast inflacije, kar je seveda sililo organizacije k počečanju finančne nediscipline. Potrebno se bo zavzeti za izoblikovanje takšne kreditno-denarne politike, ki bo spodbujala finančno stabilnost, ne pa kot sedaj, ko se finančna nestabilnost še povečuje.

10. Zbori so mnenja, da v letu 1985 ni smotrno še naprej omejevati rasti denarne, skupne in splošne porabe linearno, saj smo na manj razvitih območjih dosegli spodnji kritični nivo, prek katerega več ne bi smeli. Že danes imamo na teh področjih nekatere negativne posledice takega omejevanja, ki povzročajo motnje v družbeni reprodukciji. Zaradi linearnega zmanjševanja prispevkov in stopenj opozarjamo na težak položaj v zdravstvu in šolstvu. Razmišljanja, da bi za ublažitev finančnega problema v zdravstvu povečali participacijo, so sprejemljiva. S tem bi onemogočili koriščenje zagotavljanja programa zdravstvenega varstva določenemu delu uporabnikov, ki imajo nizke osebne dohodke. Sedaj se namreč dogaja, da zaradi nizkih osebnih dohodkov delavcev leti odklanjajo bolniški dopust tudi v primeru, koji jim je ta nujno potreben. Glede na to je pri zagotavljanju sredstev za zdravstvo in šolstvo nujno uveljaviti selektivni pristop. V primerjavi z nekaterimi deli Slovenije zaostajamo glede organiziranja celodnevne osnovne šole in števila oddelkov, saj v tem obdobju nismo napredovali niti za en odstotek, v primerjavi z ostalimi območji pa še bolj zaostajamo.

Na področju gibanja cen bi morali sprejeti dodatne ekonomske sankcije, ki bi delovale tako, da bi znižali stopnjo inflacije v skladu s protiinflacijskim programom Kraigherjeve komisije.

11. Zbori nadalje ugotavljajo, da poročilo ne obravnava zelo pereče problematike odkupa živine, na kar je že opozoril tovariš iz Lenarta, in predlagajo, da je potrebno temu posvetiti večjo pozornost, saj se že dogaja, da se v živo posega tudi v osnovno čredo. To bo pa imelo seveda daljnosežne posledice.

Celotnega besedila ne bom bral, temveč bom kasneje oddal svoj prispevek v razpravi v pisni obliki.

K smernicam pa imajo zbori Skupščine občine Lendava naslednje ugotovitve:

1. Zbori ugotavljajo, da so te smernice dovolj dobra osnova za nadaljnje delo pri sprejemanju planskih dokumentov.

2. Zbori ocenjujejo, da so v analizi razvojnih možnosti globalni okvirji gospodarske rasti v Sloveniji za naslednje dolgoročno obdobje nekoliko preoptimistično postavljeni glede na to, da zamujamo pri izvajanju programa dolgoročne stabilizacije. Zbori ocenjujejo, da bi tak optimizem lahko vplival na neerealnost planiranja pri osnovnih nosilcih planiranja, kar bi še nadalje vnašalo elemente gospodarske nestabilnosti v naši državi.

3. Zbori so mnenja, da smernice za dolgoročni plan Slovenije na nekate-

ih področjih, zlasti glede gospodarskega razvoja presplošno opredeljujejo usmeritve in cilje razvoja.

Naši zbori ugotavljajo oziroma pogrešajo nekaj konkretnjših usmeritev in ciljev razvoja italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji, zato se zavzemajo za to, da bi zadnji odstavek točke 6.1. na 7. strani ustrezno dopolnili tako, da bo jasno opredeljeno, da bo sestavni del strategije mednarodnih odnosov s sosednjimi državami v prvi vrsti gospodarska krepitev obmejnih narodnostno mešanih območij v Sloveniji, kar bo prispevalo h krepitvi vseh oblik sodelovanja z obmejnimi območji v sosednjih državah.

Zbori skupščine občine so mnenja, da bi morali pri opredeljevanju skladnejšega regionalnega razvoja posebej izpostaviti tudi obmejna narodnostno mešana območja. Nadalje predlagajo, da se dopolni točka 6.4.1. glede nadaljnega razvoja osnovnega in srednjega šolstva na narodnostno mešanem območju ter možnosti nadaljevanja izpopolnjevanja jezika narodnosti na visokošolskih ustanovah. V zvezi s tem zbori predlagajo, da se dopolni točka 3.5. na 5. strani.

Nadalje zbori tudi predlagajo, da se drugi in tretji odstavek 7. točke oziroma poglavja VII na 10. strani dopolni v tem smislu, da se v omrežje središč skupnega regionalnega pomena vnese tudi Lendava kot središče narodnostno mešanega območja, ki je obenem tudi občinsko središče, pa tudi kot področje možnosti nadaljnega izkoriščanja nafte in plina ter premoga. Zaradi te specifične vloge mora biti tudi z dolgoročnim planom opredeljena posebna skrb Republike za smotrno usmerjanje razvoja ustreznih gospodarskih in družbenih dejavnosti na tem narodnostno mešanem in obmejnem območju. Samo tako bo mogoče utrjevati in razvijati sodelovanje z obmejnimi območji sosednjih držav.

In ker je tovariš Samar v svojem uvodu posebej omenil, da je predlog Lendave nesprejemljiv, bi rad še povedal, da ne gre pri tem za nikakršno ustvarjanje nove regije, temveč se predlog navezuje na tretji odstavek VII. poglavja, v katerem je rečeno: "... v skladu s sprejeto politiko policentričnega razvoja je treba kot obvezno izhodišče upoštevati tudi naslednja omrežna središča ..." In tako dalje. Mislím, da je ob obrazložitvi glede narodnosti in pa glede nafte in plina ter premoga na tem področju tudi naš predlog upravičen. Hvala!

Predsednica Majda Poljanšek: Hvala lepa. Ugotavljam, da smo s tem pravzaprav izčrpali tisti del razprave, ki se je nanašal izključno na 2. in 3. točko dnevnega reda. K predlogu smernic se je sedaj prijavilo k razpravi še devet delegatov. Vendar se mi zdi, da bi kazalo tudi za tiste delegate, ki bodo potem odšli na usklajevanje različnih mnenj in stališč, pojasniti s strani Izvršnega sveta še nekatere zadeve v zvezi z danimi predlogi, ki se izključno nanašajo na 2. točko dnevnega reda, zato dajem besedo tovarišici Cvetki Selšek, namestnici predsednika Republiškega komiteja za mednarodne odnose. Prosim!

Cvetka Selšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi samo nekaj besed v zvezi z eno najbolj aktualnih problematik, ki je bila sedaj obravnavana v razpravi, in sicer v zvezi z vprašanjem deviznega neravnovesja.

Rada bi vam povedala, da niti v Izvršnem svetu niti drugod v Sloveniji ne podcenjujemo vprašanja deviznega neravnovesja, ki predstavlja za poslovne banke veliko odprto vprašanje. In končno je tudi skrb za rešitev tega odprtega vprašanja razlog za razpravo na današnji seji zбора. Menim, da je prav, da o tem razpravljamo, kajti nedvomno je to eno od najbolj aktualnih odprtih vprašanj tekoče ekonomske problematike v letu 1984.

Moram reči, da je v gradivu, ki ga je predložila Ljubljanska banka, natančno zapisano, zakaj je prišlo do takšnega deviznega neravnovesja, ki izhaja predvsem iz odplačevanja fiksnih in garantiranih obveznosti do tujine. Priznam, da v preteklem obdobju, tudi v tako imenovanem novem deviznem zakonu iz leta 1977 ni bilo natančnih opredelitev glede tega, kdo je dolžan odplačevati fiksne in garantirane obveznosti do tujine. Tisti, ki delate v združenem delu, gotovo veste, da so bile kreditne pogodbe več ali manj zaključene s pogoji, da lahko organizacije združenega dela ali druge institucije za odplačilo kredita kupijo devize na deviznem trgu. Takšno določilo je bilo v zakonu glede na tedanjo si-

akcijo, ko sta likvidnost in črpanje novih kreditov še omogočala, da za odplačanje anuitet nismo uporabili tekočega deviznega priliva. Glede na to, da se situacija v naslednjih letih bistveno zaostrovala, o čemer smo velikokrat razpravljali tudi v tej Skupščini, pa ni bilo mogoče vseh nakopičenih težav proti reševati.

Menim tudi, da celotnega deviznega neravnovesja, ki je bilo danes omenjeno in ki se je nakopičilo v nekaj letih, ne moremo rešiti naenkrat, temveč moramo tudi tu iti v postopno akcijo in predvsem v trezen razmislek, ker bomo na ta način lahko prišli do skupnih rešitev, ki bodo primerne in pa predvsem Ljubljanske za vse gospodarstvo in za družbene dejavnosti. Mislím, da 20 % dodatno zajemanje deviznega priliva v letošnjem letu nedvomno ne more biti življenjska rešitev niti za organizacije združenega dela niti za gospodarsko infrastrukturo, pa tudi ne za družbene dejavnosti. Iz tega razloga mislim, da bi bilo prav, da delegati v Skupščini danes podprejo tiste sklepe, ki jih je predlagal že zbor Ljubljanske banke - Združene banke in vsi njihovi delegati, z moškimi rešitvami, ki se nanašajo na združevanje deviz na nivoju samoupravne interesne skupnosti. To pa zaradi tega, ker je Samoupravna interesna skupnost ekonomske odnose s tujino z ukrepi tekoče ekonomske politike, konkretno z odlokom o skupni devizni politiki za leto 1984, limitirana za uporabo samo 20 % deviznega priliva za skupne in splošne potrebe v republiki. Če bodo te prilivi tekli po predvidevanjih, bi to znašalo manj kot 150 milijonov dolarjev in iz teh zneskov je potrebno pokriti vso tekočo reprodukcijo na področju družbenih dejavnosti. Dobro veste, da je zdravstvo izredno velik porabnik, da imamo raziskovalno dejavnost, informativno dejavnost, Radio-televizijo, časopise, komunalno dejavnost in vse druge dejavnosti, ki jih je treba obrabiti, poleg seveda energetike in druge infrastrukture, ki ima v tekoči reprodukciji tudi devizne potrebe. Zato je jasno, da v okviru teh 20 %, kjer je tako ali tako povsod manjka deviz, ni mogoče zadovoljiti vseh. V sredstvih iz tega obveščanja ste lahko sami zasledili zelo ostre reakcije, recimo ravno raziskovalcev, ki protestirajo, ker nimajo dovolj deviz za strokovno in znanstveno literaturo. Vemo pa, da ni mogoče zagotoviti niti fiksnih in garantiranih obveznosti za tiste kredite, ki se ne refinancirajo oziroma za odplačevanje obresti in da moramo za te probleme skupno najti drugačne rešitve.

Prav zaradi tega, ker smo pač v takšni situaciji in ker mislim, da ni prav, da bi Skupščina sprejemala sklepe, ki bi bili nasprotni veljavni zakonodaji, ki jo je sprejela Skupščina SFRJ s svojim odlokom o skupni devizni politiki, predlagam, da podpremo vse tiste aktivnosti, ki jih Ljubljanska banka - Združena banka že izvaja, da pa predlog o združevanju deviz na nivoju samoupravne interesne skupnosti izpustimo in skušamo podoben učinek doseči s tako imenovanim interesnim združevanjem deviz v poslovnih bankah. Moram reči, da smo v tem vprašanju večkrat razpravljali tudi v Gospodarski zbornici Slovenije ob prisotnosti Ljubljanske banke - Združene banke s sodelovanjem samoupravne interesne skupnosti, Narodne banke in vseh ostalih in da smo si bili edini v mislih, da je potrebno s skupno akcijo postopno premoščati vprašanje deviznega neravnovesja. Tega pa v letošnjem letu v celoti ne bomo mogli odpraviti, zato smo seveda v prihodnjih letih glede na to, da je predsednik Šinigoj že povedal, kakšna je situacija na področju devizne likvidnosti Slovenije, morali takoj izjemne akcije še nadaljevati.

Menimo, da bi približno 5 % deviznega priliva nekoliko olajšalo likvidnostno situacijo v Ljubljanski banki - Združeni banki in da bi bil takšen ukrep boljše kot pa da naloge mesece in mesece odlagamo in da obveznosti do tujine niso poravnane, medtem pa bi organizacije združenega dela vendarle lahko razporegale tudi s 40 % deviznega priliva in v tujini tekoče poravnale svoje obveznosti. Menimo torej, da bi s tem delno razrešili problem, zavedamo pa se, da ga bomo še reševali v prihodnjem obdobju vse dotlej, dokler ne bomo stopnje zadolženosti, ki je v bistvu tudi v Sloveniji izredno visoka, privedli na nekakšen nivo, da bo gospodarstvo tekoče sposobno odplačevati vse obveznosti do tujine.

Zato ob vsej današnji razpravi, resnično apeliram na vas, da skušamo ta problem razumno reševati, pri tem pa seveda še enkrat poudarjam, da se vsi zavedamo, da kaj drugega kot postopnosti in treznosti v tem trenutku ni mogoče pričakovati!

Na koncu pa bi rada, glede na to, da je bilo precej razprave v zvezi s

karavanškimi predorom, povedala, da v Izvršnem svetu nikoli nismo mislili, da devize namenimo za karavanški predor, kot je bilo danes v razpravi omenjeno, ampak je bil načrt vedno pripravljen tako, da se devizni krediti uporabijo v organizacijah združenega dela za tekočo reprodukcijo, in da se točno ve, kakšna organizacija združenega dela prevzame v tem trenutku likvidna devizna sredstva in s tem tudi obveznost za odplačevanje kredita, da pa se ta predor gradi v čimvečji možni meri z domačo gradbeno operativo in seveda z dinarskimi sredstvi. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. S tem bi lahko zaključili to 2. točko dnevnega reda, nekaj zadev pa je bilo tudi že povezanih z razpravo k 3. točki. Rada bi tudi obvestila medzborovsko skupino delegatov in seveda tudi vse druge, da me je predsednik Družbenopolitičnega zbora obvestil, da je ta že obravnaval sklep k tej točki dnevnega reda in pripravil določene dopolnitve. Zaradi racionalizacije dela teh stvari ne bom brala. Obe pripombi, ki pa ju v dopolnitvah navajajo, sta pravzaprav redakcijski.

Želi tovariš Franc Jamšek, namestnik direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, k tej točki dnevnega reda še kaj dodati? (Da.) Prosim!

F r a n c J a m š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Želel bi odgovoriti na dve delegatski vprašanji, in sicer na vprašanje, ki ga je postavil delegat iz občine Trbovlje in v zvezi z gradivom, ki je bilo dano kot neka priloga, kakor je bilo v razpravah rečeno, ob poročilu o majski analizi.

Dovolite mi, da najprej ugotovim, da se obe temi nanašata bolj na srednjeročno obdobje, predvsem pa moram to ugotoviti za delegatsko vprašanje, ki se nanaša na analizo razvojnih možnosti za obdobje 1986-1990, ki bo predmet obravnave v Skupščini šele v jesenskem času.

Glede na to, da je bilo rečeno, da odgovor na to ni bil celovit, bi želel nekatere stvari pojasniti. Predvsem bi se strinjal s tovarišico, ki je ugotovila v zaključku, da bo seveda v procesu planiranja in dogovarjanja prišlo do ustreznih rešitev. Tudi mi namreč mislimo, da bo v procesu dogovarjanja v smislu sočasnega planiranja prišlo do pravih rešitev, ki bodo dale zadovoljive odgovore. Vendar bi v zvezi s tem le opozoril na nekaj manjših problemov, če jih lahko tako imenujem.

Glede problema planiranja porabe električne energije bi želel opozoriti, da planirana poraba električne energije nekako ni v skladu s tisto, ki jo namreč proizvajalci električne energije. Izkušnje v svetu in doma namreč kažejo, da je ta poraba navadno vsaj za 50 % indeksnih točk nižja od načrtovane. Opozoriti bi moral, da je poraba predvsem odvisna od rasti družbenega proizvoda, od nameravanih investicij, od stopnje uvajanja novih tehnologij, od politike do različnih virov energije in podobno, za kar imamo v Zavodu za planiranje dovolj dobre in kvalitetne osnove, da v zvezi s tem dajemo nekatere sugestije in mnenja.

Nadalje bi opozoril, da gre tu za vire sredstev in strukturo virov sredstev za naložbe, ki so v tej analizi obdelane, pri čemer izkušnje kažejo, da je to strukturo virov zelo težko ugotoviti oziroma spremeniti. Ko načrtujemo strukturne spremembe v gospodarstvu, o čemer je bilo tudi danes veliko govora, smo načrtovali nekatere premike v strukturi naložb, vendar bi ta predlog elektrogospodarstva tak kot je, terjal polovico sredstev za naložbe slovenskega gospodarstva, kar pa presega vse normalne in razumne meje.

In ne nazadnje je bilo tu ponovno opozorjeno na problem odgovornosti. Tega problema se nismo nikoli izogibali, kajti, če bi nekdo do konca prebral analizo, bi na zadnji strani ugotovil, da so avtorji analize poimensko navedeni in to glede na vse elemente, tako, da je odgovornost popolnoma jasna in znana ves čas in menim, da o teh stvareh ni potrebno ponovno razpravljati.

Na koncu bi rekel še to, da se Zavodu za planiranje očitno glede tega vprašanja celo manipulirano s podatki. Moram pa reči, da nikoli nismo imeli tega namena niti tega nismo nikoli želeli in da bo pravzaprav proces dogovarjanja in sočasnega planiranja sam omogočil, da bomo prišli do pravih rešitev. Vendar lahko ugotovimo, da obstajata dve vrsti potreb: ene so latentne, druge realne

le slednje bo mogoče uresničevati v naslednjem srednjeročnem razdobju, za katerega pa je značilno, da se bomo spopadali z vrsto težav, o katerih je bilo že danes veliko rečenega. V zvezi s tem vprašanjem želim zato ponovno opozoriti, da bo problematika strukture naložb v slovenskem gospodarstvu vsekakor predmet razprav.

S tem bi prešel na tisti del razprave, ki je bila povezana z oceno razpoložljivih sredstev za naložbe. Želel bi opozoriti, da je bilo v razpravi večkrat napačno tolmačeno, češ, da gre tu za problem prioritetenih investicij. V tem gradivu namreč nismo imeli nikakršnih ambicij ustvarjati neke prioritete, temveč smo napisali, da so to večji problemi v slovenskem gospodarstvu. Mi smo prikazali te programe po ocenah leta 1983, pri čemer smo skladno z analitičnim gradivom, ki so v tako imenovani majski analizi in ob analiziranju razvojnih možnosti za obdobje 1986-1990 prikazali, kakšno težo ponujajo ti projekti za slovensko gospodarstvo za naslednje srednjeročno obdobje. Zaenkrat nimamo nobene ambicije, da bi se v teh projektih konkretno odločali niti nismo v tem gradivu teh odločitev nakazali.

Prav tako bi odgovoril na del tiste razprave, ko je bilo govora, zakaj ni v gradivu recimo projekta s področja mikroelektronike. Ponovno bi rad opozoril, da je bil namen tega gradiva samo prikazati veliko odgovornost vseh, ki se bodo odločali o teh naložbah in o rešitvah. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Nadaljujemo z razpravo o predlogu smernic. Ker so vsi, ki so bili navzoči pri 2. točki dnevnega reda s strani Izvršnega sveta in predstavnikov posameznih delovnih teles, predlagam, da kar nadaljujemo z razpravo. Ker se je tovarišica Julka Žibert, članica Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za promet zveze, javila k razpravi še pri prejšnji točki dnevnega reda, ji dajem besedo. Prosim!

J u l k a Ž i b e r t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Opravičujem se, saj je že tovarišica Selškova odgovorila na vprašanje v zvezi s karavanškim pradorom. Sama pa bi rada posredovala še nekaj podatkov v zvezi s terminalom Luke Koper, ki je bil v letošnjem letu kot investicija zaključen in kot ena prvih izvozno naravnanih investicij v zelo kratkem času in le z enomesečno zamudo dograjen. Terminal v prvi fazi lahko prevzame poldrugi milijon ton razsutega tovora in ne samo premoga. Terminal bo do konca leta poskusno obratoval, in sicer bo do 1. septembra prevzel 30.000 ton fosfatov in 55.000 ton premoga, od 1. septembra dalje, ko bo dokončno tehnično prevzet, pa imajo že sklenjene pogodbe do konca leta za 100.000 ton mesečno. Do 31. decembra 1985 imajo že sklenjene pogodbe, in sicer za fosfate za Avstrijo 100.000 ton, za premog za Avstrijo 200.000 ton, za železo za Avstrijo 100.000 ton in zopet železo za Čehoslovaško 200.000 ton in za Madžarsko 100.000 ton. Nadalje pripravljamo pogodbe z domačo industrijo, in sicer so v dogovoru s Adričevim, Slovenskimi železarnami, z Rušami in z Lukovcem. Ocenjujemo, da bi s dvoma, da te kapacitete ne bi bile v celoti zasedene in da ne bi prinašale negativnega priliva, tako kot je bilo prvotno načrtano v tej investiciji. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa še za ta dodatna pojasnila. Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima Franc Jernejšek, delegat iz občine Maribor-Pesnica, ki bo razpravljal k predlogu smernic. Prosim.

F r a n c J e r n e j š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Maribor-Pesnica je ob predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije ugotovila naslednje.

V predlogu smernic ni predvideno povečanje vinogradniških površin, ki so sedaj že za 2.000 ha večje, kot so bile leta 1960. V Slovenskih goricah in Hribovcih je še precej neobdelane ali slabo obdelane zemlje, ki je edino primerna za pridelavo grozdja. Znano je, da vsa slovenska vina lahko prodamo na svetovnem trgu. Izvoznikom jih primanjkuje, zato moramo obnavljati in širiti vinograde. Tako bomo pridelali več vina za izvoz in tako dosegli ugodnejše letošnje deviznega učinka.

Skupina delegatov torej predlaga, da se pri dokončni izdelavi dolgoroč-

mega plana vnese tudi obnova vinogradov, tako da bi konec obdobja imeli več vinogradniških površin in bistveno večji pridelek. Hkrati pa predlagamo, da se uvrstijo naložbe v vinogradništvo med prednostne naloge. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Rajko Orešnik, delegat iz občine Maribor-Tezno. Prosim!

R a j k o O r e š n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker bom skrajšal svoj prispevek k razpravi, bom povedal le to, da je skupina delegatov iz občine Maribor-Tezno pri obravnavi predloga smernic za dolgoročni plan izoblikovala naslednje pripombe.

Skupina delegatov predlaga, da se v drugi stavek četrtega odstavka točke 3.2. vnese poleg naštetih avtocestnih povezav tudi avtocestno povezavo Maribor-Ptuj. Tako dopolnjen stavek bi se glasil: "Obenem bomo upoštevali zahtevo za hiter in varen prevoz potnikov in blaga v tranzitu in notranjem prometu, predvsem z nadaljevanjem izgradnje cestnega križa odseka hitre ceste Maribor-Ptuj ter zahteve, ki izhajajo iz Osimskih sporazumov. Predloga utemeljitve ne bom bral, temveč ga odstopam predlagatelju, da bo stvar proučil pri pripravi predloga plana. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Miro Vreg, delegat iz občine Grosuplje. Prosim!

M i r o V r e g : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je razpravljala o predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije, pri čemer moram reči, da z gradivom nismo povsem zadovoljni. Večina usmeritev je napisana zelo splošno, ali pa se ponavljajo večletne nespremenljive želje. Pri tem pa so nekatera celo manj pomembna področja že dokaj raziskana. Predlagatelj torej ni bil principialen pri metodi priprave smernic. Pogrešamo predvsem variantne predloge smernic razvoja Slovenije, še zlasti na področjih, kjer bo realne odločitve mogoče sprejeti šele ob preverjanju dejanskih materialnih možnosti oziroma ob razmejitvi različnih interesov glede delitve razpoložljivih sredstev.

Za priloženo kartografsko gradivo je rečeno, da sodi k sklopu analize razvojnih možnosti Slovenije v prostoru. V postopku priprave občinskih in nekaterih regijskih dolgoročnih planov pa smo prišli pri analizi razvojnih možnosti marsikje do novih spoznanj in novih usmeritev, tako da bi morali tudi ta dokument dopolniti oziroma popraviti. Tako na primer so v naši občini primernejša območja za izkoriščanje apnenca in dolomita, kot je to prikazano v gradivu. Imamo tudi nekaj potencialnih zajetij vode, ki niso samo občinskega pomena. V analizi prostorskih razvojnih možnosti Slovenije so največkrat prikazani le nekateri podatki o sedanjem stanju, včasih pa še predvidevanja za naprej. Tega pa še ne moremo imenovati analiza razvojnih možnosti.

V predlogu smernic so navedeni podatki oziroma prognoze za republiško povprečje, povečanje družbenega proizvoda, porast prebivalstva, zaposlenosti in tako naprej. Kolikor priznavamo različno stopnjo razvitosti posameznih območij oziroma regij v Sloveniji, ni dovolj, da operiramo samo s temi podatki, temveč bi v smernicah pričakovali vsaj grafično prikazane variantne predloge nadaljnjega regionalnega razvoja Slovenije.

Pri tem ni odveč poudariti, da tudi v posameznih obmestnih občinah želimo med drugim izboljšati razmerje med številom prebivalcev in številom delovnih mest v občini. Kolikor ne bi tega v smernicah opredelili kot jasen in obvezujoč cilj, bi morali spremeniti sistem financiranja izgradnje infrastrukture v posameznih občinah.

Smiselno bi verjetno bilo, da bi v smernicah tudi obvezali občine za pripravo ustreznih dokumentov na ravni regije, kjer bi se uskladili in dogovorili na razna taka in podobna razvojna vprašanja. Sicer pa bi republiški planski dokumenti morali operirati z občino in ne z regijo kot osnovno plansko enoto.

V zelo tehtnih pripombah in pomislekih, ki so nam jih posredovali razni občinski odbori, menimo, da bi morali predlog smernic za dolgoročni plan

ovenije ustrezno dopolniti in popraviti. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Darinka Smrke, delegatka iz občine Novo mesto. Prosim!

D a r i n k a S m r k e : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov gospodarskega področja za delegiranje delegatov v Zbor združenega dela in skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občine sta pri obravnavi predloga smernic za dolgoročni plan SR Slovenije imeli naslednje pripombe.

Analiza razvojnih možnosti za obdobje do leta 2000 občine Novo mesto je pokazala, da je občina Novo mesto slabo opremljena z energetsko infrastrukturo. Velja tudi za celotno območje Dolenjske. Po republiških planskih dokumentih dolgoročno obdobje ostaja Dolenjska v preskrbi z električno energijo na sedanji ravni, to je llo KV daljnovod in razdelilna transformatorska postaja. Merimo, da je potrebno proučiti možnost, da se Dolenjska in Novo mesto povežeta s 380 KV daljnovodom. Predvidena je povezava Dolenjske s plinovodom, s čimer strinjamo.

Po analizi razvojnih možnosti, izdelani za pripravo dolgoročnega plana republike, spada Dolenjska med območja, ki so slabo oskrbljena s prometno infrastrukturo. Posebej velja to za Novo mesto, ker predstavlja zmožljivost železniškega gospodarstva pri vse večji preusmeritvi na transport po železnici že preko grlo. Magistralna cesta Ljubljana-Zagreb je preobremenjena in je potrebna nove in razširitve. O teh ugotovitvah so razpravljali zbori Skupščine občine Novo mesto kot tudi skupščina skupnosti občin Dolenjske in nas zadolžili, da te navedene probleme posredujemo ob sprejemanju smernic za dolgoročni plan SR Slovenije, z zahtevo, da se problematika prouči in upošteva pri pripravi dolgoročnega plana Slovenije.

Izvršni svet Skupščine Novo mesto je pri obravnavi republiških in občinskih smernic za dolgoročne plane ugotovil, da bi razvoj letališča v Prečni, ki je predviden in prikazan v kartografskih prilogah na strani 26, ohromil razvoj Novega mesta v smeri Prečne in razvoj celotnega območja do Straže. Prav tako pa bi predstavljal omejitveni dejavnik za razvoj zdraviliškega turizma v Dolenjskih toplicah in Šmarjeških toplicah. Zato so zbori Skupščine občine Novo mesto podprli predlog Izvršnega sveta, da naj ostane letališče v Prečni še prej samo športno letališče, s tem da se posodobijo letališke uprave in objekta. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Marjan Klavora, delegat iz občine Tolmin. Prosim!

M a r j a n K l a v o r a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Tolmin so obravnavali analizo razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju od 1986-2000 in iz nje izhajajoče smernice, predvsem z vidika vključevanja naše občine, ki kaže določene specifičnosti zaradi svoje prometne oddaljenosti od osrednjega dela Slovenije, obmejne lege in še vedno prisotnega trenda upadanja števila prebivalstva. Predvidevanja kažejo, da bo zaradi starostne strukture mortaliteta večja od natalitete, zaradi česar bo število prebivalstva občine v resnici še nekaj časa v upadanju. Ni pa sprejemljivo, da je v dolgoročnih predvidevanjih govora o nadaljnjem upadanju števila prebivalstva do leta 2000, kar pomeni izseljevanje iz hribovskega sveta v doline oziroma iz občine, kar je še posebej neugodno za obmejni del. V občini prav zaradi tega razvijamo dislocirane industrijske obrate v oddaljenih hribovitih vaseh, podpiramo razvoj živinoreje v planinskem svetu, izvajamo stimulatивно davčno politiko in skrbimo za boljše komunikacijske povezave z dolinskimi centri.

S ciljem skladnejšega razvoja pa smo do sedaj premalo sredstev vgrajevali v izboljšanje cestne infrastrukture v manj razvitih in obmejnih območjih. Odklanjajo se problemi strokovnega kadra v gospodarski sferi, odhajanje visokokvalificiranih ljudi v razvojne centre in v delovne organizacije izven občine. Zaradi tega je prisotna vedno večja odvisnost od razvojnih programov, ki prihajajo ali ne prihajajo iz drugih sredin. Poseben položaj v boju za strokovne kadre

stvarja tudi šolski sistem, ki poudarja šolanje v večjih centrih, kar je v sveteklosti povzročilo v občini dokajšen odliv mladih strokovnjakov v kraje planja.

Vse te specifičnosti v razvoju občine so vplivale na to, da je Skupščina občine Tolmin ocenila smernice za dolgoročni plan SR Slovenije kot preveč splošen dokument z malo posluha za prioriteta območja in njihove specifične probleme.

Ugotovljeno je bilo, da je poglavje VII Analiza razvojnih možnosti, ki predeljuje razvojne usmeritve in naloge skladnejšega regionalnega razvoja, dobro zasnovano, da pa v ostalih segmentih analiza razvojnih možnosti ne sledi celoti tem usmeritvam oziroma jih celo spregleda, kar ustvarja vtis o neusklađenosti med posameznimi avtorji analize in smernic.

Gospodarski razvoj v občini naj bi še nadalje temeljil na treh razvojnih panogah: industriji, kmetijstvu in turizmu. Industrija temelji sedaj na delovno intenzivnih panogah, ki zajemajo vso delovno silo in z zaposlovalno politiko negativno vplivajo na zaposlovanje v razvojno-perspektivnem turizmu in gostinstvu. Osnovna razvojna usmeritev je zato prestrukturiranje gospodarstva v povezavi z organizacijami združenega dela iz Slovenije in Jugoslavije na osnovi kvalitetnejših razvojnih programov in krepitve delovnih organizacij in tozdov, so strokovno sposobni v perspektivi slediti tehnološkemu razvoju v Sloveniji in v svetu. Brez hitrejšega vključevanja organizacij združenega dela z razvejših območij pri oblikovanju projektov ter pri samoupravnem združevanju dela in sredstev ni mogoče pričakovati hitrejšega razvoja gospodarstva v občini oziroma v tem obmejnem delu Slovenije. To še posebej velja za vlogo, ki naj bi jo imela tolminska občina kot povezovalni most z manjšino v Beneški Sloveniji, Rezijski in Kanalski dolini, ki pričakuje večje gospodarsko sodelovanje v zamejskem prostoru. Vključevanje slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva v realizacijo že obstoječih ali novih projektov, ob sočasnem izkoriščanju obsejne lege naše občine pomeni dodatno možnost vključevanja v mednarodno delitev dela.

V kmetijstvu so možnosti za razvoj živinoreje. Revitalizacija hribovskih kmetij prispeva k ohranitvi prebivalstva v odročnih in obmejnih predelih. Dopolnjevanje je potrebno spodbujevalne ukrepe, saj je proizvodnja v hribovitem predelu za približno 30 % dražja.

Turističnemu razvoju Soške doline želimo dati poseben poudarek v oceni razvojnih možnosti v Sloveniji in naši občini. Razvoj ATC visokogorskega smučišča na Kaninu je dosegel nivo, ki ga je potrebno v prihodnje bolj smelo načrtovati. Dodatno kvaliteto turistične ponudbe Bovca in celotne Soške doline predstavlja tudi Triglavski narodni park. Zelo aktualna je povezava s smučiščem Snežno sedlo na italijanski strani, ki dobiva prioriteto vlogo v razvoju slovenskega turizma v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Povezava obeh smučišč potrebna tudi ureditev mejnega prehoda na Kaninu in vzpostavitev posebnega mejnega režima. Program je mogoče realizirati le z vključitvijo v razvojni plan turističnega gospodarstva Slovenije ob sočasnem iskanju možnosti nastopanja tujega kapitala pri tem projektu. Na podobnih principih projektiramo razvoj turističnega rekreativnega področja na Matajurju, za katerega se še posebej sprejema gorska skupnost Nadiških dolin.

V cilju celovitega razvoja industrije, kmetijstva in predvsem turizma pripisujemo največji pomen razvoju infrastrukture, ki je že do sedaj v tolminski občini s svojo neprimernostjo glavni zaviralni dejavnik, ki se kaže zlasti v slabih prometnih povezavah z osrednjim delom Slovenije, pa tudi s sosednjo Italijo in prek nje z ostalim svetom.

Ugotavljamo, da v predlogu smernic ni nikakršnih elementov, ki bi nakazovali izboljšanje na tem področju. V tem konceptu predlagamo realizacijo že predvidenega projekta za modernizacijo cestne povezave Italija-Robič-Gornjeavška dolina, modernizacijo mejnega prehoda in hkrati posodobitev obstoječih cestnih povezav z osrednjo Slovenijo.

Obstoječi telekomunikacijski sistem nam onemogoča komuniciranje in prenos informacij tako z vidika industrije kot turizma in preprečuje vključevanje v predvideni sodobni tehnološki razvoj v Sloveniji, nakazan v smernicah. Glede

na koncept turističnega razvoja zgornjega Posočja, vpliva ekologije na Triglavski narodni park in na obstoječo razvitost prometne infrastrukture v občini, zaradi česar se soočamo z dejstvom, da glede na osnovne utemeljitve in analoge na področju energetike v SR Sloveniji, skupno poiščemo najprimernejšo rešitev za naše območje. Lastni možni viri v občini so le mini hidroelektrarne in del lesne mase.

Skupščina občine Tolmin meni, da je družbenoekonomski razvoj hribovitih in zlasti obmejnih območij v SR Sloveniji pomemben dejavnik za skladnejši regionalni razvoj republike in mu je zato v smernicah in kasnejših planskih dokumentih treba posvetiti več pozornosti. Hvala lepa.

Predsednica Ma j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Niko Lukež, delegat iz občine Ljubljana-Moste-Polje. Prosim!

N i k o L u k e ž : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej moram reči, da se strinjam s tovarišico predsednico, naj bomo razpravi čim krajši. Mislim, da bi morala v tem smislu apelirati tudi na daljšnje uvodničarje, ki so nam pripravili dve uri dolge uvode in na vse tiste, ki so nam med odmorom prinesli še pol kg gradiva. Še posebej smo prenesečeni nad gradivom Gospodarske zbornice Slovenije, ki smo ga šele danes dobili na klopi. Moram reči, da bi človek pričakoval od take ustanove več doslednosti in spoštovanja do delegatskega sistema.

Najprej bi se zaustavil pri analizi razvojnih možnosti Slovenije. V pogovoru Družbenoekonomski razvoj v preteklem obdobju ni analize družbenoekonomskih odnosov. Prav tako ni analize socialističnega samoupravnega sistema. Mislim, da ni prvič, da opozarjamo na to in da kljub vsemu temu ni zaslediti nikakršnih premikov. Zato ni nikakršen čudež, da je v smernicah prišlo do dveh obdobji, do leta 1990 bomo delali po starem, to se pravi, da bomo krepili etatizem, šele po 1990 pa bomo začeli razvijati samoupravne družbenoekonomske odnose. Zato mislim, da bi morali te stvari zaostri in se postaviti kot delegati na stališče, da bomo morali družbenoekonomske odnose in razvoj socialističnega samoupravnega sistema obravnavati enakovredno z vprašanjem razvoja tehnologije, prestrukturiranja gospodarstva in podobno, ker se brez razvoja družbenoekonomskih odnosov kot osnovnega gibalnega vzvoda naš gospodarski razvoj ne bo razvijal skladno s samoupravljanjem. To je sicer omenjeno v uvodnem delu gradiva, vendar pa bi temu lepemu uvodu morale slediti analize, ocene in tako naprej. Mislim, da to ni le stvar predlagateljev tega gradiva, temveč tudi Gospodarske zbornice Slovenije. Glede na to, da so smernice pripravljali razni pomembni dejavniki, smo s tega vidika z gradivom sicer zadovoljni, čeprav z amandmaji gotovo teh zadev ne rešujemo najbolje. Amandmaji so tudi sicer precej splošni, tako da pravzaprav ne pomenijo nič drugega kot samo ponavljanje nekaterih ustavnih kategorij ali pa določb iz zakona o združenem delu.

To tudi potrjuje, ko govorimo o teh vprašanjih glede ciljev usmeritve o svobojanju dela in človeka, o gospodarski rasti in delitvi družbanega proizvoda, o kvalitetnem gospodarjenju, o odločanju in tako naprej, ugotovitev, da tudi z besedo niso omenjeni družbenoekonomski odnosi. Kot je že danes povedal tovariš Šinigoj, brez združenega dela in sredstev ne bomo mogli priti do moderne tehnologije in če bomo stvari zastavljali zgolj tehnicistično, brez spreminjanja družbenoekonomskih odnosov oziroma brez vzpostavljanja dohodkovnih odnosov na osnovi vloženega dela in sredstev, kar je bilo tudi v uvodu že rečeno, bo verjetno zelo težko napraviti kakšen korak naprej. Zato menim, da bi moral usnutek plana razvoja vsebovati vse tisto, o čemer se tukaj pogovarjamo. Imamo primere, da v isti občini programirata dve tovarni isto tehnologijo, ki pa pomeni deset let staro tehnologijo, ker za modernizacijo ni potrebnih sredstev. To mora nujno priti do združevanja sredstev za te namene. Vendar pa se na tem področju organizacije združenega dela še naprej zapirajo in medsebojno ne so delujejo.

Kar zadeva vprašanje tehnološkega razvoja bi rekel naslednje. Glede na to, kar smo danes kot delegati v razpravi zahtevali, nadalje glede na uvodne besede tovariša Šinigoja, bi resnično morali dati v smernicah oziroma v osnutku načrta poudarek možnostim razvoja na le moderne tehnologije, temveč razvoja družbene vede kot take.

V tej Skupščini, pa tudi v občinskih skupščinah smo veliko govorili o drobnem gospodarstvu oziroma, kot pravimo temu po novem, o drobni industriji. Mislim, da je to eno od pomembnih vprašanj v prestrukturiranju gospodarstva, kjer bodo še vedno bitke za velike objekte tako v gospodarstvu kot v industriji in tudi v turizmu. V sodobnem svetu je naravnana sodobna tehnologija najprej v drobno industrijo, ker je bolj gibljiva oziroma se lažje prilagaja dinamičnemu razvoju družbe. V naši republiki pa zajema drobna industrija približno 3,4 % celotne industrije, medtem ko znaša v sodobnem svetu 30 %, 40 %, pa tudi 50 % v strukturi industrije in je pravzaprav na konici razvoja. Zato mislim, da bo treba postaviti tudi to komponento v ospredje, če hočemo, da bomo na osnovi tega storili korak naprej.

Kar pa zadeva zaključke v zvezi z analizo razvojnih možnosti SR Slovenije, menim, da bi morali še posebej izpostaviti razvoj družbenoekonomskih odnosov, dohodkovne odnose, svobodno menjavo dela in tako naprej, kar sedaj zelo pogrešamo. To bi bila tudi spodbuda v organizacijah združenega dela, da bi tudi s teh vidikov obravnavali to zadevo kot enega od osnovnih, najpomembnejših dejavnikov razvoja. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Mirko Rimahazi, delegat iz občine Radovljica. Prosim!

M i r k o R i m a h a z i : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije za obdobje do leta 2000 je poudarjeno povečanje koriščenja vodne sile z izgradnjo novih hidroenergetskih objektov na reki Savi in Muri. V analizi razvojnih možnosti Slovenije v obdobju 1986-1995 z elementi do leta 2000 je kot možna lokacija za gradnjo enega pomembnejših večnamenskih objektov na reki Savi opredeljena tudi možnost lociranja nove hidroelektrarne na reki Savi pod Radovljico. Razmišljanja o izgradnji tega objekta so prisotna v številnih študijah in dokumentih posameznih nosilcev planiranja že od leta 1960 dalje, vključena pa so tudi v okvirni plan energetskega razvoja za območje Slovenije do leta 2000. Ob izgradnji večnamenskega zadrževalnika je gradnja opredeljena v vodnogospodarskih osnovah Slovenije. Z dogovorom o temeljnih družbenega plana Slovenije za obdobje 1981-1985 smo se dogovorili, da se bomo dokončno opredelili do izgradnje tega objekta do leta 1985.

Ker se Izvršni svet občine Radovljica zaveda posledic, ki bi jih imela za občutljiv prostor v sotočju obeh Sav in neposredno pri Bledu morebitna realizacija gradnje hidroenergetskega objekta, za katerim naj bi nastalo kar 8 m² veliko akumulacijsko jezero s skupnim volumnom 90 milijonov m³ vode in katerega gladina naj bi zaradi osnovne funkcije objekta, izravnavanja pretoka reke Save nihala tudi do 20 m, je leta 1980 pri Urbanističnem inštitutu Slovenije naročil posebno študijo, v kateri je podrobno obdelan vpliv tega objekta na prostor naše občine.

Urbanistični inštitut je svoje delo zaključil konec leta 1983. Na svojih sejah dne 28. decembra 1983 pa so informacijo o zaključenih študijah obravnavali tudi vsi zbori Skupščine občine Radovljica. Iz strokovnega gradiva je razvidno, da bi v akumulacijah imela občina Radovljica prekritih 800 ha površin v največji meri pašnikov, travnikov ter nekaj gozdnih površin. V naseljih ob Savi bi bilo potopljenih 58 območij, kjer danes prebiva 193 prebivalcev, od tega bi bilo potopljenih kar 11 kmečkih gospodarstev. Poplavljen bi bil tudi eden najlepših kampov, in sicer kamp Šobec v Lescah, ki je nastal s prostovoljnimi delom naših občanov. Potrebna bi bila izgradnja novih cestnih povezav z desnim bregom Save. Veliko nihanje gladine, ki je nujno, če bi hoteli zadostiti osnovnemu namenu objekta, bi povzročilo, da bi imeli ogromne površine jezerskih obrežij in dna, ki bi bila ali prekrita z vodo ali odkrita. Ta površine bi bile v največji meri zablata, kar bi predstavljalo element, ki bi bistveno poslabšal bivalne kvalitete sredi največjih urbanih aglomeracij Radovljica-Lesce-Bled in onemogočal nadaljnji razvoj turizma na širšem blejskem prostoru. Umetno jezero, ki bi bilo po površini kar šestkrat večje, kot je Blejko, bi povzročilo spremembo mikroklimo, povečano število meglenih dni in vlažnost zraka. Velika akumulacija bi verjetno povzročila večjo potresno nevarnost. Zaradi neugodne sestave tal območja Save bi zaradi vpliva nihanja prihajalo do rušenja ter drsenja posameznih obrežnih površin, kar bi povzročilo dodatno nevarnost in uničevanje delov obstoječih naselij ter prometnic. No-

onastalo umetno jezero zaradi velikega nihanja gladine in njenih posledic ne bi služilo za turistične rekreacijske namene. Energetski učinek objekta pa bi bil v nasprotju z vsemi škodljivimi vplivi na okolje izredno skromen, saj je možno inštalirati naprave 28 MW z letno proizvodnjo 112,4 MW, kar predstavlja v energetski bilanci Slovenije minimalni odstotek. Hkrati pa je študija urbanističnega inštituta v svojih zaključkih nakazala možnost izkoristka vodnega potenciala reke Save za izgradnjo majhnih energetskih objektov z nizkimi zaježitvenimi stopnjami.

Po zaključeni javni obravnavi so na sejah dne 11. julija 1984 vsi trije zbori soglasno sprejeli naslednja stališča do predvidene izgradnje hidroelektrarne Radovljica.

Do gradnje hidroelektrarne Radovljica ne sme priti in je treba prenehati tudi z vsemi raziskovalnimi deli. Ta gradnja bi namreč s svojim akumulacijskim bazenom razvrednotila prostorske značilnosti radovljiško-blejskega prostora do take mere, da bi bil poleg poslabšanih ekoloških pogojev onemogočen nadaljnji razvoj turizma ter bi se v celoti izmaličilo osrčje gorenjske pokrajine. Poleg tega predstavlja ta poseg relativno majhen ekonomski učinek. Zaradi možnosti izkoriščanja energetskega potenciala reke Save predlagajo zbori izgradnjo nizkih zaježitvenih stopenj na Savi Dolinki iznad Blejskega mostu in skupni jarki, ki naj bi služila izkoriščanju pretočne energije, pri čemer je treba zaradi neravnovesja naravnovarstvenih vidikov v celoti izključiti Savo Bohinjko.

Stališče se posreduje vsem nosilcem predvidenih posegov, Skupščini SR Slovenije ter sredstvom javnega obveščanja. Zbori menijo, da je potrebno pri eventualnih naslednjih posegih v prostor naše občine vedno upoštevati nujnost čuvarstva naše naravne dediščine.

Zbori zadolžujejo vse delegate družbenopolitičnih in samoupravnih skupnosti, da v vseh sredinah informirajo delegate o problemu vpliva regionalnih posegov v prostor naše občine in da so v vseh razpravah dolžni upoštevati sprejeta stališča.

Na osnovi vseh naštetih argumentov in sprejetih stališč zborov Skupščine občine Radovljica predlagamo zborom Skupščine SR Slovenije, da zavzamejo dokončno stališče do možne gradnje hidroelektrarne Radovljica, s tem da se gradnja tega objekta izključi iz planskega dokumenta, s katerim bomo opredelili dolgoročno razvojno politiko naše republike. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima še naslednji prijavljeni razpravljalec Ciril Pelicon, delegat Obalne skupnosti Koper. Prosim!

C i r i l P e l i c o n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na podlagi razprave v zborih Skupščine Obalne skupnosti Koper, ki je kot konferenca delegacij obravnavali predlog smernic za dolgoročni plan SR Slovenije, ki je na dnevnem redu te Skupščine, daje konferenca delegacij naslednje pripombe. Ob tem bom upošteval prehodna zaprosila, naj bi se skrajšalo današnje zasedanje in bom navedel samo osnovne stvari, za katere želim, da bi bile pojasnjene.

V današnji razpravi smo dišali že veliko kritičnih pripomb, ki so gotovo obronamerne in se praktično tudi usklajujejo z našimi stališči. Poleg tega so nekatere zadeve, ki so izključno naše in zaradi tega tudi ne moremo mimo njih. Tako na primer opozarjamo na pravilno ugotovitev v analizi, da je med ključnimi dejavniki, ki lahko prispevajo k dinamiki našega razvoja, tudi možnost izrabe kakovostnih oziroma manj kakovostnih zemljišč, vendar pa v primeru, če bomo hoteli okrepiti sodelovanje z Italijo in če se bomo v Jugoslaviji vendarle odločili, da začnemo izkoriščati tudi možnost, ki jih za industrijski razvoj nudi ob najmočnejših tokovih tranzitnega prometa ustreza institucija v obliki carinske cone, bomo morali to v večji meri upoštevati. Smernice upoštevajo zahtevo za hiter in varen prevoz potnikov v cestnem prometu, predvsem z nadaljevanjem izgradnje cestnega križa, v analizi razvojnih možnosti pa je v okviru prednostnega dokončanja slovenskega cestnega križa zajet tudi odsek avtoceste Razdrto-Divača-Dekani-Dragonja-meja s Hrvatsko. Menimo, da avtorji analize predpostavljajo pri tem izgradnjo nove avtoceste na celotnem odseku

Razdrtega do meje s Hrvatsko na Dragonji do leta 2000.

Iz kartografskih opredelitev posameznih elementov izhaja, da je obalna cesta med Dekani in Lucijo ekstremno obremenjena. Tako so v Sloveniji obremenjene samo še cestne prometnice skozi Ljubljano, ki se sedaj pospešeno rešujejo z gradnjo obvoznic. Neposredno se posamezni odseki obalne ceste zelo počasi precejajo in se z razvojem turizma in luke prometne razmere na še nerešenih križiščnih točkah še vedno zaostrejujejo. Zato predlagamo, da je potrebno nujno in prednostno reševati sedanje prometne zagate na obali s čimprejšnjo dograditvijo odsekov obstoječe obalne ceste, vključno z njeno navezavo na avtocesto, ki se po italijanskem ozemlju tudi že približuje mejnemu prehodu Škofije. V razpravi smo tudi slišali, da kolikor bomo v večji meri zaostajali na naši strani z infrastrukturo, mislim s cestnimi povezavami z našim zaledjem, bi v tem primeru lahko tvegali, da bi določeni tokovi tako tranzitni kot tudi drugi prešli v zamejstvo oziroma bi jih ne izpeljali v našo severno luko oziroma ob naši severni jadranski obali.

Strinjamo se z usmeritvami in ocenami, ki jih vsebujejo glede obalnega in tujskega gospodarstva smernice in analiza, vendar moramo ponovno opozoriti, kako podobne usmeritve in stališča v našem dosedanjem razvoju niso dala rezultatov, ker ukrepi ekonomske politike niso omogočali njihove uresničitve. Potrebno je, da jugoslovanska pomorska politika dejansko upošteva ustrezne opredelitve iz petletnega programa gospodarske stabilizacije, zlasti s tem, da se zagotovi možnost gradnje ladij v domačih ladjedelnih in domače brodarje. Tu je treba še pojasniti, da je Splošna plovba Piran, ki v zadnjem in prejšnjem srednjeročnem obdobju od sklenitve piranskih sporazumov dalje, praktično ni več obvladala svoje flote, morala zamenjati do leta 2000 samo v okviru enostavne proizvodnje približno 21 ladij, če naj se obdrži na tržišču pomorskih prevozov.

V analizi razvojnih možnosti se računa z znatno hitrejšo stopnjo rasti tujskega turističnega prometa in razvoja turističnih zmogljivosti, kot je bila dosežena v preteklem obdobju. Mnenja smo, da so ocenjeni možni razvojni cilji dosegljivi le ob ustreznem reševanju celotne turistične ter ostale, za razvoj turizma pomembne infrastrukture, ki mora biti medsebojno usklajena na vseh nivojih. Tako so za razvoj tujskega turizma ob slovenski obali zlasti pomembni ukrepi in opredelitev vodne oskrbe in prometnih razmer, gradnja obalne ceste in posodobitev prevoznih sredstev.

Glede oskrbe z vodo opredeljujejo smernice kot osnovno nalogo zagotoviti ekonomsko sprejemljivimi pogoji dovolj pitne vode. Pri tem je treba poudariti, da smo do sedaj v glavnem solidarno odločali o reševanju problemov, ko je šlo za odvečno vodo, za odvodnjavanje in podobno, medtem ko bo treba v prihodnje to storiti tudi za tista območja, ki nimajo dovolj vode. Še posebej je treba upoštevati, da je ta primer akuten na Krasu, ki se zadnje čase sicer do neke mere izboljšuje, vendar pa je tako individualno razreševanje problema dražje, kot bi bilo v primeru enotnega reševanja.

V analizi razvojnih možnosti se glede razvoja sadjarstva in vinogradništva poudarja izpopolnjevanje sortnega izbora in podobno, vendar pa v tem pogledu menimo, da bi bilo prav, da bi tudi na tem področju na obali zajeli s FAO akcijo obnovitev ali pa na novo izgraditev okoli 450 do 500 ha oljčnih nasadov, ki bi jih do leta 2000 povečali na približno 200 ha. Tu gre predvsem za zemljorabo, ki niso primerna za drugo obdelavo, ker so pretežno v nagibih ali pa v neprimernih legah za kmetijsko eksploatacijo.

Zahvaljujem se za vašo pozornost in prosim, da bi naše pripombe upoštevali pri oblikovanju zaključkov predloženega dokumenta. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Pismenih prijav več. Sprašujem, kdo še želi razpravljati k 2. oziroma 3. točki dnevnega reda? (Nihče.) Če ne, potem zaključujem razpravo k 2. in 3. točki dnevnega re-

Hkrati bi vas obvestila, da je Družbenopolitični zbor že obravnaval in sprejel predlog smernic ter predloga dopolnitev svojih pismenih stališč k temu predvidu, ki jih bomo posredovali medzborovski skupini delegatov, da se do njih opredeli.

Ker Zbor združenega dela še vedno razpravlja k tej točki dnevnega reda, bom pravočasno obvestila delegate, ki smo jih imenovali v medzborovsko skupino, kdaj se bodo sestali.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na poročilo o gradnji objektov iz meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture.

Poročilo je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojo predstavnico določil Julko Žibert, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za promet in zveze.

Uvodno obrazložitev smo že poslušali. Poročilo ste prejeli. Poročilo je obravnaval Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in o tem zboru pismeno poročal. Sprašujem, ali želi poročevalec odbora besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je prijavil Marko Lindič, delegat iz občine Sežana. Prosim!

Marko Lindič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija za Zbor občin iz občine Sežana daje vse priznanje in podporo temu, da se vključi v program dela republiške Skupščine ena od tematik osimskih sporazumov, s podpisom katerih smo leta 1975 dokončno rešili odprta vprašanja med Jugoslavijo in Italijo in so ogromnega pomena za obe državi, še posebej za vse, ki živimo ob meji. In ne nazadnje, je na osnovi tega tudi razrešen problem, kako naj se rešujejo odprta vprašanja med državami in narodi. Pri tem pa naj omenimo, da je škoda, da republiška Skupščina hkrati ne obravnava celotne problematike Osimskih sporazumov. Vzgleđ, ki je bil postavljen z osimskimi sporazumi, pa se mora nadaljevati tudi na vsebinskem področju, na katerem se da v veliki meri nekatera vprašanja dokončno vsebinsko opredeliti, medtem ko so ostala popolnoma odprta vprašanja do cestnih povezav tako od Fernetičev do Razdrtega in od Vrtojbe do Razdrtega, da ob tem niti ne omenjamo proste industrijske cone, tako imenovane Osimske cone. Ta nedorečenost povzroča tako nam kot sosednji državi ogromne težave, pa tudi že določeno ekonomsko škodo, katera pa ima lahko izredne dolgoročne posledice, predvsem z vidika projekcije avtocestnih povezav med Zanođno in Vzhodno Evropo, kar zelo dobro opredeljuje gradivo Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora občin.

Prav na tej relaciji med Zahodno in Vzhodno Evropo pa sta ta dva kraka avtoceste ključnega pomena, pri tem pa naj omenimo le blagovne in transportne tokove prek mejnega prehoda Fernetiči v obdobju 1978-1983, saj je šlo v tem obdobju prek mejnega prehoda 445.000 tovornjakov ali povprečno 47.000 tovornjakov letno, s tem da je bilo v letu 1982 115.000 tovornjakov oziroma 1.233.000 ton. Trend porasta pa se tudi v letu 1984 nadaljuje. Prek mednarodnega mejnega prehoda Fernetiči gre tako 80 % vsega tovrnega prometa, ki se odvija v tranzitu, medtem ko se prek mejnega prehoda Vrtojba odvija le 10 % tranzitnega prometa. Podatki o prometu tovornjakov prek mejnega prehoda Vrtojba govorijo, da ta mejni prehod v letu 1982 prekoračilo 61.000 tovornjakov in v letu 1983 72.000 tovornjakov, kar pomeni 213.000 ton blaga. Prek mejnega prehoda Fernetiči gre tudi prek 40 % vseh potnikov v mednarodnem potniškem prometu, tako v Obalnokraški regiji v letu 1982 mejni prehod Fernetiči prestopilo 9 milijonov 166.000 potnikov oziroma 62 % vsega mednarodnega potniškega prometa se je odvijalo na tem mejnem prehodu.

Poleg tega ostajamo pri ugotovitvi, da je avtocesta od Razdrtega proti Fernetiči in Fernetičem in dalje proti Kopru in Reki osnova za dograjevanje sistema cestnih povezav od Severne Evrope proti severnemu Jadranu, kar je osnova za razvoj našega turizma kot tudi dejavnosti luk severnega Jadrana, kar je še posebno podkrepljeno v podanem gradivu pri argumentiranju gradnje karavanškega predora, kateremu moramo na tem področju nujno vzporedno slediti. Ognjena investicija v karavanški predor bi ostala kot zgrešena investicija, če ne bila povezana z Luko Koper in Reko ter z omrežjem italijanskih avtocest.

Ko govorim o vzporednem spremljanju, pa to zagotovo pogojuje tudi spremljanje gradnje avtoceste München-Trst s predorom Montecroce-Carnico na italijanski strani, kjer se Italija z avtocesto približuje Fernetičem in bo dograjevana do naše meje najkasneje do konca 1984 leta.

Ob tolikem upoštevanju skladiščne pretovorne dejavnosti ter sistema urejenih prehodov, ker so Fernetiči v okviru EGS opredeljeni kot glavni in osnovni mejni prehod za tranzit na tem delu Južne Evrope, pa je potrebno omeniti nemogoče pogoje dela in življenja, ki se ob takem tranzitnem prometu pojavlja v mestih Sežana in Senožeče, skozi katere prevozi po ozki prevoznici dnevno od 400 do 650 tovornjakov različnega prometa, ki gredo v tranzit skozi Jugoslavijo, da domačega prometa niti ne omenjamo. Vse to pa pomeni nemogoče zaplete, nemogoč prometni režim in ogrožanje varnosti življenj, ki ugašajo pod avtomobilskimi kolesi.

Z vseh vidikov še enkrat pozdravljam pristop, da se ta problematika izgradnje cest po Osimskih sporazumih vključuje na dnevni red republiške Skupščine, vendar zahtevamo, da se oba kraka, tako Gorica-Razdrto kot Fernetiči-Razdrto obravnavata najmanj enakopravno, kolikor ne upoštevamo vseh kriterijev ter ostalih danosti.

Ob tem pa si ne smemo dovoliti niti najmanjšega parcialnega niti lokalističnega pristopa nasproti Republiki Italiji niti nasproti Evropski investicijski banki. S tega vidika menimo, da je tudi v tem gradivu napravljen preudic, ker se brez kakršnihkoli kriterijev že postavlja imaginarna finančna konstrukcija samo za en krak avtoceste. Imaginarna pa tudi zato, ker menimo, da ni nobenih ustreznih, še manj pa zaključenih pogovorov na ustreznih ravneh niti z Republiko Italijo niti z Evropsko investicijsko banko oziroma kolikor to tudi bili razgovori opravljeni, o tem ta delegatska Skupščina ni bila obveščena.

Zato postavljamo republiškem Izvršnemu svetu naslednje delegatsko vprašanje: zakaj je v gradivu že z zapiranjem imaginarne finančne konstrukcije začeloma dana prednost enemu kraku avtoceste?

Republiški Skupščini pa predlagamo, da s svojimi delovnimi sklepi zadolži te za to odgovorne republiške organe, da zastavijo vse napore za izgradnjo cest po Osimskih sporazumih ter v svojih sklepih tudi opredeli, kolikor bodo potrebne še kake prioritete, da izhaja iz strokovnih ocen in ekonomske analize obstoječih in predvidenih transportno blagovnih tokov in iz tega po danih strateških predelitev razvoja cestnega omrežja tako na ravni SR Slovenije kot na ravni SR Jugoslavije, na podlagi katerih bi vsekakor moralo temeljiti današnje gradivo.

Hkrati predlagamo, da republiška Skupščina na osnovi svojih že znanih predelitev čimprej obravnava vsa področja, na katera se nanaša določilo Osimskih sporazumov s poudarkom na področju prometa in zvez, kajti prav porazno stanje na tem področju je botrovalo katastrofalni železniški nesreči v Divači soboto, 14. julija. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Rajko Rešnik, delegat iz občine Maribor-Tezno. Prosim!

R a j k o O r e š n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Maribor-Tezno je ob obravnavi poročila o gradnji objektov iz meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture izoblikovala naslednje pripombe in predloge.

1. Delegati predvidevamo, da je navedeno poročilo osnova za pripravo planiranih dokumentov in drugih aktivnosti pri izgradnji cestne infrastrukture, zato menimo, da je pri opredeljevanju prioritet za naslednje plansko obdobje potrebno predvsem upoštevati vse pomembne cestne povezave v SR Sloveniji, ki so ekonomsko in prometno utemeljene. Iz obravnavanega poročila pa izhaja, da so z meddržavnimi pogodbami oziroma sporazumi zajeti vsi pomembnejši mednarodni avtomobilski prehodi na območju Slovenije, razen našega najprometnejšega prehoda Šentilj. Dejstvo, da za gradnjo avtocestnega prehoda Šentilj in izgradnjo avtocestnih povezav v smeri proti Ljubljani in Zagrebu ne obstaja meddržavna pogodbeno-obveznost, ne sme biti razlog za stalno odlaganje pričetka gradnje najbolj kritičnih odsekov na tej cesti.

Iz poročila izhaja, da predstavlja cestni koridor München-Salzburg-Ljubljana-Zagreb najugodnejšo cestno prometno povezavo na relaciji Severovzhodna

Evropa - Vzhodna Evropa - Bližnji Vzhod. Dejstvo je, da obstajata na navedeni relaciji dve avtocestni smeri, ki potekata prek Slovenije, in sicer razen tako imenovane turnske smeri še pyhrnska smer s koridorjem na relaciji Gradec-Maribor-Zagreb, ki predstavlja dejansko naravno najugodnejšo povezavo med sistemom velikih zahodnoevropskih avtocest in transjugoslovanske avtoceste. Thurnska avtocesta se vzpne dvakrat na višino prek 1300 m, medtem ko je na pyhrnski avtocesti najvišja točka samo 860 m, mejo z Jugoslavijo pa prečka v Šentilju na nadmorski višini 250 m. Thurnska avtocesta predstavlja dejansko najkrajšo povezavo med Bavarsko in severnojadranskimi lukami, medtem ko pa je povezava prek Pyhrnske smeri na relaciji Nürnberg-Zagreb krajša za 50 km.

Na mejnem prehodu Šentilj je v letu 1983 vstopilo in izstopilo prek 2 milijona 200 vozil. Iz navedenega izhaja, da predstavlja mejni prehod Šentilj oziroma odsek Šentilj-Macelj najbolj obremenjen odsek v Sloveniji s tujim prometom, ki poteka po cesti, ki ne zadošča količini in strukturi prometa, saj celotni odsek od Šentilja do Maclja ne zagotavlja minimalnih pogojev za varno odvijanje prometa. Sedanja cesta teče skozi neprekinjeno strnjena naselja, kar ogroža življenje ljudi.

Razen povedanega pa imamo k poročilu nekaj konkretnih pripomb. V skupščinskem Poročevalcu z dne 21.6.1984 je objavljena analiza razvojnih možnosti Slovenije v obdobju od 1986 do 1990. V poglavju 5.2.2. Prometna infrastruktura na strani 21 zasledimo podatke, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju na razpolago 21,2 milijard dinarjev za novogradnjo cestne infrastrukture v Sloveniji, vključno s tujimi krediti, medtem ko lahko zasledimo v obravnavanem poročilu podatek, da bo za izgradnjo karavanškega predora porabljenih 21 milijard dinarjev, iz česar izhaja, da ostanejo nepokrite vse ostale prioritete naložbe v celotno cestno infrastrukturo, to se pravi Osim, cestni križ in ostalo. V poročilu sicer zasledimo podatek, da bo delež vseh investicij v cestni infrastrukturi v obdobju do leta 1990 znašal 0,7 družbenega proizvoda Slovenije, v tem pa delež karavanškega predora 0,3 družbenega proizvoda, kar je v nasprotju s prejšnjo ugotovitvijo. Podatki zagotovo niso točni.

Menimo, da je potrebno vse vrednostne podatke vlaganj v cestno infrastrukturo ponovno preveriti in uskladiti, pri tem pa tudi prikazati rentabilnost naložbe v predor, ki sedaj sicer računa s 6500 vozili na dan, druge ocene pa kažejo samo na 3000 vozil na dan, kar ne bo zagotovilo rentabilnosti objekta in bomo imeli še enega zgubaša več.

Menimo, da je trditev o zagotavljanju družbenih sredstev v planskih dokumentih Samoupravne interesne skupnosti za ceste SR Slovenije do leta 1990 netočna. Vsaj za plansko obdobje 1986-1990 v SIS za ceste Slovenije niso bili sprejeti nobeni planski dokumenti, mi pa se sklicujemo na srednjeročne planske dokumente, ki jih še niti nismo sprejeli.

Delegati imamo še posebej pripombe k predloženim sklepom, ki naj jih Skupščina danes sprejme, in sicer:

V predlogu sklepov pod točko 5. je predvideno, da bi se v primeru, da ne bomo v stanju zagotoviti 51 % predračunske vrednosti, finančni krediti najeli za tuje blagovne kredite, kar je razumeti kot uvoz gradbenih storitev, za kar menimo, da je glede na stanje v gradbeništvu in glede na splošni gospodarski položaj nesprijemljivo. Zato tudi odklanjamo tretji sklep, s katerim naj bi Skupščina SR Slovenije naložila Izvršnemu svetu, da nadaljuje z aktivnostmi za izgradnjo predora skozi Karavanke.

Namesto tega sklepa predlagamo, da Skupščina zadolži Izvršni svet, da pripravi alternativni predlog, da namesto karavanškega predora zgradimo posamezne dele avtocest. Po grobi oceni je mogoče namesto predora zgraditi 90 km avtoceste, to je bilo danes povedano v uvodnem poročilu, iz katerega je bilo razvidno, da je za 44 km štiripasovne avtoceste dovolj 10 milijard dinarjev, kar pomeni za 21 milijard dinarjev približno 90 km avtocest, ki predstavljajo dejansko potrebo s prometnega vidika in večjo zaposlitev domačih izvajalcev gradbenih in drugih del, kar je pri izgradnji karavanškega predora še vedno vprašljivo, saj je glede na licitacijo, ostale aranžmaje in glede na predlog, da vzamemo blagovne kredite, vprašljivo, če ne bodo dela dana tujim izvajalcem.

Na osnovi vsega navedenega menimo, da predlagano poročilo s sklepi ne

ore biti osnova za sprejemanje kakršnihkoli sklepov, ki bi lahko nalagali kakršnekoli obveznosti subjektom planiranja. Zato predlagamo, da delegati obravnavamo to kot prvo informacijo, ki jo je potrebno dopolniti in ponovno obravnavati. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Ugo Fonda, delegat iz občine Piran. Prosim!

U g o F o n d a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Čeprav se v naši skupini delegatov nismo dogovorili o soglasnem mnenju delegatov iz občine Nova Gorica o tem, da na podlagi kriterijev tovarne in optniške obremenitve ceste izpostavimo oziroma damo prioriteto izgradnji določenih cestnih odsekov kot na primer cesta Razdrto-Sežana-Fernetiči, ki je deansko poleg ljubljanskih cestnih vpadnic, ki so že v fazi reševanja, najbolj obremenjena, glede na to, da je ta povezava najkrajša, čeprav je po vrednosti visoko ocenjena, najbrž zaradi del na kraškem terenu, dosega pa enak učinek, naj povezuje italijansko cestno mrežo z našo, podpiramo predlog, da je treba določiti prioritetni vrstni red izgradnje cest in da se kot prednostna opredeli izgradnja ceste Razdrto-Sežana-Fernetiči pred gradnjo ceste Nova Gorica-Razdrto-Nova Gorica-Vrtojba. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Jože Elersič, delegat iz občine Nova Gorica. Prosim!

J o ž e E l e r s i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija iz občine Nova Gorica pozdravlja to, da je bila informacija v tej obliki in vsebini podana na seji zborov republiške skupščine. Ob tej priložnosti želim poudariti, da izgradnjo sabotinske ceste in novega solnanskega mostu kot obveznosti iz Osimskih sporazumov, pospešeno zaključujejo.

Menimo, da je nujno, da bi se takoj nadaljevala dela tudi na izgradnji drugih cestnih povezav, ki so obveznosti iz navedenega meddržavnega dokumenta, lasti kar zadeva avtocesto od Nove Gorice do Razdrtega in cesto Fernetiči-Razdrto.

Glede avtoceste Nova Gorica-Razdrto vidimo več razlogov za njeno čimprejšnjo izgradnjo. Prva je prav gotovo izjemno slaba, če že ne najslabša cestna povezava goriškega, tolminskega in ajdovskega gospodarstva z notranjko, kajti takšna, kot je, je zato, ker smo računali na njeno izgradnjo od leta 1969, ko je bilo odločeno, da se zgradi avtocesta Šentilj-Nova Gorica (zakon je še vedno v veljavi) ter kasneje tudi na osnovi ciljev in srednjeročnega plana SR Slovenije za obdobje 1980-1985, kjer je bil isti projekt enako opredeljen in tudi zajet.

Drugi razlog je, da je v 5. členu sporazuma o pospeševanju gospodarskega delovanja v okviru Osimskih sporazumov med Jugoslavijo in Italijo ta avtocesta točno navedena in opredeljena.

Kot tretji razlog pa bi omenil, da so Italijani svojo avtocesto že pred desetimi leti privedli do državne meje in da sta Jugoslavija in Italija že zgradili na tej avtocesti velik sodoben mednarodni mejni prehod Vrtojba; avtocesta pa se seveda nadaljuje samo v Italiji, medtem ko se na naši strani zaključuje v Češnji. Po našem mnenju bo mednarodni mejni prehod ostal zgrešena investicija, vse dokler ne bo zgrajena avtocesta med Novo Gorico in Razdrtim.

Resnično je morda na tej relaciji manj prometa, kot je poudarjal tovariš pred menoj, a to predvsem zaradi izjemno slabega stanja cestne povezave med Razdrtim in Novo Gorico.

Zato v celoti podpiramo v poročilu navedeno obrazložitev, ki je bila ponovno dana danes in se zavzemamo za čimhitrejšo realizacijo projekta. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Prijavljenih za razpravo ni več. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima Leopold Maček, delegat mesta Ljubljane. Prosim!

Leopold Maček: Tovarišica predsednica! Že pri obravnavi prejšnje točke dnevnega reda sem omenil vprašanje cest. Rad pa bi spomnil skupščino na naslednje. Če bi se plani Cestne skupnosti Slovenije in sredstva objavila, potem bi bile vse te ceste, ki jih imate napisane, že dograjene. Sedem let sem bil namreč v tej skupnosti in vem, da smo že pred desetimi leti imeli predvideno obvoznico mimo Ljubljane in mariborsko cesto do Tezna; to je bilo že vse zajeto v planu in tudi napisano. To poudarjam zaradi tega, da bi stvari, ki so odgovorni za te zadeve, proučili, ali so plani cestne skupnosti realni, ali so realno ocenjeni njihovi prihodki in ali je kakršnakoli možnost povečanje teh prihodkov. Kako pa se ti prihodki delijo, pa vemo; vemo pa tudi, da že pet let govorimo, da bi bilo dobro, da bi dobili več za ceste in kaj za federacijo, da bi se bencinski dinar delil za ceste nekoliko drugače,endar gre še vedno za druge namene.

Nadalje bi bilo tudi priporočiti tej skupnosti, da bolj korigira določene vloge, ki so vključene v plane skupnosti. Upam, da bo vnaprej drugače. Moram reči, da se ne oglašam zaradi tega, ker bi rad še eno cesto, temveč bi rad, da naredili vsaj tisto, kar so že nekajkrat podpisali in ugotovili, da je potrebno realizirati. Hkrati pa bi rad postavil še naslednje vprašanje: ali gre tudi krediti, ne glede od kod jih bomo dobili, dejansko na razpolago poslovnim bankam in združenemu delu za to, da bomo več izvažali in jih v ta namen uporabljali ali pa bo Narodna banka Jugoslavije te kredite konvertirala v dinarje, tako kot je delala doslej z nekaterimi krediti.

Zadnji kredit v višini 21 milijonov dolarjev, ki ga bomo dobili v nekaj obdobjih, smo že razporedili tako, kot je bilo na nivoju republike dogovorjeno, za posamezne delovne organizacije. Pred enim tednom smo ugotovili, da grede devize v Narodno banko Jugoslavije, ki bo konvertirala in to uporabila za vračilo preteklih kreditov iz istega naslova.

Drugo vprašanje, o katerem moram informirati to Skupščino in vas delegate povsem verodostojno, ne glede na meddržavne sporazume in ne glede na to, kaj bo za tem stoji in bo sedaj sprejeto, pa je, da vse dotlej, dokler bo Cestna skupnost Slovenije blokirana zaradi tega, ker ne poravnava svoje obveznosti do tujine, ne more noben organ v tej republiki, pa tudi republiška Skupščina ne, odpraviti od bank, da izdajo garancijo za najemanje novih kreditov. To prepoveduje tako zvezni zakon kot tudi vse tisto, kar smo že večkrat rekli, da niti banke, niti združeno delo ne morejo sprejemati nobene nove devizne obveznosti, če ni povsem jasno ugotovljeno in dogovorjeno, kdo bo te devize vrnil. Tovarišica Selšek je v razpravi povedala, da imajo sicer na razpolago 150 milijonov dolarjev za razne potrebe, celo za znanost, nekaj pa za druge potrebe, kot na primer za zdravstvo, kar je zelo dobro. Ničesar pa ni rekla, da imajo kakšno devizo namenjeno tudi za vračilo teh obveznosti, da bi deblokirali tole skupščino, ki pravi, da bo šla že jutri v banko s predlogi in zahtevami za garancijo za nove kredite. Mislím, da tega ne bo več mogoče dobiti.

Ob tem se morate tudi zavedati, da komite to tudi upošteva in da ne bomo odpravljali starih napak, ki smo jih že večkrat ob vprašanju, ali je dejanje vračilo kreditov, če jih bomo dobili, pogojeno z mednarodnimi licitacijami. Če ne, potem je najbrž težko na vnaprej govoriti o tem, kaj bomo z izvozno usmerjenostjo v združenem delu ponudili na podlagi teh kreditov, ker pač ne vemo, kaj se bo prijavil na licitacijo in kdo bo te devize, ki jih bomo dobili od tujinaj, "posrkal".

Nadalje bi se še ustavil pri vprašanju, ali so v teh prihodkih cestne skupnosti v višini 700 milijard dinarjev upoštewane tečajne razlike? Osebnostno sem seznanjen, da jih je že sedaj približno 200 milijard. Ob tem moram reči, da je zaradi tega, ker letos ni zagotovljenih virov za vračilo teh obveznosti, samo v tem letu nastalo za 30 milijard novih tečajnih razlik. Ker se tudi danes nismo dogovorili, kdo bo devize preskrbel za to plačilo, računam, da bo do konca leta, ko bo znašala vrednost dolarja morebiti 19,17 v tej skupnosti novih tečajnih razlik za približno 50 milijard, v banki pa jih imamo že za 100 milijard dinarjev. Skratka, menim, da je še dosti odprtih vprašanj, ki jih ne treba reševati s konkretno operativno akcijo, po naših podatkih imamo zaenkrat samo dve delovni organizaciji, ki sta pripravljene vzeti ta kredit. Prvič, ne verjamejo, da bodo lahko to vrnilo, drugič pa nimajo dinarskih sredstev, da bi lahko zagotovile konverzijo teh kreditov. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Preden nadaljujemo z razpravo, prosim člane medzborovske skupine delegatov, da se sestanejo s člani te skupine iz Zbora združenega dela, ki je že zaključil razpravo, da bi čimprej prejeli poročilo medzborovske skupine delegatov.

Glede na vsa vprašanja, ki so bila postavljena, sprašujem tovarišico Žitovo, če na vprašanja lahko takoj odgovori?

J u l k a Ž i b e r t : Tovarišice in tovariši delegati! Menim, da je treba problematiko za tak objekt temeljito osvetliti z vseh vidikov. Kot smo v uvodni besedi povedali, smo tudi v Izvršnem svetu bili mnenja, da je treba tem objektom posvetiti vso pozornost, zato smo predlagali, da o tem pravljajo tudi delegati v Skupščini SR Slovenije.

Spremljala sem razpravo, v kateri so bili izraženi nekateri pomisleki, zlasti v zvezi z likvidnostjo Skupnosti za ceste SR Slovenije. Odgovorila sem na nekatera vprašanja, ki so bila zastavljena v razpravi k tej točki dnevnega reda.

Najprej moram povedati, da so vsi ti objekti, ki so vezani na meddržavne razume in pogodbe, vsebovani že v tem srednjeročnem dogovoru o temeljih in niso objekti, ki bi bili obravnavani šele v naslednjem srednjeročnem planu kot planski objekti. Toliko v odgovor tistim, ki razmišljajo o tem, da so obveznosti šele za naslednje plansko obdobje. Prav gotovo bo to delna obveznost tudi za naslednje plansko obdobje, ker se bo realizacija šele začela v naslednjem planskem obdobju, ne pa končala. Doslej pa zaradi tako zahtevne finančne konstrukcije ni bilo mogoče pričeti z gradnjo teh objektov.

Delegat iz občine Sežana je razpravljal o tem, da smo že v osnovnem gradivnem planu dali prednost enemu kraku ceste. Menim, da v osnovnem gradivu ni dana prednost nobenemu kraku iz Osimskih sporazumov. Nakazali smo, kako potekajo dogovori in v kateri smeri. Prav gotovo pa bo pred odločitvijo o tem, katera smer je bolj prioritarna, temeljito preverjena in bodo upoštevani tako prometni kot tudi ekonomski kriteriji. To je stvar investitorja, se pravi Skupnosti za ceste, v kateri smeri bodo lahko delegati iz Sežane na osnovi prometnih kot ekonomskih kriterijev vplivali, kateri krak od teh cest se bo začel najprej graditi. Prav gotovo pa bo to odvisno tudi od zaključka finančne konstrukcije. Mi smo v uvodnem gradivu le nakazali, da so potekali razgovori za kredite s predstavniki Ljubljanske banke za smer proti Novi Gorici. Nismo pa posredovali predloga samo o tej smeri. Posredovali smo predlog, da se v evropski banki obravnavajo vse evropske ceste. Gradnja pa se bo pričela, ko bodo znani in obdelani vsi kriteriji.

Delegat iz Maribora zastavlja vprašanje šentilja in nekaterih drugih cest. Menim, da je to stvar nadaljnje razprave, katere ceste bodo v naslednjih planskih letih aktive dobile prednost. Opozoril je tudi, da je treba podatke ponovno preveriti. Že v svojem uvodu sem povedala, da podatki, ki so navedeni, niso primerljivi s podatki, ki so navedeni v analizi. Po metodologiji, ki jo uporabljamo za plan, so v analizi stalne cene, in sicer iz leta 1983, v naših gradivnih planih pa so tekoče cene ob upoštevanju inflacije, v času gradnje do leta 1990. Če te številke nikakor niso primerljive.

V zvezi z vprašanji delegata iz Ljubljane tovariša Mačka, ali so v prihodnosti cestne skupnosti upoštevane tečajne razlike in ali so plani cestne skupnosti realni, naj pojasnim, da je cestna skupnost za letošnje leto sprejela plan, ki vključuje tudi investicijske programe za obdobje 1983-1990, in to za vse objekte, ki so pogojeni z mednarodnimi krediti. Ker je torej Skupnost za ceste sprejela investicijske programe, lahko ocenjujemo, da so ti plani realni.

Tako predvideva za investicije naslednje vire: del prodajne cene bencina in plinskega olja, kar po družbenem dogovoru lahko republike namensko usmerjajo pridobitev tujih kreditov. Teh sredstev se na leto nabere približno 300 stamiliard ali točno 297 milijard. Nadalje so tu predvidena kot vir za investicije združena sredstva temeljnih organizacij na podlagi samoupravnega sporazuma, v višini 190 starih milijard, potem sredstva sofinancerjev, zlasti za ceste skozi Maribor, kar financira Cestna skupnost Maribora za lokalni in sofinanciranje Cestne skupnosti Ljubljana za obvoznice. Med vire sodijo

kreditu domačih bank in kreditu tujih bank. Menimo, da so predvideni viri dovoljni in da lahko pričakujemo na temelju predvidene dinamike, da bomo omenjene projekte pokrili.

Sicer pa so tu navzoči tudi predstavniki Cestne skupnosti SR Slovenije in bi želeli dobiti boljše podatke, vam bodo lahko svoj investicijski program oziroma finančni plan še dodatno obrazložili.

Glede tečajnih razlik je sklep Skupnosti za ceste, da za bodoče kredite ni tečajne razlike tisti, ki bo dejansko kredite koristil. Za to se tudi mi Izvršnem svetu zavzemamo, da kolikor ne bi takih pogojev izpolnili, da potem cestna skupnost takih kreditov ne more najeti.

Ali so pogojeni ti krediti z mednarodno licitacijo? Pojasniti moram, da so ti krediti Mednarodne banke za obnovo in razvoj kot krediti Evropske investicijske banke pogojeni z mednarodno licitacijo. Vendar moram takoj povedati, da so imeli mednarodne licitacije tudi že za 11. posojilo Mednarodne banke za obnovo in razvoj, za 2. posojilo Evropske investicijske banke in tako naprej, to pomeni, da se mora domača gradbena operativa temeljito organizirati in storiti vse, da bo na teh mednarodnih licitacijah uspela. Doslej je vedno uspela domača gradbena operativa in ni delala še nobena tuja gradbena operativa. To tudi mi predstavljamo kot osnovni pogoj in smo danes tudi v naši uvodni besedi posebej poudarili. To nalaga še posebej investitorju, se pravi Skupnosti za ceste SR Slovenije, da stori vse, da bo licitacija temeljito pripravljena in hkrati tudi apel domači gradbeni operativi, da se dobro pripravi. Kot smo že omenili, domača gradbena operativa v celoti zmožna opraviti vsa ta dela.

Strinjam pa se s priporočilom tovariša Mačka, da mora Skupnost za ceste svoje delo planirati, kot je v preteklosti. Skupnost za ceste SR Slovenije, ko se je pred enim letom in pol oblikovala - isto velja tudi za občinske skupnosti - je opravila temeljite analize in v skladu s tem poteka sedaj sanacija in tudi celotna finančna konsolidacija cestnega gospodarstva.

Na vprašanje, ali bodo tuji krediti na razpolago poslovnim bankam ali narodni banki, moram povedati, da se krediti Mednarodne banke za obnovo in razvoj usmerjajo neposredno prek Narodne banke Jugoslavije. Na osnovi zakona, ki je v veljavi, bi Narodna banka Jugoslavije te kredite morala usmerjati poslovnim bankam. Res se pri 11. posojilu - glede tega ima tovariš Maček prav - ni dogajalo. Devize, ki smo jih doslej koristili, smo dobili konvertirane neposredno v dinarje.

Kreditu Evropske investicijske banke in drugi krediti se po veljavni zakonodaji lahko nakažejo neposredno iz teh bank na poslovne banke, zato so krediti Evropske investicijske banke ugodnejši.

Za karavanški predor si prizadevamo, da bi pridobili kar največ kredita Evropske investicijske banke prav zaradi omenjenih ugodnosti. Prav tako bomo tudi za druge kredite, kolikor ne bomo v celoti 50 % pokrili s kreditom Evropske banke, dogovori tekli v smeri, da se to lahko konvertira v poslovnih bankah.

Dokler je cestna skupnost blokirana, pravi tovariš Maček, ne more od banke dobiti novih kreditov. Pojasniti moram, da cestna skupnost v preteklosti, ko ni imela dovolj denarja, ni bila najeti krediti za ceste, teh deviz ni koristila, temveč jih je poslovna banka konvertirala v dinarje. Sedaj mora cestna skupnost glede na to, da niso bili končani iz preteklosti končni koristniki, pokrivati tudi velike tečajne razlike. V letošnjem letu jih je tudi pokrila, razen zadnjih, o katerih je govoril tovariš Maček in o katerih se bo treba z banko dogovarjati. V preteklosti je tečajna deviza koristilo gospodarstvo. O tem je dala že tovarišica Selškova pojasnilo.

Pojasniti bi morala še to, da Skupnost za ceste iz naslova tranzita ustvarja devizni priliv, nima pa neposrednega deviznega priliva. Če bi ga imela, bi lahko iz tega naslova Skupnost za ceste sama zagotavljala devize. Te devize se strajajo kot menjalniške devize in gredo neposredno v Narodno banko Jugoslavije. Čeprav smo že večkrat predlagali, to sistemsko ni urejeno in jasno, da na ta način cestna skupnost nima deviznega priliva in iz tega naslova dobiva dinar-

Proučuje se tudi možnost - kar je še stvar operativnih dogovorov - da bi opaj z Republiko Avstrijo za predor Karavanke tunelnino pobirali v devizah. je, kot rečeno, še stvar nadaljnjega proučevanja. Preden se bo predor začel graditi, bodo tudi te zadeve morale biti do konca proučene.

Naslednje vprašanje je, ali so organizacije združenega dela, ki bodo prete te kredite, sposobne te kredite vračati. To ni stvar niti Izvršnega sveta same cestne skupnosti, temveč dogovorov banke in združenega dela. Za to potrebni operativni dogovori. Moram pa ponovno poudariti, da se zavzemamo, ko kot je že tovarišica Selškova poudarila, da niti karavanškega predora, ti nobene druge ceste ne mislimo graditi z dolarji, ker to ni gospodarsko in onomsko upravičeno, temveč jih moramo graditi z dinarji, dolarje pa usmeriti domačo industrijo in to v tisto, o kateri je govoril tovariš Maček, ki je do ca iztrošena, da si nabavi moderno opremo in da na osnovi izvoza ustvarja no- devize in s tem omogoči, da se te devize tudi dejansko vrnejo.

Menim, da sem odgovorila na vsa vprašanja. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati o vprašanjih? (Ne.) Pisnih prijav ni več. Tovariš Rajko Orešnik je izrecno emiziral o predlogu sklepa in predlagal, naj se izpusti 5. točka. Rada bi opozorila, da v sklepu te 5. točke ni. Vso drugo razpravo pa sem razumela, da želeli slišati le dodatna pojasnila in bi vas pozvala, da ponovno prebere- sklep.

Za to vas pozivam, zlasti pa tovariša Orešnika, ki je imel kritične pri- obe, da se izrečete, ali predlagate dopolnitev sklepa in kakšno konkretno polnitev.

R a j k o O r e š n i k : Iz novega sklepa je razvidno, da 5. točka od- de, vendar sem v uvodni razpravi posebej opozoril, da se ne strinjamo s 3. sko sklepa, kjer nalagamo Izvršnemu svetu, da nadaljuje z aktivnostmi. Gluhi o za vsa opozorila, ki so bila izrečena že pri prejšnji točki dnevnega reda strani predstavnikov banke in dana tudi v uvodnih ekspozicijah oziroma izraže- kot pomisleki Gospodarske zbornice Slovenije. Dejansko gre za trmasto vztra- je, da rinemo z glavo skozi zid za karavanški predor, ne da bi proučili vse misleke in pripombe. Zaradi tega predlagamo, da namesto 3. točke sprejmemo lep, naj Izvršni svet prouči predloge iz razprave in predlaga variantne pred- ge za odločitve o izgradnji cestne infrastrukture.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Andrej vičnik, predsednik Skupnosti za ceste SR Slovenije.

A n d r e j L e v i č n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in to- riši delegati! Po ustavi in zakonu je Skupnost za ceste SR Slovenije odgovor- za izvajanje politike v cestnem gospodarstvu, in to prek delegatskega siste- . Informirati vas moram, da je naša skupščina sprejela jasen sklep, da koli- t ne bodo ti problemi rešeni (uporaba deviz) tako kot mi predlagamo in kar je kaj rečeno, se te devize prek poslovnih bank morajo obvezno usmeriti v izvoz- usmerjeno gospodarstvo. To pomeni, če bomo morali še naprej plačevati tečaj- razlike po starem sistemu, potem vse, kar je v tej zvezi, odpade. Skupščina Slovenije pa naj ne ima skrbi, da teh sklepov ne bi izvajali, in tudi v grad- o karavanškega predora ne bomo šli, dokler to ne bo rešeno. Sedaj gre za kon- etne aranžmaje in za konkretne razgovore. V tej zvezi še ni bilo povedano, imamo tudi zelo konkretne ponudbe s strani Avstrije, da bi na račun cestni- , ki se pobira pri vseh takih objektih, odplačevali kredite. Gre za pomemb- zadeve, zato smo bili mnenja, da bi Skupščina SR Slovenije morala dati svoje enje o karavanškem predoru.

Slišal sem tudi vprašanje, povezano s pyhrnsko avtocesto in karavanškim edorom. To je docela akademsko vprašanje. Pyhrnska avtocesta bo narejena bližno čez lo let, pa tudi predor verjetno komaj kakšno leto prej. Pri tem ajo Avstrijci strašne težave s pyhrnsko avtocesto. Ni pa pyhrnska avtocesta Slovenijo nikakršen problem v tem smislu, da lahko rečemo karavanški predor na tej strani, ono drugo pa ne. Cesta Maribor - III. etapa je v programu ga zadnjega kredita, ostane še cesta do Šentilja in do Ptuja. Tako je Slove-

ja s tem končala in je potem samo še vprašanje Avstrije in Hrvaške, kako bo to avtocesto povezali do Zagreba. Gledano z vidika sredstev, bo del pyhrne avtoceste, ki bo šel skozi Slovenijo, v rednih programih v nekaj letih re-

Medtem pa je karavanški predor tako velika investicija, da je prav, da o spregovori širša družbena skupnost, zlasti še, ker je to predmet meddržavne pogodbe. Če ne bi bila, verjetno danes to niti ne bi bilo predmet razprave Skupščini SR Slovenije.

Še enkrat poudarjam, osnovni moto celotnega tega kompleksa, to kar je rekla tovarišica Žibertova, je pridobivanje deviz, pod relativno ugodnimi pogoji, vendar ne za cestno gospodarstvo. Cestno gospodarstvo deviz ne rabi. Če za naše izvozno gospodarstvo, ker je to edina priložnost, da izvozno gospodarstvo dobi devize za svoje prestrukturiranje, seveda pod pogojem, da Zvezni izvršni svet spremeni vrsto predpisov, s katerimi bo omogočil, da se uvaža tehnologija in oprema, kar zdaj ni mogoče. Če to dosežemo, je to pomembna injekcija za naše gospodarstvo. Kje pa naj sicer čevljarstva, tekstilna ali druga industrija dobi devize za uvoz opreme? Za repromaterial so dani blagovni krediti, za investicije in za uvoz opreme pa imamo danes najmanj sto organizacij, ki se bodo takoj prijavile, ker je danes v Sloveniji nujnost, da te organizacije usposobimo in jih moderniziramo. Organizacije, ki danes nosijo največje breme izvoza (tekstil in ostali), so tehnološko docela zastarele. Te dobijo finančnem trgu kredite na pet do deset let po 15 % obrestni meri. Tukaj pa nudi idealna priložnost, da dobijo kredite na 20 let po fiksnih obrestnih merah od 8 do 10 %. Seveda ostaja problem vračanja teh deviz, zato jih mora dobiti tisti, ki bo sposoben te devize vračati.

Tudi dinarskih sredstev cestno gospodarstvo ne potrebuje takoj, temveč se devize lahko dinarsko plačujejo postopoma skozi vse leto. To so vsekakor velike prednosti. Predpogoj pa je, da se predpisi spremenijo in da se te devize obravnavajo.

Glede pripomb in pomislov tovariša Mačka pa tole. Sam je najmanj 10 let delal v izvršilnih odborih cestne skupnosti, ki so kredite sprejemali, sedaj pa nas uči, kako bi morali delati. Teh deviz cestno gospodarstvo ni rabilo, če pa sta jih za to in ono rabila država in banka. Konkretno vemo, da so šle devize za Körting, za IMV, za nakup banan in tako dalje. Zdaj pa ta ista banka hoče, da cestna skupnost s skromnimi sredstvi, ki jih ima, plača te devize. Devize je dobilo združeno delo in jih mora združeno delo tudi vrniti.

Za bodoče predlagamo nov sistem, da devize grede tistimu, ki jih tudi lahko ustvari. Vse drugo so strokovne zadeve in predmet konkretnih dogovorov, katere je skupnost po ustavi in zakonu zadolžena in odgovorna, da se stvari brezno izpeljejo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Predlagam, da tovariši Polde Orešnik, Polde Maček in Marko Lindič ugotovijo, ali je sklep dober, ali ga je treba dopolniti. Tudi če je Zbor združenega dela že sprejel sklep, mislim, da je bolje, da se sklep ponovno kritično pregleda.

K besedi se javlja še tovariš Vlado Barabaš, delegat občine Ljubljana Bežigrad.

V l a d o B a r a b a š : Oglašam se v zvezi z razpravo tovariša Polde Mačka, ki je naglašal, češ, mi Skupščina, vi delegati, vi združeno delo, niste ali ne boste. Vprašujem ga, ali razpravlja kot delegat mesta Ljubljane ali kot pooblaščen ali nepooblaščen predstavnik Ljubljane banke - Gospodarstva banke, ali Ljubljanske banke - Združene banke? Kolikor razpravlja kot delegat mesta Ljubljane, se moram kot delegat občine Ljubljana Bežigrad, ki je konstitutivni element mesta Ljubljane, od takih razprav distancirati. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Ne glede na to, ali je Zbor združenega dela sklep že sprejel, bi najprej razčistili sporna vprašanja in predlagali tak sklep, s katerim bi se vsi strinjali, zlasti tovariš Orešnik iz Maribora, ki je k sklepu imel konkretne pripombe.

Predlagam, da sedaj preidemo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984 in 1985.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovarišico Ado Gorjup, namestnico republiškega sekretarja za finance. Sprašujem, ali želite besedo? (Da.)

A d a G o r j u p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da v imenu Izvršnega sveta dam nekaj dodatnih obrazloženj glede predlaganega zakona. Ob ocenjevanju tekočih gospodarskih gibanj letošnjem letu in ob uresničevanju resolucijskih gibanj ugotavljamo nekatere odstopanja od začrtanih nalog. Poraba razpoložljivega družbenega proizvoda zagotavlja ustvarjanja možnosti za povečanje tega v bodočnosti. Usmerjena namreč v končne oblike porabe, ki ne zagotavljajo uresničevanja ključne stabilizacijske naloge, da je potrebno vse oblike porabe spraviti v okvir razpoložljivih sredstev akumulacije in s tem preprečiti njihov vpliv na inflacijska gibanja. Na področju investicijske politike smo poleg temeljne naloge, bomo zagotavljali predvsem kakovostne vire sredstev za naložbe in hkrati s tem sanirali primanjkljaje trajnih in dolgoročnih virov obratnih sredstev, sprejeli tudi nalogo, da bodo razpoložljiva sredstva za naložbe usmerjena predvsem v produktivne investicije, ki omogočajo hitrejšo rast izvoza na konvertibilna področja, večjo proizvodnjo energije in hrane.

Letošnja gibanja kažejo, da teh nalog ne uresničujemo v celoti. Delež predračunske vrednosti začelih prednostnih investicij za izvoz je v vseh gospodarskih investicijah padel od strukturnega deleža 41,3 % v prvih petih mesecih leta 1983 na 26,9 % v enakem obdobju letošnjega leta. Ob tem pa se je povečal delež plačil za negospodarske investicije, in sicer od 8,2 % v letu 1983 na 10,7 % v prvih petih mesecih letošnjega leta.

Ta gibanja se uresničujejo v obdobju, ko ugotavljamo velike primanjkljaje trajnih in dolgoročnih virov obratnih sredstev, in sicer v višini približno milijard dinarjev. Hkrati ocenjujemo, da bo prišlo po 1. avgustu letos do zmanjšanja osebnih dohodkov zaradi neporavnanih obveznosti v približno 170.000 organizacijah združenega dela s približno 47.000 zaposlenimi in ko prihaja do opozoril, da je zaradi zakonsko in dogovorno omejenih sredstev ter nelikvidnosti ogroženo nemoteno izvajanje temeljnih programov s področja družbenih dejavnosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je ugotovil, da je potrebno sprejeti takšne ukrepe in izvesti koordinirane aktivnosti za spremembo doseženih razmerij in preusmeritev tendenc v investicijski porabi.

Predvsem je treba začeti uresničevati ureditev iz zakona o razširjeni proizvodnji in o minulem delu, po katerem mora vsaka poraba investicijskih sredstev temeljiti na samoupravni odločitvi delavcev, ki so investicijska sredstva ustvarili.

Utemeljenost tako sprejetih odločitev o konkretnih investicijskih naložbah mora biti zasnovana na merilih za ocenjevanje družbenoekonomske in strokovne upravičenosti naložb, ki so dogovorjena s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih organizacij in skupnosti.

Dalje, Izvršni svet ocenjuje, da je potrebno zaostri merila za presojo družbenoekonomske utemeljenosti naložb v Komisiji za oceno investicij in merila prilagoditi sedanjemu kritičnemu gospodarskemu položaju. In ne nazadnje smo s programom ukrepov za razbremenitev gospodarstva, ki so ga podprli tudi zbori Skupščine SR Slovenije, sprejeli vrsto konkretnih nalog in obveznosti za ustvarjanje pogojev za večje naložbe v obratna sredstva za samostojnejše ločanje o razporejanju dohodka in čistega dohodka v organizacijah, kjer je ustvarjen, ter za racionalnejše gospodarjenje z družbenimi sredstvi na vseh ravneh družbene reprodukcije. Vse te naloge in aktivnosti bi že morali pospeševati in izvajati in jih dosledno uveljaviti v vseh planskih dokumentih za naslednje leto, pri njihovem uresničevanju pa sproti preverjati učinke in rezultate pri povečanju družbenega proizvoda in konvertibilnega izvoza za izboljševanje likvidnosti in večanje družbene produktivnosti.

Nedvomno zahteva izvedba teh nalog in aktivnosti zavzeto in odgovorno
pravo, obračun s še vedno prevladujočo miselnostjo in političnim oportuniz-
mom, da je stabilizacijska usmeritev sprejemljiva vse dotlej, dokler ne pose-
v oženje lastnih pravic in dokler ne zahteva odgovornejšega in racionalnej-
tega gospodarjenja z družbenimi sredstvi pri vsakem uporabniku družbenih sred-
stev.

Ker se bodo torej rezultati vseh teh aktivnosti odrazili v gibanju vseh
lik porabe šele s časovnim zamikom in trendi, strukturna razmerja v investicijski
porabi pa terjajo takojšnje ukrepanje za njihovo preusmeritev, je Izvršni svet
ugotovil, da so nastopili pogoji za uporabo ustavnih pooblastil Skup-
ine SR Slovenije, da z zakonom prepove začasno uporabo družbenih sredstev.
prepoved naj bi se nanašala le na pridobivanje novih gradbenih objektov za
pravljanje negospodarskih in neproizvodnih dejavnosti, hkrati pa naj bi sti-
lirala vlaganja v opremo.

Na podlagi številnih pripomb in ugotovitev v razpravah o predlogu zakona
Izvršni svet prvotno predlagano obdobje veljavnosti ureditve skrajšal, saj
predlaga, da bi ta prepoved veljala samo za leto 1984. Svoj predlog utemelju-
z nujnostjo začasne prekinitve tendenc rasti novih vlaganj v negospodarske
neproizvodne objekte. V petmesečnem obdobju veljavnosti predlagane ureditve
bo potrebno s koordinirano akcijo vseh subjektivnih sil ustvariti pogoje za
prehod na dejansko odločanje delavcev, nosilcev sredstev akumulacije o kon-
kretnih naložbah in o njihovi družbenoekonomski in strokovni upravičenosti.

Izvršni svet izraža prepričanje, da predstavlja odločanje delavcev o ne-
gospodarskih in neproizvodnih naložbah, ki pomenijo alternativo vlaganja v
lastni razvoj, v lastno opremo in širitev materialne osnove dela, učinkovit
organizem prilagajanja investicij za neproduktivne namene dejanskim material-
nim sposobnostim celotnega združenega dela.

V doseđanjih razpravah je bila poleg načelne podpore za sprejetje zako-
na kot začasnega ukrepa, izražena pripravljenost in zavzetost za večjo poli-
tično samodiscipliniranost pri samoupravnem uravnavanju razmerij v investicijski
porabi za negospodarske in neproizvodne namene.

Zato Izvršni svet predlaga, da predlog zakona sprejmete kot začasen ukrep,
bo v sklopu širših družbenopolitičnih in strokovnih aktivnosti pripomogel
ustvarjanju pogojev za dosledno samoupravno urejanje tega dela investicijske
porabe. S teh vidikov je tudi utemeljen predlog za sprejetje zakona po hitrem
postopku, saj bi obravnava zakonske ureditve v dveh ali celo treh fazah onemo-
čila doseganje obeh temeljnih ciljev, zaradi katerih je ukrep predlagan. Omo-
čili bi nadaljnje skokovito naraščanje investicijske porabe za negospodarske
neproizvodne namene tudi v naslednjih mesecih vse do uveljavitve zakona,
da bi se te tendence prekinile ali upočasnile, nadaljevanje dosedanje prak-
se in postopkov pa bi povsem zavrlo družbenopolitične in strokovne aktivnosti
prehod na odločanje o konkretnih naložbah izključno po delavcih, ki akumu-
cijo ustvarjajo.

Prosimo vas, tovarišice in tovariši, da upoštevate tehtnost teh razlogov
sprejem zakona po hitrem postopku, kakor tudi utemeljitve za nujnost čim-
prejšnje uveljavitve predlagane zakonske ureditve. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Prejeli ste predlog zakona,
kakor tudi mnenje Izvršnega sveta, ki se nanašajo na veljavnost zakona samo
do konca leta in še na nekatere druge spremembe.

Prejeli ste tudi amandmaje skupin delegatov iz občin Šentjur pri Celju,
ovo mesto in Ormož. Te amandmaje ste prejeli danes na klop.

Prav tako ste dobili še dodatni amandma Izvršnega sveta k 6. členu glede
gradnje objektov za invalide, prav tako pa je povzel amandma, ki je bil vlo-
žen v Zboru združenega dela iz občine Lendava, ki naj bi urejal možnost inve-
sticij v šolstvo na dvojezičnem območju. Danes pa je bil vložen še amandma iz
občine Maribor-Pesnica.

Glede na to predlagam, da imenujemo skupino treh delegatov, ki bi sprem-
jala razpravo. V medzborovsko skupino predlagam Angelco Vrbnjak, ki je pred-

predsednica našega Odbora za finance, tovarišico Mileno Jager, delegatko iz občine Trbovlje in tovariša Vlada Barabaša, delegata iz občine Ljubljana Bežigrad. Ta predlog dajem v razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so bili predlagani delegati z večino glasov izvoljeni v medzborovsko skupino.

Pričenjam razpravo o predlogu zakona.

Besedo ima tovariš Jože Bizjak, delegat iz občine Ajdovščina.

J o ž e B i z j a k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kratek bom, ker je stališče naše delegacije v zvezi z amandmajem k členu predlaganega zakona skoraj enako predlogu delegacije iz občine Marijor-Pesnica. Tudi razlogi so podobni, zato tega ne bi ponavljal.

K dodatnemu amandmaju Izvršnega sveta pa bi dodal, da bi 6. člen dopolnil z besedilom: "in za nadomestno gradnjo objektov ali adaptacije, v kateri zaradi dotrajanosti iz varnostnih razlogov ni mogoče izvajati osnovnega programa s področja družbenih dejavnosti". Gre namreč za to, da nam inšpekcijske službe zapirajo šole, mi pa moramo kljub vsemu vzgojno-izobraževalni proces izpeljati. Zaradi tega mislim, da bi morali to vključiti med izjeme v 6. členu.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Slavko Ribič, delegat iz občine Kamnik.

S l a v k o R i b a š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Žal moram povedati, da ima naša skupina delegatov negativno mnenje o tega zakona. To mnenje pa je enako predlogu, ki ga je sprejel Odbor za družbenoekonomski razvoj in Odbor za finance Zbora združenega dela, da zakon v predložitvi kot je predložen, ne bi bilo smiselno sprejeti. Našo odločitev potrjuje tudi to, da je k zakonu vloženi že veliko amandmajev. Predlaganih je veliko izjem, zato glede na rok trajanja tega zakona nima smisla sprejemati zakona, temveč je treba poostriži kriterije oziroma dosledno spoštovati tiste predpise in tiste družbene dogovore, ki jih že imamo, in ki urejajo to problematiko. Tako bo manj škode in več koristi. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Miro Stanonik, delegat iz občine Škofja Loka.

M i r o S t a n o n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob obravnavi gradiva za današnjo sejo smo delegati skupine za Zbor združenega dela in Zbor občin zelo podrobno obravnavali predlog zakona očasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letih 1984-1985. Stališča in predloge smo uskladili tudi na skupni seji delegatov Gorenjske in jih tako posredujem zboru kot skupna stališča in predloge vseh petih gorenjskih občin. Upoštevali smo tudi že znane amandmaje predlagatelja zakona in skupna poročila Odbora za družbenoekonomski razvoj ter Zbora za finance tega zbora.

Takoj naj sporočim zboru, da smo delegati gorenjskih občin proti sprejetju predlaganega zakona, upoštevajoč tudi amandmaje predlagatelja. Razlogi za to stališče so predvsem v naslednjem.

1. Razvoj SR Slovenije smo v srednjeročnih in dolgoročnih planskih dokumentih opredelili na začetku tega lo-letja. Jasno smo zapisali, da se opredeljujemo za tista področja, ki krepijo znanje, organizacijo, visoko tehnološko in produktivnost na policentrično zasnovanem razvoju prostora. V teh ključnih elementih pa ne moremo postavljati na predlagateljev način ločnice med gospodarstvom in negospodarstvom. Uspešen razvoj bo lahko edinole skupen, dosežen z dogovori in trdnopostavljenimi cilji in z združevanjem intelektual-

ga in materialnega potenciala. Tem ciljem smo sledili tudi v gorenjskih občinah, gotovo pa mi lahko pritrdijo tudi delegati drugih teritorialnih skupnosti.

2. Ločevanje gospodarstva in negospodarstva postaja resen problem, ki ima širok in globoko razraščene korenine. S tem označujemo dobro in zlo naše družbe, razdružujemo in ščuvamo, kot da bi to zlo nastalo samo po sebi, mimo gospodarstva in tudi predlagatelja. S takim načinom kopljemo prepad, namesto bi skupaj planirali, odločali, se dogovarjali, združevali in uresničevali cilje, ki bi jih imeli tako vpete v skupna prizadevanja.

3. Štiriletne omejitve naložb v negospodarstvo imajo za posledico dohitevanje izostalega v tem času. Ne dvomimo v pokazane indekse, ki predvsem resno opozarjajo na posledice preteklih linearnih ukrepov, ki po dosedanjih izkušnjah vedno prinašajo več škode kot koristi, hkrati pa dajejo moč za administrativno in birokratsko reševanje v imenu gospodarstva in višjih ciljev naše družbe. Varuštvo na področju investicij ni več potrebno. To ugotavljajo tudi komisije za presojo investicij, ki ocenjujejo, da so ekonomska merila že toliko streznila investitorje, da temeljito pripravijo osnovo za odločanje o naložbi. Če je potrebno še zaostrovati presojo, bodimo dosledni v vseh fazah priprav naložbo. Bodimo jasni in iskreni pred delovnimi ljudmi, tu pa mislim tudi delovne ljudi v negospodarstvu, ko naložbe predlagajo in se vnaprej zavedajo posledic odločitve za vso življenjsko dobo in ne le do poroda. Predlagatelj zakona ima vso moč in možnost imeti vpogled v naložbe, preverja naj odločanje zaostri odgovornost z ekonomskimi in političnimi ukrepi. Če je to premalo, naj se uskladi v skupnih prizadevanjih z Gospodarsko zbornico in z družbenopolitičnimi organizacijami.

Predlagani zakon ne kaže na samoupravni način razreševanja problematike. Pretežena 4-letna omejitve naložb izgleda, da niso bila dovolj dolga, da bi se pripravile systemske rešitve, ki bi veljale po prenehanju omejitev. To kaže na delo pristojne inštitucije, ali na slabo programiranje, to tembolj, če bodo odločanja v 5. mesecih lahko prinesle odrešujoča merila.

Primerjanje letošnjih mesecev z meseci iz obdobja omejitev ni doraslo strokovnemu pristopu. Predlagatelju zamerimo neselektiven pristop pri predlogu zakona. Menimo, da takega delegati ne moremo podpreti, četudi gre le za 5 mesecev. Tudi močno dvomimo le v 5 mesečno veljavnost in menimo, da hoče predlagatelj s tem pridobiti le čas za drug, tudi omejitveni zakon. Naj nekaj tega sprejmemo še v federaciji, pa bomo spet drveli v vedno večji razkorak pri letnih naložbah v gospodarstvu in negospodarstvu. Da pa bi bila ironija še večja, ocenjujemo, da bomo v tem času združevali sredstva za negospodarske naložbe, za nerazvite in se s tem še bolj osiromašili v lastnem gospodarskem prostoru.

Predlagatelj se bo lahko tudi prepričal, da bodo pretežno vse letos napravane naložbe, katerim je namenjen intervencijski zakon, formalno že začete pred današnjim dnevom. Zato so poskrbeli investitorji, subjekti, ki združujejo sredstva in ne nazadnje tudi upravni organi.

Poleg teh navedb v celoti podpiramo poročilo Odbora za družbenoekonomski razvoj in Odbora za finance, saj opozarjata na ključne pomanjkljivosti predloženega zakona, ki ga res ne kaže podpreti.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu delegatov gorenjskih občin vam predlagam, da ne glasujemo za sprejem zakona. Zaupajmo združenemu delu, da se znalo dogovarjati za naložbe, ki so dejansko potrebne in omogočajo naš hitrejši in celovit razvoj, ki ga bomo lahko dosegli le s sodelovanjem in medsebojnim dogovarjanjem v gospodarstvu in negospodarstvu. Predlagatelj pa naj izja ukrepe po veljavni zakonidaji in zaostri moralno-politično in materialno odgovornost tam, kjer ne bodo uresničevali planskih ciljev. Omejitveni ukrepi v bistvu destimulativni in vodijo v doseganje slabših rezultatov, zato naj predlagatelj nadomesti s stimulativnimi, ki bodo prispevali k hitrejšemu razvoju. V tem je smisel pozitivne samoupravne in gospodarske zakonodaje.

Predsednica Majda Poljanšek: Preden nadaljujemo z razpra-

bi morala povedati, da sta predlog zakona obravnavala tudi Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, pri čemer sta oba odbora predlog podprla. Odbora Zbora združenega dela pa sta ga obravnavala dvakrat. Prvič, je bil zakon pripravljen tako, da bi njegova veljavnost trajala do konca leta 1985. Tudi v ponovni obravnavi sta odbora zakon podprla.

Sprašujem poročevalce Odbora za finance oziroma Zakonodajno-pravne komisije, če želijo še kaj pojasniti, preden nadaljujemo razpravo, ker se vsiljuje vprašanje, kot da so bili vsi skupščinski odbori proti zakonu? Besedo ima tovarišica Angelca Vrbnjak, predsednica Odbora za finance Zbora občin.

A n g e l c a V r b n j a k : Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! Pojasnim naj, da se je Odbor za finance včeraj drugič seznanil in ponovno obravnaval tudi vse amandmaje. V Odboru za finance smo bili sicer proti interventnim zakonom, vendar nas je majska analiza opozorila na nekatere neželjene indekse rasti negospodarskih in neproizvodnih investicij in na sočasen decimski padec gospodarskih investicij, kar je v nasprotju z resolucijo, s katero smo se zavzeli za prestrukturiranje investicijskih naložb v produktivne - predvsem v izvozne investicije, da smo bili kljub temu za sprejem zakona. Mnenja smo bili, da se moramo v tem trenutku odpovedati vsemu, kar ni najbolj nujno potrebno, da se rešimo iz gospodarske krize, v kateri smo. Na našem odboru smo dvakrat zaporedoma kritizirali, zakaj nismo reagirali prej in storili to, kar zdaj obljubljam, da bomo izdelali kriterije in načela za določanje negospodarskih in neproizvodnih investicij v skladu z enakomernim regijskim in območnim razvojem. Kritizirali smo dejstvo, da niso izdelani kriteriji in načela, ki bi jih upoštevali že pri pripravi plana in resolucije za leto 1984, ker s tem po prenehanju veljavnosti zveznega zakona že vnaprej omejili takšen rast negospodarskih in neproizvodnih investicij, ki smo jim sedaj priča. V tem smislu smo torej kljub temu podprli na obeh sejah odborov interventni zakon, s tem da naj velja res samo za leto 1984. V tem času pa naj bi pospešili pripravo takšnih kriterijev, na osnovi katerih bi se potem lahko odločali, in ne samo samoupravno, temveč bi jih tudi strokovno obvladovali.

Glede amandmajev smo imeli prav tako veliko pomislekov. Res je, da ti amandmaji dokazujejo, da nismo za interventni zakon, nismo pa tudi za ustavično omejevanje nekaterih manj potrebnih investicij. Na odborih je bila težka odločitev, vendar menimo, da smo zboru vsebinsko pravilno predlagali, da bi ta interventni zakon začasno vendarle sprejeli, s tem pa terjali hitro razreševanje drugačnih osnov za bodoče negospodarske investicije.

Glede amandmajev smo bili mnenja, da je boljše, če ni nobenega, ker interventni zakoni vedno zarežejo boleče in nepravilno. Zato je vsaka izjema naj po svoje tudi nepravilna, ker ne poznamo vseh osnov, na podlagi katerih bi se tudi izjeme v amandmajih pozitivno podprla. Na odboru nismo bili za nobeno izjemo in noben amandma, čeprav smo končno podprli amandma iz občine Lendava in amandma, ki sicer ni bil predložen v našem zboru, to je amandma invalidskih organizacij. V tem času so se namreč odločili za neke manjše investicije, ki ne bi vplivale na celoten sklop negospodarskih investicij.

Moram reči, da smo bili prav tako pred dilemo, kot ste vi delegati. Če bi me izvolili v to medzborovsko komisijo, bom tako stališče še tudi naprej zagovarjala v medzborovski komisiji, vendar s tem, da bi poslušala še nadaljnjo razpravo in če se bomo vsi odločili proti, potem se bom temu tudi prilagodila. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Vlado Barabáš, delegat iz občine Ljubljana Bežigrad.

V l a d o B a r a b a š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Z izjemno pozornostjo in skrbnostjo sem prebral gradiva, ki so bila predložena v zvezi z obravnavano točko dnevnega reda. Prav tako sem skrbno prisluhnil predsednici Odbora za finance tovarišici Vrbnjakovi. Ne eno, ne drugo me ni odvrnilo od tega, da preberem tisto, kar sem bil na podlagi razprave naši skupini delegatov pooblaščen in dolžan pripraviti. To besedilo pa se lasi.

Obrazložitev, ki jo je Izvršni svet pripravil k predlogu zakona, skupi-delegatov ni prepričala o nujnosti še enega v vrsti drugih administrativ-
h posegov, ki zamenjujejo samoupravljanje pri odločanju o uporabi družbenih
redstev.

Prav tako ne moremo podpreti predloga za hitri postopek. V skupini dele-
gov smo lahko obravnavali le prvo besedilo predloga zakona in obrazložitev.
Vsega tega smo lahko razbrali le vrsto primerjav in indeksov, hkrati pa
ni opravičilo za takšno ravnanje, kajti predlagatelj sam navaja razloge,
zaradi katerih je razumljiv močan porast izplačil za negospodarske investi-
cije. Naj spomnim samo na štiriletno prepoved investiranja.

Toda iz obrazložitve ni razvidno, v kakšnem dejanskem razmerju do plan-
ih usmeritev je poraba sredstev za negospodarske investicije, saj smo imeli
voljo le splošno ugotovitev, da se še naprej poslabšuje struktura investi-
jskih vlaganj, ni pa podatkov o tem, za kakšne in katere objekte gre in ali
struktura investicij res takšna, da narekuje interventni zakon. Zaradi te-
je skupina delegatov sprejela stališče, da predloga zakona ne more podpreti.
daljnji potek dogajanj potrjuje takšno stališče skupine delegatov.

Po seji skupine smo dobili amandmaje Izvršnega sveta, ki bistveno spremi-
ajo predlog zakona, saj njegovo veljavnost skrajšujejo s 17 mesecev na vse-
5 mesecev, kar je bistvena sprememba. Prav tako pa iz poročil sredstev jav-
ga obveščanja in iz gradiv, ki smo jih dobili na klop, lahko razberemo, da
množijo izjeme, za katere zakon ne bi veljal. Tako torej delegatom ni jas-
kakšne materialne učinke bo zakon sploh imel, če bo veljal le 5 mesecev
če vsebuje toliko izjem.

Naj k temu na podlagi razprave in obrazložitve tovarišice Vrbnjakove, s
tero sva bila določena v skupino delegatov za usklajevanje, povem, da bom
podlagi dosedanje razprave v zboru zastopal stališče, ki sem ga zastopal
slej in ki so ga zastopali delegati, da se zakon ne sprejme. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Mirko Rima-
zi, delegat iz občine Radovljica.

M i r k o R i m a h a z i : Tovarišica predsednica! Svojo razpravo
oddal, glede na to, kar je delegat iz Škofje loke že povedal. Skratka,
namo negativno stališče do zakona. Ker vemo, da je bila lansko leto prepove-
na skoraj vsaka investicija, mora biti letošnji indeks na vsak način velik.
teh petih mesecih veljavnosti zakona je en mesec dopusta, v štirih mesecih
se bodo pripravljali kriteriji, se pravi do konca leta, zato bo ta zakon
učinkovit.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Boris
rižmančič, delegat iz občine Šentjur pri Celju.

B o r i s K r i ž m a n č i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in
ovariši delegati! V svoji razpravi se bom omejil samo na tisti del stališč
še skupine delegatov, ki se nanašajo na predlagani amandma, ki ste ga pre-
eli z današnjim delegatskim gradivom. Razlogi za predlog amandmaja so nasled-
ni.

Previdena gradnja prizidka osnovne šole v Gorici pri Slivnici je bila
otrjena že v fazi priprav in sprejema srednjeročnega plana Izobraževalne skup-
nosti SR Slovenije za obdobje 1981-1985, zato je bil ta objekt tudi vključen
program vzajemnega združevanja sredstev za gradnjo šolskih objektov za manj
zvzita območja v SR Sloveniji. Ob tem naj pripomnim, da je bil program vzajem-
ega združevanja sredstev v široki javni razpravi in tudi samoupravno sprejet.

Program gradenj je večinoma realiziran, razen v občini Šentjur pri Celju
deloma v občini Ormož. Sredstva za gradnjo prizidka pri osnovni šoli Sliv-
ca smo v letošnjem letu s težavo zagotovili. Zadržana izvedba investicije
bi nas ob hitrejši rasti cen zopet postavila v situacijo, da z razpoložljivi-
mi sredstvi ne bi mogli pokriti proračunske vrednosti investicije.

Glede obrazložitve zavrnitve našega amandmaja s strani Izvršnega sveta pa naj pojasnim tole. Če bi hoteli objekt zgraditi s samoprисpevkom, bi za ta namen porabili celoten samoprисpevek dveh ali treh let vseh krajevnih skupnosti in ne bi mogli izvajati nobenega drugega programa. Če pa bi sredstva zbirali s akumulacijo temeljnih organizacij, bi obveznost prenesli samo na polovico delavcev naše občine, ker imamo skoraj polovico delavcev zaposlenih izven naše občine. Samoupravno pa je bil v združenem delu sprejet tudi takšen način zbiranja sredstev v okviru sprejemanja programov samoupravnih interesnih skupnosti. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Franc Jernejšek, delegat iz občine Maribor-Pesnica.

F r a n c J e r n e j š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V občini Maribor-Pesnica vztrajamo pri predloženem amandmaju zato, ker ne moremo sporne zadeve drugače rešiti. V obrazložitvi, ki ste jo prejeli, je naš amandma v celoti obrazložen.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Jože Eleršič, delegat iz občine Nova Gorica.

J o ž e E l e r s i č : (Govori iz klopi) Stališče naše delegacije je vsem identično stališču, ki ga je podal delegat Vlado Barabaš iz občine Ljubljana Bežigrad!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovariš Jure Šerko je razpisavo oddal pisno. Medzborovski skupini delegatov, ki smo jo že izvolili, predlagam, da upošteva tudi stališča Družbenopolitičnega zbora, ki ste jih dobili s pisanjem na klop. V teh stališčih Družbenopolitični zbor ugotavlja, da gibanje uporabe na področju negospodarskih in neproizvodnih investicij bistveno odstopa od predvidenih okvirov in zaradi tega podpira sprejem tega zakona. Zbor ocenjuje, da ga ne podpira zato, da bi nadomeščal samoupravne odločitve in družbene ukrepe z administrativnimi ukrepi, temveč ga podpira predvsem kot začasen in prehodni ukrep, ki lahko velja samo določen čas, to je do konca leta 1984.

Poleg že prejetega stališča Družbenopolitičnega zbora mi je predsednik zbora tovariš Ribičič še posredoval naslednji dopolnitev stališč.

"Družbenopolitični zbor ocenjuje, da je potrebno ponovno preveriti v letošnjem letu že začete neproizvodne in negospodarske investicije in zaostri odgovornost vseh nosilcev investicijskega odločanja za odstopanje od z resolucij sprejetih usmeritev in uresničevanja že sprejetih stališč Skupščine SR Slovenije ter družbenopolitičnih organizacij. Zato Družbenopolitični zbor nalaga izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pripravi analizo neproizvodnih in negospodarskih investicij in o tem poroča Skupščini SR Slovenije."

Prav tako predlaga Družbenopolitični zbor, da se na drugi strani drugiavek spremeni tako, da se glasi: "Ob tem pa bi morali izhajati iz načela, da se morajo tudi odločitve o negospodarskih in neproizvodnih investicijah sprejemati z neposrednim, osebnim izjavljanjem delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ki za te namene združujejo sredstva oziroma v odnosih med obodne menjave dela skupaj z delavci v neproizvodnih in negospodarskih dejavnostih, ki odločajo o razširjeni reprodukciji v teh dejavnostih."

To zbor dodaja. Tudi kasneje naj bi negospodarske investicije bile obravnavane pravzaprav tako, da se uporabniki in izvajalci o konkretnih investicijah neposredno dogovarjajo. Pri tem gre za kritiko na račun tega, da je danes veliko investicij iz prispevnih stopenj samoupravnih interesnih skupnosti, ki po svoje ogrožajo tudi položaj delavcev v teh dejavnostih, ker se iz globalnega dohodka zagotavlja še vedno del sredstev tudi za investicije in le malo primerov, ko se samo iz samoprисpevka.

S tem sem vas seznanila z dopolnjenimi stališči Družbenopolitičnega zbora.

Besedo ima tovariš Vlado Barabaš, delegat iz občine Ljubljana Bežigrad.

V l a d o B a r a b a š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Naložena mi je bila prijetna dolžnost s tem, da ste me določili v skupino delegatov za medzborovsko usklajevanje. Ta trenutek ni stališča našega zbora, s katerim lahko gremo v usklajevanje, temveč razpolagamo s stališči delovnih teles, s stališči predlagatelja, s stališči Družbenopolitičnega zbora in z razpravami, iz katerih izhaja samo dvoje, da predlagatelj vztraja pri zakonu in amandmajih in da so ostali razpravljalci proti zakonu.

Na podlagi takšnega poteka razprave predlagam, da zbor, če se delegati strinjajo, oboroži svoje člane v medzborovski skupini s primernim stališčem, skladno seveda z razpravo. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima predsednik Izvršnega sveta tovariš Dušan Šinigoj.

D u š a n Š i n i g o j : Tovarišice in tovariši delegati! Žal mi je, ker nisem poslušal vseh razprav, ki so bile v zvezi s tem zakonom. Nekaj sem jih slišal in na osnovi tega čutim dolžnost, da poleg tistega, kar je Izvršni svet že jasno povedal v svojem ekspezeju, še nekaj dodam.

Mislím, da je razprava logična posledica stanja v občinah. Tudi vi ste opozarjali, da je nekajletno zadrževanje investicij na področju negospodarstva imelo prav gotovo za posledico večji skok investicij v tem preходу.

Prosim vas, tovariši delegati, da mi verjamete, da je Izvršni svet pregledal vse investicije, in če hočete, vam bomo ta seznam tudi predložili.

Če nekaj časa ne bi vlagali v negospodarske in v neproizvodne investicije, se slovenskemu gospodarstvu in celotnemu združenemu delu ter slovenski družbi ne bo nič tragičnega pripetilo. Zgodilo pa se bo, če bomo z vlaganji nadaljevali po dosedanji dinamiki. V SR Sloveniji imamo namreč samo zaradi razlik v cenah na področju kmetijske proizvodnje (kruh, olje in še dva takšna proizvoda sta), 500 milijard minusa, ki gabo ta družba morala do konca leta pokriti.

Govorili ste tudi, da smo v zvezi z deviznim debalansom zavzeli medlo stališče. Ta debalans slovenskega združenega dela znaša 430 milijonov dolarjev. Preračunajmo to v dinarje! Tu se lahko sprenevedemo, kolikor se hočemo, toda prišel je račun, ki ga je treba plačati.

Dalje, celih 300 milijard nekritih izgub ima slovensko gospodarstvo še za 1983. leto in za 100 milijard je novih. Pa se pogovorimo! IMV lahko ostane utri brez plač, enako ISKRA-Telematika in še kdo drug, če banka ne bo pomagala. Da ne govorimo o tečajnih razlikah in še o čem drugem.

Poskušali smo vas opozoriti, da prehajamo v najbolj kritično obdobje presničevanja naše stabilizacije. Konec letošnjega leta in prehod v drugo leto bo tako kritičen, da se resnično bojimo, da ne bi prišlo tudi do političnih konfliktov. Zato se moramo dogovoriti.

Sprašujete nas, kaj se dogaja? V juniju mesecu, ko se še ni vedelo za ta zakon, je bilo pri Komisiji za preverjanje investicij v republiki prijavljenih 16 novih investicij na tem področju. Tu niso vštete vse občinske. Navedel bom samo nekatere: večnamenska zgradba v Slovenskih Konjicah, banka v Celju, Kraigherjeva ploščad v Ljubljani itd. Za prvi dve investiciji nimam podatkov, koliko bosta stali. Kraigherjeva ploščad stane po predračunih 98 milijard. Dalje, pre za stavbo delovne skupnosti Delovne organizacije Slovenijaceste-Tehnika - 19 milijard, Smelt - 118 milijard, SOZD Merx Celje, delovna organizacija Drainjski dom - 11 milijard 800 milijonov, Intertrade - 32 milijard, Srednješolski center Ptuj - 13 milijard, Iskra Delta - 49 milijard. To so nekatere negospodarske investicije s tega spiska.

To sem bil prisiljen povedati tudi zato, da si nalijemo čistega vina. Predlagamo zakon, ki bi veljal le do konca tega leta, da ne začenjamo graditi novih objektov in nič drugega. Poleg tega tisto, kar je že dogovorjeno, teče in bo treba prihodnje leto zagotoviti sredstva, da bomo to dokončali. Izvršni svet ni torej predlagal nič drugega kot premor, ki bo omogočil bolj selektiven

pristop, da se vidi, kaj je treba hitro končati in kaj začasno ustaviti.

Mislím tudi, da se moramo do konca leta dogovoriti, kako bomo vodili postopke za odločanje o investicijah v prihodnje. Gre za splet najrazličnejših potreb in tudi najrazličnejših pritiskov ter več ali manj utemeljenih stališč. Če to, da določene stvari izpeljemo, pa četudi obidemo dogovorjene norme. Ker so dogovorjene, so postale neke vrste konvencija, obidemo pa jih z izgovorom, češ, saj se niti ne bo toliko poznalo, če bo to samo letos, drugo leto pa bo že drugače. Toda, ko se to sumira, se ta kvantiteta v bistvu spremeni v kvaliteto. Mislím, da smo prišli v tak položaj.

Izvršni svet bo storil vse, da do konca leta predloži kriterije in načine kako se dogovarjati za prioritete, za katere se bomo opredelili v resoluciji. Tudi mi nismo veseli interventnega zakona. Daleč od tega! Natančno seavedamo, da smo bili proti zveznemu interventnemu zakonu. Vemo, kaj počenja! Zato mislim, da je prav, da vašo odločitev ponovno pretehtate tudi na osnovi stališč družbenopolitičnega zbora. Odkrito povem, da smo s predsedniki občinskih izvršnih svetov zelo temeljito razpravljali tudi o vsebini tega zakona in verjamem predsednikom izvršnih svetov skupščin občin, da so govorili tudi na osnovi poznavanja celovitega stanja v občinah, ko so vsi po vrsti podprli ta zakon.

Naša zaskrbljenost v Izvršnem svetu je v zadnjih dveh mesecih izrazita. V 11. panogah imamo nižjo industrijsko proizvodnjo. Nuklearka nam ta mesec ne dela, kar se bo v juliju pokazalo kot izpad industrijske proizvodnje. Ocene so danes že jasne in kažejo, da se je obseg proizvodnje že začel prilagajati zoženim obratnim sredstvom. Tovariši, kje bomo končali ob koncu leta, če bo industrijska proizvodnja manjša? To pomeni hkrati tudi nižji družbeni proizvod, manjši realni dohodek in tudi manjše osebne dohodke. Težke posledice so ta minus imel tudi v družbenih dejavnostih. Danes zvečer imamo s 60 direktorji organizacij združenega dela oziroma predsedniki poslovnih organov sestanek, na katerem bomo poskušali poiskati vzroke in ugotoviti, kaj narediti, da pridemo iz tega stanja. Gospodarstvu moramo pomagati vsaj tako, da v tem času ne trošimo sredstev z gradnjo negospodarskih investicij. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : V tem trenutku ne bi dala glasovanje, ali smo za zakon, saj je bil uvrščen na dnevni red. Poznamo stališča Družbenopolitičnega zbora, poznamo amandmaje in da ne bomo stvari še bolj zapletli, predlagam, da predlagatelji amandmajev skupaj z delegati medporovske skupine proučijo razpravo in potem zboru poročajo. V vsakem primeru bomo morali stvari usklajevati. Zaradi tega bi prekinila to točko dnevnega reda.

Predlagam, da se vrnemo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a . Prosim tovariša Poldeta Mačka, da poroča o spremembah sklepa k 4. točki dnevnega reda.

L e o p o l d M a č e k : Skupina delegatov, ki je bila imenovana k 4. točki dnevnega reda, to je pri poročilu o izvajanju meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture, je proučila razpravo in predlaga zboru, da se doda 5. točka sklepa, ki se glasi: "Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj pri realizaciji tega sklepa ustrezno upošteva razpravo na današnji seji zbora in o tem poroča zboru".

To je vse in vsi člani skupine smo bili za besedilo, ki sem ga prebral.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Dajem v razpravo ta predlog sklepa. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče, dajem na glasovanje tako dopolnjen sklep, kakor ga predlaga skupina delegatov.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel dopolnjeni sklep k tej 4. točki dnevnega reda.

Predlagam, da zaključimo tudi 2. in 3. točko dnevnega reda.

Najprej se vračamo na 2. točko dnevnega reda. Beseda ima tovariš Janez Kocijančič.

J a n e z K o c i j a n č i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Medzborovska skupina delegatov predlaga, da se ugotovitve, stališča in sklepi pri 2. točki dnevnega reda dopolnijo oziroma spremenijo takole.

1. V prvem stavku prve točke naj se na koncu pete vrstice dodajo naslednje besede: "z uvodno besedo".

2. V prvi alineji na 4. strani se v tretjem stavku črta besedilo "porušenih ravnovesij in".

3. V isti alineji naj se za tretjim stavkom doda naslednji stavek, ki se glasi: "Preprečiti je treba slabšanje konkurenčne sposobnosti in izvozne naravnosti predelovalne industrije zaradi vsiljenih samoupravnih sporazumov in legalnih dodatkov k cenam".

4. Prvi stavek druge alineje na 4. strani naj se spremeni tako, da se glasi: "Z dvigom kvalitete gospodarjenja, boljšo organizacijo in produktivnostjo treba si je treba prizadevati proti nadaljnjemu padanju realnih osebnih dohodkov".

5. Drugi stavek prve alineje na peti strani naj se spremeni tako, da se glasi: "Izvršni svet naj pripravi ukrepe, s katerimi bo realiziran planiran obseg odkupa pšenice in prepreči sedanje preobsežno klanje živine, četudi bi bilo treba za to uvoziti koruzo".

6. Za drugim stavkom druge alineje na peti strani naj se doda naslednji stavek: "V družbenih dejavnostih bo treba zagotoviti selekcijo za zadovoljevanje potreb in racionalizirati njihovo delovanje".

7. V predzadnji vrstici druge alineje na peti strani naj se črta beseda "vse".

8. Prvi odstavek na 7. strani se spremeni tako, da se v celoti glasi: "Glede načrtovanja posameznih projektov je treba nadaljevati s strokovnim preverjanjem in pripravo alternativnih možnosti in rešitev ter zagotoviti, da bomo s temi projekti dosegli prehod iz ekstenzivnega na intenzivni način proizvodnje, s tehnološko modernizacijo proizvodnje povečani prispevek k novotvarjeni vrednosti na podlagi znanja ter nižje specifične porabe energije in repromateriala kot tudi, da bomo na podlagi mednarodne učinkovitosti in konkurenčnosti povečali uvozno usmerjenost ter povečali dohodek slovenskega gospodarstva. Odločitve o intervencijskih namerah bodo sprejeli delavci, ki bodo samoupravno združevali sredstva in prevzemali odgovornost za učinkovitost in uspešnost v skladu z zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu".

To so vse dopolnitve k ugotovitvam, stališčem in sklepom k 2. točki dnevnega reda.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali ste dopolnitve. Prijemam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Milan Knežič.

M i l a n K n e ž e v i č : Rad bi vas opozoril, tovarišice in tovariši, na tisti del, ki se nanaša na odkup koruze. Izvršni svet namreč nima možnosti sprejemati ukrepe za odkup koruze, ker odkupa v SR Sloveniji praktično ni. Odkup je v glavnem v Vojvodini in v Hrvatski, zaradi tega naj se tisti del besedila spremeni tako, da naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije vpliva na sprejem ukrepov, ki bi zagotovili normalen odkup in promet koruze in v nujnih primerih omogočil uvoz potrebne koruze SR Sloveniji.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Ali bi bilo prav, da rečemo: "Izvršni svet naj predlaga ukrepe".

M i l a n K n e ž e v i č : Mislim, da je bolje, da naj Izvršni svet odloži vprašanje, ki so zadolženi za sprejem ukrepov!

J a n e z K o c i j a n č i č : Izvršni svet naj pripravi ukrepe, s katerimi bo preprečil dosežanje preobsežno klanje živine, četudi bo treba to uvoziti koruzo oziroma naj pripravi ukrepe, da bo realiziran planiran obseg odkupa pšenice. Če rečemo "pripravi" to ne pomeni, da jih sprejme. Povedi bom besedilo, ki naj bi se glasilo:

"Izvršni svet naj pripravi ukrepe, s katerimi bo realiziran planiran obseg odkupa pšenice in preprečeno sedanje preobsežno klanje živine, četudi bi bilo treba za to uvoziti koruzo."

Medzborovska skupina je bila pred zelo nevhvaležno nalogo, da je uskladi-
la pripombe, ki so bile dane na vseh treh zborih. To je besedilo, ki smo ga
predlagali. Če tega ne sprejmemo, to pomeni ponovno usklajevanje. Mislim pa,
da Izvršnega sveta to besedilo ne zavezuje preveč. Res je, da Izvršni svet
odgovarja Skupščini SR Slovenije za politiko v celoti. V besedilu pa ni re-
čeno, naj Izvršni svet sprejme ukrepe, pripraviti jih pa mora. Zato predla-
žam, da ostanemo pri tem besedilu.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali ste dopolnitve. Na
glasovanje dajem predlog ugotovitev, stališč in sklepov s temi dopolnili, ka-
ršne je predlagala medzborovska skupina delegatov.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti?
(Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ugotovitve, stališča in sklepe
dopolnitvami.

Vračamo se na 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a .

Prejeli ste predlog ugotovitev in stališč. Besedo ima tovariš Janez Ko-
ljančič.

J a n e z K o c i j a n č i č : Medzborovska skupina delegatov je prou-
čila razpravo o predlogu smernic in predlaga, da se v predlogu ugotovitev in
stališč v 1. točki na koncu druge vrstice dodajo besede "in uvodno besedo".
Skupina predlaga, da zbor sprejme predlog ugotovitev in stališč skupaj s to
dopolnitvijo.

Hkrati medzborovska skupina predlaga zboru, da sprejme predlog smernic
skupaj z amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki ste jih tudi
sprejeli. Amandmaji so že zajeli pripombe, ki so bile dane v najrazličnejših
skupnih sredinah k predlogu smernic.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Menim, da bi morali glasova-
ti tudi o amandmajih Izvršnega sveta in o ugotovitvah in stališčih.

J a n e z K o c i j a n č i č : Ker je Izvršni svet kot predlagatelj
amandmajev te že vključil v osnovno besedilo predloga smernic, pomeni, da ni
predlogu amandmajev potrebno glasovati, saj je s tem Izvršni svet popravil
svoj lastni predlog in imamo dejansko eno besedilo.

Medzborovska skupina je to ugotovila in meni, da je to v celoti sprejem-
ljivo in predlaga, da se sprejmejo ugotovitve in stališča z dopolnitvijo, in
sicer, da se doda v 1. točki na koncu druge vrstice "in uvodno besedo".

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : O amandmajih bomo kljub te-
m glasovali. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Sedaj prehajamo na glasovanje še o predlogu ugotovitev in stališč z dopolnitvijo medzborovske skupine delegatov.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel ugotovitve in stališča.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na poročilo pod številko 8-13/84.

Ker gre za poročilo strogo zaupne narave in hkrati za državno tajnost, prosim, da v skladu s 3. odstavkom 43o. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije predstavniki sredstev javnega obveščanja in drugi, ki na seji zбора niso funkciji delegatov, zapustijo dvorano, ker bomo obravnavali to točko dnevnega reda brez navzočnosti javnosti.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojo predstavnico določil Ado Gorjup, namestnico republiškega sekretarja za finance. Želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pismeno poročal. Komisija pa je sporočila, da k predlogu zakona nima pripomb. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in gajem na glasovanje predlog zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo z večino glasov sprejeli tudi predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sofinanciranju programa obnove in modernizacije oddajniškega in prenosnega sistema Radiotelevizije Ljubljana v obdobju 1984-1986.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Marjana Šiftarja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za informiranje. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pismeno poročal. Komisija je sporočila, da k predlogu zakona nima pripomb. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo.

K razpravi se je prijavil Ugo Fonda, delegat občine Piran.

U g o F o n d a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je bila proti osnutku zakona in ostaja proti sprememu tega zakona tudi v fazi predloga iz razlogov, ki jih je predlagal Izvršni svet k interventnemu zakonu, ki smo ga prej obravnavali.

(Ne.) Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? Potem zaključujem razpravo in dajem predlog zakona na glasovanje.

(Dva delegata.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet.

Prehajamo na 9 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog za izdajo zakona o spremembi in dopolnitvi zakona o postopku za ustanovitve združitvev oziroma spremembo območja občine ter o območjih občin s predloženim zakona.

Predlog za izdajo zakona s predlogom zakona sta Skupščini predložili v obravnavo Skupščina občine Ljubljana Bežigrad in Ljubljana Moste Polje. Želita predstavnika obeh občin besedo? (Ne.)

Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki je Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo.

Predlog za izdajo zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 21. Prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru pismeno poročala. Želita poročevalca besedo? (Da.)

Besedo ima tovariš Mirko Hajdinjak, poročevalec Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem.

M i r k o H a j d i n j a k : Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem je obravnaval ta zakon in podal k njemu pismeno poročilo ter ga podprl. V poročilu je premalo poudarjeno to, da je odbor razpravljal tudi o tem, da je treba uravnavati ne samo občinske meje, ampak predvsem tudi mejo med Slovenijo in Hrvaško, glede na to, da sega neurejeno področje na 17 občin od Lendave do Lendave. Kot smo informirani, hrvaška stran nekoliko zavira te razgovore za ureditev tega vprašanja. Zato smo v odboru predlagali, da se takoj pristopi k razgovorom s Socialistično republiko Hrvaško za rešitev vprašanj, terjajo zelo hitro ukrepanje.

Izpostavil bom nekaj vprašanj s področja občine Lendava. Mura se je v tokem toku nenehno selila tako, da so sedaj nekatere hrvaške katastrske občine globoko na področju naše občine in obratno. Nastaja vrsta sporov tako glede vrvskih kot ribiških družin. Upravni organi ne morejo ničesar storiti, tudi na področju kmetijskih zemljišč ne, kjer se odpira vrsta gramoznic za izrabljanje peska. Hrvatski upravni organi oziroma inšpekcijske službe ne prihajajo na našo stran Mure, mi pa tu nimamo pravice ničesar urejevati in obratno. Menim pa, da je sedaj Mura v svojem toku regulirana tako, da je treba to mejo urediti. Imeli smo sklenjen dogovor za lokacijo za rudnik, vendar se je pojavljalo vprašanje, ali ni tudi ta rudnik na področju hrvaške katastrske občine, čeprav je na levi strani Mure. Menim, da je treba tu hitro ukrepati, zato ponovno predlagamo Skupščini, da začne razgovore s predstavniki SR Hrvaške.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi kdo še razpravljati? (Ne.)

Na glasovanje dajem predlog za izdajo zakona s predlogom zakona.

(Nihče.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog za izdajo zakona s predloženim zakona.

Prav je, da smo s problemom, na katerega je opozoril že odbor in ustno tovariš Hajdinjak, seznanjeni ob obravnavi tega zakona, ker smo se za se-

stane s predsedstvi obeh Skupščin, če se dobro spominjam, dogovorili za 17. oktober 1984. Prav tako pa je tudi dobrodošla ideja za dogovor med menoj kot predsednico Zbora občin naše Skupščine in predsednikom Zbora občin Sabora SR Hrvatske, ki je na zadnjem sestanku tudi predlagal, da je verjetno potrebno zadeve definirati v mesecu septembru. Prvi pogovori o obravnavi nekaterih vprašanj naj bi zajeli občino Lendava in severovzhodni del Slovenije. Na drugem sestanku bi s predstavniki občin z obeh strani meje obravnavali nekatera vprašanja, ki zadevajo južni in centralni del Slovenije, kjer so problemi nekoliko drugačni. Na predvidene pogovore s predstavniki SR Hrvatske se bo potrebno dobro pripraviti. Sodelovali pa bi poleg predstavnikov občin tudi člani našega odbora in delegati prizadetih občin.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet. Za predstavnika je določil tovariša Tomaža Banovca, direktorja Zavoda SR Slovenije za statistiko. Sprašujem ga, ali želi morda besedo? (Ne.)

Predlog odloka ste prejeli. Obravnavali so ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za informiranje, ki so zboru pismeno poročali. Zakonodajno-pravna komisija je sporočila, da k predlogu odloka nima pripomb. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? Prijavil se je tovariš Barabaš iz občine Ljubljana Bežigrad, ki je trenutno na seji skupine delegatov, zato razpravo in sklepanje prelagam na čas, ko se bo tovariš Barabaš vrnil na našo sejo.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delu služb Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložilo zboru v obravnavo Predsedstvo Skupščine SR Slovenije. Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Jernej Vrhupec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo.

Predlog odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi amandma k 2. členu predloga odloka, ki je bil predložen na podlagi petega odstavka 289. člena poslovnika Skupščine in je sestavni del predloga odloka, zato zbor o tem amandmaju ne bo glasoval.

Predlog odloka so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za informiranje. Nihče od navedenih nima pripomb. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo od delegatov razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o članstvu delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku preteklih sej Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predstavniki delegacije pri tej točki je tovariš Marjan Markovič, član delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa tovarišica Ada Gorjup in Viktor Makelj.

Besedo ima Marjan Markovič, član delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

M a r j a n M a r k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija vam je pismeno poročilo o zasedanju Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ z dne 28. junija letošnjega leta predložila. V njem je opisala potek seje in opozorila na akte, ki so bili na tej seji sprejeti. Menimo, da ni potrebno o vprašanjih, ki so bila predmet obravnave na tej seji, posebej ustno poročati.

Delegacija vam je hkrati danes predložila na klop tudi pismeno poročilo o zasedanju z dne 19. julija 1984. Glede na kratek čas med to sejo Zbora republik in pokrajin in današnjo sejo, pismeno poročilo nismo mogli dostaviti prej, zato mi dovolite, da na kratko povzamem iz našega poročila nekaj najpomembnejših ugotovitev.

Zbor republik in pokrajin je na tej seji sprejel zakon o dopolnitvah zakona o opravljanju menjalniških poslov in prometu efektivnega tujega denarja v Jugoslaviji. Zakon je bil sprejet v predloženem besedilu, saj Zvezni izvršni svet ni bil pripravljen upoštevati predlogov naše Skupščine, naj se plačevanje z vsemi in ne le z bariranimi čeki šteje kot devizni priliv turističnih organizacij združenega dela ter naj se omogoči retransfer vse dinarske gotovine in ne le transfer bencinskih bonov.

Zvezni izvršni svet pa je po razpravi obljubil, da bo posebej proučil vprašanje, da naj se dinarski ček Narodne banke Jugoslavije uporablja tudi za nakup blaga in ne le za plačilo turističnih storitev.

Zbor republik in pokrajin je v imenu Skupščine SFR Jugoslavije sprejel družbeni dogovor o zagotovitvi sredstev za regres za umetna gnojila in sredstev za zaščito rastlin v letu 1984 in 1985. O tem družbenem dogovoru bo Skupščina SR Slovenije sklepala danes.

V odboru podpisnikov tega družbenega dogovora, v katerem je sodeloval tudi pooblaščen predstavnik Skupščine SR Slovenije, v Odboru za finance ter na sestanku predsedujočih delegacije, je bilo ugotovljeno, da je več kot po štirimesečnem usklajevanju ta družbeni dogovor potrebno vsekakor sprejeti, saj odlašanje njegovega sprejema lahko bistveno otežilo priprave na jesensko sejo.

Dohodkovni položaj proizvajalcev umetnih gnojil namreč pri sedanjih cenah onemogoča njihovo rentabilno proizvodnjo. Preveliko zvišanje cen umetnih gnojil pa bi bilo v nasprotju s projekcijo cen, in kar je posebej pomembno, vplivalo bi nesorazmerno na stroške pridelave hrane ter na uporabo umetnih gnojil.

Glede na tako stanje, in ker so bila v odboru podpisnikov usklajena še prejeta sporna vprašanja, da je osnova za zbiranje sredstev za regres za leto 1984 lahko tudi družbeni proizvod in ker Zbor republik in pokrajin ob tem družbenem dogovoru v imenu federacije ne sprejema nobenih materialnih obveznosti, je Zbor republik in pokrajin na podlagi večinskega glasovanja delegatov sprejel ta družbeni dogovor. Zanj smo glasovali tudi delegati iz SR Slovenije iz razlogov, ki sem jih navedel, ter predlagamo, da tudi Skupščina SR Slovenije glasuje za njegov sprejem in k njemu pristopi.

Zbor republik in pokrajin je sprejel zaključni račun Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarstva v manj razvitih republikah in avtonomnih pokrajinah za leto 1983. Poslušal je ekspozice Zveznega izvršnega sveta o smernicah za srednjeročni plan ter informacijo Zveznega izvršnega sveta o razlogih, zaradi katerih v roku ni mogel biti predložen tudi osnutek dolgoročnega plana. Osnutek tega plana bo v razpravo predložen v avgustu. O obeh aktih pa naj bi se usklajevanje začelo v novembru mesecu.

Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine SR Slovenije vas v svojem poročilu tudi obvešča o poteku razprave o majski analizi in o ukrepih in aktivnostih za razvoj drobnega gospodarstva v funkciji uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter o poročilu Zveznega izvršnega sveta o izvajanju zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino na začetku leta 1984, s predlogom aktivnosti in ukrepov.

V poročilu vam delegacija posreduje vsebino sklepov, ki so bili ob obravnavi teh točk dnevnega reda sprejeti skupaj s skrajšano vsebino razprave delegatov o teh vprašanjih. Menim, da ni potrebno, da vas o tem seznanjam, saj boste lahko kasneje proučili poročilo, ki ste ga danes dobili na klop.

V tem delu poročila vas delegacija seznanja tudi s stališči drugih delegacij o posameznih vprašanjih.

Glede sprejetih sklepov pa delegacija ocenjuje, da so v sklepe o majski analizi vključene vse bistvene ugotovitve, stališča in predlogi Skupščine SR Slovenije ter v sklepe o drobnem gospodarstvu tudi stališča naše Skupščine, ki je o razvoju drobnega gospodarstva razpravljala v maju mesecu.

Glede sklepov o uresničevanju deviznega zakona pa ocenjujemo, da se kljub določenemu napredku pri približevanju stališč še vedno odražajo tudi različni pogledi in poudarki na delovanje deviznega sistema ter nakazuje tudi potreba po njegovem nadaljnjem proučevanju in dopolnjevanju. Vprašanje uresničevanja deviznega zakona bo torej ponovno na dnevnem redu v jeseni in o teh vprašanjih vas bomo seveda sproti obveščali.

Na podlagi predloženih poročil in te ustne obrazložitve predlagamo, da potrdite delovanje naše delegacije na sejah Zbora republik in pokrajin dne 28.6. in 19.7.1984.

Tovarišice in tovariši delegati! Delegacija meni, da je dolžna posebej poročati tudi o dosedanjem poteku usklajevanja zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične zveze Radia Jugoslavije v obdobju 1981-1990, v skladu z vsebino sklepa, ki sta ga zbor Skupščine SR Slovenije sprejela na seji dne 11. julija tega leta v zvezi z usklajevanjem osnutka zgoraj navedenega zakona.

Delegacija naše Skupščine vam s tem v zvezi poroča naslednje: Skupščina SR Slovenije je v letu 1980 dala soglasje k zakonu, katerega dopolnitev oziroma spremembo sedaj sprejemamo. Tedaj je Skupščina sprejela skupno, v Jugoslaviji dogovorjeno oceno, da je nujno ustvariti tehnično osnovo za delovanje sistema kratkovalovnih oddajnikov, kar naj omogoči, da bomo z našimi informacijami dospeli v vse dele sveta. Sedanja tehnična opremljenost Radia Jugoslavije to ne omogoča in je zaradi takega stanja naša dežela prav na repu držav, tako v pogledu časovnega obsega in jezikovne pokritosti oddaj za inozemstvo. Potrebnost take naložbe je takrat podprla Socialistična zveza tako na nivoju vezne konference kot tudi v Sloveniji. Ker se je sprejemanje takratnega zakona precej zavleklo, so bila sredstva, potrebna za realizacijo programa, izračunana po cenah iz leta 1979 ter je bila zato že v samem zakonu predvidena valorizacija zneskov, kolikor bi prišlo do podražitev prek 5 % predračunske vrednosti. In prav to in samo to je vsebina predlaganega zakona, ker se leta nanaša na višino sredstev, potrebnih za dokončanje del izključno v obsegu, kot je bil sprejet v programu leta 1980 ter torej ne predstavlja nikakršnega širjenja programa povečevanja naložbe.

V skladu s pooblastilom Skupščine SR Slovenije z dne 11. julija 1984 je bilo na seji Odbora za finance Zbora republik in pokrajin dne 19. julija opravljeno usklajevanje. Razen slovenske, so delegacije vseh ostalih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin imele pooblastilo za glasovanje zakonu. Naša delegacija je v teku tega usklajevalnega postopka uveljavila oba lastni pripombi Skupščine SR Slovenije:

1. Celotni predvideni znesek 2 milijardi 845 milijonov in še nekaj za dokončanje objekta v Bjelini se zmanjša za približno 340 milijonov s tem, da se gradnja predvidenega objekta - Center produkcije, kot je v programu imenovan - prenese v prihodnje obdobje, ko bo lažje izdvojiti sredstva za ta namen. Ustrezno tako dogovorjenemu zmanjšanju bo spremenjena tudi dinamika potrebnih sredstev posameznih letih od leta 1984 do leta 1993. Rok dokončanja se podaljšuje iz razlogov, ker je bil do sedaj zaostanek izrazit.

Ob tem velja poudariti, da se 52 odstotkov celotnega zneska predvidenega povečanja nanaša na tečajne razlike, ki so nastale po letu 1978, ko je bila izračunana takratna dinarska protivrednost za 12 milijonov dolarjev, kolikor znaša že kupljena in v glavnem prevzeta tehnična oprema. Če torej upoštevamo nave-

deno, se dejansko zmanjšuje vrednost predvidene naložbe, ki se financira dinarsko, skoraj za 25 %, saj na višino deleža, ki se nanaša na povečanje tečajnih razlik v dosežanjem obdobju, ni mogoče vplivati. Predstavnik predlagatelja je prevzel obveznost, da do naslednjega usklajevanja pripravi načrt zakonskega besedila z dogovorjenim zmanjšanjem.

Ker za obdobje plana 1981-1985 ni bil na nivoju SFRJ sprejet skupen program negospodarskih naložb, temveč se z vsakoletnimi akti določa tiste prioritete, ki jih nameravamo financirati v tekočem letu, je bil v Odboru za proračun Zveznega zbora med take prednosti v letu 1984 uvrščen tudi Radio Jugoslavija. Po zatrjevanju predstavnika Zveznega izvršnega sveta so zanj v letu 1984 že zagotovljena potrebna sredstva, tako da rebalansa zveznega proračuna zaradi sprejetja tega zakona ne bo.

Ob povedanem predlagamo, da Skupščina SR Slovenije pooblasti svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da v smislu 2. odstavka 300. člena zvezne ustave glasuje za usklajen predlog dopolnitve zakona o določitvi skupnega zneska sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju 1981-1990.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi kdo razpravljati o poročilu delegacije? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo. Iz uvodne obrazložitve izhaja, da moramo danes sprejeti dva sklepa. Na glasovanje dajem naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je bil seznanjen s poročilom delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku 34. in 35. seje Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, ki sta bili 28. junija in 19. julija 1984 in da soglasno z njenim delom.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Na glasovanje dajem tudi predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop. gre za osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem znesku sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju 1981-1990.

Ta sklep se glasi:

1. Skupščina SR Slovenije se je seznanila s poročilom svoje delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu sredstev za financiranje programa graditve in modernizacije tehnične baze Radia Jugoslavije v obdobju 1981-1990 in ugotavlja, da je delegacija ustrezno uveljavila pripombe k osnutku zakona in

2. da Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin, da da soglasje k predlogu zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog družbenega dogovora o določanju skupnih elementov stanovanjske in komunalne politike.

Predlagatelj tega dogovora je Zvezna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je Jože Čičič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za varstvo in urejanje prostora. Želi morda besedo? (Ne.)

Kot gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli osnutek družbenega dogovora, na klop pa predlog odloka o sprejemu predloga tega dogovora, ki naj ga po razpravi sprejel naš zbor. Prejeli ste tudi mnenje in stališče Izvršnega sveta, ki vsebuje amandma k 1. in 4. členu predloga družbenega dogovora. Danes ste dobili na klop stališča Koordinacijskega odbora za uresničevanje gospodarske politike pri predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze, ki podpira sklenitev dogovora.

Predlog tega družbenega dogovora sta obravnavala Odbor za urejanje prostorskega in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru posredovala pisni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o sprejemu predloga družbenega dogovora, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka soglasno sprejet.

Glasovati moramo še o predlogu sklepa, ki ste ga dobili na klop. Ta sklep se nanaša na uveljavitev nekaterih amandmajev, ki jih je predlagal Izvršni odbor.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Vračamo se na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984.

Besedo ima tovariš Vlado Barabaš, delegat občine Ljubljana Bežigrad.

V l a d o B a r a b a š : Moja razprava bistveno ne bo vplivala na vsebinsko sklepa, ki ga bomo sprejemali k programu statističnih raziskovanj. Razpravo bom oddal pismeno.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Vašo razpravo bomo posredovali direktorju Zavoda SR Slovenije za statistiko.

Na glasovanje dajem predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Sloveniji.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlog odloka o programu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1984.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o dosedanjem poteku usklajevanja in sodelovanja družbenega dogovora o zagotavljanju sredstev za regres za umetna gnojila in sredstev za varstvo rastlin v 1984 in 1985 letu in o pogojih in načinu razporeditve teh sredstev, s predlogom družbenega dogovora.

Predstavniki naše delegacije pri tej točki je tovariš Marjan Markovič, član delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Milan Knežević, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Želita imenovana besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Milan Knežević.

M i l a n K n e ž e v i č : Skupščina SR Slovenije me je pooblastila, da sodelujem v usklajevalnem postopku. Usklajevanje je potekalo v Odboru za usklajevanje Zbora republik in pokrajin na dveh sestankih. Povedal bom, katere pri-

pripombe so bile s strani Slovenije upoštevane in katere ne ter zakaj ne.

1. Sprejet je bil naš predlog, da sredstva za regres zagotovijo republike in pokrajini iz svojih virov in da se v družbenem dogovoru načelno opredelijo viri ter da se v primeru, da bo vir proračun, ta sredstva izvzamejo iz dogovorjenega obsega splošne porabe.

2. Uveljavljena je bila naša pripomba, da ni sprejemljiva dodatna obdavčitev nekaterih kmetijskih proizvodov, ki so bili v osnutku predlagani.

3. V sedanjem predlogu družbenega dogovora so bolj določno opredeljene obveznosti proizvajalcev za oskrbo z mineralnimi gnojili in sredstvi za zaščito rastlin in s tem tudi povezano uveljavljanje regresa teh proizvajalcev.

V postopku usklajevanja ni bilo mogoče uveljavljati naslednjih pripomb in predlogov naše Skupščine:

1. Ni bil sprejet predlog SR Slovenije, da naj regres dobi družbeno organizirana tržna kmetijska proizvodnja. Naš predlog je bil dan z namenom, da bi spodbudno delovalo na obseg blagovne tržne proizvodnje in uspešneje odpravljalo stihijo na tržišču nekaterih najpomembnejših kmetijskih proizvodov in s tem vplivalo na odpravo negativnih posledic.

V razpravi je enako mnenje zastopal predstavnik Bosne in Hercegovine, medtem ko so vsi ostali predstavniki republik in pokrajin sicer načelno podprli naš pristop, vendar pa navajali zaradi izvedbe vrsto praktičnih razlogov, kot so dvojnost cen, težnjo po povečanju skupne kmetijske proizvodnje, ne samo družbeno organizirane, predvsem pa tudi sedanjo stopnjo organiziranosti zadrževanja. Vsi ti razlogi kažejo na to, da bi takšno načelo v tem času bilo nesničljivo v praksi. Zato so se vsi predstavniki, v končnem delu tudi predstavniki Slovenije po dodatni proučitvi uskladili, da za drugo polletje leta 1984 in za leto 1985 dobijo regres proizvajalci mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev. Pri tem je Slovenija postavila pogoj, da je to začasna rešitev in v primeru, da bomo v letih 1986 do 1990 ponovno sprejemali takšen družbeni dogovor, mora biti uveljavljeno načelo regresiranja družbeno organizirane kmetijske proizvodnje.

2. Pripomba Slovenije, da naj se sredstva združujejo po republikah in pokrajinah in od tam nakazujejo neposredno upravičencem, ni bila sprejeta, ker z določilom, da pripada regres proizvajalcem mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev, menja namen in praktična možnost usmerjanja teh sredstev.

3. Največ pripomb in različnih stališč je bilo ob usklajevanju vsebine družbenega dogovora, ki je določal osnovo za združevanje sredstev po republikah za ta namen. Slovenija je predlagala za osnovo in izračun deleža porabo hrane po posameznih republikah in pokrajinah skupaj z izvozom posameznih kmetijskih proizvodov, ali pa kombinacijo porabe hrane in deleža skupno ustvarjenega družbenega proizvoda Jugoslavije.

Druge republike in pokrajine so predlagale za osnovo porabo gnojil. Samo porabo gnojil je bila Črna gora. Delež ustvarjenega družbenega proizvoda je predlagala SAP Kosovo. Porabo hrane in delež v družbenem proizvodu pa so predlagale Hrvatska, Srbija, Makedonija in Vojvodina. Opustitev te opredelitve iz družbenega proizvoda pa SR Bosna in Hercegovina.

Zvezni izvršni svet je ob teh različnih stališčih predlagal v zvezi s predlogom družbenega dogovora to rešitev, da skupna sredstva za izplačilo regresa za mineralna gnojila in sredstev za zaščito rastlin, zagotovijo republike in pokrajini sorazmerno svojemu deležu v ustvarjenem družbenem proizvodu v Jugoslaviji.

S predlogom rešitve so na zadnjem usklajevalnem sestanku soglašali vsi predstavniki republik in pokrajin razen Slovenije. Naslednji dan je slovenski izvršni svet obravnaval neusklajeni del tega družbenega dogovora in ob ocenjevanju razmer, predvsem na področju oskrbe z mineralnimi gnojili, ekonomskem položaju teh proizvajalcev in ob dejstvu, da so bili vsi ostali udeleženci družbenega dogovora soglasni s predlogom Zveznega izvršnega sveta, ugotovil:

1. da smo tik pred jesensko setvijo, za katero potrebujemo pravočasno potrebne količine mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev;
2. da je oskrba z mineralnimi gnojili nezadovoljiva. INA Kutina nam ves mesec ne dobavlja gnojil, glede na to, da ni urejeno to vprašanje in da je eden od osnovnih razlogov izredno slabo ekonomsko stanje proizvajalcev teh sredstev in da je iz teh razlogov nujno dogovor tudi čimprej sprejeti;
3. da predstavlja sprejem omenjenega družbenega dogovora pravzaprav interen ukrep za čas od 1.7. letos do konca naslednjega leta;
4. da s tem družbenim dogovorom uvajamo kompenzacijo za proizvodnjo mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev ter da so za ta namen predvidena kot vir sredstev sredstva proračuna, ker gre za kompenzacijo ne pa za regresiranje pri proizvodnji hrane;
5. da se predlagana osnova za združevanje sredstev povezuje z uveljaviteljo regresov oziroma kompenzacijo za proizvajalce mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev,
6. da je za združevanje sredstev na nivoju Jugoslavije v tem primeru težko uveljaviti drugo osnovo kot delež v ustvarjenem družbenem proizvodu;
7. da se združevanje sredstev po tem družbenem dogovoru izvzema iz dogovorjenega obsega splošne porabe;
8. da s predlogom družbenega dogovora združujemo v letu 1984 od prvotno predvidenih 22 mio dinarjev le 4,5 milijarde dinarjev;
9. da je poraba gnojil po hektarju v Sloveniji precej višja kot pa v ostalih republikah, in končno, da je Zvezni izvršni svet v pripravi predloga družbenega dogovora v iskanju ustreznih rešitev delno upošteval mnenje in predloge SR Slovenije in da so ostali predlogi, ki sicer niso bili zaradi trenutnih realnih razlogov sprejeti, načelno povsem sprejemljivi in ostajajo kot najprimernejša osnova za sprejemanje podobnega družbenega dogovora v naslednjih letih.

Iz vseh teh razlogov Izvršni svet ocenjuje, da je potrebno pristopiti k družbenemu dogovoru in predlaga Skupščini, da pristopi k podpisu tega družbenega dogovora in da za podpisnika pooblasti tovariša Jožeta Sterleta, da v imenu Skupščine ta dogovor tudi podpiše. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa, tovariš Knežev. Predlog družbenega dogovora sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru pismeno poročala. Poročili ste dobili na zboru.

Opozarjam vas na poročilo Zakonodajno-pravne komisije, iz katerega izhaja, da bi poleg glasovanja o predlogu tega odloka morali sprejeti še dodatni sklep, ki izhaja iz poročila Zakonodajno-pravne komisije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka, ki ste ga prejeli danes na klopno, da se spremeni ime podpisnika, tako kot ga je predlagal tovariš Knežev.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlog odloka sprejeli z večino glasov.

Dodatni sklep, ki izhaja iz poročila Zakonodajno-pravne komisije, pa bi sprejeli na naslednji seji. Glasilo:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, njen pooblaščenec v dogovarjanju, in Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije naj opozorita na pravno sistemske vidike sklepanja tega dogovora, razvidne iz poročila Zakonodajno-pravne komisije z dne 25.7.1984.

Dajem na glasovanje še ta sklep.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli tudi ta sklep.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o pripravi in usklajevanju družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji.

Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Jože Miklavc, namestnik predsednika Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.) Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin je tovariš Marjan Markovič, član te delegacije. Želi tovariš Markovič morda besedo? (Ne.)

Poročilo Izvršnega sveta ste prejeli. Prejeli ste tudi poročilo Odbora za finance našega zbora.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Pismenih prijav za razpravo ni. Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

1. Skupščina SR Slovenije se je seznanila s potekom usklajevanja družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih tekmovanj v Jugoslaviji in sprejema poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in njegove predloge glede nadaljnjega usklajevanja in sprejema družbenega dogovora.

2. Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine Jugoslavije, da v usklajevalnem postopku izhaja iz sprejete poročila Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in da soglasje k predlogu družbenega dogovora.

Želi o predlogu sklepa kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in dajem predlagani sklep na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (46 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo z večino glasov sprejeli predlagani sklep.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv s predlogom družbenega dogovora.

Predlog družbenega dogovora je predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije je tovariš Marjan Markovič, predstavnica Izvršnega sveta pa tovarišica Jelka Žekar, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve. Želi tovarišica Žekar morda besedo? (Da.)

Besedo ima tovarišica Jelka Žekar, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Jelka Žekar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je marca letos obravnavala pobudo za sklenitev družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv in osnutek dogovora. Skupščina SR Slovenije je na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin 28. marca tega leta sprejela pobudo in dala soglasje k predloženemu osnutku. Hkrati je pooblastila svojega predstavnika, da v postopku usklajevanja v Skupščini SFR Jugoslavije uveljavlja naslednja stališča in pri-

1. Skupščina SR Slovenije je menila, da je potrebno pred sklenitvijo družbenega dogovora sprejeti zakon o sistemu blagovnih rezerv. S to pripombo smo želeli jasneje opredeliti odnos med obveznostmi za oblikovanje blagovnih rezerv na vseh ravneh, ki je predmet navedenega zakona, in zagotovitvi virov, ki je predmet tega dogovora, in to predvsem zato, ker so bile v osnutku družbenega dogovora številne nejasnosti, kateri viri so namenjeni za financiranje blagovnih rezerv na posameznih ravneh.

V času usklajevanja je predlagatelj pripravil dopolnitev zakona o sistemu blagovnih rezerv, tako da Zvezni izvršni svet in izvršni sveti republik in pokrajin vsako leto sprejmejo dogovor, s katerim urejajo način in dinamiko oblikovanja, obnavljanja in koriščenja blagovnih rezerv ter pogoje za sprejemanje ukrepov za intervencije na tržišču. S tem je vzpostavljena povezava med sistemskim zakonom in dogovorom.

Predlagatelj je tudi spremenil posamezne določbe družbenega dogovora tako, da je iz njih jasno razvidno, kakšen del sredstev se nameni za financiranje zveznih in kakšen del za financiranje republiških in pokrajinskih blagovnih rezerv. Menimo, da je z navedenimi spremembami in dopolnitvami vsebinsko uveljavljena zahteva Skupščine SR Slovenije. S tem pa še ni v celoti uveljavljena zahteva o sočasnosti sprejemanja zakona in družbenega dogovora. Pri tem je potrebno poudariti, da so problemi financiranja blagovnih rezerv v nekaterih republikah in pokrajinah izredno pereči. Nadaljnje odlaganje podpisa dogovora pomeni poslabševanje položaja. Zato predlagamo, da Skupščina SR Slovenije zaradi navedenih razlogov in ob ugotovitvi, da je pripomba Skupščine prispevala k spremembam nekaterih opredelitev v predlogu zakona o temeljnih sistema blagovnih rezerv in tega družbenega dogovora, ne vztraja na njunem sočasnem sprejemanju.

2. V zvezi z usmerjanjem sredstev iz drobnoprodajnih cen naftnih derivatov, kave in južnega sadja sta bili v osnutku predloženi dve rešitvi, in sicer v prvi bilo predvideno usmerjanje dela sredstev za te namene iz temeljnega prometnega davka, z drugo rešitvijo pa naj bi se zagotovila sredstva za uvedbo dodatnega prispevka v drobno prodajni ceni teh proizvodov. V postopku usklajevanja pa druga rešitev, ki jo je podpirala tudi Skupščina SR Slovenije, ni došla podpore, ker bi to poleg že izvršenih sprememb cen naftnih derivatov zahtevalo še dodatno povečevanje cen. Menimo, da so razlogi utemeljeni in predlagamo, da Skupščina SR Slovenije ne vztraja na uveljavitvi te pripombe.

3. Osutek družbenega dogovora je predvideval, da se temeljni prometni delež od cene kave v celoti usmerja za financiranje zveznih blagovnih rezerv. Skupščina SR Slovenije je menila, da takšna rešitev ni sprejemljiva. V postopku usklajevanja je bila pripomba uveljavljena na ta način, da se tisti del temeljnega davka, ki pripada republikam oziroma pokrajinama, usmeri za financiranje republiških in pokrajinskih blagovnih rezerv. Drugi del temeljnega davka, ki pripada federaciji, pa za financiranje zveznih blagovnih rezerv. Tako je v celoti uveljavljena pripomba Skupščine SR Slovenije.

4. Osutek družbenega dogovora je predvideval kot vir tudi sredstva iz denarnih prihodkov na podlagi razlike v ceni blaga v zalogah v trgovini, ki nastajajo s spremembami cen, to so tako imenovane inventurne razlike. Predvideno je bilo, da se ta sredstva usmerijo v višini 50 % za financiranje zveznih in 50 % za financiranje republiških in pokrajinskih blagovnih rezerv. Skupščina SR Slovenije je menila, da takšna rešitev ni sprejemljiva in predlagala, da se za obratna sredstva v trgovini zagotovi najmanj 50 % ugotovljenih razlik.

O navedenem vprašanju je potekala širša razprava. Na zadnjem usklajevalnem sestanku je bilo doseženo soglasje predstavnikov vseh skupščin republik in pokrajin, da se navedeni vir ne uporabi za financiranje zveznih blagovnih rezerv, skupščine republik in pokrajin pa s svojimi akti določijo, kolikšen del ugotovljenih razlik se usmeri za financiranje blagovnih rezerv v republiki oziroma pokrajinah in kolikšen del ostane trgovinskim organizacijam združenega denarja za obratna sredstva. Tudi s to rešitvijo je v celoti uveljavljena pripomba Skupščine SR Slovenije.

Z navedenim predlogom se ni strinjal predstavnik Gospodarske zbornice Jugoslavije in predstavniki treh republiških gospodarskih zbornic. Predloženo je, da ponovno proučijo svoja stališča.

Tovarišice in tovariši! Predlagam, da sprejmete informacijo Izvršnega sveta o poteku usklajevanja družbenega dogovora o določitvi virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv ter pooblastite svojega predstavnika za njegovo dokončno uskladitev in podpis družbenega dogovora. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Predlog tega družbenega dogovora sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta posredovala zboru pismeno poročilo.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Pismenih prijav za razpravo ni.

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop. Prav tako pa predlagam, da k temu sklepu, ki ste ga prejeli na klop, dodamo še sklep, ki izhaja iz poročila Zakonodajno-pravne komisije in je v bistvu ali pa popolnoma identičen opozorilu, ki smo ga sprejeli pri prejšnji točki, ter da o obeh sklepih glasujemo hkrati.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (40 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlagana sklepa sprejeli z večino glasov.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med Jugoslavijo in Republiko Italijo o ribolovu v Tržaškem zalivu v okviru obmejnega gospodarskega sodelovanja in pogodbe menjave z Italijo.

Predlog zamona je predložila Skupščini v soglasje Skupščina SFR Jugoslavije. Predstavniki naše delegacije je član te delegacije tovariš Marjan Markočič, predstavnica Izvršnega sveta pa Cvetka Selšek, namestnica predsednika republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje. Želita predstavnika besedo? (Je želita.)

Predlog zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi stališče Izvršnega sveta, danes na klop pa tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Ta predlog so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali.

Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlog odloka sprejeli z večino glasov.

Glede na pripombo Komisije za mednarodne odnose pa predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Skupščina SFR Jugoslavije naj pri končni redakciji sporazuma upošteva redakcijske popravke besedila, ki jih predlaga Komisija za mednarodne odnose Skupščine SR Slovenije, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 18. 7. 1984 in so sestavni del tega sklepa.

Prehajamo na glasovanje tudi o tem sklepu.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Ena delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je z večino glasov sprejet tudi ta sklep.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o valorizaciji sredstev, ki so jih vplačale republike in avtonomni pokrajini za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa,

je prizadel SR Črno goro v letu 1979 in

b) osnutek zakona o spremembi zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel območje SR Črne gore v letu 1979.

Osnutek odloka in osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predstavniki delegacije tudi pri tej točki je tovariš Marjan Markovič, predstavnik Izvršnega sveta pa tovarišico Ada Gorjup, namestnica republiške sekretarja za finance.

Želita predstavnik Izvršnega sveta in delegacije besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Marjan Markovič, član delegacije.

M a r j a n M a r k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Pred nami je odločitev o odloku valorizacije sredstev, ki so republike in pokrajini vplačale za leto 1983 za odpravo posledic katastrofalnega potresa, ki je prizadel SR Črno goro v letu 1979. Gre sicer za rutinski odlok, ki je zasnovan na zakonu o sredstvih za odpravo posledic potresa Črne gori iz leta 1979 in zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo teh posledic. Ta drugi zakon je bil sprejet v marcu 1981. V teh zakonih je določeno, da se valorizacija opravi na podlagi uradnega poročila Zveznega zavoda za statistiko o rasti cen gradbenih del in opreme, vse pa v odnosu na cene teh del in opreme, ki so veljale na dan 31.12.1979.

Galopirajoča inflacija je v nekaj letih pripeljala do tega, da je s predloženim odlokom ugotovljen indeks rasti cen za gradbene storitve v višini 314,4, za opremo pa 314,4, kar ima za posledico, da valorizacijski količnik znaša skupno kar 2,11, dinarsko izražen pa tak znesek valorizacije za leto 1983 znaša za SR Slovenijo 2 milijardi 378 milijonov 911 tisoč 425 dinarjev. Velikanska rast obveznosti pa predstavlja ne samo za SR Slovenijo ampak tudi za vse socialistične republike in za socialistični avtonomni pokrajini izjemno obremenitev. Ta sredstva se solidarnostno zagotavljajo, bodisi iz dohodkov delovnih organizacij bodisi iz osebnega dohodka delavcev. Oba, zlasti pa delovni dohodki imajo znatno počasnejšo rast od stopnje rasti cen gradbenih del in opreme. To dejstvo otežuje zagotavljanje potrebnih sredstev za zakonodajno dogovorjene in sprejete obveznosti. V tem smislu in iz enakih razlogov smo pri valorizaciji za leto 1982 dosegli iz SR Črne gore sporazum o drugačni vrednosti vplačila valoriziranih zneskov, kot so predvideni v že omenjenih zakonih iz leta 1979 in 1981. Menimo, da je to nujno storiti tudi letos, to je za leto 1983, kot je to tudi predlagano v predlogu sklepa, ki je predložen v zboru. Ne pričakujemo, da bomo imeli v tej smeri kakšne probleme, saj so tovariši iz Črne gore seznanjeni z obsegom težav, ki jih imajo pri zagotavljanju sredstev vse republike in pokrajini. Ta aktivnost pa glede na to, da gre za izvršitev že z zakonom določene obveznosti, spada v delovno področje pristojnih upravnih organov socialističnih republik in avtonomnih pokrajin in področja financ in ne v sfero skupščinskega odločanja.

Iz obsežnega poročila Sklada za obnovo Črne gore pa po dosedanjih rezultatih odpravljanja posledic katastrofalnega potresa iz leta 1979 izhaja, da je pomemben del obnovitvenih nalog že opravljen. Zato bi bilo koristno začeti s skupščinski postopek za vsestransko oceno višine prihodnjih obveznosti republik in pokrajin pri obnovi Črne gore, ki izvira iz veljavne zakonodaje, zlasti tega dela, ki se nanaša na valorizacijo. Korak v tej smeri predstavlja predloženi zakonski osnutek Sabora SR Hrvatske, ki je bil predložen tudi vam in delegatom. Zakon predvideva, da naj se kot osnova za valorizacijo upošteva gibanje cen le v preteklem letu ne pa vse od 31.12.1979 dalje.

Sabor SR Hrvatske je prvotno menil, da je taka sprememba nujna že za valorizacijo v letošnjem letu, vendar je na svoji seji 19.7.1984 sprejel osnutek zakona o valorizaciji in pooblastil svojo delegacijo, da v Zboru republik in pokrajin glasuje za predlagani odlok. S tem je tudi za naše odločanje pomemben odlok o valorizaciji ter način izpolnitve obveznosti.

Tudi naša delegacija in Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sta prepričana, da ne glede na povezanost odloka in zakona, ki ga predlaga Sabor SR Hrvatske,

moramo glede na veljavna zakonska določila samostojno presoјati o ustreznosti predlaganega odloka.

Glede na težave pri zagotavljanju sredstev je treba zagotoviti, da se na podlagi sodelovanja med izvršnimi sveti republik in pokraјin doseže dogovor o zamiku roka za izpolnitev obveznosti, in to za čas do 30.9.1985 v enakih dvajsetih najstlinah, začeni z oktobrom 1984 leta. Pri tem naj dodam, da so ustrezna sredstva v republiškem proračunu za ta namen zagotovljena.

V skladu s tem tudi predlagamo, da Skupščina SR Slovenije pooblasti svojo delegacijo v Zboru republik in pokraјin, da k odloku da soglasje.

Glede zakonskega osnutka Sabora SR Hrvatske pa predlagam, da Skupščina SR Slovenije soglaša, da se vsestransko proučijo in ocenijo možnosti za spremembo načina določanja valorizacijskih stopenj in po potrebi tudi ostale rešitve veljavnega zakona ter da se v tem smislu, ob upoštevanju mnenj in stališč vseh drugih republik in pokraјin, sprejme zakon in da soglasje k zakonu, ki bi poleg objektivno ugotovljenih potreb za sanacijo posledic katastrofalnega potresa v Trzinu gori v letu 1979 v večji meri upošteval tudi materialne pogoje in možnosti združenega dela v republikah in pokraјinah. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Prijavljenih za razpravo ni. Ali kdo razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in predlagam, da sprejemo predlog sklepa k osnutku odloka.

Kdor je za predlog sklepa k osnutku odloka, naj prosim glasuje! (39 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlog sklepa sprejeli z večino glasov.

Na glasovanje dajem še predlog sklepa k osnutku zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (38 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor tudi predlog sklepa k osnutku zakona sprejel z večino glasov.

Vračamo se na 6 . t o č k o d n e v n e g a r e d a .

Prosim tovariša Vlada Barabaša, da poda poročilo medzborovske skupine delegatov za proučitev amandmajev k predlogu zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letu 1984.

V l a d o B a r a b a š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Medzborovska skupina delegatov, imenovana v Zboru združenega dela Zboru občin dne 25.7.1984, je proučila razpravo na obeh zborih in predlaga amandmaje k predlogu zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letu 1984.

Skupina je podprla amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Vse ostale amandmaje, navedene v obrazložitvi Izvršnega sveta, in amandmaje, predložene na današnji seji Zbora občin, in sicer amandmaje občin Kranj, Maribor, Ptuj, Zavrč, Ajdovščina in Ajdovščina, pa je skupina zavrnila.

Skupina predlaga zboru, da sprejme predlog zakona in naslednji sklep.

1. Zbor sprejema zakon o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobitev določenih objektov v letu 1984 kot začasen in prehodni sklep, ki velja le do konca leta 1984. V tem času je potrebno z ustrezno akcijo zagotoviti, da bi lahko po prehodnem obdobju na sistemski način in brez polaganja v samoupravne pravice uresničili cilje, dogovorjene v resoluciji in drugih usmeritvah. Ob tem pa je treba izhajati iz načela, da se morajo tudi podjetja in organizacije, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in distribucijo, pri odločitve o negospodarskih in neproizvodnih investicijah sprejemati z neposrednim osebnim izjavljanjem delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, ki za te namene združujejo sredstva oziroma v odnosih svobodne menjave dela, ki skupaj z delavci v neproizvodnih in negospodarskih dejavnostih odlo-

o razširjeni reprodukciji v teh dejavnostih.

2. Zbor ocenjuje, da je potrebno ponovno preveriti v letu 1983 začete proizvodne in negospodarske investicije in terjati odgovornost in ukrepanje nosilcev investicijskega odločanja za odstopanja od z resolucijo sprejetih usmeritev in uresničevanja že sprejetih stališč Skupščine SR Slovenije ter občbenopolitičnih organizacij.

Zato zbor predlaga Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da pripravi analizo neproizvodnih in negospodarskih investicij in o tem poroča Skupščini SR Slovenije do konca tega leta. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali ste stališča medzbovske skupine delegatov, ki ne podpira danes vloženih amandmajev občin Ajdovščina, Maribor Pesnica in Kranj. Do amandmajev občine Šentjur pri Celju, Novega mesta in Ormoža pa se je že opredelil naš Odbor za finance na včerajšnji seji in z njimi prav tako ni soglašal. Glede na to ponovno sprašujem delegate predenih občin, in sicer Ajdovščine, Maribora - Pesnice, Kranj, Šentjur pri Celju in Novega mesta ter Ormoža, ali pri svojih amandmajih glede na pojasnila skupine delegatov in Izvršnega sveta še vedno vztrajate?

Ugotavljam, da vse navedene občine vztrajajo na predloženih amandmajih in občine Kranj, ki je svoj amandma umaknila.

Prehajamo na glasovanje o posameznih amandmajih. Najprej dajem na glasovanje amandma občine Ajdovščina, s katerim pa Izvršni svet in naša skupina delegatov ne soglašata.

Kdor je za amandma, ki ga predlaga občina Ajdovščina, naj prosim glasuje! (delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (delegatov.)

Ugotavljam, da ta amandma ni sprejet.

Sedaj dajem na glasovanje amandma občine Maribor-Pesnica k 6. členu.

Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (20 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (17 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da tudi tega amandmaja zbor ni sprejel.

Na glasovanje dajem amandma občine Šentjur pri Celju. S tem amandmajem soglašata Izvršni svet in tudi ne naš Odbor za finance. Dva odbora v Zboru pričenega dela pa sta ga podprla.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (15 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (delegatov.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Tudi ta amandma zbor ni sprejel.

Na glasovanje dajem amandma občine Novo mesto. S tem amandmajem ne soglašata Izvršni svet in tudi ne Odbor za finance.

Kdor je za amandma občine Novo mesto k 2. členu predloga zakona, naj prosim glasuje! (7 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (34 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da zbor ni sprejel predlaganega amandmaja.

Na glasovanje dajem amandma k 3. členu zakona, ki ga je vložila občina Novo mesto.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (5 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da tudi tega amandmaja zbor ni sprejel.

Na glasovanje dajem še amandma občine Ormož k 5. členu. Tudi s tem amand-

dajem ne soglašata niti Izvršni svet niti Odbor za finance.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (18 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (18 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da zbor tudi tega amandmaja ni sprejel.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki so razvidni iz dopisa z dne 19.7.1984. Predlagam, da o vseh amandmajih Izvršnega sveta glasujemo skupaj. Predlog dajem na glasovanje.

Kdor je za, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj, naj prosim glasuje! (18 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da zbor soglašata, da o vseh amandmajih Izvršnega sveta glasujemo skupaj.

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta v celoti.

Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta sprejeti z večino glasov.

Na glasovanje dajem predlog zakona v celoti.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (30 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (11 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da zbor zakona ni sprejel.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predlog periodičnega delovnega načrta Zbora občin za IV. trimesečje 1984.

Danes ste prejeli prečiščeno besedilo delovnega načrta, ki se bistveno ne razlikuje od predloga, ki ste ga predhodno prejeli. V novem predlogu gre za drugačno razporeditev zadev za posamezne seje zbora v IV. trimesečju 1984. V periodični delovni načrt je namreč uvrščena še seja zbora 26. septembra 1984, jo bo potrebno sklicati zaradi obravnave zadev iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Le-ta ima sejo dne 28. septembra istega meseca.

Pri tem je treba opozoriti, da se s te seje izloči predlog družbenega dogovora o določanju virov sredstev za financiranje blagovnih rezerv, ker smo o tem predhodno govorili že danes.

Predlog periodičnega delovnega načrta so obravnavala delovna telesa Skupščine in zbora in z njim soglašala. Na podlagi predloga Izvršnega sveta predlagam, da na sejo 24. oktobra 1984 uvrstimo tudi obravnavanje poročila Izvršnega sveta o železniški nesreči v Divači tako, kot je bilo napovedano in poročilo o stanju na področju varnosti železniškega prometa.

Izvršni svet pa predlaga še naslednje spremembe in dopolnitve v predlogu periodičnega delovnega načrta.

Na sejo zborov dne 26.9.1984 naj se vključi predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Narodni banki Slovenije in predlog za izdajo zakona o podaljšanju roka za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona. Na sejah zborov 12.12.1984 pa naj se obravnava problematika družbenoekonomskega položaja delavcev v družbenih dejavnostih.

Nadalje predlaga, da se iz predloga periodičnega delovnega načrta umakne predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki je predviden za 24.10. in 26.12.1984; da se odloži obravnavanje poročila o izvedbi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije. Na seji zborov 12.12.1984 pa naj se obravnava predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, ki je predviden za 24.10. in 26.12.1984; da se odloži obravnavanje poročila o izvedbi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije. Izvršni svet tudi predlaga, da se v predlog periodičnega delovnega načrta vključi predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Narodni banki Slovenije in predlog za izdajo zakona o podaljšanju roka za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona. Na sejah zborov 12.12.1984 pa naj se obravnava problematika družbenoekonomskega položaja delavcev v družbenih dejavnostih.

delovnega načrta ne vključi obravnava zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih, ker meni, da je vsebino 102. člena navedenega zakona mogoče urediti v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Vlado Šlamberger.

V l a d o Š l a m b e r g e r : Vest mi ne dovoljuje, da bi molčal ob nesreči, o kateri smo danes poslušali informacijo. S svojo odločitvijo se ne nameravam skrivati pred odgovornostjo, je rekel Bogdan Zgonc v odstopni izjavi, ko je zapustil mesto predsednika poslovnega odbora železniškega gospodarstva Ljubljana. Pač pa je nadaljeval: nameravam prispevati k zaostritvi odgovornosti na vseh ravneh, s tem pa tudi k hitrejšemu in učinkovitejšemu zagotavljanju varnosti prometa na železnici.

Mar ta izjava ni izziv, da bi moral odstopiti še kdo drug, na primer predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze, o čemer je zadnje dni govorila v Sloveniji. Bolj ko so taki tragični dogodki, kot je bila katastrofa v Divači, časovno odmaknjeni in očitno so nekateri zainteresirani, da se to čimbolj odmakne, vključno s to razpravo, na katero smo čakali lo ur, bolj razumsko in bolj čustveno reagiramo na doslej najhujšo železniško nesrečo v Sloveniji. Vendar to še ne pomeni, da je zato tudi manj odgovornosti.

V republiškem Izvršnem svetu je prevladalo mnenje, kot smo seznanjeni, da potrebe po verižnih odstopih, da je Republiški komite za promet in zveze leta letos razpravljajal o varnosti v železniškem prometu in sprejel 7. točko, ki bi izboljšale varnost prometa v ŽG Ljubljana. Toda nesreča v Divači - huje kot prej je izguba 31 življenj, večinoma mladih, kot pa gmotna škoda okoli 60 milijonov dinarjev ali več - je znova dokazala, da je premalo, če samo ugotovimo napake in pomanjkljivosti oziroma kaj naj bi naredili, ne pa tudi, kaj bi res naredili. To pa je tudi pristojnost in odgovornost politično-izvršilnega organa, kot je komite republiškega Izvršnega sveta.

Znano je tudi, da je Divača ena najbolj kritičnih točk v tej smeri železniške mreže. Znano je tudi, da zadnja nesreča v Divači ni bila prva na tej postaji. Na srečo so bili prejšnji izredni dogodki z neprimerljivo manjšimi posledicami. Znano je tudi, da razvojni načrti železniškega gospodarstva Ljubljana, za katere naj bi namenili 6 milijard dinarjev v tem srednjeročnem obdobju, ne bodo v celoti uresničeni, ker preprosto nimamo toliko denarja in ga do leta 1985 tudi ne bo na razpolago. Vendar je vprašanje, ali ne bi teh 6 milijard, kolikor jih je ŽG Ljubljana realiziralo v treh letih, bolj smiselno porazdelili, kot pa tako, da je na vsakem področju od lokomotiv, vagonov, železnega prometa in infrastrukture plan izpolnjen le nekaj več kot tretjinsko.

Divača, ki je med najbolj obremenjenimi vozlišči ob Ljubljani, Sežani, Lenjani, Dobovi in Kopru, nima avtostop naprav, ki bi preprečile katastrofo leta 1984. Mar ne bi to morala biti prednostna investicija?

Bogdan Zgonc je svoj del odgovornosti prevzel nase. Toda tudi v samoupravnem gospodarstvu Bogdan Zgonc ni edini člen, ampak je sredi verige, ki se začne pri strojevodji, še vedno so nasprotujoče si informacije v javnosti, ali strojevodja ni odgovorna ali ni hotel zamenjave, pa vodjem tozda in še kom. Vendar, vsaj menim, da se odgovornost pri Bogdanu Zgoncu, ampak kar zadeva območje Slovenije, je tukaj še logična povezava s Komitejem za promet in zveze. Ni namreč verjetno, da predsednica republiškega komiteja ne bi bila ob drugih problemih železniškega gospodarstva Ljubljana seznanjena, kakšna skrita mina za varnost v železniškem prometu je vozlišče Divača. Če je bila, pa je očitno, da je bilo samoupravljanje o nevarnosti v Divači v Republiškem komiteju za promet in zveze premalo. Zatorej bi bilo verjetno prav, seveda v korist stvari, ne ad personam, saj je predsednica republiškega komiteja znana kot vestna in marljiva delavka in ne glede na splet okoliščin, da pa bi resnično odgovornost izpeljali do konca, da bi odstop ponudila tudi predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze.

Ko že govorim o odstopih, bi kazalo opozoriti še na nekaj, spet zaradi

tvari same in ne zaradi oseb. Verjeti je treba, da so v Železniškem gospodarstvu Ljubljana ukrepali dobronamerno in spoštuječ poslovodne sposobnosti bivšega predsednika poslovodnega odbora. Imenovali so ga namreč za podpredsednika poslovodnega odbora. Vendar bo treba javnosti pojasniti, kaj se bo zgodilo, če bo vršilec dolžnosti predsednika poslovodnega odbora ŽG Ljubljana odšel na dopust ali zbolel. Kdo bo potem spet na čelu poslovodnega odbora Železniškega gospodarstva Ljubljana, ali podpredsednik, ki je sicer odstopil kot predsednik, ali kdo drug? In če bo to podpredsednik, ali so bili potem odstop in drugi ukrepi v ŽG Ljubljana mišljeni iskreno ali zaradi forme? Vse to so vprašanja, ki se odpirajo po železniški katastrofi v Divači in ki v informaciji niso bila dovolj precizirana. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Razpravo tovariša Šlambergerja, ki se nanaša na nesrečo v Divači, bomo posredovali Izvršnemu svetu zato, da bi 24. oktobra 1984, ko bo oddal poročilo, lahko odgovoril tudi na nekatere poudarjene elemente iz te razprave. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Milan Kneževič, član Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

M i l a n K n e ž e v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Povedal bom samo to, da je Izvršni svet imenoval posebno komisijo, ki bo ocenila to nesrečo in odgovornost vseh, ki so kakorkoli odgovorni za varnost v železniškem prometu. V oktobru bo Izvršni svet podal poročilo in svoje mnenje o poteku odgovornosti in tudi predlagal potrebne ukrepe. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Se s to informacijo tovariš Šlamberger strinjate, in ste verjetno tudi tako mislili?

Š l a m b e r g e r : Ne čisto tako!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Izvršni svet pripravlja informacijo in je želel dobiti sugestije, zato menim, da lahko tudi iz vaše razprave povzame nekatera opozorila in na njih odgovori.

Predlagam, da zaključimo to razpravo in da zbor sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin sprejema periodični delovni načrt za IV. trimesečje 1984.
2. Skupina delegatov iz 3. odstavka 241. člena poslovnika Skupščine naj na podlagi predlogov in pripomb pripravi prečiščeno besedilo periodičnega delovnega načrta za IV. trimesečje 1984 in naj se potem ta objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

Preden preidemo na glasovanje o tem sklepu, pa moramo ugotoviti sklepčnost zbora.

Ugotavljam, da nismo več sklepčni, ker je večina delegatov odšla. Skupaj s navzočih še 34 delegatov. Predlaganega sklepa k predlogu periodičnega delovnega načrta torej ne moremo sprejeti, ker zbor ni več sklepčen.

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na poročila, predloge in vprašanja delegatov.

Besedo ima Jože Elersič, delegat občine Nova Gorica.

J o ž e E l e r s i č : Vsi trije zbori Skupščine občine Nova Gorica na seji dne 17.7.1984 razpravljali o pobudi, ki jo bom oddal pismeno in delegatskem vprašanju, ki ga bom pojasnil. Gre za spremembo republiškega govora o enotni politiki in ukrepih pri pospeševanju proizvodnje hrane v SR Sloveniji. Gre torej za to, da bi se ta sredstva dejansko in izključno uporabljala za pospeševanje kmetijstva, ne pa kot doslej, ko se v precejšnji meri uporabljajo za kompenzacije.

Drugo delegatsko vprašanje, ki ga zastavljamo, pa je, kaj je s prodajo

televizijskih aparatov Körting? Kako je mogoče, da se ti reklamirajo v sredstvih javnega obveščanja, ko vemo, da je ta firma že dolgo časa likvidirana? Menimo, da je to zavajanje našega kupca. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala! S tem je dnevni red naše seje izčrpan in zaključujem sejo.

Vesele počitnice vam želim in hvala za vaše potrpljenje.

(Seja zbora je bila končana ob 20. uri.)

Sejni zapisi
9. sklic (1982 -1986)

št. **20**